

Bundel - Raadsvergadering van 29 januari 2026

Besluitenlijst raadsvergadering

Besluitenlijst Raadsvergadering 29-01-2026

Besluitenlijst wegingstafel / besprekronde Ia

2026-01-20 Wegingstafel tbv Raadsplein Besluitenlijst

2026-01-29 Raadsplein Besprekronde Ia Besluitenlijst

- 1 Opening
- 2 Vragenuur
- 3 Vaststelling agenda
- 4.a Ingekomen stukken en mededelingen
- 4.b Terugkoppeling Regionale Zaken
- 5 Rekenkamer rapport Armoede en schuldhulpverlening
 - Dossier 471 voorblad
 - Raadsvoorstel rapport rekenkamer Armoede en schuldhulpverlening
 - Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhulpverlening Edam-Volendam versie bestuurlijk wederhoor def
 - Reactie bestuurlijk wederhoor rekenkameronderzoek
 - Raadsbesluit rapport rekenkamer Armoede en schuldhulpverlening
- 5.a INGETROKKEN Amendement GL/PvdA
 - INGETROKKEN Amendement rekenkamer armoede.docx
- 5.b INGETROKKEN Motie Ons Belang, PvdA-GL Armoedebeleid
 - Motie ONS Belang GL-PvdA Rekenkamer rapport armoede
- 6 1e wijzigingsverordening OZB 2026
 - Dossier 447 voorblad
 - Raadsvoorstel 1e wijzigingsverordening OZB 2026
 - Raadsbesluit 1e wijzigingsverordening OZB 2026
- 7 Positief advies inzake aanwijzing lokale publieke omroep
 - Dossier 439 voorblad
 - Raadsvoorstel positief advies aanwijzing lokale publieke omroep
 - Raadsbesluit positief advies aanwijzing lokale publieke omroep
 - Bijlage 1 Brief van CvdM inzake aanwijzing lokale publieke omroep
- 8 Ontwikkelkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg

In de Omgevingsvisie is het circa 44 hectare grote bedrijventerrein Julianaweg aangemerkt voor transformatie naar een gemengd woonwerkgebied. De raad is op 14 september 2023 akkoord gegaan met de startnotitie Transformatie Bedrijventerrein Julianaweg. Sindsdien is gewerkt aan het opstellen van een ontwikkelkader voor een transformatie. Het 'Ontwikkelkader Julianaweg Volendam', in dit voorstel verder aangeduid als het 'Ontwikkelkader', dat nu ter besluitvorming voorligt, vormt tezamen met het 'voorbereidingsbesluit Transformatie Bedrijventerrein Julianaweg', de basis waarbinnen herontwikkelings- en nieuwbouwinitiatieven kunnen plaatsvinden. Stapsgewijs kan het gebied dan wijzigen tot een aantrekkelijk, gemengd en toekomstbestendig woonwerkgebied, in lijn met de economische en woningbouw ambities van de gemeente.

 - Dossier 458 voorblad
 - Raadsvoorstel Vaststellen Ontwikkelkader transformatie Julianaweg
 - Raadsbesluit Vaststellen Ontwikkelkader transformatie Julianaweg
 - Vraag en antwoord Wegingstafel ONSBelang

Vraag en antwoord raadsplein 29-01-2026 Ontwikkeldkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg-Volendam
Vraag en antwoord VVD Ontwikkeldkader Julianaweg
Bijlage 1 Ontwikkeldkader transformatie Julianaweg Volendam
Bijlage 2: Uitgewerkte spelregels Julianaweg
Vraag en antwoord OB Ontwikkeldkader Julianaweg
Nagekomen vragen LEV - Communicatie Ontwikkeldkader Julianaweg versus praktijkervaring ondernemers

- 8.a INGETROKKEN Amendement ONSBelang VVD GL PvdA
INGETROKKEN Amendement GL PvdA ontwikkeldkader transformatie Julianaweg
- 8.b INGETROKKEN Amendement GL PvdA
INGETROKKEN Amendement GL PvdA ontwikkeldkader Julianaweg
- 8.c Motie Ons Belang VD80 GL CDA ZB BVNL PvdA Motie Ontwikkeldkader Transformatie Julianaweg
Motie Ontwikkeldkader Transformatie Julianaweg
- 9 Voorbereidingsbesluit Transformatie bedrijventerrein Julianaweg Volendam
Voorgesteld wordt een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14 van de Omgevingswet te nemen voor het bedrijventerrein Julianaweg om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen, ter voorbereiding van een wijziging van het omgevingsplan. Eerder is op 26 juni 2025 een voorbereidingsbesluit genomen. Daarbij is aangegeven dat dit voorbereidingsbesluit als een tijdelijk besluit moet worden beschouwd, omdat er nog geen ontwikkeldkader was vastgesteld. Dit is eerder met u besproken. Het ontwikkeldkader en de daarbij behorende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg" wordt gelijktijdig ter vaststelling aan u voorgelegd.
Dossier 459 voorblad
Raadsvoorstel Voorbereidingsbesluit transformatie bedrijventerrein Julianaweg
Bijlage 1. Voorbeschermingsregels transformatie bedrijventerrein Julianaweg
Bijlage 2. Toelichting behorende bij de voorbeschermingsregels transformatie bedrijventerrein J
Bijlage 3. Verbeelding bedrijventerrein Julianaweg
Raadsbesluit Voorbereidingsbesluit transformatie bedrijventerrein Julianaweg
- 10 Voorstel tot vaststelling begrotingswijziging waarin de financiële gevolgen van de raadsbesluiten zijn verwerkt
1e begrotingswijziging 2026
Raadsbebsluit 1e begrotingswijziging 2026
- 11 Sluiting

Besluitenlijst Raadsvergadering

Datum	29-01-2026
Tijd	22:45 - 23:45
Locatie	Amvo Raadszaal Julianaweg 106 Volendam
Voorzitter	De heer R.J. Beukers
Aanwezigen	H.I.J. de Boer (ONS Belang), C.C.B. Bond (VD80), L.J. Gorter (ZB), T.V. Holt (GL), A. de Jong (CDA), S.J.M. Jonk (BVNL), N. Jonk (CDA), E.A.M. Karregat (VVD), A.C. Kes (VD80), M.T.A. Koek (ZB), W.T. Kras (ONS Belang), J.M.B. Molenaar (VD80), J.E.B. Posthumus (VD80), P.C.J. Schilder (BVNL), J.J. Schilder (LEV), H.A.M. Schilder (VD80), J.W.A. Schokker (CDA), M. Slotboom (PvdA), J.J. Surie (VVD), S. Tol (GL), R.J.A. Tol (VD80), J.H. Veerman (ONS Belang), W.J.M. Visscher (VD80) en Q. van der Zee (GL)
Afwezigen	C.L.A. Cuppen (ZB)

Besluitenlijsten

1 Opening

Besluit:

De voorzitter opent de vergadering in aanwezigheid van plv. griffier M.C.A. Karregat-Eerdhuijzen.

2 Vragenuur

Besluit:

Hier wordt geen gebruik van gemaakt

3 Vaststelling agenda

4.a Ingekomen stukken en mededelingen

4.b Terugkoppeling Regionale Zaken

5 Rekenkamer rapport Armoede en schuldhulpverlening

Stemuitslag:

24 stemmen voor

Besluit:

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport “Schulden uit de schaduw. Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhelpverlening in Edam-Volendam”.
2. De aanbevelingen over te nemen en vast te stellen als kaders voor nieuw beleid:
 1. Blijf oog houden voor mensen in armoede en met problematische schulden;
 2. Zet ervaringsdeskundigen in om de schaamte bij inwoners te doorbreken;
 3. Leg keuzes over normstelling en toekenning voor aan de raad, inclusief onderbouwing van de kosten en baten;
 4. Stel meetbare doelen op en monitor die doelen;
 5. Investeer in de maatschappelijke partners.

5.a INGETROKKEN Amendement GL/PvdA

5.b INGETROKKEN Motie Ons Belang, PvdA-GL Armoedebeleid

6 1e wijzigingsverordening OZB 2026

Stemuitslag:

23 stemmen voor, 1 stem tegen

Besluit:

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN

ONROERENDEZAAKBELASTINGEN 2026 (1E wijziging)

Artikel I

Artikel 5 van de “Verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026” wordt als volgt

gewijzigd:

Artikel 5 Belastingtarieven

Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf.

Het percentage bedraagt voor:

1. de gebruikersbelasting 0,1613%
2. de eigenarenbelasting
 - a. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,0911%
 - b. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,1913%

Artikel II Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking

en werkt terug tot 1 januari 2026.

2. Deze verordening wordt aangehaald als "1e wijziging op de verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026".

7 Positief advies inzake aanwijzing lokale publieke omroep

Stemuitslag:

24 stemmen voor

Besluit:

Een positief advies te geven aan het Commissariaat voor de Media over de aanvraag van de Stichting Lokale Omroep Volendam Edam, omdat de gemeenteraad van oordeel is dat de stichting voldoet aan de wettelijke eisen voor een lokale publieke omroep, en dit advies te laten gelden voor de beoogde aanwijzing voor een periode van vijf jaar vanaf 1 januari 2026.

8 Ontwikkelkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg

Stemuitslag:

20 stemmen voor, 1 stem tegen, 3 stemmen onthouden

8.a INGETROKKEN Amendement ONSBelang VVD GL PvdA

8.b INGETROKKEN Amendement GL PvdA

8.c Motie Ons Belang c.a.

Stemuitslag:

20 stemmen voor, 1 stem tegen, 3 stemmen onthouden

Besluit:

De Motie wordt aangenomen

9 Voorbereidingsbesluit Transformatie bedrijventerrein Julianaweg Volendam

Stemuitslag:

20 stemmen voor, 1 stem tegen, 3 stemmen onthouden

10 Voorstel tot vaststelling begrotingswijziging waarin de financiële gevolgen van de raadsbesluiten zijn verwerkt

Stemuitslag:

23 stemmen voor, 1 stem tegen

11 Sluiting

Besluitenlijst Wegingstafel tbv Raadsplein

Datum	20-01-2026
Tijd	19:00 - 19:10
Locatie	Amvo Commissiekamer Julianaweg 106 Volendam
Voorzitter	De heer E.A.M. Karregat
Aanwezigen	L.J. Gorter (ZB), A. de Jong (CDA), S.J.M. Jonk (BVNL), J.J. Surie (VVD), S. Tol (GL), J.H. Veerman (ONS Belang) en W.J.M. Visscher (VD80)

Besluitenlijst wegingstafel

1 **Opening**

Besluit:

De voorzitter opent de vergadering om 19.00 uur in aanwezigheid van A. de Boer, commissiegriffier. Afwezig zijn: M. Slotboom (PvdA) en J.J. Schilder (LEV).

2 **Besluitenlijsten van TC Ruimte**

3 **1e wijzigingsverordening OZB 2026**

Besluit:

Stemagenda raad.

4 **Ontwikkeldkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg**

Besluit:

Behandelen in Raadsplein,

BVNL: bespreken algemene gang zaken en proces.

GL: debat over aantal woningen en bouwhoogte, eventueel een amendement.

VVD: debat, het is groot onderwerp met veel vragen die gesteld zijn.

VD80 algemeen belang

CDA ook bespreken in positieve zin

ZB financieel deel opmerking

OB: haalbaarheid eventueel een amendement

5 **Vorbereidingsbesluit Transformatie bedrijventerrein Julianaweg Volendam**

Besluit:

Stemagenda raad

6 Positief advies inzake aanwijzing lokale publieke omroep

Besluit:

Stemagenda raad

7 Rekenkamer rapport Armoede en schuldhulpverlening

Besluit:

Presentatie en bespreken in raadsplein.

8 Indeling Raadsplein

Besluit:

Bespreekronde Ia

- Rekenkamerrapport Armoede en schuldhulpverlening;
- Ontwikkeld kader transformatie bedrijventerrein Julianaweg

Direct op de stemagenda raad:

- 1e wijzigingsverordening OZB 2026;
- voorbereidingsbesluit transformatie bedrijventerrein Julianaweg;
- positief advies inzake aanwijzing lokale publieke omroep

9 Sluiting

Besluit:

De voorzitter sluit de vergadering om 19.10 uur.

Besluitenlijst Raadsplein Bespreekronde Ia

Datum	29-01-2026
Tijd	19:30 - 21:15
Locatie	Amvo Raadszaal Julianaweg 106 Volendam
Voorzitter	De heer A. de Jong
Aanwezigen	H.I.J. de Boer (ONS Belang), C.J.A.N. Doevendans (ONS Belang), R.E. van Dongen (BVNL), L.J. Gorter (ZB), T.V. Holt (GL), S.J.M. Jonk (BVNL), N. Jonk (CDA), E.A.M. Karregat (VVD), A.C. Kes (VD80), M.T.A. Koek (ZB), R.P. Linzell (LEV), J.M.B. Molenaar (VD80), Y. de Ruijg (ZB), H.A.M. Schilder (VD80), J.W.A. Schokker (CDA), M. Slotboom (PvdA), J.J. Surie (VVD), S. Tol (GL), R.J.A. Tol (VD80), J.H. Veerman (ONS Belang), G.G.J. Veerman (VD80), W.J.M. Visscher (VD80) en Q. van der Zee (GL)

Besluitenlijst wegingstafel

1 **Opening**

Besluit:

De voorzitter opent de vergadering in aanwezigheid van plv. griffier M.C.A. Karregat-Eerdhuijzen

2 **Spreekrecht burgers**

Besluit:

Er wordt kennis genomen van de bijdrage van de heer C. Kwakman.

3 **Vaststelling agenda**

Besluit:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 **Rekenkamer rapport Armoede en schuldhelpverlening**

19:30

Besluit:

Het voorstel als bespreekpunt aan de raadsagenda toe te voegen stemmen over het ingediende amendement.

5 **Ontwikkeldkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg**

20:15

Besluit:

Als bespreekpunt of als hamerpunt aan de raadsagenda toevoegen. Stemmen over de amendementen.

Toelichting:

Het onderwerp en de amendementen zijn besproken.

7 Sluiting

8 De bespreekronde is afgelopen er is nu pauze. Klik voor het vervolg op de webcast van de raadsvergadering

Raadsvergadering

Dossiernummer	471
Extern Zaak ID	Z25146891
Vergaderdatum	29 januari 2026
Agendapunt	5
Titel	Rekenkamer rapport Armoede en schuldhulpverlening
Portefeuillehouder(s)	V. Tuijp

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	29 januari 2026

Toelichting

De reactie bestuurlijk wederhoor zal nog worden opgenomen in het rapport. Is nu als losse bijlage toegevoegd.

Onderzoeksbureau Necker zal op 29 januari 2026 een korte presentatie verzorgen over het onderzoek.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport “Schulden uit de schaduw. Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhulpverlening in Edam-Volendam”.
2. De aanbevelingen over te nemen en vast te stellen als kaders voor nieuw beleid:
 1. Blijf oog houden voor mensen in armoede en met problematische schulden;
 2. Zet ervaringsdeskundigen in om de schaamte bij inwoners te doorbreken;
 3. Leg keuzes over normstelling en toekenning voor aan de raad, inclusief onderbouwing van de kosten en baten;
 4. Stel meetbare doelen op en monitor die doelen;
 5. Investeer in de maatschappelijke partners.

Besluit

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport “Schulden uit de schaduw. Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhulpverlening in Edam-Volendam”.
2. De aanbevelingen over te nemen en vast te stellen als kaders voor nieuw beleid:
 1. Blijf oog houden voor mensen in armoede en met problematische schulden;
 2. Zet ervaringsdeskundigen in om de schaamte bij inwoners te doorbreken;
 3. Leg keuzes over normstelling en toekenning voor aan de raad, inclusief onderbouwing van de kosten en baten;
 4. Stel meetbare doelen op en monitor die doelen;
 5. Investeer in de maatschappelijke partners.

Raadsvergadering

Zaaknummer Z25146891

Onderwerp: Rekenkamer rapport armoede en schuldhulpverlening

Portefeuillehouder: V. Tuijp

Aan de raad.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport “Schulden uit de schaduw. Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhulpverlening in Edam-Volendam”.
2. De aanbevelingen over te nemen en vast te stellen als kaders voor nieuw beleid:
 1. Blijf oog houden voor mensen in armoede en met problematische schulden;
 2. Zet ervaringsdeskundigen in om de schaamte bij inwoners te doorbreken;
 3. Leg keuzes over normstelling en toekenning voor aan de raad, inclusief onderbouwing van de kosten en baten;
 4. Stel meetbare doelen op en monitor die doelen;
 5. Investeer in de maatschappelijke partners.

Kern van het voorstel, samenvatting

De rekenkamer heeft onderzoek laten doen naar het armoedebeleid en de schuldhulpverlening in de gemeente. Het onderzoek is in opdracht van de rekenkamer uitgevoerd door onderzoeksbureau Necker. De rapportage wordt hierbij aan de raad aangeboden voor een bespreking.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

Doel is van dit voorstel is de politieke discussie over het rapport door de raad te laten plaatsvinden. De aanbevelingen kunnen worden vastgesteld als kaders voor nieuw beleid. In 2026 zal dat aan de raad worden voorgelegd.

Toelichting en argumenten

Armoede en schulden komen in Edam-Volendam relatief minder voor dan landelijk, maar dat het aantal huishoudens met problematische schulden stijgt wel. Vooral onder ondernemers en werkenden met een modaal inkomen. De gemeente zet in op zelfredzaamheid, preventie en vroegsignalering via het Breed Sociaal Loket. Aandachtspunt is hulpacceptatie, waar schaamte een belemmerende rol kan spelen. Het inzetten van ervaringsdeskundigen om de schaamte bij inwoners te doorbreken is een aanbeveling. Ander aandachtspunt is de toegankelijkheid en de samenwerking van maatschappelijke partners in de keten. De inkomensgrens van 110% is strenger dan in buurgemeenten, waardoor een groep inwoners geen gebruik kan maken van ondersteuning. Monitoring en evaluatie zijn beperkt ontwikkeld, waardoor de raad weinig zicht heeft op effectiviteit en doelmatigheid. De Rekenkamer adviseert om de aanbevelingen over te nemen en vast te stellen. Waardoor ze kunnen worden meegenomen in de in 2026 vast te stellen nieuwe beleidsnota schuldhulpverlening.

Kanttekeningen en alternatieven

De raad kan de aanbevelingen niet of deels overnemen. Het doel van de aanbevelingen is om de gemeenteraad in positie te brengen om kaders mee te geven aan het college in het nieuwe beleidskader. Normstelling en toekenning zijn onderwerpen waar de raad een uitspraak over kan doen in zo'n beleidskader of bijvoorbeeld in een motie, in relatie tot het wenselijke maatschappelijke effect dat de raad voor ogen heeft en/of de financiële ruimte die de raad voor zich ziet. Dat geldt voor de individuele inkomenstoeslag (waar de raad ook wettelijk bevoegd is e.e.a. vast te stellen in de verordening), maar ook voor andere minimaregelingen. Overigens kan de raad ook de afweging maken om de normen te houden zoals ze zijn. De rekenkamer heeft voor ogen dat de raad in staat wordt gesteld om daar een afweging over te maken en het college kaders mee kan geven.

Financiële middelen en effecten begroting

Het onderzoek is uitgevoerd binnen het beschikbaar gestelde onderzoeksbudget.

Uitvoering of vervolgproces

Het onderzoek is uitgevoerd conform het onderzoeksprotocol van de rekenkamer.

Participatie en communicatie

Na aanbidding van het rapport aan de raad wordt het openbaar gepubliceerd op de website van de gemeente en via het raadsinformatiesysteem. De behandeling in het raadsplein is openbaar en live te volgen via een link op de website van de gemeente.

Rapportage en evaluatie

In het onderzoeksprotocol van de rekenkamer is opgenomen dat de rekenkamer kan besluiten om na afloop van een onderzoek te evalueren.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

Eerdere besluitvorming door de raad in dit onderzoek is niet aan de orde.

Bijlagen

- Het rapport "Schulden uit de schaduw. Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhelpverlening in Edam-Volendam".
- De bestuurlijke reactie op het rapport.

Edam-Volendam,

De griffier,
J. Hage

De voorzitter,
R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

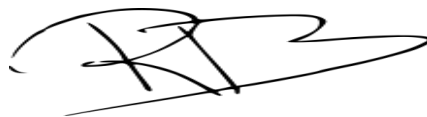
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

13-02-2026 14:10

e7ebe3380436278e76e7c94403c838bcea28733333ea14c4322627ecef54287b

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

16-02-2026 11:01

a832b39254d994a6e1782b7c21a387f52ae6990b7b00be90dea0387e3079930e

plv. griffier

Schulden uit de schaduw

Rekenkameronderzoek naar armoede en
schuldhulpverlening in Edam-Volendam

Rekenkamer Edam-Volendam

Versie t.b.v. bestuurlijk wederhoor
15 oktober 2025

Colofon

Datum:

15 oktober 2025 – versie voor bestuurlijk wederhoor

Opdrachtgever:

Rekenkamer Edam-Volendam

Onderzoekers:

Dr. I. (Imke) Imke Kruitwagen

imke@necker.nl

L.M. (Robert) Klaassen MSc

robert@necker.nl

J.M. (Julia) de Langen MA

julia@necker.nl

P.J. (Pieter) Beutler MA

pieter.beutler@necker.nl

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inleiding	5
Kernbevindingen (samenvatting)	8
Conclusies en aanbevelingen	11
Reactie van het college van B&W	13
Nawoord van de rekenkamer	14
1. Armoedebelief en fchuldhulpverlening	16
1.1 Gemeentelijke ambities en doelstellingen voor armoede en fchuldhulpverlening	16
1.2 De inzet van beleidsinstrumenten in de aanpak	19
1.3 Verdeling van rollen en verantwoordelijkheden in de gemeente	21
2. De inwoner in beeld	24
2.1 De doelgroep van het armoede- en fchuldhulpverleningsbeleid	24
2.2 Aansluiting van de gemeentelijke inzet op de behoeften van de doelgroep	28
3 Uitvoering en samenwerking	31
3.1 Samenwerking met maatschappelijke partners	31
3.2 Preventie	32
3.3 (Vroeg)signalering, stress en fchaamte	34
3.4 Toegang	37
3.5 Toekenning	40
3.6 Casusregie	42
4 Monitoring en evaluatie	45
4.1 Gebruik kwantitatieve en kwalitatieve informatie	45
4.2 Inzicht in het doelbereik	47
Bijlage 1. Onderzoeksverantwoording	49
Bijlage 2. Technische onderzoeksverantwoording	50
Bijlage 3. Overzicht maatschappelijke partners armoede en fchuldhulpverlening	54
Bijlage 4. Overzicht inkomensregelingen	56
Bijlage 5. Begrippenlijst	59

Bestuurlijke nota

Inleiding

Waarom dit onderzoek?

Armoede en schuldenproblematiek zijn momenteel actuele politieke en maatschappelijke onderwerpen. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) leefden in 2023 537.800 Nederlanders in armoede. Dat is 3,1 procent van de Nederlandse bevolking van 17,3 miljoen inwoners.¹ Het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden steeg van 618.090 Nederlandse huishoudens (7,7 procent) op 1 januari 2021 naar 747.560 Nederlandse huishoudens (8,9 procent) op 1 januari 2024.² Gemeenten hebben een belangrijke rol in het tegengaan van armoede en het ondersteunen van inwoners met schulden, bijvoorbeeld door middel van kortingen, tegemoetkomingen en diverse minimaregelingen. Uit eerder onderzoek door Necker blijkt dat een succesvolle aanpak onder meer afhankelijk is van een persoonsgerichte inzet van hulp en middelen en een goede samenwerking tussen gemeenten en maatschappelijke partners als professionele hulpverleners, woningcorporaties en vrijwilligers.³

De Rekenkamer Edam-Volendam (hierna: de rekenkamer) heeft onderzoek gedaan naar het armoedebeleid en de uitvoering van schuldhelpverlening door de gemeente Edam-Volendam. De raad ervaart weinig grip op de (kosten van) schuldhelpverlening en beperkt inzicht in de effectiviteit en doelmatigheid van het huidige armoedebeleid. Eén van de doelen van het collegeprogramma 2022-2026 is beter zicht vergaren op de doelmatigheid van ingezette voorzieningen en activiteiten.⁴ Zowel raad als college voelt dus deze behoefte. Daarnaast nam de raad in het najaar van 2024 een motie aan met de oproep aan het college om een actualisatie van het armoede- en schuldhelpverleningsbeleid.⁵ Het geldende beleidsplan stamt immers uit 2017 en liep af in 2022.

Met dit onderzoek kan de rekenkamer de raad dus (1) inzicht bieden in de doelmatigheid en effectiviteit van het armoedebeleid, waaronder schuldhelpverlening, en (2) lessen trekken die gebruikt kunnen worden bij het opstellen en uitvoeren van nieuwe beleid. Daarbij put de rekenkamer ook uit lessen uit eerder onderzoek naar armoede en ongelijkheid door Necker in negen gemeenten verspreid over het land. Waar van toepassing vergelijkt de rekenkamer de situatie in Edam-Volendam in dit rapport op diverse plekken met die van andere gemeenten, zodat de gemeente relevante lessen kan meenemen in het vervolg op dit rekenkameronderzoek.

¹ CBS (2024). *Armoede en schulden: alle CBS-feiten en cijfers over armoede en schulden op landelijk en gemeentelijk niveau*: [link](#).

² CBS (29 november 2024). *Schuldenproblematiek in beeld*: [link](#).

³ Necker (2024). *Rekenkameronderzoek naar armoede en ongelijkheid – innovaties in negen gemeenten*: [link](#).

⁴ Gemeente Edam-Volendam (2022). *Collegeprogramma 2022-2026*, p. 21.

⁵ Gemeente Edam-Volendam (7 november 2024). *Motie concrete voorstellen armoedebestrijding en ondersteuningsregelingen*: [link](#).

Definitie van armoede

Het definiëren van 'armoede' kan op veel verschillende manieren. De meeste definities richten zich op een tekort aan financiële middelen om een minimaal consumptieniveau te hanteren.⁶ In de meeste definities is geen aandacht voor secundaire levensbehoeften zoals deelname aan het sociale leven of luxe goederen (zoals verjaardagscadeau's). Deze tekorten kunnen echter wel leiden tot een verminderde positie in de samenleving. In dit onderzoek hanteren wij de meest gebruikelijke definities.

Recent hebben SCP, CBS en NIBUD nog een nieuwe definitie van armoede geïntroduceerd in het publiek debat.⁷ In deze nieuwe definitie wordt uitgegaan van besteedbaar inkomen per huishouden. Daardoor vallen bijvoorbeeld huishoudens met weinig inkomen, maar veel spaargeld (bijvoorbeeld gepensioneerden) niet meer binnen de definitie. Echter, deze definitie wordt vooral gehanteerd in onderzoeken over populatie, en niet voor het bepalen van grenzen voor het verstrekken van ondersteuningsmaatregelen. Daarvoor gebruiken gemeenten percentages van het wettelijk sociaal minimum en een vermogensgrens.

Onderzoeksvragen

De rekenkamer heeft de volgende centrale vraag geformuleerd voor het onderzoek:

In welke mate is de inzet van middelen voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening van gemeente Edam-Volendam doeltreffend en doelmatig?

De hierboven geformuleerde centrale onderzoeksvraag zullen wij beantwoorden door antwoord te geven op een aantal deelvragen.

Beleid in beeld

1. Welke ambities en doelstellingen heeft de gemeente vastgesteld ten aanzien van armoede en schuldhulpverlening?
2. Welke beleidsinstrumenten zet de gemeente hiervoor in?
3. Hoe zijn in de gemeente rollen en verantwoordelijkheden verdeeld als het gaat om armoedebestrijding en schuldhulpverlening?

De inwoner in beeld

4. Wat is de samenstelling en omvang van de doelgroep van minimaregelingen en schuldhulpverlening in gemeente Edam-Volendam?
5. Sluit de inzet van middelen op het gebied van armoede en schuldhulpverleningen van de gemeente aan bij de behoefte van de inwoner?

Uitvoering en samenwerking

6. Hoe werken verschillende gemeentelijke afdelingen met elkaar samen in de uitvoering van het armoedebeleid en schuldhulpverlening?

⁶ CBS. (z.d.). Begrippenlijst.

⁷ SCP, CBS, NIBUD. (17 oktober 2024). De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten

7. Hoe werkt de gemeente samen met maatschappelijke partners op het gebied van armoedebeleid en schuldhulpverlening?
8. Hoe geeft de gemeente in de uitvoering vorm aan preventie, vroegsignalering, toegang, toekenning, casusregie en doelbereik op het gebied van armoede en schuldhulpverlening?

Monitoring en evaluatie

9. Hoe en in welke mate heeft de gemeente inzicht in het behalen van doelen?
10. Hoe wordt kwantitatieve en kwalitatieve informatie gebruikt in de analyse van de effectiviteit van het beleid?

Leeswijzer

De rapportage is opgebouwd uit een bestuurlijke nota en een nota van bevindingen. In de bestuurlijke nota zijn opgenomen: een inleiding, kernbevindingen, conclusies en aanbevelingen, de reactie van het college van B&W en een nawoord. De nota van bevindingen begint met een toelichting van het beleid op het gebied van armoede en schuldhulpverlening. Daarna geeft de rekenkamer inzicht in de doelgroep van het beleid en geeft de rekenkamer een eerste beeld van de match tussen het gemeentelijk beleid en de doelgroep. In het derde hoofdstuk werkt de rekenkamer dit verder uit. In het laatste hoofdstuk licht de rekenkamer tot slot de monitoring en evaluatie van het gevoerde beleid toe. In de bijlagen is een bronnenoverzicht, onderzoeksverantwoording, een overzicht van maatschappelijke partners opgenomen, een overzicht van inkomensregelingen en een begrippenlijst.

Kernbevindingen (samenvatting)

Het onderzoek van de rekenkamer heeft verschillende inzichten en bevindingen opgeleverd over het armoedebelief en schuldhelpverlening in de gemeente Edam-Volendam. De kernbevindingen deelt de rekenkamer hieronder door de onderzoeksvragen bondig te beantwoorden. Voor een volledig beeld van de bevindingen en onderzoeksresultaten, verwijst de rekenkamer naar de nota van bevindingen.

Beleid in beeld

1. Welke ambities en doelstellingen heeft de gemeente vastgesteld ten aanzien van armoede en schuldhelpverlening?
2. Welke beleidsinstrumenten zet de gemeente hiervoor in?
3. Hoe zijn in de gemeente rollen en verantwoordelijkheden verdeeld als het gaat om armoedebestrijding en schuldhelpverlening?

De gemeente Edam-Volendam heeft als streven dat al haar inwoners kunnen meedoen aan de samenleving. Daarom zet de gemeente met haar aanpak van armoede en schuldenproblematiek in op het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners. De gemeente moedigt inwoners aan om hun eigen kracht en netwerk te benutten, terwijl de gemeente een vangnet biedt wanneer dit niet (meer) lukt. De missie die daaraan ten grondslag ligt, is om "inwoners zo snel mogelijk weer vanuit eigen kracht en verantwoordelijkheid te kunnen laten leven." Preventie, maatwerk en het versterken van eigen regie staan hierin centraal.

De gemeente kent diverse minimaregelingen waar inwoners een beroep op kunnen doen. Dit betreffen onder andere diverse tegemoetkomingen en aanvullende bijdragen zoals bijdragen voor kinderen die naar school gaan (in aanvulling op het kindgebonden budget) en bijdragen om deel te kunnen nemen aan maatschappelijke activiteiten. Voor de minimaregelingen hanteert Edam-Volendam inkomensgrens van 110 procent van de bijstandsnorm. Daarmee kiest de gemeente ervoor om een kleinere groep mensen te ondersteunen dan de gemeente zou doen met een ruimere inkomensgrens.

Armoedebestrijding en schuldhelpverlening is in Edam-Volendam belegd bij het Sociaal Domein. Hierin is het Breed Sociaal Loket (BSL) ondergebracht. Het BSL vormt de centrale toegang voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij schulden, armoede of andere ondersteuningsvragen. Bij het BSL zijn de diverse disciplines in het sociaal domein aangesloten (waaronder naast armoede- en schuldhelpverlening de ondersteuning via de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet is ondergebracht), zodat ondersteuningsvragen van inwoners in samenhang bekeken worden.

De inwoner in beeld

4. Wat is de samenstelling en omvang van de doelgroep van minimaregelingen en schuldhelpverlening in gemeente Edam-Volendam?
5. Sluit de inzet van middelen op het gebied van armoede en schuldhelpverleningen van de gemeente aan bij de behoefte van de inwoner?

Hoewel Edam-Volendam behoort tot de top 10 gemeenten met de rijkste inwoners van Nederland, betekent dit niet dat armoedeproblematiek afwezig is. Ook binnen deze relatief welvarende context zijn er inwoners die door uiteenlopende omstandigheden kampen met armoede en schulden. Het gaat naar inschatting op basis van landelijke data om zo'n 478 inwoners. Uit landelijke data blijkt dat in Edam-Volendam, net als in de rest van Nederland, het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden sinds 2021 is gestegen van 520 naar 810 huishoudens. De gemeente ziet daarnaast een toename van het aantal mensen met een modaal inkomen of hoger dat tegelijkertijd met armoede- of schuldenproblematiek te maken heeft. Veel inwoners van Edam-Volendam kennen volgens de gesprekspartners schaamte rondom armoede of schulden, waardoor ze niet snel hulp accepteren.

De inzet van de gemeente richt zich op twee pijlers: enerzijds vroegsignalering en preventie, zodat problemen tijdig in beeld zijn, en anderzijds een beroep doen op de zelfredzaamheid van inwoners. De gemeente probeert met deze aanpak in te spelen op de maatschappelijke context van Edam-Volendam: er is een hoge gepercipieerde sociale cohesie, hoewel er onder inwoners met armoede- en schuldproblemen ook veel schaamte bestaat om hun problemen bespreekbaar te maken en hulp te zoeken. De mate waarin de aanpak van de gemeente slaagt is mede door deze omstandigheden sterk afhankelijk van factoren die buiten de invloed van de gemeente liggen. Inwoners die bij de gemeente aankloppen ontvangen meestal hulp en ondersteuning, maar een groot deel van de inwoners is niet bij de gemeente in beeld en de gemeente weet die groep ook niet te bereiken met de huidige aanpak.

Uitvoering en samenwerking

6. Hoe werken verschillende gemeentelijke afdelingen met elkaar samen in de uitvoering van het armoedebelief en schuldhelpverlening?
7. Hoe werkt de gemeente samen met maatschappelijke partners op het gebied van armoedebelief en schuldhelpverlening?
8. Hoe geeft de gemeente in de uitvoering vorm aan preventie, vroegsignalering, toegang, toekenning, casusregie en doelbereik op het gebied van armoede en schuldhelpverlening?

De samenwerking tussen de gemeente en de maatschappelijke partners verloopt over het algemeen goed, maar er zijn enkele verbeterpunten. Zo is de sociale kaart niet volledig en is het proces van doorverwijzen niet optimaal efficiënt.

Preventie is een speerpunt in het beleidskader van Edam-Volendam voor het sociaal domein. Dit past ook bij de visie van de gemeente op zelfredzaamheid en samenkracht van inwoners. De gemeente organiseert samen met maatschappelijke partners veel acties op het gebied van preventie, gericht op verschillende doelgroepen. Preventie bestaat in Edam-Volendam uit een combinatie van het persoonlijk benaderen van inwoners en inzetten op zichtbaarheid van ondersteuning en hulp in brede zin.

Sinds 2022 geeft de gemeente meer aandacht aan vroegsignalering. De gemeente Edam-Volendam heeft vroegsignalering actief en persoonsgericht ingericht, met een relatief hoog bereik onder inwoners (53%, t.o.v. 20% landelijk) en een bovengemiddelde inzet op huisbezoeken (15,5% van de meldingen, t.o.v. 9% landelijk). Consulanten zijn hiervoor getraind in gespreksvoering. Ondanks deze intensieve aanpak blijkt de helpacceptatie laag: slechts 8,5% van de bereikte huishoudens stemde in met schuldhelpverlening, tegenover een landelijk gemiddelde van 20%. De lage helpacceptatie hangt volgens gesprekspartners mogelijk samen met factoren als schaamte en een sterke doe-het-

zelfhouding onder inwoners. Waarom mensen geen hulp accepteren wordt momenteel echter niet bijgehouden en is ook niet altijd te herleiden, geven gesprekspartners aan.

Het Breed Sociaal Loket is in Edam-Volendam de centrale toegang tot hulp en ondersteuning voor inwoners met armoede- en schuldenproblemen. Daarnaast is er een belangrijke plek weggelegd voor het Wijksteunpunt in Edam, waar sociaal werkers inwoners kunnen begeleiden bij allerlei hulp- en ondersteuningsvragen. Uit gesprekken komt naar voren dat gemeente en maatschappelijke partners hun best doen om de toegang tot hulp en ondersteuning zo laagdrempelig mogelijk te organiseren. Toch hebben zowel gemeente als partners de indruk dat veel inwoners die hulp of ondersteuning nodig hebben niet bij hen aankloppen.

Edam-Volendam kent ondersteuning via de diverse minimaregelingen direct toe aan aanvragers. De gemeente probeert maatwerk te bieden aan mensen die niet de eigen kracht hebben om zelfredzaam te zijn of mee te kunnen doen aan de samenleving.

De gemeente maakt bij schuldhelpverlening gebruik van het zaakvolgsysteem iSamenleving om de casusregie in te richten. Via het BSL of een brede intake bij het Wijksteunpunt worden inwoners doorverwezen naar de juiste hulp. Voor veel casussen is er één consulent die de casusregie oppakt, maar bij multiproblematiek is de casusregie belegd bij een breder team. In andere gevallen is de casusregie bij een maatschappelijk partner belegd. De werkwijze van de gemeente is er vooral op gericht om de regie bij de inwoner zelf te organiseren. Niet alle inwoners zijn daar echter toe in staat.

Monitoring en evaluatie

9. Hoe en in welke mate heeft de gemeente inzicht in het behalen van doelen?
10. Hoe wordt kwantitatieve en kwalitatieve informatie gebruikt in de analyse van de effectiviteit van het beleid?

De gemeente haalt inzicht in de doelgroep voornamelijk uit landelijke data zoals van het CBS, maar houdt sinds 2024 ook zelf een aantal indicatoren bij. De data die verzameld wordt is absoluut van aard en geeft geen inzicht in de resultaten ten opzichte van de doelgroep of de grootte van het probleem. Net als in andere gemeenten bestaat in Edam-Volendam het beeld dat het gebruik van minimaregelingen veel beperkter is ten opzichte van de potentiële doelgroep. Met andere woorden: mensen die wel recht zouden hebben op bepaalde minimaregelingen maken hier vaak geen gebruik van, weten de weg niet goed te vinden of maken bijvoorbeeld vanwege schaamtegevoelens geen gebruik van gemeentelijke voorzieningen.

De gemeente heeft beperkt zicht op de effecten van het armoedebeluid. Een mogelijke oorzaak hiervan is het ontbreken van concrete Kritieke Prestatie Indicatoren (hierna: KPI's) in het beleid. Daarnaast ontbreekt het aan doelen op tactisch niveau waardoor het doelbereik van de gehele inzet moeilijk kan worden beoordeeld. Op dit moment wordt de monitoringsdata weinig gebruikt bij zowel de evaluatie als ontwikkeling van het beleid.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

- 1. De gemeente Edam-Volendam zet sterk in op preventie en vroegsignalering, maar de hulpacceptatie is beperkt.**

De gemeente Edam-Volendam kent net als andere gemeenten een groot aantal minimaregelingen om mensen in armoede te ondersteunen. Toch accepteert slechts een klein deel verdere schuldhulp (8,5% vs. 20% landelijk). Factoren als schaamte en een sterke doe-het-zelf cultuur kunnen hierbij volgens gesprekspartners een grote rol spelen. De gemeente probeert daarop in te spelen door in de aanpak van armoede vooral te focussen op het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners. Bovendien zet de gemeente door middel van huisbezoeken sterk in op vroegsignalering bij betalingsachterstanden.

- 2. Het bereik van de minimaregelingen kan worden vergroot, maar dan moeten er wel keuzes worden gemaakt.**

Het bereik van de regelingen kan vergroot worden, bijvoorbeeld door een hogere inkomensgrens te hanteren of door bepaalde regelingen automatisch toe te kennen aan inwoners die aanspraak maken op bijstand. Hier gaan echter wel kosten mee gepaard. Edam-Volendam hanteert voor de meeste minimaregelingen een norm van 110% van het wettelijk sociaal minimum, lager dan in een aantal omliggende gemeenten. Als de norm hoger zou liggen, zou het bereik van de regelingen hoger kunnen worden: meer mensen komen dan in aanmerking voor de minimaregelingen. Daar gaat echter wel een nadere investering mee gepaard.

- 3. Er is onvoldoende inzicht in het doelbereik van het armoedebeleid.**

De gemeente heeft beperkt zicht op de effecten van het armoedebeleid. Een mogelijke oorzaak hiervan is het ontbreken van concrete Kritieke Prestatie Indicatoren (hierna: KPI's) in het beleid. Daarnaast ontbreekt het aan doelen op tactisch niveau waardoor het doelbereik van de gehele inzet moeilijk kan worden beoordeeld. Op dit moment wordt de monitoringsdata weinig gebruikt bij zowel de evaluatie als de verdere ontwikkeling van het beleid.

- 4. Samenwerking is waardevol, maar versnipperd en niet volledig zichtbaar.**

De samenwerking met maatschappelijke partners verloopt in de basis goed. Toch ontbreekt een volledig overzicht van initiatieven, waardoor het lastig is zicht te houden op doelmatigheid en doeltreffendheid. Niet elke partner staat bijvoorbeeld op de sociale kaart. Ook worden niet alle partners structureel betrokken bij overleg en afstemming. De gemeente doet een beroep op maatschappelijke partners als brug tussen de gemeenschap en de overheid. Tegelijkertijd is het de vraag of inwoners die lastig door de gemeente bereikt worden wél bij maatschappelijke partners aankloppen voor hulp. Met name inwoners die te maken hebben met eenzaamheid of schaamte over hun situatie zijn ook voor maatschappelijke partners lastig in beeld te krijgen.

Aanbevelingen

1. Blijf oog houden voor mensen in armoede en met problematische schulden

De gemeente Edam-Volendam heeft een gerichte aanpak om mensen in armoede en met problematische schulden te ondersteunen. Juist omdat het om een relatief kleine doelgroep gaat en de hulpacceptatie relatief laag blijft, is het des te belangrijker om deze groep in beeld te houden en de huidige inzet voort te zetten en waar mogelijk te versterken.

2. Zet ervaringsdeskundigen in om de schaamte bij inwoners te doorbreken

Breid de aanpak uit met meer persoonlijke en vertrouwenwekkende benaderingen. Denk hierbij aan de inzet van ervaringsdeskundigen die herkenning en vertrouwen bieden. Dit kan helpen om schaamte te doorbreken en de stap naar hulpverlening kleiner te maken. In andere gemeenten zijn hier goede ervaringen mee. De gemeente Venray zet bijvoorbeeld een ervaringsdeskundige in om huisbezoeken af te leggen in het kader van vroegsignalering. Deze persoon komt niet 'namens de gemeente' en wordt in de praktijk sneller vertrouwd.

3. Maak duidelijke keuzes over normstelling en toekenning

Maak als gemeenteraad in het nieuwe beleidskader expliciete keuzes over normstelling en toekenning. Overweeg een verhoging van de inkomensnorm (bijvoorbeeld van 110% naar 120%), automatische toekenning van regelingen aan inwoners die al een uitkering ontvangen (voorbeelden daarvan zijn in Venray, Hoorn en Nissewaard toegepast) en een duidelijke onderbouwing van de kosten en baten hiervan. Hiermee kan de raad sturen op zowel maatschappelijk bereik als financiële haalbaarheid.

4. Stel meetbare doelen op en monitor die doelen

Ontwikkel een robuuste monitoringssystematiek waarin niet alleen het aantal aanvragen en verstrekkingen zichtbaar is, maar ook de effecten op langere termijn. Denk aan indicatoren zoals uitstroom uit schuldhulpverlening, vermindering van schuldenlast, duurzame verbetering van leefsituatie en klanttevredenheid. Dit maakt het mogelijk om beleid bij te sturen en effectiviteit zichtbaar te maken voor raad en inwoners. Het is belangrijk dat de raad ook in staat wordt gesteld kaders mee te geven over welke aspecten gemonitord worden op de lange termijn, zodat de raad waar nodig ook bij kan sturen.

5. Investeer in je maatschappelijke partners

Zorg voor een volledig en actueel overzicht van alle betrokken organisaties en initiatieven in een digitale sociale kaart, en borg structurele ketenoverleggen waarin partners samen casuïstiek, signalen en ontwikkelingen bespreken. Hierdoor wordt de samenwerking minder afhankelijk van losse contacten, wordt kennisdeling versterkt en kunnen ook moeilijk bereikbare inwoners beter in beeld komen. Heb in samenwerking met maatschappelijke partners in het bijzonder ook oog voor de toegankelijkheid van informatievoorziening over ondersteuning en regelingen, bijvoorbeeld voor mensen die minder digitaal vaardig zijn of mensen die minder taalvaardig zijn.

Reactie van het college van B&W

PM

Nawoord van de rekenkamer

PM

Nota van Bevindingen

1. Armoedebelief en schuldhelpverlening

In dit hoofdstuk gaat de rekenkamer in op hoe het armoedebelief en de schuldhelpverlening van de gemeente Edam-Volendam eruitziet. In dit hoofdstuk beantwoordt de rekenkamer de volgende deelvragen:

1. Welke ambities en doelstellingen heeft de gemeente vastgesteld ten aanzien van armoede en schuldhelpverlening?
2. Welke beleidsinstrumenten zet de gemeente hiervoor in?
3. Hoe zijn in de gemeente rollen en verantwoordelijkheden verdeeld als het gaat om armoedebestrijding en schuldhelpverlening?

1.1 Gemeentelijke ambities en doelstellingen voor armoede en schuldhelpverlening

Kernbevinding: *de gemeente Edam-Volendam heeft als streven dat al haar inwoners kunnen meedoen aan de samenleving. Daarom zet de gemeente met haar aanpak van armoede en schuldenproblematiek in op het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners. De gemeente moedigt inwoners aan om hun eigen kracht en netwerk te benutten, terwijl de gemeente een vangnet biedt wanneer dit niet (meer) lukt. De missie die daaraan ten grondslag ligt, is om "inwoners zo snel mogelijk weer vanuit eigen kracht en verantwoordelijkheid te kunnen laten leven." Preventie, maatwerk en het versterken van eigen regie staan hierin centraal.*

Edam-Volendam kent een integraal beleidskader voor het sociaal domein

De gemeente Edam-Volendam heeft haar visie op armoedebelief en schuldhelpverlening vastgelegd in verschillende beleidsdocumenten. In november 2017 heeft de gemeenteraad het beleidsplan schuldhelpverlening en armoede-aanpak 2018-2022 vastgesteld, als actualisatie van een eerdere beleidsnotitie schuldhelpverlening.⁸ Hiermee had de gemeente dus tot 2022 een apart beleidskader voor armoede en schuldhelpverlening als uitwerking van de wettelijke taken van de gemeente. Hierin formuleerde de gemeente ambities en doelstellingen voor de aanpak van beide onderwerpen, evenals de inrichting van preventieve maatregelen en vroegsignalering.

In 2022 heeft de gemeente de stap gezet naar een integraal beleidskader voor het gehele sociaal domein,⁹ waarbij het kader voor de armoede-aanpak uit het beleidsplan 2018-2022 wel bleef gelden.¹⁰ Met die stap wilde de gemeente sociale problemen niet meer vanuit één wettelijk kader benaderen, maar ondersteuningsvragen van inwoners vanuit alle leefgebieden benaderen. De gemeente heeft daarmee nog wel specifieke ambities en doelstellingen voor armoede en schuldhelpverlening, maar ziet deze als onderdeel van een bredere (preventieve) aanpak in het sociaal domein.¹¹

⁸ Gemeente Edam-Volendam (november 2017). *Beleidsplan schuldhelpverlening en armoede aanpak 2018-2022*.

⁹ Gemeente Edam-Volendam (mei 2022). *Coalitieakkoord 2022-2026 Verbinden, verbeteren en vernieuwen*, p. 5.

¹⁰ Zo komt naar voren uit de feitenverificatie van de conceptnota van bevindingen.

¹¹ Gemeente Edam-Volendam (juli 2022). *Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren*, pp. 11-12.

In november 2024 nam de gemeenteraad een motie aan met de oproep aan het college om het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid te evalueren en te actualiseren.¹² Uit de voor dit onderzoek gevoerde gesprekken komt naar voren dat de gemeente die stap wil zetten na de afronding van dit rekenkameronderzoek.¹³

Tabel 1: Overzicht relevante beleidsdocumenten over armoede en schuldhulpverlening Edam-Volendam.

Relevante (beleids-)documenten	Datum
Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede-aanpak 2018-2022	November 2017
Aanvulling op Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede-aanpak gemeente Edam-Volendam 2018-2022. In verband met wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 januari 2021	Mei 2021
Coalitieakkoord 2022-2026 Verbinden, verbeteren en vernieuwen	Mei 2022
Integraal beleidskader sociaal domein: Zelf, samen, organiseren	Juli 2022
Collegewerkprogramma 2022-2026 Verbinden, verbeteren en vernieuwen	2022

Vergelijking met andere gemeenten : een overkoepelend integraal beleidskader

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Hoewel dit wettelijke kader voor elke gemeente hetzelfde is, kiest iedere gemeente zijn eigen weg in de invulling hiervan.

De gemeente Edam-Volendam hanteert op dit moment een integraal beleidskader voor het sociaal domein. Uit eerder onderzoek blijkt dat gemeenten het armoedebeleid verschillend vormgeven, maar dat er een trend is richting een aanpak waarbij armoedebeleid onderdeel is van een integrale aanpak in het sociaal domein. Dit gaat vaak gepaard met de stap naar een centraal loket voor ondersteuningsvragen, zoals ook in Edam-Volendam (zie prg. 1.3).¹⁴

De gemeente wil de zelfredzaamheid van inwoners versterken en zet in op vroegsignalering en preventie

De gemeente heeft in het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid een sterke focus op vroegsignalering, preventie, en het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners. Zelfredzame inwoners in armoede weten de weg naar informatie, advies, regelingen en voorzieningen goed te vinden.¹⁵ Tegelijkertijd erkent de gemeente dat niet iedere inwoner in staat is om tijdig hulp te vragen of de weg naar ondersteuning te vinden. Daarom maakt de gemeente ook actief gebruik van intermediairs om gezinnen met schulden sneller in beeld te krijgen. Deze intermediairs (verbonden aan

¹² Gemeente Edam-Volendam (7 november 2024). *Motie concrete voorstellen armoedebestrijding en ondersteuningsregelingen*: [link](#).

¹³ Op dit moment is het voornemen om in 2026 een aparte nota voor schuldhulpverlening op te stellen. In deze nota kan nadrukkelijk de verbinding worden gelegd met andere beleidsstukken, zoals het armoedebeleid. Daarnaast staat ook een herziening van het bijstands- en minimabeleid op de planning voor 2026.

¹⁴ Zie: Necker (2024). *Rekenkameronderzoek naar armoede en ongelijkheid – innovaties in negen gemeenten*: [link](#).

¹⁵ Gemeente Edam-Volendam. (2022). *Collegewerkprogramma 2022-2026 Verbinden, verbeteren en vernieuwen*. p. 21.

Stichting Sportkoepel Edam-Volendam en burgerinitiatief Geven en Nemen¹⁶) brengen inwoners die ondersteuning van de gemeente nodig hebben sneller in beeld en leiden hen naar passende hulp. Deze aanpak is effectief, maar ook kwetsbaar: het functioneren hangt sterk af van enkele sleutelpersonen, waardoor continuïteit niet gegarandeerd is bij uitval.

De gemeente definieert schuldpreventie als "een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en zich zo gedragen dat zij hun financiën op orde houden."¹⁷ Daarbij ligt de nadruk op kwetsbare momenten in het leven, zoals werkloosheid, scheiding of ziekte. De gemeente kiest voor een proactieve benadering: inwoners worden geïnformeerd en ondersteund rondom levensgebeurtenissen die tot inkomensverlies kunnen leiden. Dit gebeurt onder meer via voorlichting, verwijzing naar passende hulp en het aanbieden van hulpmiddelen.¹⁸ Speciale aandacht is er voor jongeren, door hen al op jonge leeftijd bewust te maken van het belang van financieel gezond gedrag.

Daarnaast erkent de gemeente vroegsignalering als cruciale schakel binnen het armoede en schuldenbeleid. Het uitgangspunt is "vroegtijdig erop af."¹⁹ Dit betekent dat de gemeente actief in contact treedt met inwoners, ook als zij zelf nog geen hulpvraag hebben geformuleerd. Signalen van mogelijke financiële problemen pakt de gemeente op via verschillende bronnen, waaronder energieleveranciers, woningcorporaties, zorgverzekeraars en scholen. Samenwerking met maatschappelijke organisaties spelen een onmisbare rol. Door deze netwerkstructuur is het mogelijk om tijdig ondersteuning te bieden en zo escalatie van schulden of armoede te voorkomen.²⁰ Ook zet de gemeente de regeling 'Kansen voor alle kinderen' voort en blijft er calamiteitenbudget beschikbaar om financiële noden vroegtijdig te ondervangen. Daarnaast werkt de gemeente "stress-sensitief". Dit houdt in dat medewerkers van de gemeente rekening houden met de chronische stress die mensen in armoede vaak ervaren.²¹

In aansluiting op het bovenstaande wil de gemeente de saamhorigheid en verbondenheid in de gemeente versterken. De gemeente noemt dit samenkracht. Deze samenkracht is volgens de gemeente al veelvuldig in de samenleving aanwezig in de vorm van inwonersinitiatieven en de inzet van maatschappelijke organisaties. Door factoren als de coronacrisis en eenzaamheid onder ouderen ziet de gemeente ook dat de samenkracht in de samenleving onder druk staat en blijvende aandacht nodig heeft. De gemeente wil daarom maatschappelijke initiatieven als Geven en Nemen blijven stimuleren en inzetten op een goede samenwerking met en tussen maatschappelijke partners.²²

Vergelijking met andere gemeenten: inzet op zelfredzaamheid

Ook andere gemeenten zetten in de aanpak van armoede en schulden vaak in op zelfredzaamheid of het sociaal vangnet van inwoners. De gemeente Oisterwijk heeft dit bijvoorbeeld verbreed naar het begrip samenredzaamheid. Hierbij gaat het niet alleen om de mogelijkheden die inwoners zelf kunnen gebruiken, maar ook om het sociale netwerk van inwoners waarbij inwoners samen zorgen

¹⁶ Zie ook de [facebookpagina van Stichting Geven en Nemen](#).

¹⁷ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 27.

¹⁸ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 28.

¹⁹ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 30.

²⁰ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 26.

²¹ Jungmann, N., & Wesdorp, P. (2020). Wat is stress-sensitief werken?. In Stress-sensitief werken in het sociaal domein: Inzichten en praktische handvatten voor hulp- en dienstverleners (pp. 1-22). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

²² Gemeente Edam-Volendam (juli 2022). *Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren*, pp. 15-16.

dat problemen opgelost worden. Dit beroep op zelf- of samenredzaamheid heeft echter ook een keerzijde: niet iedere inwoner heeft een breed sociaal netwerk waarop bij armoede en schulden een beroep gedaan kan worden. Bovendien kampen inwoners in armoede vaak met gevoelens van schaamte, waardoor zij minder snel geneigd zijn anderen of de overheid om hulp te vragen.²³

1.2 De inzet van beleidsinstrumenten in de aanpak

Kernbevinding: De gemeente kent diverse minimaregelingen waar inwoners een beroep op kunnen doen. Dit betreffen onder andere diverse tegemoetkomingen en aanvullende bijdragen zoals bijdragen voor kinderen die naar school gaan (in aanvulling op het kindgebonden budget) en bijdragen om deel te kunnen nemen aan maatschappelijke activiteiten. Voor de minimaregelingen hanteert Edam-Volendam een inkomensgrens van 110 procent van de bijstandsnorm. Daarmee kiest de gemeente ervoor om een kleinere groep mensen te ondersteunen dan de gemeente zou doen met een ruimere inkomensgrens.

Van bijstand tot schoolspullen: de minimaregelingen van de gemeente Edam-Volendam

De gemeente Edam-Volendam heeft zoals elke gemeente een groot aantal regelingen om inwoners met financiële problemen te ondersteunen. De gemeente informeert inwoners via haar website uitgebreid over de mogelijkheden bij de verschillende minimaregelingen. Zo geeft de gemeente op de website niet alleen een overzicht van de beschikbare minimaregelingen, maar legt de gemeente ook uit wie voor welke regeling in aanmerking komt en hoe inwoners een regeling aan kunnen vragen. In de bijlage geeft de rekenkamer een opsomming van deze regelingen.

Edam-Volendam hanteert een lagere inkomensnorm dan omliggende gemeenten

De gemeente Edam-Volendam hanteert voor de meeste ondersteuningsregelingen een inkomensnorm van 110 procent van de bijstandsnorm (het wettelijk sociaal minimum). Veel gemeenten in Nederland gebruiken deze methode om te bepalen of inwoners recht hebben op ondersteuning, maar het percentage mogen gemeenten zelf bepalen.²⁴ In onderstaande tabel geeft de rekenkamer een overzicht van de normbedragen (in 2025) op basis van 110 procent van de bijstandsnorm.

Tabel 2: Overzicht normbedragen op basis van 110 procent van de bijstandsnorm per 1 juli 2025, Edam-Volendam.²⁵

Leefvorm	Maximaal maandinkomen inclusief vakantietoeslag
Alleenstaanden (met of zonder kinderen)	
18 tot 21 jaar	€371,78
21 jaar tot AOW-leeftijd	€1.505,97
Vanaf AOW-leeftijd	€1.683,23 (AOW + maximaal € 153,02 andere inkomsten)
Partners (o.a. getrouwd, samenwonend, gelijkgesteld)	
Beiden 18 tot 21 jaar zonder kinderen	€743,56
Beiden 18 tot 21 jaar met kinderen	€1.173,83
1 van beiden 18-21 jaar en 1 van beiden 21+, zonder kinderen	€1.447,47
1 van beiden 18-21 jaar en 1 van beiden 21+, met kinderen	€1.877,74

²³ Zie: Necker (2024). Rekenkameronderzoek naar armoede en ongelijkheid – innovaties in negen gemeenten: [link](#).

²⁴ Er zijn ook gemeenten, zoals Amsterdam, die uitgaan van bruto inkomensgrenzen en van een percentage van het wettelijk minimumloon. Zie: Gemeente Amsterdam (2025). Wat is een laag inkomen en weinig vermogen: [link](#).

²⁵ Gemeente Edam-Volendam (2025). Regelingen voor mensen met een laag inkomen: [link](#).

Beiden 21 jaar en ouder (met of zonder kinderen)	€2.151,38
Beiden AOW-leeftijd (met of zonder kinderen)	€2.304,48 (AOW + maximaal €209,50 andere inkomsten)
1 van beiden AOW-leeftijd en 1 jonger dan AOW-leeftijd (met of zonder kinderen)	€2.304,48

**Het CPB schat het bruto modaal inkomen in 2025 op €46.500 per jaar.²⁶*

Voor enkele regelingen hanteert de gemeente ook een vermogensgrens. Gemeenten hebben beleidsvrijheid over hoe zij de draagkracht vanuit inkomen én vermogen beoordelen. In de vertaling hiervan kunnen inkomensgrenzen en vermogensgrenzen worden vastgesteld, waarbij ook de vrijlatingen niet verplicht van toepassing zijn (zoals dat bij algemene bijstand wel het geval is).²⁷

In sommige gevallen is de kostendelersnorm van toepassing. De kostendelersnorm houdt in dat de gemeente het inkomen toetst aan een lagere bijstandsnorm wanneer de aanvrager met één of meerdere volwassen huisgenoten samenwoont (kostendelers). De gedachte is dat huishoudens met meerdere volwassen medebewoners de kosten kunnen delen en daardoor minder snel een beroep hoeven te doen op bijstand. De kostendelersnorm is landelijk verplicht. Vanaf 2023 tellen alleen huisgenoten vanaf 27 jaar mee voor de kostendelersnorm.

Vergelijking met andere gemeenten: inkomensgrens

Edam-Volendam heeft met 110 procent van de bijstandsnorm als inkomensgrens een andere norm dan gemeenten in de regio. De buurgemeenten Purmerend,²⁸ Koggenland²⁹ en Waterland³⁰ en de nabijgelegen gemeenten Hoorn³¹ en Landsmeer³² hanteren voor (bijna) elke minimaregeling een inkomensgrens van 120 procent van de bijstandsnorm. De vaststelling van een inkomenspercentage is een politieke keuze. Er zijn gemeenten met een vergelijkbaar inwoneraantal als Edam-Volendam met een hogere inkomensgrens (zoals Bodegraven-Reeuwijk³³, Castricum³⁴ en Moerdijk³⁵) die voor bepaalde regelingen een inkomensgrens van 120 procent van de bijstandsnorm hanteren. Zie figuur 1 voor een visuele weergave van deze percentages. De y-as staat voor het percentage van het wettelijk sociaal minimum.

²⁶ Centraal Planbureau (2025). CEP 2025: [link](#).

²⁷ Zie hiervoor ook artikel 35 Participatiewet en de Memorie van toelichting bij de Wet werk en bijstand: [link](#).

²⁸ Gemeente Purmerend (2025). Inkomensgrenzen Meerdoen-regelingen: [link](#).

²⁹ Gemeente Koggenland (2025). Regelingen bij een laag inkomen: [link](#).

³⁰ Gemeente Waterland (2025). Regelingen bij een laag inkomen: [link](#).

³¹ Gemeente Hoorn (2025). Inkomensgrenzen bij laag inkomen: [link](#).

³² Gemeente Landsmeer (2021). Beleidsplan armoedebestrijding en schuldhelpverlening: [link](#).

³³ Gemeente Bodegraven-Reeuwijk (2025). Hulp bij laag inkomen: [link](#).

³⁴ Zaffier (2025). Bijstandsnormen BUCH-gemeenten: [link](#).

³⁵ Werkplein Hart van West-Brabant (2025). Bijzondere kosten bijzondere bijstand: [link](#).

Figuur 1: inkomensgrens minimaregelingen als percentage van het wettelijk sociaal minimum

1.3 Verdeling van rollen en verantwoordelijkheden in de gemeente

Kernbevinding: Armoedebestrijding en schuldhulpverlening is in Edam-Volendam belegd bij het Sociaal Domein. Hierin is het Breed Sociaal Loket (BSL) ondergebracht.³⁶ Het BSL vormt de centrale toegang voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij schulden, armoede of andere ondersteuningsvragen. Bij het BSL zijn de diverse disciplines in het sociaal domein aangesloten (waaronder naast armoede- en schuldhulpverlening de ondersteuning via de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet is ondergebracht), zodat ondersteuningsvragen van inwoners in samenhang bekeken worden.

De gemeente heeft stappen gezet naar een integrale aanpak van sociale problemen

De gemeente Edam-Volendam zet stappen richting een samenhangende aanpak van sociale problemen. Volgens het beleidsplan schuldhulpverlening en armoede-aanpak moet de integrale werkwijze verder worden ontwikkeld door deze beleidsterreinen te verbinden met Wmo, Participatie en Jeugd.³⁷ Het doel is helder: signalen van armoede en schulden eerder opvangen en zo voorkomen dat problemen escaleren. De keuze voor integrale samenwerking is zowel intern als extern van aard. Binnen de gemeentelijke organisatie moeten afdelingen beter op elkaar aansluiten; extern gaat het om nauwere banden met maatschappelijke partners.³⁸ Het perspectief van de inwoner moet het startpunt zijn van de integrale aanpak: hun hulpvraag wordt niet geïsoleerd bekeken, maar in samenhang met andere leefgebieden zoals wonen, zorg en werk. Er ligt ook een duidelijke les uit het verleden. Toen de schuldhulpverlening volledig was uitbesteed, ontstonden knelpunten: de gemeente miste regie, had beperkt zicht op de voortgang en verwees inwoners te snel door naar externe partijen.³⁹ Dat leidde tot versnippering en verminderde effectiviteit. Als antwoord daarop is het Breed Sociaal Loket ingericht. Het Breed Sociaal Loket moet het centrale aanspreekpunt zijn voor inwoners met vragen over schulden, armoede en andere sociale problemen.

³⁶ Gemeente Edam-Volendam (2024). Organogram: [link](#).

³⁷ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 3.

³⁸ Gemeente Edam-Volendam. (juli 2022). Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren. p. 5.

³⁹ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 6.

Het Breed Sociaal Loket heeft een centrale positie in de aanpak

Het Breed Sociaal Loket (BSL) vormt de centrale toegang voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij schulden, armoede of andere ondersteuningsvragen. Er is een fysiek inlooppunt elke donderdag van 8:30–12:30 uur, zonder afspraak, op het Stadskantoor in Volendam. Via het online portaal 'BSL Online' kunnen inwoners formulieren uploaden, aanvragen indienen en de status van hun aanvraag volgen. Ook telefonisch contact is mogelijk.

Het Breed Sociaal Loket is door de gemeente ingericht met drie lagen: frontoffice, midoffice en backoffice.

- **Frontoffice**

De frontoffice fungeert als eerste aanspreekpunt voor inwoners met hulp- of ondersteuningsvragen. Medewerkers hebben hier vooral een 'poortwachtersrol': zij proberen snel duidelijk te krijgen waar iemand het beste geholpen kan worden. Dat kan betekenen dat een inwoner wordt doorverwezen naar een consultant in de midoffice, maar soms ook direct naar een maatschappelijke partner. De effectiviteit van de frontoffice hangt dus sterk samen met het vermogen om vragen goed te doorgronden en op de juiste plek neer te leggen.

- **Midoffice**

In de midoffice werken consultants die specialistische kennis hebben van de belangrijkste wetten in het sociaal domein, zoals de Wmo, de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Hun rol gaat verder dan het simpelweg toepassen van regels: volgens het integraal beleidskader moeten zij voortdurend balanceren tussen rechtmatigheid (het volgen van de wet) en doelmatigheid (het leveren van passende en werkbare ondersteuning). In de interviews kwam naar voren dat dit in de praktijk vaak neerkomt op de vraag: in hoeverre kan en moet er maatwerk geleverd worden voor de inwoner?⁴⁰

- De backoffice ondersteunt de front- en midoffice, zodat zij zich kunnen concentreren op het directe contact met inwoners en de inhoudelijke beoordeling van hulpvragen.⁴¹

Daarnaast zijn de uitvoering van de Participatiewet, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet inburgering toegewezen aan één van de teamleiders binnen het BSL.⁴² Hoofdstuk 3 gaat nader in op hoe het BSL in de praktijk werkt.

Vergelijking met andere gemeenten: centrale of decentrale toegang?

Net als Edam-Volendam hebben veel gemeenten in de afgelopen jaren de stap gezet naar één loket voor het sociaal domein. De gemeente Oisterwijk kent bijvoorbeeld het Loket Wegwijs: een centrale plek waar inwoners met problemen op het gebied van armoede en schulden terecht kunnen en waarin zowel medewerkers van de gemeente als maatschappelijke partners vertegenwoordigd zijn. De gemeente Hoorn kent de volledig integrale toegang 1.Hoorn voor zowel

⁴⁰ Gemeente Edam-Volendam (juli 2025). Presentatie themasessie gemeenteraad – werk & inkomen, schuldhulpverlening & inburgering.

⁴¹ Gemeente Edam-Volendam. (juli 2022). *Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren*. p. 11.

⁴² Zo komt naar voren uit de feitenverificatie van de conceptnota van bevindingen.

Wmo, jeugd en armoede – de uitvoering van de participatiewet is door Hoorn echter uitbesteed. De gemeente Diemen kiest voor een zogeheten brede intake: inwoners kunnen zich bij verschillende plekken melden, maar het is de bedoeling dat de betreffende consulent de situatie van inwoners breed bekijkt en wanneer nodig doorverwijst naar de juiste hulp en regelingen.⁴³

⁴³ Zie: Necker (2024). *Rekenkameronderzoek naar armoede en ongelijkheid – innovaties in negen gemeenten*: [link](#).

2. De inwoner in beeld

In dit hoofdstuk gaat de rekenkamer in op de samenstelling en omvang van de doelgroep van minimaregelingen en schuldhulpverlening in Edam-Volendam. De rekenkamer gebruikt daarvoor inzichten van de gemeente zelf, alsmede inzichten uit eerder en eigen onderzoek naar deze doelgroep. Daarmee beantwoordt de rekenkamer de volgende deelvraag:

4. Wat is de samenstelling en omvang van de doelgroep van minimaregelingen en schuldhulpverlening in gemeente Edam-Volendam?

Armoedebelief moet passen bij, en afgestemd zijn op, de inwoners van de gemeente. Waar de ene gemeente veel ZZP'ers heeft met een groot armoederisico, heeft een andere gemeente vooral veel intergenerationele armoede. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de specifieke context van de gemeente Edam-Volendam en geeft de rekenkamer een eerste inzicht in hoeverre het gemeentelijk beleid aansluit bij de beoogde doelgroep. In hoofdstuk 3 werkt de rekenkamer dit nader uit, mede aan de hand van fictieve personen die de rekenkamer aan het eind van dit hoofdstuk introduceert. Mede aan de hand hiervan beantwoordt de rekenkamer in het vervolg van dit rapport de volgende vraag:

5. Sluit de inzet van middelen op het gebied van armoede en schuldhulpverlening van de gemeente aan bij de behoefte van de inwoner?

2.1 De doelgroep van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid

Kernbevinding: *Hoewel Edam-Volendam behoort tot de top 10 gemeenten met de rijkste inwoners van Nederland, betekent dit niet dat armoedeproblematiek afwezig is. Ook binnen deze relatief welvarende context zijn er inwoners die door uiteenlopende omstandigheden kampen met armoede en schulden. Het gaat naar inschatting op basis van landelijke data om zo'n 478 inwoners. Uit landelijke data blijkt dat in Edam-Volendam, net als in de rest van Nederland, het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden sinds 2021 is gestegen van 520 naar 810 huishoudens. De gemeente ziet daarnaast een toename van het aantal mensen met een modaal inkomen of hoger dat tegelijkertijd met armoede- of schuldenproblematiek te maken heeft. Veel inwoners van Edam-Volendam kennen volgens gesprekspartners schaamte rondom armoede of schulden, waardoor ze niet snel hulp accepteren.*

Edam-Volendam kent minder armoede- en schuldenproblemen dan gemiddeld

De gemeente Edam-Volendam bestaat sinds 2016 in haar huidige vorm, ontstaan uit de herindeling van de voormalige gemeenten Edam-Volendam en Zeevang. De gemeente wordt gekenmerkt door een verbonden gemeenschap met een sterke mate van sociale betrokkenheid (onder andere in het kerkelijk en verenigingsleven), een hoog aandeel ondernemers en succesvolle artiesten. Sectoren als kaasproductie, visserij, toerisme en topsport zijn onlosmakelijk verbonden met het imago van de gemeente. De gemeente kent een hechte sociale structuur. Die verbondenheid heeft een keerzijde: schaamte maakt dat inwoners hun financiële problemen liever binnenshuis oplossen. Hulp wordt pas gezocht als de situatie onhoudbaar is, en dan is de schade vaak groter. Bovendien weten inwoners de weg naar formele hulp niet altijd te vinden. Wie uiteindelijk bij de gemeente aanklopt, heeft vaak te maken met een complexe en hevige problematiek. Een voorbeeld van een casus met complexe en hevige problematiek is bijvoorbeeld een inwoner die zowel schulden heeft als psychische problemen. Ook kleine ondernemers en ZZP'ers kunnen met schuldenproblematiek te maken hebben.

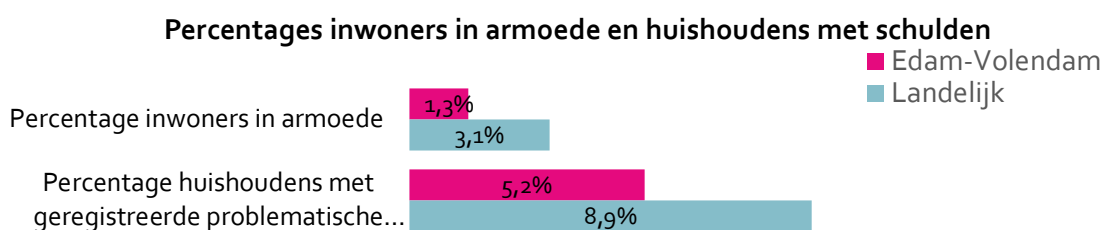

Belastingsschulden komen blijkens de gevoerde gesprekken veel voor, mede als gevolg van uitgestelde betalingen in de coronaperiode. Ook neemt het aantal inwoners met psychische problemen toe, wat de aanpak bemoeilijkt. De gemeente zegt hier in het eigen beleid het volgende over:⁴⁴

"Wat opvalt, ook in onze gemeente, is dat de groep mensen met schulden aan het veranderen is. Waar voorheen de groep mensen met problematische schulden merendeels bestond uit personen met een bijstandsuitkering of werkenden met een zeer laag inkomen, zien we sinds het begin van de kredietcrisis in 2008 een toename van mensen met een modaal inkomen of hoger. Door ontslag, echtscheiding en de crisis op de woningmarkt zijn zij in financiële problemen geraakt." – **beleidsplan schuldhulpverlening en armoede-aanpak**

De veranderende bevolkingssamenstelling en maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de vraag en aanbod van ondersteuning binnen de gemeente Edam-Volendam. De Nederlandse samenleving vergrijsst in hoog tempo: naar verwachting zullen er in 2030 ruim 2 miljoen mensen 75 jaar en ouder zijn. Uit een recente analyse van het CBS blijkt dat deze vergrijzing zich binnen de gemeente Edam-Volendam sterker manifesteert dan in veel andere gemeenten.⁴⁵ Dit leidt enerzijds op een toenemende druk op voorzieningen voor maatschappelijke ondersteuning, bijvoorbeeld als gevolg van dementie en anderzijds tot een afname van het aantal mantelzorgers en vrijwilligers. Tegelijkertijd groeit het aantal inwoners met ondersteuningsvragen op meerdere gebieden.⁴⁶

In 2023 leefde volgens het CBS 1,3 procent van de inwoners van Edam-Volendam in armoede (ten opzichte van 3,1 procent landelijk gemiddeld). Afgerond betreft dit ongeveer 478 inwoners.⁴⁷ Daarmee behoort Edam-Volendam tot de categorie gemeenten met het laagste aandeel inwoners in armoede.⁴⁸ Het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden is in Edam-Volendam ook lager dan landelijk gemiddeld. Op 1 januari 2024 hadden 810 huishoudens in Edam-Volendam te maken met problematische schulden (5,2 procent van de huishoudens), ten opzichte van 8,9 procent landelijk gemiddeld.⁴⁹ Hoewel ook dit percentage vrij laag lijkt, is het aantal huishoudens met problematische schulden in Edam-Volendam net als in de rest van Nederland flink gestegen: op 1 januari 2021 waren er in Edam-Volendam namelijk 520 huishoudens met problematische schulden (3,5 procent van het aantal huishoudens).⁵⁰

Figuur 2: cijfers armoede en schulden CBS 2023

⁴⁴ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 15.

⁴⁵ Centraal Bureau voor de Statistiek. (1 januari, 2024). Jongeren en ouderen per gemeente.

⁴⁶ Gemeente Edam-Volendam. (juli 2022). Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren. p. 4.

⁴⁷ Het aantal inwoners van de gemeente Edam-Volendam was volgens het CBS op 1 januari 2023 36.760 inwoners. 1,3 procent hiervan is 477,88, dus afgerond 478 inwoners.

⁴⁸ CBS (2024). Armoede en schulden: alle CBS-feiten en cijfers over armoede en schulden op landelijk en gemeentelijk niveau: [link](#).

⁴⁹ CBS (2024). Schuldenproblematiek in beeld – huishoudens met geregistreerde problematische schulden, per gemeente: [link](#).

⁵⁰ CBS (2024). Schuldenproblematiek in beeld – huishoudens met geregistreerde problematische schulden, per gemeente: [link](#).

Wat kenmerkt de inwoners van Edam-Volendam?

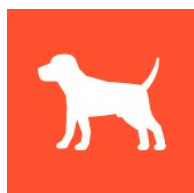
Om een beeld te krijgen van de kenmerken van groepen inwoners hebben wij een model gebruikt dat op basis van een grote hoeveelheid data en indicatoren een inschatting geeft van de groepen inwoners in Edam-Volendam, en hoe deze vertegenwoordigd zijn. Dit model is eveneens door Necker gebruikt in het onderzoek naar armoede in negen gemeenten in 2024. In bijlage 2 is een technische verantwoording opgenomen waarin de werkwijze om te komen tot deze profielen nader is toegelicht.

Elk van deze acht profielen heeft eigen kenmerken. Deze profielen zijn ingedeeld aan de hand van inkomen, de wijze waarop deze groepen contact willen hebben met de gemeente, opleidingsniveau en sociale omgeving. Op sommige onderdelen overlappen de profielen elkaar, of lijken profielen een brede groep mensen te beschrijven. De profielen onderscheiden we van elkaar op basis van enkele bepalende kenmerken: inkomen, opleidingsniveau, sociaal netwerk en de houding ten opzichte van de overheid. Door voor Edam-Volendam te bepalen wat de samenstelling en grootte van ieder profiel is, kunnen we inschatten wat inwoners van de gemeente verwachten bij armoede en schulden.

Profiel: Oranje

- Alle leeftijden
- Praktisch opgeleid.
- Inkomen modaal of onder modaal.
- Weinig vertrouwen in de gemeente; moet actief worden opgezocht.

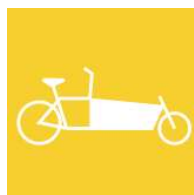
Profiel: Rood

- Leeftijd 55 jaar en ouder.
- Opleidingsniveau theoretisch.
- Inkomen hoger dan gemiddeld.
- Met (pre)pensioen.

Profiel: Groen

- Leeftijd 65 jaar en ouder.
- Inkomen beneden modaal.
- Praktisch opgeleid.
- Gepensioneerd, wonen alleen of met hun partner.
- Worden lastig bereikt door de gemeente.

Profiel: Geel

- Leeftijd tussen de 30 en 65.
- Inkomen modaal of boven modaal.
- Opleidingsniveau theoretisch.

Profiel: Bruin

- Leeftijd 30 - 65 jaar.
- Inkomen beneden modaal of modaal.
- Praktisch opgeleid.
- Gezinnen met kinderen.
- Veel last van schaamte rondom geldproblematiek.

Profiel: Roze

- Leeftijd 25 tot 65 jaar.
- Praktisch opgeleid.
- Beneden modaal inkomen.
- Weinig vertrouwen in de overheid en moeilijk te bereiken.

Profiel: Paars

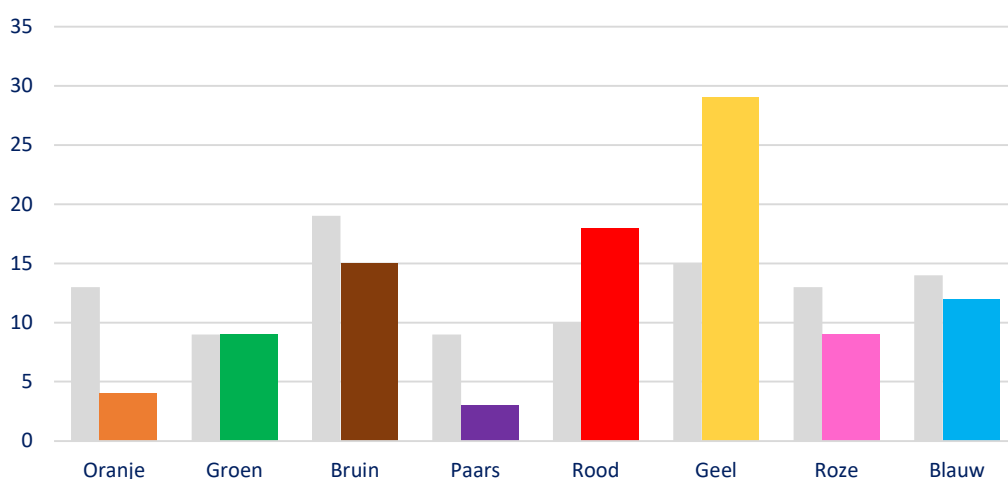
- Leeftijd tussen de 18 en 40.
- Theoretisch opgeleid.
- Verdienen boven modaal óf gaan dit binnenkort doen.

Profiel: Blauw

- Leeftijd tot 45.
- Praktisch of theoretisch opgeleid.
- Gemiddeld inkomen.
- Alleenstaand of samenwonend, vaak voor het eerst in een koopwoning.

De verdeling over de gemeente Edam-Volendam

In onderstaand overzicht zijn de inwoners van Edam-Volendam ingedeeld in acht profielen. De grijze balk is het percentage van een bepaalde groep gemiddeld in Nederland, de gekleurde balk is het percentage van een bepaalde groep in de gemeente Edam-Volendam.

Figuur 4: Overzicht verdeling inwonersprofielen Edam-Volendam.

In bovenstaande grafiek valt met name op dat de inwonersprofielen **rood** (55 jaar en ouder, theoretisch opgeleid, hoger dan gemiddeld inkomen) en **geel** (middelbare leeftijd, theoretisch opgeleid, modaal of bovenmodaal inkomen) in Edam-Volendam veel sterker vertegenwoordigd zijn dan landelijk gemiddeld. Dit zijn inwonersgroepen die relatief minder ondersteuning van de gemeente nodig hebben en ook minder snel te kampen hebben met armoede- of schuldenproblematiek.

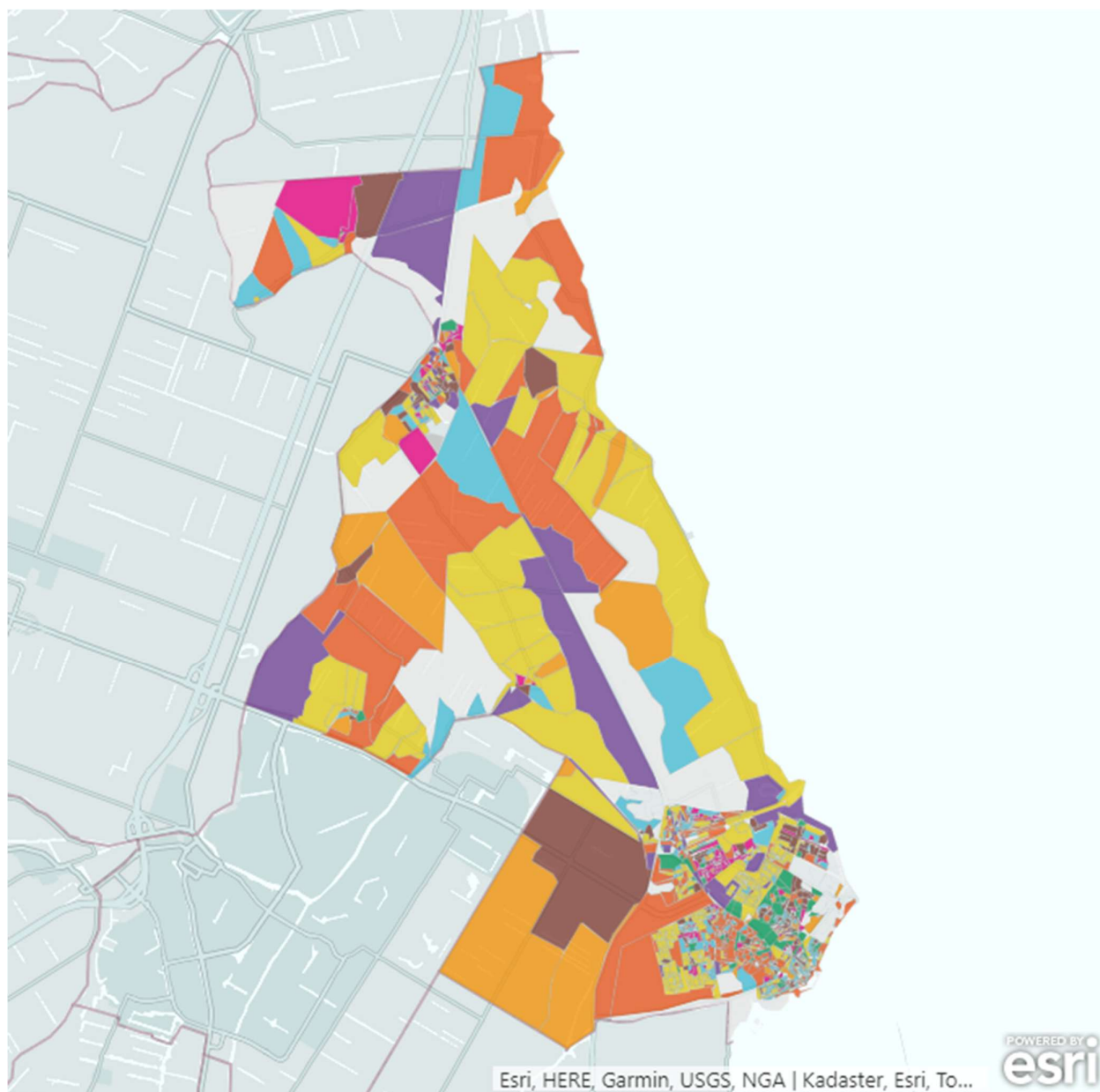
Daarnaast zijn de profielen **oranje** (lager opgeleid, weinig vertrouwen in de overheid) en **paars** (relatief jong, theoretisch opgeleid) en in mindere mate de profielen **blauw** (gemiddeld inkomen tot 45 jaar), **roze** en **bruin** (allebei praktisch opgeleid en relatief weinig vertrouwen in de overheid) in Edam-Volendam minder vertegenwoordigd dan landelijk gemiddeld. Met name de laatste twee groepen hebben veelal meer ondersteuning nodig van de gemeente bij armoede- en schuldenproblematiek.

Onderstaande afbeelding geeft per wijk aan welk profiel het meest aanwezig is.⁵¹ Deze laten zien dat de inwonersprofielen die cijfermatig gezien het grootst zijn, niet in iedere wijk de grootste inwonersprofielen zijn. In deze afbeelding is duidelijk te zien dat in het merendeel van Edam-Volendam

⁵¹ Deze kaart is gebaseerd op de postcodegebieden van de gemeente Edam-Volendam, conform de werkwijze van Citisens (zie bijlage 2). Deze gebieden komen niet altijd overeen met de wijkindeling zoals de gemeente die zelf hanteert.

de gele en rode profielen goed vertegenwoordigd zijn. Profielen die meer ondersteuning nodig hebben (roze, bruin, groen), zijn op het eerste gezicht minder duidelijk aanwezig, maar zijn in bepaalde wijken wel duidelijk vertegenwoordigd. Met name (verspreid) in de dorpskernen Volendam, Edam en Oosthuizen.

Figuur 5: Overzichtskartaal: grootste inwonersprofiel per postcodegebied in de gemeente Edam-Volendam.

2.2 Aansluiting van de gemeentelijke inzet op de behoeften van de doelgroep

Kernbevinding: De inzet van de gemeente richt zich op twee pijlers: enerzijds vroegsignalering en preventie, zodat problemen tijdig in beeld zijn, en anderzijds een beroep doen op de zelfredzaamheid van inwoners. Dit in aansluiting op de verschillende ondersteuningsregelingen die er in de gemeente bestaan. De gemeente probeert met deze aanpak in te spelen op de maatschappelijke context van Edam-Volendam: er is een hoge gepercipieerde sociale cohesie, hoewel er onder inwoners met armoede- en schuldproblemen

ook veel schaamte bestaat om hun problemen bespreekbaar te maken en hulp te zoeken. De mate waarin de aanpak van de gemeente slaagt is mede door deze omstandigheden sterk afhankelijk van factoren die buiten de invloed van de gemeente liggen. Inwoners die bij de gemeente aankloppen ontvangen meestal hulp en ondersteuning, maar een groot deel van de inwoners is niet bij de gemeente in beeld en de gemeente weet die groep ook niet te bereiken met de huidige aanpak.

De gemeente probeert met het armoedebelief in te spelen op de sociale context

De huidige inzet van de gemeente – het bieden van toegankelijke ingangen en het stimuleren van eigen regie – past bij een bevolking die in grote mate zelf- of samenredzaam is. Deze aanpak werkt vooral voor inwoners die weten waar zij hulp kunnen vinden en in staat zijn die stap te zetten. Zoals uit de vorige paragraaf naar voren kwam is een groot deel van de inwoners van de gemeente ook in staat om die stap te zetten of terug te vallen op andere hulpmiddelen van bijvoorbeeld familie en vrienden. Uit de voor dit onderzoek gevoerde gesprekken komt het beeld naar voren dat inwoners van de gemeente in eerste instantie geneigd zijn om bij financiële problemen eerst een beroep te doen op het eigen sociale netwerk. Pas wanneer de hulp en ondersteuning via die weg niet mogelijk is, doen inwoners een beroep op de gemeente of andere organisaties die hulp en ondersteuning kunnen bieden. Consulents van het Breed Sociaal Loket en het Wijksteunpunt (zie ook hoofdstuk 3) zien blijkens de gesprekken dan ook vaak gevallen voorbijkomen van multiproblematiek: inwoners die met meerdere (financiële) problemen te kampen hebben en dus genoodzaakt zijn bij de overheid of maatschappelijke organisaties aan te kloppen. De gemeente probeert met vroegsignalering, met name in de vorm van huisbezoeken naar aanleiding van signalen van 'vastelastenpartners' (zie paragraaf 3.3.) dit soort gevallen tijdig in beeld te krijgen. De integrale aanpak van de gemeente en maatschappelijke partners biedt de ruimte om de persoonlijke situatie van inwoners met een hulpvraag vanuit meerdere perspectieven te benaderen en zo een passende (maatwerk)oplossing te vinden. In hoofdstuk 3 gaat de rekenkamer hier nader op in.

Het risico bestaat dat kwetsbare doelgroepen uit beeld blijven

Tegelijkertijd is er een risico dat juist de meest kwetsbare groepen buiten beeld blijven. Inwoners die door schaamte of onbekendheid geen contact zoeken, melden zich pas bij complexe problematiek, waardoor hulp zwaarder en kostbaarder wordt. De gemeente is hierbij sterk afhankelijk van maatschappelijke partners, die op hun beurt ook merken dat bepaalde doelgroepen moeilijk bereikbaar zijn. Gemeente en partners zetten diverse middelen in om deze inwoners toch in beeld te krijgen, zoals met de eerder genoemde vroegsignalering, maar ook door de drempel om hulp en ondersteuning te vragen zo laag mogelijk te maken.

In het volgende hoofdstuk gaat de rekenkamer verder in op de inzet van de gemeente in de praktijk, evenals de inzet van maatschappelijke partners.

Maak kennis met Dennis, Shannah en Omar

In dit onderzoek is gekozen om de handelingswijze van de gemeente Edam-Volendam te illustreren aan de hand van drie casussen. Deze casus zijn realistisch, maar fictief, en ook in eerder onderzoek door Necker toegepast. In het volgende hoofdstuk wordt in kaders toegelicht hoe deze personen door de gemeente geholpen zouden worden.

Dennis: alleenstaande man, (dreigende) schuldenproblematiek:

"Mijn naam is Dennis. Ik ben een alleenstaande man van 32 met een dochter van 11 en ben een halfjaar geleden ontslagen. Ik had weinig spaargeld en ontvang geen uitkering. Ik heb nog geen nieuwe baan gevonden. Ik heb al een paar maanden mijn huur en energierekening niet betaald. Een incassobureau heeft me al twee brieven gestuurd. Ik heb weinig vertrouwen in de overheid en krijg hier heel veel stress van. Kan de gemeente mij helpen?"

Dennis heeft vooral een financieel probleem. In de praktijk zien we echter dat financiële problematiek kan leiden tot een kleinere sociale kring, en er is vaak geen geld over voor sport, cultuur of vrijetijdsactiviteiten. Dennis past in het bruine profiel.

Shannah: zwanger, slechte woonruimte

"Ik ben Shannah, 26 jaar, zeven maanden zwanger en woon in een huis met slechte isolatie met een hoge energierekening waardoor ik mijn rekeningen niet meer kan betalen. De kraamzorg zegt dat mijn huis niet goed is voor de baby. Ik weet niet waar ik naartoe moet. Ik heb geen contact met mijn ouders en ook niet met de vader van de baby."

Shannah heeft meerdere problemen en is dus gebaat bij een integrale aanpak. Ze heeft financiële problemen die een acuut probleem veroorzaken. Daarnaast heeft ze een beperkt sociaal netwerk waar ze op terug kan vallen. Shannah past in het roze profiel.

Omar: armoede en weigert hulp van de overheid

"Mijn naam is Omar, 74, en ik heb een klein pensioentje. Ik kan niet zo goed met geld omgaan en heb al best veel schulden gemaakt. Er zijn al weleens mensen van de gemeente bij mij langs geweest maar meestal stuur ik ze snel weer weg. Mijn Nederlands is niet zo goed."

Er zijn in elke gemeente, en ook in Edam-Volendam, een groot aantal mensen met een laag vertrouwen in de overheid. Deze mensen worden een stuk lastiger bereikt. Dat Omar niet zo goed Nederlands spreekt maakt het nog complexer. Omar past in het groene profiel.

3 Uitvoering en samenwerking

In dit hoofdstuk kijkt de rekenkamer naar de vertaling van het beleidskader naar de uitvoering van het armoedebeleid. We doorlopen daarvoor de stappen die een inwoner ook zou doorlopen in het zoeken en vinden van ondersteuning: preventie, signalering, toegang, toekenning. Daarnaast kijken we naar de inrichting van de casusregie.

Omdat maatschappelijke partners een belangrijke rol spelen in de uitvoering van het armoedebeleid, start het hoofdstuk met een beschrijving van de samenwerking met maatschappelijke partners.

Hiermee beantwoordt de rekenkamer de volgende deelvragen:

6. Hoe werken verschillende gemeentelijke afdelingen met elkaar samen in de uitvoering van het armoedebeleid en schuldhulpverlening?
7. Hoe werkt de gemeente samen met maatschappelijke partners op het gebied van armoedebeleid en schuldhulpverlening?
8. Hoe geeft de gemeente in de uitvoering vorm aan preventie, vroegsignalering, toegang, toekenning, casusregie en doelbereik op het gebied van armoede en schuldhulpverlening?

3.1 Samenwerking met maatschappelijke partners

Kernbevinding: *De samenwerking tussen de gemeente en de maatschappelijke partners verloopt over het algemeen goed, maar er zijn enkele verbeterpunten. Zo is de sociale kaart niet volledig en is het proces van doorverwijzen niet optimaal efficiënt.*

De gemeente hecht veel waarde aan samenwerking met maatschappelijke partners

De gemeente Edam-Volendam hecht grote waarde aan een sterke en goed afgestemde samenwerking met haar partners binnen het sociaal domein. Hierin wil de gemeente 'de regie pakken' in het versterken van de samenwerking tussen formele en informele zorg.⁵² In de samenwerking werkt de gemeente vanuit verschillende rollen. Zo treedt de gemeente op als facilitator van de sociale kaart van en voor professionals. De gemeente faciliteert dit door middel van een digitaal portaal, waar iedere organisatie zelf informatie actueel houdt. De gemeente houdt regie door "halfjaarlijks de informatie in de sociale kaart te controleren en waar nodig te actualiseren."⁵³ Wat betreft ontmoeting, geeft de gemeente aan dat partners hier zelf verantwoordelijk voor zijn. De gemeente reageert actief en meedenkend op initiatieven van partners om bij elkaar te komen. Wanneer het niet lukt, of wanneer

⁵² Gemeente Edam-Volendam. (juli 2022). Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren. p. 7.

⁵³ Gemeente Edam-Volendam. (juli 2022). Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren. p. 10.

bepaalde thematiek centraal moet staan, organiseert de gemeente bijeenkomsten.⁵⁴ Tot slot neemt de gemeente ook een regisserende rol op zich in het afstemmen van processen en het vereenvoudigen van communicatie. Inwoners moeten niet onnodig belast worden met het herhaaldelijk verstrekken van persoonsgegevens of het telkens opnieuw vertellen van hun verhaal.⁵⁵ Door het op elkaar afstemmen van werkwijzen, werkt de gemeente aan een eenduidige en toegankelijke dienstverlening. Dit bevordert niet alleen de efficiëntie, maar draagt ook bij aan de herkenbaarheid en laagdrempeligheid. In bijlage 4 is een overzicht van maatschappelijke partners te vinden.

De samenwerking met maatschappelijke partners verloopt goed, maar kan altijd beter

Uit interviews met betrokken partijen blijkt dat de samenwerking in de basis goed verloopt. Partners hebben vaste contactpersonen binnen de gemeente, ervaren korte lijnen en waarderen de bereikbaarheid van de ambtelijke organisatie en het wijksteunpunt. Periodieke overleggen dragen bij aan kennisdeling en gezamenlijke probleemoplossing. Maatschappelijke partners spelen een belangrijke rol als schakel tussen de gemeenschap en de overheid; zij brengen signalen en behoeften vanuit de samenleving in, waardoor beleid beter kan aansluiten bij de inwoners.

Verbeterpunten

Hoewel de samenwerking positief wordt beoordeeld, zijn er punten waar de samenwerking verbeterd kan worden:

- **Overlegstructuur:** De frequentie en vorm van overleggen verschillen per partner. Sommige partners ervaren dat de gemeente veel bijeenkomsten organiseert en een actieve rol inneemt, terwijl anderen juist behoefte hebben aan meer ketenoverleggen.
- **Rol- en verantwoordelijkheidsverdeling:** Bij doorverwijzingen is niet altijd duidelijk welke medewerker of afdeling binnen de gemeente verantwoordelijk is, wat kan leiden tot onnodige doorverwijzingen van inwoners.
- **Sociale kaart:** Hoewel recent vernieuwd, wordt de sociale kaart door partners als incompleet ervaren. Vooral organisaties die niet in de gemeente zelf zijn gevestigd (zoals OverRood) en specifieke initiatieven ontbreken, terwijl deze juist moeilijk vindbaar zijn voor inwoners en andere partners. Er is behoefte aan bredere opname en actief delen van de sociale kaart, ook met nieuwe of externe partners.
- **Betrokkenheid bij samenwerking:** Niet alle relevante medewerkers worden standaard betrokken bij het contact tussen gemeente en partners, wat kan leiden tot gemiste kansen voor inhoudelijke afstemming en betere dienstverlening.

3.2 Preventie

Kernbevinding: *Preventie is een speerpunt in het beleidskader van Edam-Volendam voor het sociaal domein. Dit past ook bij de visie van de gemeente op zelfredzaamheid en samenkracht van inwoners. De gemeente organiseert samen met maatschappelijke partners veel acties op het gebied van preventie, gericht op verschillende doelgroepen. Preventie bestaat in Edam-Volendam uit een combinatie van het persoonlijk benaderen van inwoners en inzetten op zichtbaarheid van ondersteuning en hulp in brede zin.*

Preventie is een speerpunt voor de aanpak in Edam-Volendam

Preventie vormt een speerpunt binnen het gemeentelijk beleid van de gemeente Edam-Volendam. De gemeente hanteert de volgende definitie van schuldpreventie: "Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden

⁵⁴ Gemeente Edam-Volendam. (juli 2022). Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren. p. 10.

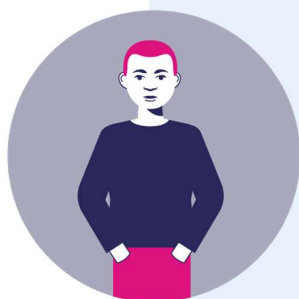
⁵⁵ Gemeente Edam-Volendam. (juli 2022). Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren. p. 11.

en zich zo gedragen dat zij hun financiën op orde houden.”⁵⁶ Volgens het integraal beleidskader is een preventieve benadering essentieel om zowel de zelfredzaamheid van inwoners te versterken als de kosten binnen het sociaal domein beheersbaar te houden. Deze preventieve aanpak richt zich met name op inwoners die door ingrijpende life-events, zoals een echtscheiding, werkloosheid, het overlijden van een partner, ziekte of faillissement geconfronteerd worden met inkomensverlies.⁵⁷ Daarnaast stuurt Edam-Volendam stuurt een informatiebrief aan inwoners die binnenkort 18 jaar worden. Met deze communicatie brengt de gemeente zaken onder de aandacht waar de overheid en de gemeente inwoners kan ondersteunen. Jongeren worden via een 'prijsspel' aangemoedigd om een checklist in te vullen om te kijken welke zaken jongeren nog moeten regelen voordat zij 18 worden, bijvoorbeeld inschrijven voor een (huur)woning of het regelen van een zorgverzekering. Verder is er een groeiende focus voor schuldpreventie onder jongeren.

Uit de gesprekken met betrokken consultants en medewerkers komt naar voren dat preventie in Edam-Volendam een combinatie is van persoonlijke benadering en brede zichtbaarheid. De consultants gaan op reguliere basis op huisbezoek bij inwoners. Wanneer iemand niet thuis is, laten zij een kaartje achter met een laagdrempelig aanbod om contact op te nemen. Daarnaast wijzen zij actief op de diensten die via het wijksteunpunt beschikbaar zijn. Deze persoonlijke aanpak wordt aangevuld met bredere, publieksgerichte communicatie. Via de website GeldFIT kunnen inwoners informatie vinden en ondersteuning krijgen bij het op orde brengen van hun financiële situatie. Hierbij wordt ook verwezen naar het voorliggend veld, zodat inwoners snel de weg vinden naar passende hulp. In paragraaf 3.4 gaat de rekenkamer nader in op voorlichting aan inwoners over hulp en ondersteuning.

Wat leren we van Dennis?

Dennis heeft weinig vertrouwen in de overheid, en ontvangt nog geen uitkering of ondersteuning van de gemeente. Voor mensen zoals Dennis is het belangrijk dat de mogelijkheden voor ondersteuning makkelijk toegankelijk en begrijpelijk zijn. GeldFIT is daar een mooie methode voor.

Uit onderzoek (bijvoorbeeld in het recente onderzoek van het SCP genaamd Zien, luisteren en helpen) blijkt echter dat inwoners met weinig vertrouwen in de overheid vaak niet zelf de eerste stap richting ondersteuning zetten, terwijl gemeenten in beleid dit wel van hen vragen. Een meer persoonlijke benadering zou, ook Dennis, daarin helpen. De gemeente Edam-Volendam organiseert dit onder meer via het Wijksteunpunt en de buurtkamers, maar Dennis zal eerder terugvallen op hulp van zijn sociale netwerk. Dat kan Dennis helpen, maar mogelijk ontloopt Dennis daardoor hulp en ondersteuning van de gemeente waar hij wel recht op heeft.

⁵⁶ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 27.

⁵⁷ Gemeente Edam-Volendam. (november 2017). Beleidsplan schuldhulpverlening en armoede aanpak 2018-2022. p. 28.

Vergelijking met andere gemeenten: preventie

Anders dan bij vroegsignalering hebben gemeenten relatief meer beleidsvrijheid om preventie in te richten.⁵⁸ Dat maakt dat er het sterk per gemeente verschilt hoe de preventie is vormgegeven. Hieronder benoemen we drie voorbeelden uit Hoorn, Druten en Oisterwijk.

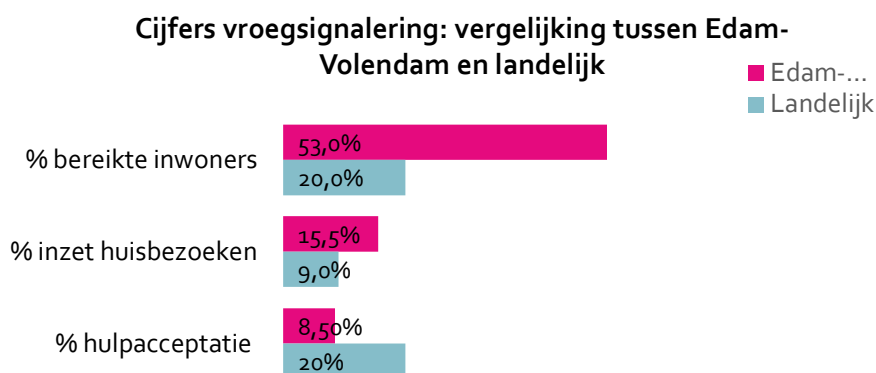
De gemeente Hoorn geeft voorlichting over geldproblematiek aan werkgevers. Ook voeren ze preventief gesprekken met broodfondsen (voor ZZP'ers), organiseren ze voorlichting over geldproblemen op scholen en gaan ze bij mensen langs na levensveranderende gebeurtenissen, zoals een echtscheiding. Tijdens zo'n bezoek worden mensen ingelicht over het aanbod van regelingen.

Ook in Druten schenkt men aandacht aan life-events. Als een inwoner 70 wordt, of bij het overlijden van een partner, komen welzijnswerkers langs voor een huisbezoek. Ook is de gemeente aangesloten op de Verwijsindex Schuldhulpverlening. Zo worden, als iemand schuldhulpverlening ontvangt, extra deurwaarderskosten voorkomen.

In de gemeente Oisterwijk wordt invulling gegeven aan preventie door in te zetten op nazorg na schuldhulpverlening. Zo wordt terugval voorkomen. Ook bieden maatschappelijke partners trainingen aan inwoners om de financiële administratie op orde te krijgen.

3.3 (Vroeg)signalering, stress en schaamte

Kernbevinding: Sinds 2022 geeft de gemeente meer aandacht aan vroegsignalering. De gemeente Edam-Volendam heeft vroegsignalering actief en persoonsgericht ingericht, met een relatief hoog bereik onder inwoners (53%, t.o.v. 20% landelijk) en een bovengemiddelde inzet op huisbezoeken (15,5% van de meldingen, t.o.v. 9% landelijk). Consulenten zijn hiervoor getraind in gespreksvoering. Ondanks deze intensieve aanpak blijkt de hulpacceptatie laag: slechts 8,5% van de bereikte huishoudens stemde in met schuldhulpverlening, tegenover een landelijk gemiddelde van 20%. De lage hulpacceptatie hangt volgens gesprekspartners mogelijk samen met factoren als schaamte en een sterke doe-het-zelfhouding onder inwoners. Zie ook figuur 6. Waarom mensen geen hulp accepteren wordt momenteel echter niet bijgehouden en is ook niet altijd te herleiden, geven gesprekspartners aan.

Figuur 6: percentages vroegsignalering Edam-Volendam en landelijk

⁵⁸ In de Memorie van Antwoord bij de Wet gemeentelijke schuldverlening staat dat het expliciet aan gemeenten is gelaten hier nadere invulling aan te geven. Zie: Eerste Kamer der Staten-Generaal (2011). Memorie van antwoord Wet gemeentelijke schuldhulpverlening: [link](#).

Vroegsignalering in de schuldenproblematiek en stressbestendigheid

Uitgelicht: landelijk convenant vroegsignalering

Onder leiding van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) hebben de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en 'vastelastenpartners' (onder andere zorgverzekeraars, energieleveranciers en verhuurders) een convenant gesloten om de wettelijk verplichte vroegsignalering uit te werken in concrete samenwerkingsafspraken. De vastelastenpartners mogen zonder toestemming van de betrokken klant informatie delen met de gemeente over bijvoorbeeld betaalachterstanden bij huur, energie of zorgverzekeringen. De gemeente kan dan gericht inwoners schuldhelpverlening bieden. Met toestemming van de betreffende inwoner kan de gemeente inwoners met (dreigende) schulden doorverwijzen naar schuldhelpverlening (*intern doorverwijzen*) en kunnen bedrijven en instellingen klanten met (vermoedelijke) schulden 'warm' doorverwijzen naar de gemeente (*extern doorverwijzen*).⁵⁹

Gemeenten hebben aanzienlijke beleidsvrijheid in de wijze waarop zij deze vroegsignalering organiseren en uitvoeren. Gemeenten bepalen bijvoorbeeld zelf:

- / Welke signalen zij prioriteren (bijvoorbeeld huurachterstand boven energieachterstand);
- / Hoe snel zij contact opnemen met inwoners na een signaal. Gemeenten zijn in ieder geval verplicht om binnen 4 weken een gesprek aan te bieden na ontvangst van een signaal (als de inwoner dit aanbod heeft geaccepteerd);⁶⁰
- / Op welke manier dat contact plaatsvindt (per brief, telefonisch, huisbezoek);
- / Welke samenwerkingspartners lokaal worden betrokken (zoals wijkteams, vrijwilligersorganisaties, woningcorporaties of lokale energiecoöperaties).

De gemeente Edam-Volendam kiest ervoor om zoveel mogelijk huisbezoeken af te leggen. De consulenten die deze huisbezoeken afleggen hebben een training in gesprekstechnieken gehad. Uit gesprekken blijkt dat de huisbezoeken vaak goed verlopen, maar dat de opvolging lastiger is: om de juiste ondersteuning te krijgen moeten inwoners documenten aanleveren bij de gemeente, maar dit gebeurt niet altijd. Inwoners kunnen hierbij geholpen worden door Humanitas en OverRood, maar ook de inzet van deze maatschappelijke organisaties heeft niet altijd het effect dat inwoners de benodigde documenten aanleveren.

Vroegsignalering in Edam-Volendam is actief, maar met terughoudende hulpacceptatie

In 2024 ontving de gemeente Edam-Volendam 756 signalen over betalingsachterstanden via het landelijke systeem voor vroegsignalering van schulden. De meldingen kwamen binnen via zorgverzekeraars (394), energieleveranciers (250), waterbedrijven (86) en woningcorporaties (26). Omdat sommige huishoudens meerdere betalingsachterstanden hadden – bijvoorbeeld voor zowel huur als energie – gaat het in totaal om ongeveer 400 huishoudens. Van deze groep wist de gemeente in 213 gevallen contact te leggen; dat is 53 procent. Daarmee scoort Edam-Volendam ruim boven het landelijk gemiddelde, waar slechts in 20 procent van de meldingen daadwerkelijk contact wordt gelegd. De gemeente Edam-Volendam legt dan ook veel huisbezoeken af: in 2024 waren dat 62 huisbezoeken, zo'n 15,5 procent van alle huishoudens met een melding. Dat ligt aanzienlijk hoger dan het landelijke

⁵⁹ NVVK (2025). Vroegsignalering: [link](#); NVVK (2025). Landelijk convenant vroegsignalering: [link](#).

⁶⁰ Zie artikel 4, eerste lid, onderdeel b Wet gemeentelijke schuldhelpverlening.

gemiddelde van 9 procent. Gemeenten die vaker huisbezoeken inzetten, zien doorgaans hogere slagingspercentages in contactlegging én hulpaanvaarding.⁶¹

Van de 213 bereikte huishoudens stemden er slechts 18 in met verdere schuldhelpverlening: een acceptatiegraad van ongeveer 8,5 procent. Daarnaast werd in 28 gevallen een betalingsregeling getroffen. Landelijk accepteert gemiddeld 20 procent van de bereikte huishoudens hulp. De lagere hulpacceptatie in Edam-Volendam kan volgens gesprekspartners wijzen op terughoudendheid bij inwoners om hulp te accepteren. Dit is in lijn met het beeld van de inwoner in Edam-Volendam: mensen willen het graag zelf oplossen. Waarom mensen geen hulp accepteren wordt momenteel echter niet bijgehouden en is ook niet altijd te herleiden, geven gesprekspartners aan. Desondanks laat de gemeente met deze cijfers zien dat een proactieve aanpak – met nadruk op persoonlijk contact – leidt tot substantieel meer bereik dan gemiddeld in Nederland.

Uit de interviews komt naar voren dat inwoners verschillende belemmeringen ervaren bij het zoeken van hulp bij financiële problemen. Een veelgenoemde drempel is schaamte. Veel mensen proberen in eerste instantie zelfstandig een oplossing te vinden, al dan niet met ondersteuning van familie of het eigen sociale netwerk. Dit vertraagt of voorkomt de toeleiding naar gemeentelijke hulp.

In enkele gevallen wordt ondersteuning geboden via andere kanalen, zoals werkgevers die actief hulp aanbieden aan medewerkers met financiële zorgen. Dergelijke initiatieven kunnen de urgentie of bereidheid om een gemeentelijk hulpaanbod te accepteren verminderen, ook wanneer dit aanbod wordt gedaan naar aanleiding van vroegsignalering. Volgens betrokken professionals betreft een aanzienlijk deel van de signalen inwoners met relatief kleine schulden. Voor deze groep bestaat terughoudendheid om zich tot de gemeente te wenden, mede vanwege de perceptie dat gemeentelijke betrokkenheid als bemoeizuchtig wordt ervaren. Deze beeldvorming kan het bereik van vroegsignalering beperken. Uit de gesprekken blijkt dat huisbezoeken niet automatisch leiden tot hulpacceptatie. Tijdens een huisbezoek wordt informatie verstrekt over beschikbare ondersteuning, maar de keuze om een vervolgesprek aan te gaan of hulp te accepteren ligt nadrukkelijk bij de inwoner zelf. In praktijk blijkt dat lang niet alle inwoners hier gebruik van maken. De gemeente heeft geïnvesteerd in training van consultants die betrokken zijn bij vroegsignalering. Medewerkers hebben onder meer trainingen gevolgd op het gebied van gesprekstechnieken, communicatievaardigheden en omgaan met agressie. In deze trainingen was echter geen specifieke aandacht voor het omgaan met gevoelens van schaamte bij inwoners – terwijl dit in de praktijk een belangrijke factor blijkt te zijn bij het weigeren van hulp.

Vergelijking met andere gemeenten : vroegsignalering

Alle gemeenten zijn verplicht vroegsignaleringsmeldingen op te volgen, en vrijwel overal bestaat daarvoor een automatisch systeem. In Edam-Volendam gebeurt dit via het meldingssysteem “Vroegsignalering”, voorheen bekend als RIS of “Vroeg eropaf”, zoals ook in gemeenten als Diemen, Druten, Hoorn, Oisterwijk en Venray gebruikelijk is. Na binnenkomst van een melding wordt geïnterviewd of inwoners gebruikmaken van miniregelingen en hoe schuldeisers tegemoetgekomen kunnen worden. Huisbezoeken worden relatief vaak ingezet in de gemeente Edam-Volendam. In andere gemeenten worden huisbezoeken over het algemeen alleen bij ernstige gevallen ingezet; vaker volstaan een telefoontje of een brief. Onderzoek en praktijkervaring wijzen

⁶¹ Divosa. 2024. *Vroegsignalering Schulden, Jaarrapportage 2024*. Te raadplegen via: <https://www.divosa.nl/publicaties/divosa-monitor-vroegsignalering-schulden-jaarrapportage-2024-o>.

uit dat veel mensen op deze manier niet worden bereikt of hulp afslaan. Het blijkt bijvoorbeeld dat brieven van de gemeente vaak ongeopend blijven.

3.4 Toegang

Kernbevinding: *Het Breed Sociaal Loket is in Edam-Volendam de centrale toegang tot hulp en ondersteuning voor inwoners met armoede- en schuldenproblemen. Daarnaast is er een belangrijke plek weggelegd voor het Wijksteunpunt in Edam, waar sociaal werkers inwoners kunnen begeleiden bij allerlei hulp- en ondersteuningsvragen. Uit gesprekken komt naar voren dat gemeente en maatschappelijke partners hun best doen om de toegang tot hulp en ondersteuning zo laagdrempelig mogelijk te organiseren. Toch hebben zowel gemeente als partners de indruk dat veel inwoners die hulp of ondersteuning nodig hebben niet bij hen aankloppen.*

Naast het BSL heeft het Wijksteunpunt een belangrijke plek in de toegang

In hoofdstuk 1 heeft de rekenkamer al stilgestaan bij de centrale positie van het BSL in de ondersteuning aan inwoners op het gebied van het sociaal domein. Inwoners kunnen bij het BSL terecht tijdens de wekelijks inloopochtend op donderdagen van 8:30 tot 12:30 u op het stadskantoor. Daarnaast kunnen inwoners telefonisch of per mail contact opnemen met het BSL. Inwoners die concreet een aanvraag willen doen, kunnen dat via het online portal BSL Online met hun DigiD doen.⁶²

Naast het BSL heeft het Wijksteunpunt (gevestigd in de bibliotheek van Edam) een belangrijke plek in de toegang van inwoners tot hulp en ondersteuning. Op haar website geeft de gemeente hierover aan dat inwoners bij hulpvragen eerst aan vrienden, familie, burens of anderen in hun omgeving hulp kunnen vragen. Wanneer dat niet lukt, kunnen inwoners bij het Wijksteunpunt terecht.⁶³ Bij het Wijksteunpunt kunnen inwoners (vertrouwelijk) in gesprek met sociaal werkers die hen kunnen ondersteunen bij allerlei hulpvragen, variërend van praktische ondersteuning bij geldzaken of brieven die inwoners niet begrijpen of adviezen over woningaanpassing of steun bij eenzaamheid en zingevingsvraagstukken. Ook ondersteunt het Wijksteunpunt bij vrijwilligersactiviteiten, buurtinitiatieven en ontmoetingsbijeenkomsten om eenzaamheid tegen te gaan. Daarvoor zijn er ook begin 2023 op diverse plekken in de gemeente buurtkamers ingericht: informele ontmoetingsruimten in de wijken waar inwoners van alle leeftijden laagdrempelig activiteiten kunnen ondernemen.⁶⁴

Het Wijksteunpunt is te bezoeken tijdens een vast spreekuur, maar is ook telefonisch en via WhatsApp voor inwoners bereikbaar.⁶⁵ In het Wijksteunpunt werken diverse maatschappelijke partners samen: de sociaal werkers van Civic, Mee & de Wering, Vluchtelingenwerk en consulenten van het Centrum Onafhankelijke Cliëntondersteuning.⁶⁶

Naast het BSL en het Wijksteunpunt kunnen inwoners met hulp- en ondersteuningsvragen ook op andere plekken in Edam-Volendam terecht. Ouders met opvoedingsvragen kunnen bijvoorbeeld terecht bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (zowel digitaal als tijdens het wekelijks spreekuur in Volendam).⁶⁷

⁶² Gemeente Edam-Volendam (2025). *Regelingen voor mensen met een laag inkomen*: [link](#).

⁶³ Gemeente Edam-Volendam (2025). *Regelingen voor mensen met een laag inkomen*: [link](#).

⁶⁴ Gemeente Edam-Volendam (2025). Buurtkamers: [link](#).

⁶⁵ Gemeente Edam-Volendam (2025). Wijksteunpunt: [link](#).

⁶⁶ Civic Edam-Volendam (2025): Over ons: [link](#).

⁶⁷ CJG Edam-Volendam (2025). Advies en hulp: [link](#).

Voorlichting en informatievoorziening aan inwoners

De gemeente Edam-Volendam probeert inwoners zo goed mogelijk te informeren over de mogelijkheden voor hulp en ondersteuning bij armoede en schuldenproblematiek. De rekenkamer benoemde al eerder de informatievoorziening via de website van de gemeente en de websites van diverse hulpaanbieders. Tegelijkertijd komt uit de gevoerde interviews naar voren dat digitale informatievoorziening niet genoeg is: veel inwoners zijn gewoonweg niet digitaal vaardig genoeg of zijn niet voldoende taalvaardig om de informatie van de gemeente en partners te begrijpen.

De gemeente heeft daarom in de afgelopen jaren gekozen voor een combinatie van digitale informatievoorziening en fysieke informatievoorziening via bijvoorbeeld flyers en vouchers die bij de gemeente, het Wijksteunpunt of de buurtkamers klaarliggen. Zo heeft de gemeente een flyer laten maken met 24 praktische tips aan inwoners die moeite hebben om rond te komen door hoge energiekosten. Het team vroegsignalering heeft daarnaast gebruik gemaakt van flyers bij huisbezoeken voor gevallen wanneer inwoners niet thuis waren. Op die flyers gaf de gemeente aan graag in gesprek te willen met de betreffende inwoner over hulp en ondersteuning bij betalingsachterstanden.⁶⁸

Voor de toekenning van regelingen en andere vormen van hulp en ondersteuning maakt de gemeente veelal gebruik van informatiebrieven aan inwoners. In de brieven staat altijd een telefoonnummer en e-mailadres van de betrokken medewerker, zodat inwoners de gemeente kunnen bereiken bij vragen. De brieven bevatten ook een vaste paragraaf over de mogelijkheid van inwoners om bezwaren te maken over door de gemeente genomen besluiten, bijvoorbeeld wanneer een regeling niet of gedeeltelijk wordt toegekend. Uit de gevoerde gesprekken komt naar voren dat inwoners bij het Wijksteunpunt of de buurtkamers (bij wekelijkse 'formulierencafés' op woensdagochtend) hulp kunnen krijgen om brieven van de gemeente beter te kunnen begrijpen of om brieven te beantwoorden. Daar wordt door inwoners ook gebruik van gemaakt. Zoals in de vorige paragraaf benoemd komt het echter wel voor dat brieven aan inwoners ongeopend en/of onbeantwoord blijven.

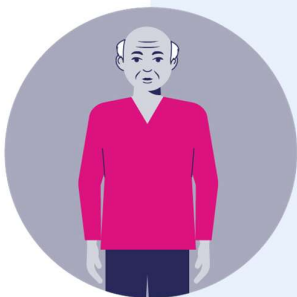
Uit de gesprekken komt naar voren dat er in de gemeente ook bijzondere aandacht is voor informatievoorziening en hulp aan inwoners voor wie het Nederlands niet hun eerste taal is. Dat kunnen statushouders en vluchtelingen zijn, maar ook mensen die al langer in Nederland wonen en de taal niet goed machtig zijn. Vluchtelingenwerk en Club- en Buurthuiswerk Edam-Volendam werken samen om deze inwoners te helpen bij het wekelijkse taalcafé op donderdagmiddag.⁶⁹

⁶⁸ Gemeente Edam-Volendam (2025). Diverse flyers met informatievoorziening over hulp en ondersteuning bij schuldenproblematiek.

⁶⁹ Gemeente Edam-Volendam (2025). *Samen naar de top in de Singelwijk*: [link](#).

Wat leren we van Omar?

Omar heeft moeite met de Nederlandse taal en staat wantrouwend tegenover de gemeente. De communicatie van de gemeente is vooral in het Nederlands, wat het lastig maakt voor Omar om de diverse miniregelingen en mogelijkheden voor hulp en ondersteuning te begrijpen. De aandacht van de gemeente voor begrijpelijke communicatie die past bij verschillende doelgroepen maakt dat de informatie al beter te begrijpen is, al blijft de taal een uitdaging. Fijn voor Omar is dat er in de wijk, met name bij de buurtkamer, mogelijkheden zijn om extra hulp te krijgen om brieven en informatie te begrijpen en om te oefenen met Nederlands. Tegelijkertijd is het wel aan Omar zelf om deze initiatieven op te zoeken. Waarschijnlijk zal Omar vanwege zijn schulden in Edam-Volendam wel in beeld komen via vroegsignalering, maar is het de vraag of hij de hulp en ondersteuning daarbij zal accepteren.

Gemeente en partners proberen laagdrempelig toegang te bieden tot hulp, maar niet alle inwoners die hulp nodig hebben zijn in beeld

Uit de interviews komt een consistent beeld naar voren over de manier waarop inwoners van Edam-Volendam met financiële en sociale problemen omgaan. Veel bewoners geven de voorkeur aan het zelfstandig of binnen de eigen gemeenschap oplossen van problemen, en stappen pas naar de gemeente wanneer de situatie escaleert. Wanneer inwoners zich uiteindelijk melden, betreft het vaak complexe en ernstige problematiek. Deze observatie onderstreept het belang van laagdrempelige en goed toegankelijke voorzieningen, maar benadrukt ook een structureel risico: een deel van de bevolking bereikt de formele hulpverlening niet tijdig.

Schaamte speelt daarbij een wisselende rol. Verschillende gesprekspartners signaleren dat schaamte vaak voorkomt en inwoners daardoor minder snel contact zoeken met de gemeente. Andere betrokkenen zien dit effect minder nadrukkelijk in hun dagelijkse praktijk, wat suggereert dat de impact van schaamte per doelgroep of situatie kan verschillen.

Een andere uitdaging betreft digitale vaardigheden. Minder digitaal-vaardige inwoners blijken volgens gesprekspartners moeilijker bereikbaar voor gemeentelijke diensten. Een deel van deze groep haakt af tijdens het aanvraagproces en krijgt daardoor onvoldoende kans om tijdig ondersteuning te regelen. Ook organisaties die met kwetsbare groepen werken, zoals vluchtelingenwerk, zien dat digitale formulieren voor veel cliënten een struikelblok vormen. Hoewel de gemeente ondersteuning biedt bij het invullen van formulieren, gebeurt dit slechts bij hoge uitzondering. Een beter geïnstrueerde receptie en een duidelijkere doorverwijzing kunnen volgens betrokkenen het proces voor inwoners vereenvoudigen.

Tegelijkertijd zijn er positieve ontwikkelingen. Het heringevoerde inloopsprekuur wordt door meerdere gesprekspartners als waardevol ervaren. Inwoners kunnen hier laagdrempelig binnenlopen voor vragen en advies, waarna ze efficiënt worden doorverwezen naar de juiste hulp. Het spreekuur lijkt daarmee een brug te vormen tussen bewoners die aarzelen contact op te nemen en het formele hulpaanbod van de gemeente. Daarnaast is Edam-Volendam aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulproute.

Uitgelicht : de Nederlandse Schuldhulproute

De gemeente Edam-Volendam is in 2022 aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulproute (NSR). Om inwoners te stimuleren naar één van de kanalen van de NSR te gaan, wordt door Stichting NSR data-analyse en marketingcampagnes ingezet. De NSR verzorgt deze communicatie. Op de route van de NSR staan de bezoekers verschillende mogelijkheden ter beschikking. De bezoeker kan tips en tools krijgen (afslag 1), waarmee hij of zij zelf aan de slag kan gaan (bijvoorbeeld een huishoudboekje, bespaartips of het aanvragen van een betalingsregeling), al dan niet met hulp van een online vrijwilliger. De bezoeker kan ook worden geadviseerd zich direct aan te melden voor hulp bij een vrijwilligersorganisatie of het gemeenteloket in zijn of haar eigen woonplaats (afslagen 2, 3 en 4).

De kanalen waar men terecht kan zijn voor volwassenen geldfit.nl, voor jongeren moneyfit.nl en voor ondernemers geldfitzakelijk.nl. Een aantal maatschappelijke partners waar de gemeente mee samenwerkt zijn ook op één of meer van deze kanalen aangesloten. Geldfit is een online platform waar informatie over geldzaken opgezocht kan worden. Het biedt inzicht in de persoonlijke situatie en het is mogelijk om persoonlijk advies te vragen.⁷⁰

3.5 Toekenning

Kernbevinding: *Edam-Volendam kent ondersteuning via de diverse minimaregelingen direct toe aan aanvragers. De gemeente probeert maatwerk te bieden aan mensen die niet de eigen kracht hebben om zelfredzaam te zijn of mee te kunnen doen aan de samenleving. Daarbij probeert de gemeente een balans te houden tussen doelmatigheid en rechtmatigheid, omdat de gemeente het belangrijk vindt om inwoners volgens dezelfde regels gelijk te behandelen.*

Edam-Volendam kent ondersteuning direct toe aan aanvragers

De gemeente Edam-Volendam kent de hulp en ondersteuning in het kader van diverse minimaregelingen direct toe aan de aanvragers. Bij de regeling Kansen voor Kinderen werkt de gemeente samen met Stichting Sportkoepel Edam-Volendam en burgerinitiatief Geven en Nemen. Deze partijen kunnen cliënten aanmelden bij de gemeente.⁷¹ Gemeenten hebben verschillende mogelijkheden om minimaregelingen in te richten:

- Via bijzondere bijstand op basis van groepskenmerken en in wettelijk bepaalde gevallen 'categoriaal'. Dit is een collegebevoegdheid.
- Via een eigenstandige verordening op grond van artikel 108 van de Gemeentewet (algemeen belang). Dit is een raadsbevoegdheid.⁷²

In gemeente Edam-Volendam zijn de minimaregelingen (op kwijschelding na) gestoeld op artikel 35 van de Participatiewet en dus bijzondere bijstand. Verder wordt ondersteuning geboden vanuit onder andere de Wmo en de Jeugdwet. De gemeente wil dat de hulp en ondersteuning vanuit de diverse inkomensregelingen bijdraagt aan de zelfredzaamheid en participatie van inwoners aan de samenleving. De gemeente heeft kaders vastgesteld voor wanneer inwoners een beroep kunnen doen

⁷⁰ Nederlandse Schuldhulproute (2025). *Over ons - aanpak*: [link](#).

⁷¹ Het gaat hier blijkens de feitenverificatie van de nota van bevindingen om samenwerkingsovereenkomsten waarbij op basis van 'goed vertrouwen' wordt gewerkt. Destijds is juridisch onderzocht hoe deze route kon worden ingericht, zonder te maken te krijgen met alle publiekrechtelijke regels en procedures. De enige 'check' die wordt gedaan na een aanmelding is nagaan of het gezin voor het betreffende kind niet al gebruik heeft gemaakt van de regeling voor dat jaar.

⁷² Zo komt naar voren uit de feitenverificatie van de nota van bevindingen.

op de diverse inkomensregelingen (zie ook paragraaf 1.2 van deze rapportage). Voor de inkomensondersteuning via de bijzondere bijstand geldt een vaste extra toets bij de toekenning: de kosten die zich voordoen zijn noodzakelijk, moeten voortkomen uit bijzondere omstandigheden en kunnen niet worden voldaan uit de bijstandsnorm, inkomenstoelagen, studietoelagen of het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm.⁷³

Net als andere gemeenten wil Edam-Volendam waar mogelijk maatwerk toepassen

Hoewel voor het toekennen van hulp en ondersteuning bepaalde kaders gelden, zoeken gemeenten over het algemeen naar maatwerkoplossingen. Op die manier past de geboden hulp en ondersteuning het beste bij de situatie van de aanvrager en is de verwachting dat de hulp en ondersteuning ook leidt tot een oplossing op de langere termijn. De gemeente Edam-Volendam ziet maatwerk ook als een middel om mensen te helpen die niet de eigen kracht hebben om zelfredzaam te zijn of te kunnen participeren aan de samenleving.⁷⁴ Gemeenten hebben de mogelijkheid om de schuldhelpverlening en inkomensregelingen zo in te richten, dat dit het beste bij de gemeentelijke context past. Gemeenten kunnen alleen (bijstands-)regelingen zonder aanvraag toekennen wanneer dat bij wet is toegestaan.⁷⁵

Maatwerk : ontransparant of de oplossing ?

Veel gemeenten maken gebruik van maatwerk om armoede te bestrijden, dat of vrijbesteedbaar is of wordt toegekend voor specifieke uitgaven. Doordat dit soort oplossingen zijn toegespitst op de unieke situatie van inwoners kunnen ze erg effectief zijn. Het voorkomt dat mensen door procedures buiten de boot vallen en er flexibel kan worden omgegaan met complexe problemen. Daarnaast draagt maatwerk bij aan het herstel van het vertrouwen in de overheid, omdat mensen zich gehoord en gezien voelen. Tegelijkertijd ligt het gevaar van inconsistentie op de loer. Wanneer sommige mensen wel hulp krijgen en andere niet, kan dat vertrouwen in de overheid juist weer dalen. Daarnaast is het een tijdrovend proces, en kunnen extra middelen ten koste gaan van structurele oplossingen die op langere termijn meer impact zouden kunnen hebben.

Uit de gevoerde gesprekken komt naar voren dat medewerkers van de gemeente bij iedere casus kijken hoe er maatwerk geleverd kan worden. Er wordt gekeken naar wat er naast de urgente problematiek nog meer speelt, wat de noodzaak is en waarom de hulp aangevraagd wordt. Met deze informatie kijkt de gemeente vervolgens welke regelingen het beste bij deze casus passen. Het team probeert daarbij zo goed en volledig mogelijk de casus in beeld te brengen om een doelmatige en rechtmatige oplossing te vinden.

Uitgelicht : eenmalige energietoeslag in 2022 en 2023

In 2022 en 2023 keerde Edam-Volendam met rijksmiddelen de eenmalige energietoeslag uit. Huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociale minimum ontvingen eenmalige energietoeslag ambtshalve. Voor 2022 was dit €1300. Inwoners die geen hoofdbewoner waren van een zelfstandige woning of inwoners die geen energierekening betaalden waren uitgesloten. In 2022 zijn de beleidsregels aangepast om studenten niet langer uit te sluiten. In 2023 waren de beleidsregels gelijk. Huishoudens met een bijstandsuitkering of huishoudens die gebruik maken van andere minimaregelingen kregen de energietoeslag automatisch uitgekeerd. Ook is er een groep

⁷³ Gemeente Edam-Volendam (2025). *Presentatie themasessie werk & inkomen, schuldhelpverlening en inburgering*.

⁷⁴ Gemeente Edam-Volendam. (juli 2022). *Integraal Beleidskader Sociaal Domein: Zelf, samen, organiseren*. p. 18.

⁷⁵ Zie bijvoorbeeld: Tweede Kamer der Staten-Generaal (september 2025). *Memorie van toelichting Wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW*: [link](#).

gezinnen die niet bij de gemeente aangemerkt zijn als uitkeringsgerechtigd, maar wel recht hebben op energietoeslag. Hiervoor moest deze groep een aanvraagprocedure doorlopen.⁷⁶

Bij de informatievoorziening over de eenmalige energietoeslag op de gemeentelijke website vroeg de gemeente potentiële aanvragers om de energietoeslag alleen aan te vragen als zij daadwerkelijk aan alle voorwaarden voldoen. De Koepel Sociaal Domein (KSD) reageerde hierop in een ongevraagd advies aan de gemeente dat potentiële aanvragers ten onrechte ontmoedigd zouden worden om de toeslag aan te vragen. Dit terwijl het Rijk volgens de KSD wel de mogelijkheid wilde bieden aan potentiële aanvragers om argumenten aan te dragen waarom zij desondanks recht hadden op de toeslag. De gemeente heeft vervolgens met de voorlichting op de website met iets andere woorden aangepast.⁷⁷

Vergelijking met andere gemeenten : automatische toekenning

Het valt te overwegen om te onderzoeken of het ook in Edam-Volendam mogelijk is ook andere inkomensregelingen net als bij de eenmalige energietoeslag automatisch toe te kennen. Dit model, waarin rechtmatige voorzieningen automatisch worden toegekend, wordt bijvoorbeeld in Venray en in Nissewaard toegepast, waar de individuele inkomensvoorziening automatisch wordt toegekend op basis van de gemeentelijke verordening. De gemeente Hoorn kent het meedoen-budget (Hoornpas) automatisch toe aan mensen in de bijstand, zodat zij deze voorziening zonder extra aanvraag ontvangen. Venray stelt voor dat een toets door Stichting Leergeld voldoende zou moeten zijn om ook andere regelingen toe te kennen. Dit zou betekenen dat andere partners niet zelf nog een keer hoeven uitrekenen of een inwoner recht heeft op hulp en voorkomt dat inwoners meermaals hun hele financiële situatie bloot moeten geven. Een mogelijke uitdaging hierbij is dat verschillende organisaties andere normen hanteren, waardoor de strengste norm leidend kan worden.

3.6 Casusregie

Kernbevinding: *De gemeente maakt bij schuldhulpverlening gebruik van het zaakvolgsysteem iSamenleving om de casusregie in te richten. Via het BSL of een brede intake bij het Wijksteunpunt worden inwoners doorverwezen naar de juiste hulp. Voor veel casussen is er één consulent die de casusregie oppakt, maar bij multiproblematiek is de casusregie belegd bij een breder team. In andere gevallen is de casusregie bij een maatschappelijk partner belegd. De werkwijze van de gemeente is er vooral op gericht om de regie bij de inwoner zelf te organiseren. Niet alle inwoners zijn daar echter toe in staat.*

Het zaakstelsel stelt de gemeente in staat om gerichte casusregie te voeren

De gemeente Edam-Volendam organiseert de casusregie in de schuldhulpverlening via het zaakvolgsysteem iSamenleving. In dit digitale dossier wordt per inwoner en huishouden alle relevante informatie vastgelegd: van persoonsgegevens tot signalen en voorzieningen. Het zaakvolgsysteem kent een eigen diagnosetool om de zelfredzaamheid van inwoners in kaart te kunnen brengen en daarmee in beeld te krijgen welke hulp en ondersteuning passend kan zijn. Via het Breed Sociaal Loket of een brede intake bij het Wijksteunpunt worden inwoners doorverwezen naar passende hulp. In de

⁷⁶ Noord-Hollands Dagblad (26 mei 2022). Grote verschillen per gemeente bij aanvraag energietoeslag: omslachtig in Purmerend, tot voor kort onmogelijk in Edam-Volendam. 'Energiearmoede kan niet wachten op bureaucratie': [link](#).

⁷⁷ Gemeente Edam-Volendam (7 november 2023). Reactie op ongevraagd advies KSD over de energietoeslag 2022 en 2023.

meeste gevallen neemt één consultant de regie op zich. Bij multiproblematiek wordt dit belegd bij een breder team, of – afhankelijk van de situatie – bij een maatschappelijke partner.

De casusregie is in bepaalde gevallen (deels) belegd bij een maatschappelijke partner

De werkwijze is erop gericht de regie bij de inwoner zelf te leggen. Dat sluit aan bij de zelfredzame delen van de bevolking, maar niet iedereen kan of wil deze verantwoordelijkheid dragen. Partners signaleren dat juist kwetsbare inwoners soms afhaken: doordat ze niet thuisgeven bij afspraken, moeite hebben met digitale formulieren, of problematiek – zoals verslaving – niet willen erkennen. Om dit te doorbreken zet de gemeente in op de zogenoemde doorbraakmethode:⁷⁸ een aanpak die uitgaat van de inwoner en desnoods door regels heen breekt om passende ondersteuning te bieden. Casussen worden integraal bekeken, vaak in overleg met partners uit zorg, welzijn en schuldhulp. Bij regelingen als *Kansen voor alle Kinderen* wordt gebruikgemaakt van bestaande netwerken, zoals scholen en sportverenigingen, om gezinnen te bereiken die anders buiten de boot vallen.

Uitgelicht : regeling Kansen voor alle Kinderen

Voor de regeling Kansen voor alle Kinderen werkt de gemeente samen met intermediairs. Gezinnen met minderjarige kinderen die vanwege de inkomens- of vermogensgrenzen niet in aanmerking komen voor deze regeling via de reguliere aanvraagroute, kunnen – als er wel sprake is van (o.a.) financiële problematiek, waarbij gedacht kan worden aan een complexe scheidingssituatie - wel via de intermediairroute (zoals Geven en Nemen) worden aangemeld voor de regeling. Bij het opzetten van de regeling 'Kansen voor alle Kinderen' hebben aan de voorkant gesprekken plaatsgevonden met o.a. maatschappelijke partners, scholen en sportverenigingen. Op die manier kon worden aangesloten bij de kennis en netwerken die er al waren.

De uitvoering van schuldhulpverlening ligt bij de Kredietbank of Zuidweg & Partners, aangevuld met flankerende hulp. Toch blijft 'vasthouden' een knelpunt: als een inwoner drie keer niet opendoet, stopt de inzet vaak. Gesprekspartners zien kansen voor het inzetten van ervaringsdeskundigen, die als maatje kunnen helpen bij praktische zaken én het overwinnen van schaamte. Want hoe goed de systemen en methodes ook zijn ingericht, effectieve casusregie staat of valt met het vermogen om het vertrouwen van de inwoner te houden.

Gesprekspartners geven aan dat in diverse gevallen van zware multiproblematiek een gokverslaving of drugsverslaving vaak onderdeel uitmaakt van de problematiek. Een belangrijk knelpunt is dat inwoners dit vaak niet willen erkennen of het niet naar buiten durven te brengen. Om toch ondersteuning te kunnen bieden, wordt in dergelijke situaties gekozen voor een integrale aanpak. Hierbij schuiven verschillende expertises gezamenlijk aan om te bespreken wat er nodig is.

Vergelijking met andere gemeenten : casusregie

Problemen in het sociaal domein raken vaak aan meerdere levensgebieden zoals werk, onderwijs en gezondheid. Voor een meerkoppig probleem bestaat geen één oplossing, daarom is het van belang dat gemeenten integraal te werk gaan. Dat betekent verschillende afdelingen in stelselmatig met elkaar in contact brengen zodat gerichte en samenhangende oplossingen

⁷⁸ Deze methode is ontwikkeld door het Instituut voor Publieke Waarden (IPW). Voor meer informatie zie: [Wat is de Doorbraakmethode? — IPW's Doorbraakmethode](#). Een voorbeeld van deze methode is de casus van twee alleenstaande moeders zonder uitzicht op woonruimte. Beide moeders voldeden niet aan de criteria voor urgentie. Met de methode werd een oplossing gevonden: beide moeders gingen samenwonen in één woning, elk met een eigen huurcontract. Zie ook: [De Doorbraakmethode: werken vanuit het perspectief van de inwoner - Verder](#).

gevonden kunnen worden en de kans op duurzame verbetering toeneemt. Maar samenwerking over verschillende departementen of met meerdere partners vereist overzicht. Om effectief te kunnen coördineren en voortgang te monitoren is casusregie cruciaal. Werk biedt niet alleen een inkomen, maar ook structuur sociale contacten en eigenwaarde, die allemaal essentieel zijn voor het doorbreken van de vicieuze cirkel van (generationele) armoede. Casusregie is voor veel gemeenten lastig, zeker als er veel wordt samengewerkt met maatschappelijke partners. Bij meer ingewikkelde casuïstiek, bijvoorbeeld in het veiligheidsdomein zijn er wel gemeenten met duidelijke afspraken. Zo is er in Venray een coördinator Zorg en Veiligheid als een casus zo ingewikkeld wordt dat er gemeentelijke regie nodig is. Het ontstaan van deze functie hangt sterk samen met de problematiek in Venray: een dorp met een grote GGZ-instelling en TBS-kliniek.

Wat leren we van Shannah?

De casus van Shannah is ingewikkeld en valt niet onder de standaard regelingen. De gemeente heeft daarom ruimte om maatwerk te bieden. Omdat het bij Shannah over meerdere problemen gaat, op verschillende beleidsterreinen, is snelle en integrale ondersteuning belangrijk. De werkwijze via het Breed Sociaal Loket lijkt daarin te voorzien. Het is wel belangrijk om daarin heldere afspraken te maken over casusregie. In veel gevallen is het voor kwetsbare mensen lastig om zelf regie te voeren over hun dossier.

In de diverse gevoerde gesprekken waarin de casus van Shannah is besproken zijn verschillende mogelijke oplossingen naar voren gekomen, zoals een bezoek van de Fixbrigade om de thuissituatie te bekijken, een aanmelding bij het Centrum voor Jeugd en Gezin en een gesprek met een inkomensconsulent. Daarbij is het creëren van een stabiele situatie de eerste prioriteit. Shannah zal in Edam-Volendam dus zeker worden geholpen, hoewel de keuze voor welke vorm van hulp of ondersteuning geboden wordt afhankelijk kan zijn van waar zij aanklopt.

4 Monitoring en evaluatie

In dit hoofdstuk gaat de rekenkamer in op de manier waarop de gemeente zicht houdt op de effecten van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid. Daarbij kijkt de rekenkamer naar hoe de gemeente kwalitatieve en kwantitatieve informatie inzet om het beleid te monitoren, te evalueren en verder te ontwikkelen.

Daarmee beantwoordt de rekenkamer de volgende deelvragen:

9. Hoe en in welke mate heeft de gemeente inzicht in het behalen van doelen?
10. Hoe wordt kwantitatieve en kwalitatieve informatie gebruikt in de analyse van de effectiviteit van het beleid?

4.1 Gebruik kwantitatieve en kwalitatieve informatie

Kernbevinding: *De gemeente haalt inzicht in de doelgroep voornamelijk uit landelijke data zoals van het CBS, maar houdt sinds 2024 ook zelf een aantal indicatoren bij. De data die verzameld wordt is absoluut van aard en geeft geen inzicht in de resultaten ten opzichte van de doelgroep of de grootte van het probleem. Net als in andere gemeenten bestaat in Edam-Volendam het beeld dat het gebruik van minimaregelingen veel beperkter is ten opzichte van de potentiële doelgroep. Met andere woorden: mensen die wel recht zouden hebben op bepaalde minimaregelingen maken hier vaak geen gebruik van, weten de weg niet goed te vinden of maken bijvoorbeeld vanwege schaamtegevoelens geen gebruik van gemeentelijke voorzieningen.*

De beschikbare informatie is vooral kwantitatief

De gemeente Edam-Volendam maakt gebruik van verschillende informatiebronnen om inzicht te krijgen in armoede en schuldhulpverlening. Belangrijke bronnen zijn rapportages vanuit de vroegsignalering. In deze rapportages staan cijfers van het aantal meldingen van vroegsignalering en de opvolging daarvan. De gemeente ontvangt ook rapportages vanuit de kredietbank. In deze rapportages staat hoeveel cliënten de kredietbank heeft geholpen en wat de uitstroom was.⁷⁹

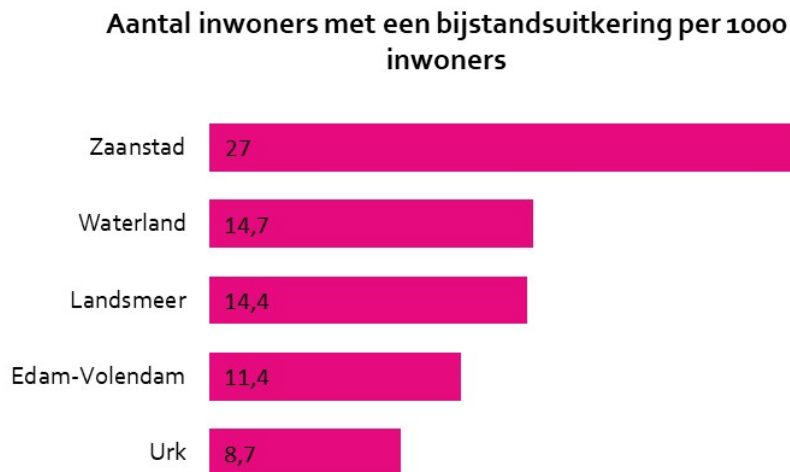
Daarnaast is er monitoring van beleidsindicatoren in de jaarrekening (vanaf 2024: het jaarverslag). In dit verslag worden onder andere de volgende indicatoren bijgehouden: het aantal personen met een bijstandsuitkering, het aantal lopende re-integratievoorzieningen, de netto arbeidsparticipatie, de achterstanden onder jeugd en het aantal werkloze jongeren. Deze indicatoren worden vergeleken met het landelijk gemiddelde. Daarin staat bijvoorbeeld dat landelijk 344 op de 10.000 inwoners een bijstandsuitkering hebben, terwijl dit in Volendam 114 op de 10.000 inwoners is.⁸⁰ Zie figuur 7 voor een vergelijking met andere gemeenten.⁸¹

⁷⁹ Gemeente Edam-Volendam (2023-2024). Jaarrapportages Kredietbank meldingen vroegsignalering.

⁸⁰ Gemeente Edam-Volendam (2024). *Jaarstukken*. Geraadpleegd via: <https://edam-volendam.jaarverslag-2024.nl/p29074/beleidsindicatoren?q=bijstandsuitkering>

⁸¹ CBS. 2024. *Bijstandsdichtheid*. Te raadplegen via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/deelnemers-enquetes/decentrale-overheden/soc-zekerheid-overheid/bijstandsuitkeringenstatistiek--bus-->

Figuur 7: aantal inwoners (per 1000 inwoners) met een bijstandsuitkering

Ook wordt gebruikgemaakt van landelijke data, zoals de armoedecijfers van het CBS. Er bestaan ook landelijke dashboards, maar die geven onvoldoende inzicht in de specifieke situatie van Edam-Volendam.

Voor de verwerking en registratie van gegevens gebruikt de gemeente systemen als CiVision Samenlevingszaken (CSAM) en iSamenleving van PinkRoccade. Deze systemen bevatten informatie over inwoners die ondersteuning van de gemeente ontvangen. Tegelijkertijd wordt erkend dat deze systemen niet de volledige doelgroep in beeld brengen. Inwoners die geen contact hebben met de gemeente of geen gebruik maken van minimaregelingen, worden hierin niet geregistreerd. Om een beter beeld te krijgen van het bereik en niet-gebruik van regelingen kijkt de gemeente naar voorbeelden van andere gemeenten. Zo maakt de gemeente Schagen gebruik van microdata in de vorm van de 'lokale armoedescan' van het CBS. Voor Edam-Volendam is nog in bespreking of deze aanpak ook ingezet zal worden.

Daarnaast wordt er gewerkt aan een eigen dashboard binnen het informatieplatform iNzicht. Dit dashboard moet beleidsrelevante stuurinformatie toegankelijk maken en meer inzicht geven in het vanuit welke regelingen uitgaven worden gedaan voor management en bestuur. Hierdoor wordt het mogelijk om gericht te sturen op beleid en ondersteuning.

Hoe wordt de beschikbare informatie gebruikt?

De beschikbare informatie geeft vooral inzicht in aantallen en trends, maar minder in de achterliggende oorzaken of de beleving van inwoners. Daarmee blijft het lastig om het daadwerkelijke bereik van regelingen en de effectiviteit van beleid goed vast te stellen.

Bovendien is er sprake van een structurele beperking: de gemeente ziet alleen inwoners die in beeld zijn bij haar systemen of ondersteuning ontvangen. De groep die buiten de gemeentelijke registraties valt, blijft grotendeels onbekend. Dit betekent dat beleidskeuzes en sturingsinformatie altijd een zekere mate van onzekerheid in zich dragen.

Om dit gat te dichten, zou de gemeente – net als andere gemeenten – meer gebruik kunnen maken van kwalitatieve informatie, zoals gesprekken met inwoners, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke

organisaties. Op die manier ontstaat een volledig beeld van de doelgroep en de mate waarin regelingen daadwerkelijk aansluiten bij hun behoeften.

4.2 Inzicht in het doelbereik

Kernbevinding: *De gemeente heeft beperkt zicht op de effecten van het armoedebeleid. Een mogelijke oorzaak hiervan is het ontbreken van concrete Kritieke Prestatie Indicatoren (hierna: KPI's) in het beleid. Daarnaast ontbreekt het aan doelen op tactisch niveau waardoor het doelbereik van de gehele inzet moeilijk kan worden beoordeeld. Op dit moment wordt de monitoringsdata weinig gebruikt bij zowel de evaluatie als ontwikkeling van het beleid.*

De gemeente heeft geen kwantitatieve doelstellingen vastgesteld

In de beleidsstukken van Edam-Volendam zijn geen harde, kwantitatieve doelstellingen opgenomen die richting geven aan de uitvoering. Zo ontbreekt er bijvoorbeeld een streefwaarde voor het bereik van minimaregelingen, of een doelstelling voor de mate waarin schuldenproblematiek moet afnemen. De huidige ambities zijn overwegend kwalitatief geformuleerd, zoals het streven naar “het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners” of “het terugdringen van armoede en schulden”. Deze formuleringen bieden wel richting, maar zijn lastig te meten.

Daarnaast zijn er geen prestatie-indicatoren vastgesteld die de effectiviteit van beleid concreet inzichtelijk maken. De indicatoren die wel worden bijgehouden (zoals aantal bijstandsuitkeringen, re-integratievoorzieningen en jeugdwerkloosheid) geven vooral een kwantitatief beeld van de situatie, maar zeggen weinig over de mate waarin de gemeentelijke inzet daadwerkelijk verschil maakt. Gesprekspartners geven aan dat hierdoor vaak meer wordt gestuurd op uitvoeringscijfers dan op maatschappelijke effecten.

Edam-Volendam in vergelijkend perspectief

Veel gemeenten worstelen met het inzichtelijk maken van het doelbereik van hun armoede- en schuldenbeleid. Gemeenten als Schagen en Alkmaar hebben de afgelopen jaren stappen gezet door gebruik te maken van de CBS-armoedescan of door eigen dashboards te ontwikkelen die specifiek gericht zijn op het meten van bereik en effectiviteit. Edam-Volendam bevindt zich nog in een verkennende fase: het iNzicht-dashboard dat in ontwikkeling is, biedt kansen om beleidsinformatie meer te koppelen aan concrete doelen en om daarmee sturing te verbeteren.

Tegelijkertijd is de context van Edam-Volendam bijzonder. Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering is relatief laag ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Hierdoor kan de gemeente minder eenvoudig gebruik maken van landelijke referentiecijfers of grote datastromen. Dit maakt het des te belangrijker om lokaal scherp te definiëren wat men onder succes verstaat en welke indicatoren daarvoor relevant zijn. Een KPI waar gemeenten wel goed op kunnen sturen is bijvoorbeeld ‘het bereik van onze minimaregelingen ligt boven de 80%’. De gemeente Venray heeft een raadsmonitor ontwikkeld met indicatoren die de raad helpen om te sturen op het beleid.

Veel gemeenten kennen een integrale monitor sociaal domein. Dit is een jaarlijkse rapportage over de inspanningen van de gemeente binnen het sociaal domein. De gemeente Maastricht brengt hierin bijvoorbeeld in beeld hoeveel mensen gebruik maken van schuldhelpverlening, bijstand, bijzondere bijstand en re-integratietrajecten. Vaak geven monitors sociaal domein echter geen inzicht in het bereik van de regelingen. Monitors sociaal domein zijn veelal meer gericht op output (welke inzet is gepleegd ?) en minder op outcome (wat is er daadwerkelijk bereikt ?). In Edam-

Volendam is de verantwoording over het armoedebeleid ook veelal outputgericht. Het gebruik van microdata kan de gemeente in staat stellen om meer outcome-gericht te rapporteren over de inzet.

Bijlage 1. Onderzoeksverantwoording

Verloop van het onderzoek

Het rekenkameronderzoek begon met een startgesprek met de organisatie op 28 april 2025. Bij de organisatie is vervolgens een verzoek gedaan om documentatie aan te leveren. In mei 2025 is de documentatie ontvangen en geanalyseerd. In juni 2025 zijn de interviews met betrokken ambtenaren, maatschappelijke partners en de portefeuillehouder gevoerd. Deze gesprekken zijn vastgelegd in een gespreksverslag dat door de betrokkenen is geaccordeerd. Op 8 september is de rapportage verzonden voor ambtelijk wederhoor (feitenverificatie). De ambtelijke reactie is vervolgens verwerkt, waarna de rekenkamer conclusies en aanbevelingen heeft opgesteld. Het rapport is op 21 oktober 2025 aangeboden aan het college voor bestuurlijk wederhoor. De bestuurlijke reactie is ontvangen en integraal, met een nawoord van de rekenkamer, opgenomen in het rapport. Het eindrapport is op **DATUM** aangeboden aan de raad.

Geraadpleegde bronnen

Voor de geraadpleegde schriftelijke documentatie verwijst de rekenkamer naar de voetnoten in de rapportage. Hieronder geeft de rekenkamer een overzicht van de voor dit onderzoek gevoerde groepsinterviews.

Datum interview	Deelnemers interview (op functie)	Organisatie
20 juni 2025	Teamleider Frontofficemedewerker Kwaliteitsmedewerker participatiewet	Gemeente Edam-Volendam
23 juni 2025	Consulent schuldhulpverlening Inkomensconsulent Consulent vroegsignalering en schuldhulpverlening Medewerker schulden en financiële problematiek	Gemeente Edam-Volendam
26 juni 2025	Coördinator Sociaal raadsvrouw Maatschappelijk werkster Coördinator Kwaliteitsmanager Regiocoördinator	Wijksteunpunt Edam (Civic) Mee & De Wering Vluchtelingenwerk Nederland (Edam-Volendam en Waterland) Zuidweg & Partners OverRood
30 juni 2025	Beleidsmedewerkers sociaal domein Teamleider Bestuurlijk portefeuillehouder	Gemeente Edam-Volendam

Bijlage 2. Technische onderzoeksverantwoording

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van data die Necker eerder heeft opgehaald in het onderzoek naar armoede en ongelijkheid in negen gemeenten in Nederland. In dit onderzoek is ook de indeling volgens acht inwonersprofielen gebruikt, om de inzet van de gemeente te kunnen duiden op basis van de behoeften van de verschillende inwonersprofielen. Daarom wordt in deze bijlage ook een technische onderzoeksverantwoording weergegeven over hoe de inwonersprofielen tot stand zijn gekomen.

Indicatoren voor armoede en ongelijkheid

De indeling van ongelijkheid en typen kapitaal is afgeleid van het onderzoek naar Eigentijdse ongelijkheid door het SCP⁸². Zij maken gebruik van een indeling in typen kapitaal die voor het eerst in de rapportage Verskil in Nederland⁸³ is gebruikt. Hieronder wordt per type kapitaal een nadere toelichting gegeven evenals de indicatoren die hiervoor zijn gebruikt.

Economische kapitaal

Deze vorm van kapitaal richt zich op de financieel-economische positie van de inwoner binnen de samenleving. Het kijkt daarom niet alleen naar geld, maar ook naar de mogelijkheden om geld te verdienen. Met andere woorden, naast financiële positie ook het potentiële verdienvermogen van inwoners. In dit onderzoek zijn daarvoor de volgende indicatoren gebruikt:

Indicatoren	Jaartal	Bron
Bereikt onderwijsniveau (vergeleken met landelijk)	2023	CBS Arbeidsdeelname
Inkomensverdeling (vergeleken met landelijk)	2023	CBS Inkomensverdeling
Aantal personen dat moeite heeft met rondkomen (vergeleken met landelijk)	2022	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen van GGD'en, CBS en RIVM
Werkloosheidspercentage (vergeleken met landelijk)	2022	CBS Arbeidsdeelname

Cultureel kapitaal

Cultureel kapitaal ('waar je bij past') gaat om vaardigheden die nodig zijn om mee te kunnen doen in de moderne maatschappij, zoals Engels spreken of met computers om kunnen gaan. In dit onderzoek zijn daarvoor de volgende indicatoren gebruikt:

Indicatoren	Jaartal	Bron
Lidmaatschap van verenigingen	2024	Vragenlijst Citisens
Beheersing van Engelse taal	2024	Vragenlijst Citisens
Basale digitale vaardigheden	2024	Vragenlijst Citisens

⁸² Sociaal Cultureel Planbureau (2023). *Eigentijdse ongelijkheid*.

⁸³ Sociaal Cultureel Planbureau (2014). *Verskil in Nederland*.

Sociaal kapitaal

Sociaal kapitaal ('wie je kent') slaat op het sociale netwerk. In dit onderzoek zijn daarvoor de volgende indicatoren gebruikt:

Indicatoren	Jaartal	Bron
Aantal mensen met sociale eenzaamheid	2022	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen van GGD'en, CBS en RIVM
Gemis van sociale steun in Nederland	2022	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen van GGD'en, CBS en RIVM
Sociale omgeving van inwoners	2024	Vragenlijst Citisens
Ervaren sociale steun in omgeving (vragenlijst Citisens)	2024	Vragenlijst Citisens

Persoonlijk kapitaal

Persoonlijk kapitaal heeft te maken met mentale en fysieke gezondheid en of je zelf de persoonlijke hulpbronnen hebt (waar je niet per se iets aan kunt doen) om mee te doen in de maatschappij. In dit onderzoek zijn daarvoor de volgende indicatoren gebruikt:

Indicatoren	Jaartal	Bron
Aantal personen met overgewicht (vergeleken met landelijk)	2023	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen van GGD'en, CBS en RIVM
Mentaal welbevinden (vergeleken met landelijk)	2022	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen van GGD'en, CBS en RIVM
Laaggeletterdheid	2019	ROA (via geletterdheidinzicht.nl)

Vragenlijst

In de periode van 20 mei tot 27 mei 2024 is er een vragenlijst uitgezet onder ongeveer 20.000 leden van het Citisenspanel naar de sociale en culturele positie in de samenleving. In het Citisenspanel zitten leden uit het hele land. Deze vragenlijst was erop gericht om het cultureel en sociaal kapitaal van inwoners te achterhalen. De vragenlijst is gebaseerd op onderzoek van het SCP en aangevuld met relevante indicatoren.

De leden van het panel hebben antwoord gegeven doormiddel van een 'slider' of door een keuze tussen maken uit meerdere opties. De resultaten van de vragenlijst zijn gekoppeld aan de acht inwonerprofielen.

Sociaal kapitaal

- Met hoeveel mensen in je persoonlijk omgeving (anders dan gezinsleden en hulpverleners) bespreek je persoonlijke zaken? *Denk hierbij bijvoorbeeld aan problemen met je gezondheid of geldzaken.*

- Heb je vrienden, kennissen of familieleden met één van de volgende beroepen? *Hierbij gaat het erom dat je deze mensen persoonlijk kent, buiten hun werk om. Je kunt meerdere antwoorden kiezen.*
 - Burgemeester of lid van de Tweede Kamer
 - Arts of advocaat
 - Directeur van een commercieel bedrijf met meer dan 10 mensen in dienst
 - Hoge ambtenaar, bv. gemeentesecretaris of directeur op een ministerie
 - Professioneel musicus, artiest of schrijver
 - Iemand met een inkomen van meer dan €5.000 euro netto
 - Weet ik niet / zeg ik liever niet
 - Geen van bovenstaande
- Hieronder staan verschillende vaardigheden en eigenschappen. Ken je mensen die je daarmee kunnen helpen als dat nodig is?
 - Iemand die veel weet van allerlei regelingen van de overheid of geldzaken
 - Iemand die je medisch advies kan geven als je ontevreden bent over je dokter
 - Iemand die veel geld (€2.500 of meer) aan je kan lenen
 - Iemand die af en toe mensen een baan kan aanbieden
 - Iemand die een goede referentie/aanbeveling kan geven voor een sollicitatie
 - Zeg ik liever niet
 - Geen van bovenstaande
- Hieronder staan verschillende vaardigheden en eigenschappen. Ken je mensen die je daarmee kunnen helpen als dat nodig is?
 - Iemand die kan helpen bij klussen in huis (timmerwerk, schilderen) of reparaties uitvoeren
 - Iemand die boodschappen kan doen als je ziek bent
 - Iemand die een logeeraadres kan bieden als je tijdelijk uit je huis moet
 - Iemand die advies kan geven bij een conflict op het werk
 - Iemand die advies kan geven bij een conflict met familieleden
 - Iemand die voor je kan zorgen als je langdurig ziek bent
 - Zeg ik liever niet

Cultureel kapitaal

- Ik begrijp brieven die ik van de gemeente binnen krijg?
- Van welke verenigingen of gemeenschappen ben je lid of actief deelnemer?
 - Sport- en spelvereniging (zoals een voetbalclub, boksclub of een hengelsportvereniging)
 - Muziek- of culturele vereniging (zoals een fanfare of toneelclub)
 - Gezelligheidsverenigingen (zoals een studentenvereniging, heren/dames sociëteiten)
 - Religieus- of levensbeschouwelijke gemeenschap
 - Serviceclub (zoals de Rotary of een Lions Club)
 - Natuur, milieu en dierenverenigingen (zoals IVN, postduivenbond of milieuvereniging)
 - Vakbond
 - Een ander type vereniging, namelijk:
 - Ik ben niet lid van een vereniging of gemeenschap
 - Zeg ik liever niet
- Kun je Engels?
 - Nee
 - Ja, ik kan makkelijke zinnen begrijpen als ik ze lees of hoor. Ja, ik spreek een paar woorden (genoeg om bijvoorbeeld iets te bestellen in een restaurant)
 - Ja, genoeg om te praten over simpele en algemene dingen (genoeg om bijvoorbeeld de weg te vragen)

- Ja, genoeg om zonder voorbereiding een gesprek te voeren over dagelijkse onderwerpen (bijv. over familie, hobby's)
- Ja, genoeg om de kern van een ingewikkelde tekst te begrijpen, en een spontaan gesprek te voeren met iemand die Engels als moedertaal heeft.
- Ja, genoeg om ingewikkelde en lange teksten helemaal te begrijpen, en mijzelf zonder problemen uit te drukken in een gesprek met iemand die Engels als moedertaal heeft.
- Ja, genoeg om zonder voorbereiding aan elk gesprek of discussie deel te nemen en een ingewikkeld betoog te houden
- Ja, Engels is mijn moedertaal
- Zeg ik liever niet
- Kun jij op de computer werken met een tekstverwerkingsprogramma (zoals Word of Pages)?
- Kun jij een programma installeren op een computer?
- Kun jij de beveiliging op een computer regelen (met bijvoorbeeld een virusscanner of firewall)?

Politiek zelfvertrouwen

Deze vragen zijn gesteld om context te bieden bij de interpretatie van de vragenlijst.

- Mensen zoals ik hebben invloed op het bestuur van de gemeente?
- De gemeenteraad vindt het belangrijk wat mensen zoals ik denken

Indeling van inwoners aan de hand van de Citisens-methode

De Citisens betrokkenheidsprofielen zijn ontwikkeld om aan de hand van data een nauwkeurige inschatting te maken van de samenstelling van gemeenten. Op basis van big data onderscheidt het model acht groepen inwoners die van elkaar verschillen in sociaaleconomische positie in de samenleving, vertrouwen in de overheid en voorkeuren voor dienstverlening van de gemeente. Voor iedere groep is een profiel opgesteld; hierbij hebben we sociaal-demografische kenmerken zoals leeftijd, opleidingsniveau en welstand uit gerenommeerde bronnen gecombineerd met eigen onderzoeksdata over de positie in de samenleving van inwoners die verzameld is via het Citisenspanel met meer dan 75.000 leden. Zo krijgt iedere groep een herkenbaar karakter. De resultaten van dit onderzoek zijn uitgesplitst naar de profielen. De verschillen worden vervolgens gebruikt om de verschillen in houding, sociaaleconomische positie en gedrag tussen wijken weer te geven.

Bijlage 3. Overzicht maatschappelijke partners armoede en schuldhulpverlening

Deze tabel biedt een overzicht van de maatschappelijke partners waarmee de gemeente Edam-Volendam samenwerkt in de uitvoering van zijn armoede- en schuldhulpverleningsbeleid.

Naam	Beschrijving activiteiten
Humanitas Zaanstreek-Waterland	Humanitas Zaanstreek-Waterland biedt administratieve ondersteuning bij financiële problemen van burgers.
NSR (Nationale Schuldhulproute) (GeldFit)	Om inwoners die mogelijk hulp nodig hebben bij hun financiën te attenderen op de route van de NSR. Inwoners nemen zelf het initiatief om wel of geen gebruik te maken van de route.
Over Rood	Over Rood is een vrijwilligersorganisatie die zzp'ers en kleine ondernemers begeleidt naar een financieel gezonde toekomst.
Plinkr nazorg	Helpt gemeenten en betrokken hulpverleners om de begeleiding en nazorg voor inwoners slim te organiseren.
Stichting Kredietbank Nederland	Uitvoering schuldhulpverlening particulieren
Zuidweg & Partners	Uitvoering schuldhulpverlening ondernemers
Geven en Nemen, Stichting Sportkoepel Edam-Volendam	Werken samen met het doel om ervoor te zorgen dat kinderen waarvan de ouders in moeilijk financiële omstandigheden verkeren toch lid kunnen worden of blijven van een sportvereniging of culturele instelling. Fungeren als intermediairs.
Civic (wijksteunpunt)	De sociaal werkers van het WSP ondersteunen iedereen met vragen. Denk hierbij aan vragen over praktische ondersteuning, geldzaken, mantelzorg, het vinden van een passende woning, eenzaamheid, zingeving enzovoort. Dit gebeurt met onder andere de inzet van vrijwilligers. De sociaal werkers zijn het aanspreekpunt van de bewoners en vrijwilligers.
Mee & de Wering	MEE & de Wering voert in Edam-Volendam het sociaal raadsliedenwerk uit.
Budget coaching Vluchtelingenwerk Nederland	Tijdens de ontzorgperiode werkt de vluchteling samen met de budgetcoach aan het verbeteren van de financiële kennis en vaardigheden. Ook na de financiële ontzorging door de gemeente begeleidt de budgetcoach wanneer er complexe financiële zaken spelen waar de statushouder ondersteuning bij nodig heeft.
Stichting Woonbeheer de Vooruitgang	Stichting Woningbeheer De Vooruitgang verhuurt bijna 1300 woningen en biedt 2200 mensen in huishoudens met

	een laag tot modaal inkomen én mensen in kwetsbare posities een woning. Met de verplichting van vroegsignalering van betalingsachterstanden meldt De Vooruitgang proactief huurachterstanden bij de gemeente.
Stichting Wooncompagnie	Stichting Wooncompagnie verhuurt 14.000 sociale huurwoningen in de gemeenten Hollands Kroon, Schagen, Hoorn, Alkmaar, Purmerend, Edam-Volendam en Waterland. Met de verplichting van vroegsignalering van betalingsachterstanden meldt Wooncompagnie proactief huurachterstanden bij de gemeente.
Stichting het Werkend Missieteam	Het doel van Stichting Werkend Missieteam is armoedebestrijding door middel van de verzameling en distributie van o.a. levensmiddelen en kleding aan mensen die leven in armoede. De stichting is een vrijwilligersorganisatie die zowel internationaal als regionaal haar werkzaamheden uitvoert. Aaf Beers van de Stichting het Werkend Missieteam verzorgt de distributie van voedselpakketten vanuit de voedselbank.
Noodfonds Kerken Edam-Volendam	Het Noodfonds Kerken Edam-Volendam is een samenwerkingsverband tussen PCI (Parochiale Caritas Instelling) Edam en PCI Volendam. Het is een samenwerkingsverband tussen alle kerken in Edam en in Volendam, zowel katholiek, protestant als doopsgezind. Zij hebben aandacht voor concrete noden en behoeften van personen zowel binnen als buiten de geloofsgemeenschap. Dit hoeven niet persé mensen te zijn die naar de kerk gaan.
Stichting Voedselbank Purmerend	De Stichting Purmerendse Voedselbank werkt aan het verstrekken van voedselpakketten aan inwoners van de gemeente Purmerend en de hele regio Waterland.
Wijksteunpunt De Meerwijk	Het Wijksteunpunt De Meerwijk is een samenwerkingsverband van verschillende welzijnsorganisaties die in de gehele gemeente Edam-Volendam hulp, ondersteuning, informatie en advies biedt op het gebied van wonen, zorg en welzijn. In het wijksteunpunt zitten twee vrijwilligersmakelaars van het Servicepunt Vrijwilligerswerk en de adviseur Wonen Zorg en Welzijn. Zij zijn in dienst van de gemeente Edam-Volendam.

Bijlage 4. Overzicht inkomensregelingen

Hieronder geeft de rekenkamer een overzicht van de minimaregelingen en tegemoetkomingen van de gemeente Edam-Volendam.⁸⁴

Inkomensregeling	Norm en voorwaarden	Toelichting
Algemene regelingen		
Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering	Maximaal €120,00 per kalenderjaar per persoon. Betaalt een inwoner minder dan €120,00, dan is de bijdrage gelijk aan dit lagere bedrag.	De gemeente Edam-Volendam biedt een bijdrage in de kosten van een aanvullende zorgverzekering.
Tegemoetkoming wettelijk eigen risico	€100,00 per kalenderjaar per persoon, bedoeld als tegemoetkoming als een inwoner €250,00 of meer van het eigen risico heeft verbruikt	De gemeente Edam-Volendam biedt een bijdrage als tegemoetkoming voor het wettelijk eigen risico.
Witgoedregeling	Een keer per acht jaar bijzondere bijstand. Als het vermogen niet hoger is dan €3000 en het inkomen de afgelopen drie jaar lang onafgebroken niet hoger is geweest dan 110% van de bijstandsnorm.	De gemeente Edam-Volendam verstrekt een apparaat. De hoogte van de bijzondere bijstand baseert de gemeente op de bedragen die in de NIBUD prijzengids zijn opgenomen.
Individuele inkomenstoelage	Een inwoner heeft recht op de toeslag wanneer hij/zij 21 jaar of ouder is; minimaal drie jaar een laag inkomen heeft, 100% van de geldende bijstandsnorm; geen vermogen heeft boven de wettelijke vermogensgrens; en vooralsnog geen uitzicht heeft op inkomensverbetering	De gemeente Edam-Volendam biedt een individuele inkomenstoelage als de aanvrager drie jaar of langer van een uitkering of een inkomen op bijstandsniveau leeft en verwacht dat dit niet beter zal worden.

⁸⁴ Gemeente Edam-Volendam (2025). *Regelingen voor mensen met een laag inkomen*: [link](#).

	De gemeente biedt de toeslag alleen als een inwoner er alles aan gedaan heeft om zijn inkomen te verbeteren.	
Individuele studietoelage	Als de student een stagevergoeding hoger is dan €215,75 per maand, wordt het meerdere van de studietoelage afgetrokken. De bedragen verschillen per leeftijd.	Maandelijkse toeslag voor studenten die niet kunnen werken naast hun studie door een beperking. Een student ontvangt studiefinanciering of tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de WTOS (Leerlingen van 18 jaar en ouder in voortgezet onderwijs en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo). De student heeft géén recht op een Wajong-uitkering. Daarnaast heeft de student geen inkomsten uit werk, anders dan een stagevergoeding.
Eenmalige energietoelage 2022 en 2023	Huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociale minimum de door het Rijk beloofde eenmalige energietoelage ambtshalve. Voor 2022 was dit €1300.	Inwoners die geen hoofdbewoner waren van een zelfstandige woning of inwoners die geen energierekening betaalden waren uitgesloten. In 2022 zijn de beleidsregels aangepast om studenten niet langer uit te sluiten. In 2023 waren de beleidsregels gelijk.
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen		De bevoegdheid voor gemeenten om kwijtschelding te mogen verlenen en binnen welke kaders, volgt uit landelijke wetgeving. Binnen deze kaders hebben gemeenten een aantal beleidskeuzes, die zijn vastgelegd in lokale regelgeving. Dit betreft hier de kwijtscheldingsverordening van de gemeente Edam-Volendam.
Ondersteuning sport, cultuur en onderwijs		
Bijdrage voor kosten van kinderen die naar school gaan	Maximaal € 134,00 per schoolgaand kind in de leeftijd van vier tot en met twaalf jaar. Maximaal €160,00 per schoolgaand kind in de leeftijd van dertien tot en met zeventien jaar.	Deze bijdrage is bedoeld voor kind(eren) en de kosten die aan school verbonden zijn. Het budget kan voor meerdere kosten worden ingezet. Als het totaal duurder uit komt, betaalt de aanvrager de rest zelf. Dit kan bijvoorbeeld uit het kindgebonden budget.

Bijdrage maatschappelijke participatie	Maximaal € 160,00 per kalenderjaar, per gezinslid. De inwoner betaalt de overige koste zelf. Deze regeling bestaat niet naast de regeling Kansen voor alle kinderen.	Deze bijdrage is bedoeld voor leuke maatschappelijke activiteiten. Een inwoner kan het inzetten voor een lidmaatschap bij een sportvereniging, zwemlessen, lidmaatschap van de ouderenbond, een museumjaarkaart enzovoort.
Regeling kansen voor kinderen	Maximaal € 250,00 per kalenderjaar, per kind. De inwoner betaalt de overige kosten zelf. Deze bijdrage is bedoeld om te helpen bij het betalen van een lidmaatschap van een sportclub of culturele instelling voor kind(eren) tot 18 jaar. Deze regeling bestaat niet naast de bijdrage maatschappelijke participatie.	Het bedrag mag ook worden ingezet voor (een deel van) de zwemlessen van kind(eren). Voor deze regeling werkt de gemeente samen met intermediairs: Stichting Sportkoepel Edam-Volendam en burgerinitiatief Geven en Nemen. Zij bereiken ook inwoners die bijvoorbeeld door een te hoog inkomen en vermogen niet in aanmerking komen voor deze regeling, maar waarbij vanwege gezinsomstandigheden ondersteuning nodig is. Deze samenwerkingspartners kunnen daarom ook kinderen van die ouders aanmelden voor de regeling.⁸⁵

⁸⁵ Gemeente Edam-Volendam (2025). *Regelingen voor mensen met een laag inkomen*: [link](#).

Bijlage 5. Begrippenlijst

Onderstaand is een lijst met begrippen en de bijbehorende definitie weergegeven. Dit betreft begrippen die niet op een andere plek in het rapport al uitleg krijgen.

Begrip	Definitie
Consulent	Term voor een medewerker in het sociaal domein die mensen ondersteunt bij het zoeken naar en adviseert over de juiste hulp en (financiële) ondersteuning.
Formele en informele zorg	Formele zorg betreft zorg door professionals die daarvoor opgeleid zijn en betaald worden. Informele zorg betreft zorg en ondersteuning door mensen die daar niet voor zijn opgeleid, bijvoorbeeld bij mantelzorg of door vrijwilligers.
Intergenerationele armoede	Term voor situaties waarbij armoede van generatie op generatie wordt doorgegeven. Het risico om als volwassene in armoede te leven wanneer je in armoede bent opgegroeid, is groter dan als je niet arm was. Zie ook: Intergenerationele armoede - FNO .
Jeugdwet	Wet die zorg en ondersteuning voor kinderen en jongeren onder de 18 jaar oud regelt.
Maatwerk	In het sociaal domein wordt deze term gebruikt voor oplossingen op maat voor het individu, waarbij niet (alleen) voor standaard hulpverlening door middel van een regeling wordt gekozen.
Participatiewet	Wet met als doel om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen bij het vinden en behouden van werk.
Voorliggend veld	Verzamelterm voor organisaties en instanties op wie mensen een beroep kunnen doen in de wijk, stad of gemeente, zoals jongerenwerkers, het consultatiebureau, peuteropvang en buurtpreventie.
Wet gemeentelijke schuldhelpverlening	Wet die regelt dat gemeenten verantwoordelijk zijn om adequate ondersteuning te bieden aan mensen met (dreigende) problematische schulden.
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning, bedoeld om mensen met een beperking, ouderen en mensen met psychiatrische problemen te ondersteunen.
Zelfredzaamheid	Het vermogen van een persoon om voor zichzelf te zorgen zonder hulp van anderen of de overheid.
ZZP'er	Zelfstandige zonder personeel

Gemeente Edam-Volendam
Voorzitter Rekenkamercommissie
Postbus 180
1130 AD VOLENDAM

	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	-	Z25154981	25 november 2025
Onderwerp	Doorkiesnummer	Bijlage(n)	
<i>Bestuurlijk wederhoor -</i>	Afdeling Ontwikkeling en	-	
<i>Rekenkameronderzoek naar</i>	Projecten		
<i>armoede en</i>	(0299) 398 398		
<i>schuldhulpverlening in Edam-</i>			
<i>Volendam</i>			

Geachte Rekenkamercommissie,

Met aandacht en belangstelling heeft het college kennisgenomen van het rekenkamerrapport "*Schulden uit de schaduw: Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhulpverlening in Edam-Volendam*". U heeft ons gevraagd om een bestuurlijke reactie. In deze brief geven wij onze reactie op het uitgevoerde onderzoek en de geformuleerde conclusies en aanbevelingen.

Algemene reactie op het onderzoek

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor het door u uitgevoerde onderzoek. Het versterken van de bestaanszekerheid en het stimuleren van gelijke kansen voor alle inwoners om volwaardig mee te doen in de samenleving zijn belangrijke punten binnen ons programma. Wij zijn daarom ook verheugd dat de Rekenkamer constateert dat gemeente Edam-Volendam, in vergelijking met andere gemeenten, minder armoede- en schuldenproblematiek kent en dat er duidelijke stappen zijn gezet richting een meer integrale en laagdrempelige aanpak.

Tegelijkertijd erkennen wij de conclusie dat er, ook binnen deze relatief gunstige context, nog altijd inwoners zijn die moeite hebben om financieel het hoofd boven water te houden, en dat verdere versterking van de gemeentelijke aanpak gewenst blijft. Wij nemen de conclusies en aanbevelingen daarom zorgvuldig in overweging. In het vervolg van deze reactie lichten wij toe welke wij overnemen en waarom. Daarbij maken wij van de gelegenheid gebruik om bij sommige onderdelen wat extra context te bieden en u alvast mee te nemen in de ontwikkelingen die nog op de planning staan of reeds zijn ingezet. Om die reden kan deze bestuurlijke reactie iets uitgebreider zijn dan u mogelijk had verwacht.

Conclusie 1: De gemeente Edam-Volendam zet sterk in op preventie en vroegsignalering, maar de hulpacceptatie is beperkt.

De gemeente Edam-Volendam kent net als andere gemeenten een groot aantal minimaregelingen om mensen in armoede te ondersteunen. Toch accepteert slechts een klein deel verdere schuldhulp (8,5% vs. 20% landelijk). Factoren als schaamte en een sterke doe-het-zelf cultuur kunnen hierbij volgens gesprekspartners een grote rol spelen. De gemeente probeert daarop in te spelen door in de aanpak van armoede vooral te focussen op het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners. Bovendien zet de gemeente door middel van huisbezoeken sterk in op vroegsignalering bij betalingsachterstanden.

Reactie college bij conclusie 1

Deze conclusie onderschrijven wij. Wij zijn voornemens om bij de voorbereidingen voor de nieuwe Nota schuldhulpverlening en in de uitvoering extra aandacht te besteden aan de mogelijkheden om hulpacceptatie en daarmee de effectiviteit van onze inzet op vroegsignalering te verhogen.

Conclusie 2: Het bereik van de minimaregelingen kan worden vergroot, maar dan moeten er wel keuzes worden gemaakt.

Het bereik van de regelingen kan vergroot worden, bijvoorbeeld door een hogere inkomensgrens te hanteren of door bepaalde regelingen automatisch toe te kennen aan inwoners die aanspraak maken op bijstand. Hier gaan echter wel kosten mee gepaard. Edam-Volendam hanteert voor de meeste minimaregelingen een norm van 110% van het wettelijk sociaal minimum, lager dan in een aantal omliggende gemeenten. Als de norm hoger zou liggen, zou het bereik van de regelingen hoger kunnen worden: meer mensen komen dan in aanmerking voor de minimaregelingen. Daar gaat echter wel een nadere investering mee gepaard.

Reactie college bij conclusie 2

U concludeert dat het bereik van minimaregelingen kan worden vergroot door bijvoorbeeld hogere inkomensgrenzen te hanteren of minimaregelingen automatisch toe te kennen. In uw onderzoek spreekt u over het bereik van onze minimaregelingen ten opzichte van de doelgroep, ofwel de inwoners die voldoen aan de voorwaarden voor de regeling. Wij lezen dat als het daadwerkelijke bereik (bekendheid en gebruik) ten opzichte van het potentiële bereik. Het klopt dat hogere inkomensgrenzen een grotere (extra) groep kunnen bereiken, maar dit vergroot slechts het potentiële bereik.

Als college onderstrepen wij het belang dat huishoudens gebruikmaken van inkomensondersteunende regelingen wanneer zij daar recht op hebben, zowel landelijke toeslagen, als onze lokale minimaregelingen. Deze moeten voorkomen dat huishoudens financieel in de knel komen en hebben verschillende doelstellingen, onder andere het kunnen blijven meedoen met sport en cultuur, het stimuleren van het afsluiten van een adequate aanvullende zorgverzekering en het bieden van een tegemoetkoming in het wettelijk eigen risico (in aanvulling op het deel dat in de zorgtoeslag is verwerkt) om zorgmijding te voorkomen. Tegelijkertijd proberen we bij het inrichten van onze lokale regelingen recht te blijven doen aan de uitgangspunten van het Rijksbeleid, bijvoorbeeld ten aanzien van het eigen risico en andere landelijke regelingen, zoals de toeslagen.

Dit betekent dat we het ook belangrijk vinden om het niet-gebruik van regelingen en de onderliggende oorzaken daarvan in kaart te brengen, zodat de juiste maatregelen kunnen worden getroffen. Bij het nieuw op te stellen beleid zal de huidige normeringssystematiek daarom zorgvuldig tegen het licht worden gehouden. Daarbij worden ook de uitkomsten van het rapport van de Commissie sociaal minimum betrokken. In hoeverre dit zal leiden tot aanpassing van de normen op de diverse onderdelen of juist aanpassing van de benaderingswijze is op dit moment nog niet te bepalen. Deze conclusie onderschrijven we daarmee ten dele.

Conclusie 3: Er is onvoldoende inzicht in het doelbereik van het armoedebeleid.

De gemeente heeft beperkt zicht op de effecten van het armoedebeleid. Een mogelijke oorzaak hiervan is het ontbreken van concrete Kritieke Prestatie Indicatoren (hierna: KPI's) in het beleid. Daarnaast ontbreekt het aan doelen op tactisch niveau waardoor het doelbereik van de gehele inzet moeilijk kan worden beoordeeld. Op dit moment wordt de monitoringsdata weinig gebruikt bij zowel de evaluatie als de verdere ontwikkeling van het beleid.

Reactie college bij conclusie 3

Deze conclusie onderschrijven wij deels. Het (financieel gerichte) armoedebeleid is gericht op het voorkomen en verminderen van armoede door inwoners vooruit te helpen: via maatwerk in de toeleiding naar werk, via minimaregelingen en bijzondere bijstand die de bestaanszekerheid van inwoners met een laag inkomen versterken, en via schuldhulpverlening om (problematische) schulden te voorkomen en op te lossen. Gegevens over het doelbereik van deze aanpak en regelingen zijn inderdaad niet opgenomen in het rapport, maar zijn wel beschikbaar. We zien met het oog op de doorontwikkeling van het beleid kansen om te bezien op welke wijze we de gemeenteraad hier ook meer inzicht in kunnen bieden.

Ook zullen we de mogelijkheden voor goede KPI's verder onderzoeken. Bij de invoering van de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in 2021 was dit nog niet mogelijk vanwege het ontbreken van ervaringscijfers. Inmiddels zijn die er wel, zoals aantallen vroegsignalering-meldingen, het aantal afgelegde huisbezoeken en de mate waarin inwoners hulp accepteren. Ook ontvangen wij maandelijks rapportages van onze samenwerkingspartners op het gebied van schuldhulpverlening.

Voor minimaregelingen zijn nog geen KPI's vastgesteld voor het daadwerkelijke bereik binnen de vastgestelde doelgroep; bij de ontwikkeling van het nieuwe beleid beoordelen we of dit voor onze gemeente meerwaarde heeft. Intussen sturen wij al wel op data. Zo biedt de tool inZicht ons een real-time inzicht in de ingezette regelingen, waar eerder monitoring op periodieke basis plaatsvond.

Ons uitgangspunt blijft: direct ondersteunen waar nodig én toewerken naar een duurzaam gezonde financiële situatie, samen met onze partners.

Conclusie 4: Samenwerking is waardevol, maar versnipperd en niet volledig zichtbaar

De samenwerking met maatschappelijke partners verloopt in de basis goed. Toch ontbreekt een volledig overzicht van initiatieven, waardoor het lastig is zicht te houden op doelmatigheid en doeltreffendheid. Niet elke partner staat bijvoorbeeld op de sociale kaart. Ook worden niet alle

partners structureel betrokken bij overleg en afstemming. De gemeente doet een beroep op maatschappelijke partners als brug tussen de gemeenschap en de overheid. Tegelijkertijd is het de vraag of inwoners die lastig door de gemeente bereikt worden wél bij maatschappelijke partners aankloppen voor hulp. Met name inwoners die te maken hebben met eenzaamheid of schaamte over hun situatie zijn ook voor maatschappelijke partners lastig in beeld te krijgen.

Reactie college bij conclusie 4

Het college onderschrijft het belang van structurele samenwerking met maatschappelijke partners. Wij zien daarbij kansen voor verdere versterking en afstemming. Het klopt dat er op dit moment uitsluitend een sociale kaart voor professionals beschikbaar is. Dit hangt enerzijds samen met het feit dat niet alle partners rechtstreeks toegankelijk zijn, maar via een toekenningsbesluit vanuit het Breed Sociaal Loket. Anderzijds is het proces voor het opzetten en actualiseren van de sociale kaart tijdrovend en arbeidsintensief. Daarbij is de verwachting dat de herinrichting van de toegang tot het lokale ondersteuningsaanbod gaat bijdragen aan een meer geïntegreerde aanpak met minder versnipperingen.

Nu volgt een korte reflectie op de aanbevelingen voor het college:

Aanbeveling 1: Blijf oog houden voor mensen in armoede en met problematische schulden

De gemeente Edam-Volendam heeft een gerichte aanpak om mensen in armoede en met problematische schulden te ondersteunen. Juist omdat het om een relatief kleine doelgroep gaat en de hulpacceptatie relatief laag blijft, is het des te belangrijker om deze groep in beeld te houden en de huidige inzet voort te zetten en waar mogelijk te versterken.

Reactie college bij aanbeveling 1

Vanzelfsprekend delen wij het belang van blijvende aandacht voor inwoners met (dreigende) armoede- en/of schuldenproblematiek en onderschrijven deze aanbeveling. We willen dat inwoners met geldzorgen kunnen blijven meedoen en dat armoede onder kinderen wordt beperkt. Wij herkennen dat onwetendheid, schaamte en de sterke doe-het-zelf-mentaliteit inwoners ervan kunnen weerhouden om tijdig hulp te zoeken en blijven onze aanpak hierop aanpassen en versterken.

Deze aandacht verwerken we in de nieuwe beleidsnota schuldhelpverlening en in het aangepaste bijstands- en minimabeleid die in 2026 ter vaststelling zullen worden aangeboden. Een deel hiervan zal door de gemeenteraad moeten worden vastgesteld en een deel door ons als college. We houden daarbij rekening met de bevoegdheidsverdeling binnen de wet- en regelgeving.

Om de schaamte te doorbreken zetten wij steviger in op communicatie die geldzorgen normaliseert en niet-gebruik van regelingen voorkomt, met een positieve en stress-sensitieve benadering. Bovendien wordt ondersteuning met de nieuwe inrichting van de lokale toegang nog laagdrempeliger en beter zichtbaar voor inwoners, en zal de samenwerking met maatschappelijke partners worden versterkt. De verwachting is dat deze en andere maatregelen ervoor zullen zorgen dat we de doelgroep eerder in beeld krijgen en beter bereiken.

Aanbeveling 2: Zet ervaringsdeskundigen in om de schaamte bij inwoners te doorbreken

Breid de aanpak uit met meer persoonlijke en vertrouwenwekkende benaderingen. Denk hierbij aan de inzet van ervaringsdeskundigen die herkenning en vertrouwen bieden. Dit kan helpen om schaamte te doorbreken en de stap naar hulpverlening kleiner te maken. In andere gemeenten zijn hier goede ervaringen mee. De gemeente Venray zet bijvoorbeeld een ervaringsdeskundige in om huisbezoeken af te leggen in het kader van vroegsignalering. Deze persoon komt niet 'namens de gemeente' en wordt in de praktijk sneller vertrouwd.

Reactie college bij aanbeveling 2

Het college onderschrijft de meerwaarde van persoonlijke en vertrouwenwekkende benaderingen. Dit past ook bij de missie en kernwaarden van onze gemeente. We zijn dan ook voornemens om te onderzoeken in welke vorm dat voor onze gemeente het best passend is. Dit zal worden betrokken binnen het traject om te komen tot een voorstel voor een nieuwe Nota schuldhulpverlening.

Aanbeveling 3: Maak duidelijke keuzes over normstelling en toekenning

Maak als gemeenteraad in het nieuwe beleidskader expliciete keuzes over normstelling en toekenning. Overweeg een verhoging van de inkomensnorm (bijvoorbeeld van 110% naar 120%), automatische toekenning van regelingen aan inwoners die al een uitkering ontvangen (voorbeelden daarvan zijn in Venray, Hoorn en Nissewaard toegepast) en een duidelijke onderbouwing van de kosten en baten hiervan. Hiermee kan de raad sturen op zowel maatschappelijk bereik als financiële haalbaarheid.

Reactie college bij aanbeveling 3

Wij betreuren dat deze aanbeveling de indruk wekt dat geen duidelijke keuzes zijn gemaakt over normstelling en toekenning. Wij lezen deze aanbeveling, gelet op de genoemde inkomensgrens, binnen de context van onze lokale minimaregelingen. En willen daarover het volgende kwijt:

Normstelling en toekenning

Onze minimaregelingen zijn bewust vormgegeven. Bij vaststelling van deze regelingen zijn expliciete keuzes gemaakt over de normstelling en toekenning. Op de kwijtschelding na, zijn onze gemeentelijke minimaregelingen op dit moment gestoeld op de Participatiewet.¹ Bij de normstelling werd beoogd dat ook gepensioneerden met een klein pensioen in aanmerking konden komen voor deze regelingen en dat niet iedereen die uit de uitkering stroomt direct deze regelingen kwijtraakt (armoedeval). Ook de hoogte van de tegemoetkomingen is zorgvuldig afgestemd op landelijke regelingen en maatschappelijke ontwikkelingen. Zo is bij de regeling voor het wettelijk eigen risico gekozen voor een gedeeltelijke tegemoetkoming, omdat de zorgtoeslag daar al deels in voorziet.

De huidige keuzes voor normstelling en toekenning sluiten aan bij de landelijke bevoegdheidsverdeling: hoewel een onafhankelijke expertgroep in het traject dat heeft geleid tot de Participatiewet in balans heeft geadviseerd om de gemeenteraad bevoegd te maken voor het vaststellen van draagkrachtregels voor bijzondere bijstand, is dit door de regering niet overgenomen; deze bevoegdheid blijft dus bij het

¹ Voor de kwijtschelding geldt een grondslag vanuit andere wet- en regelgeving.

college. Voor de individuele inkomenstoeslag ligt de bevoegdheid wél bij de gemeenteraad, die dit heeft vastgesteld in de 'Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Edam-Volendam 2017'.

Automatische toekenning

Ook het automatisch toekennen is op dit moment niet zomaar mogelijk. Vanuit het Rijk is aangegeven dat bijstandsregelingen slechts ambtshalve (zonder aanvraag) kunnen worden toegekend als dat bij wet is toegestaan. Er ligt wel een wetsvoorstel om gemeenten inwoners proactief te laten benaderen en uit te nodigen voor het doen van een aanvraag. Binnen de bestaande kaders blijven wij zoeken naar mogelijkheden om onderdelen van onze (aanvraag)processen te automatiseren voor zover dit niet ten koste gaat van de toegankelijkheid, doelmatigheid en doeltreffendheid.

Landelijke ontwikkelingen spelen een rol voor lokale minimaregelingen

Landelijke ontwikkelingen spelen voor dit soort regelingen ook een rol. Gezinnen met kinderen ontvangen namelijk ook kinderbijslag en (afhankelijk van het inkomen en vermogen) kindgebonden budget. Dit laatste budget is de afgelopen jaren steeds (meer) verhoogd, mede ingegeven door de rapporten van de Commissie sociaal minimum. Ook zijn er aanpassingen geweest – en komen er per 1 januari – aanpassingen in de huurtoeslag.

Minima-effectrapportage 2025

Om het effect van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen in onze gemeente inzichtelijk te maken, hebben we een minima-effectrapportage op laten stellen.

Aanbeveling 4: Stel meetbare doelen op en monitor die doelen

Ontwikkel een robuuste monitoringssystematiek waarin niet alleen het aantal aanvragen en verstrekkingen zichtbaar is, maar ook de effecten op langere termijn. Denk aan indicatoren zoals uitstroom uit schuldhulpverlening, vermindering van schuldenlast, duurzame verbetering van leefsituatie en klanttevredenheid. Dit maakt het mogelijk om beleid bij te sturen en effectiviteit zichtbaar te maken voor raad en inwoners. Het is belangrijk dat de raad ook in staat wordt gesteld kaders mee te geven over welke aspecten gemonitord worden op de lange termijn, zodat de raad waar nodig ook bij kan sturen.

Reactie college bij aanbeveling 4

Het college onderschrijft de achterliggende gedachte van deze aanbeveling. Betrouwbare data en meetbare doelen zijn noodzakelijk om beleid te evalueren en gericht bij te sturen. We zetten daarom lokaal in op datagedreven werken.

Ook landelijk wordt gewerkt aan betere inzichtelijkheid: via het project Data Delen Armoede en Schulden (DDAS) ontwikkelen CBS, Divosa, NVVK en VNG uniforme en gestandaardiseerde gegevensuitwisseling over schuldhulpverlening, vroegsignalering en mogelijk ook armoede. Dit maakt dat gemeenten beter datagedreven kunnen werken en gemeenteraden hun controlerende taak beter kunnen uitvoeren. In het

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

kader van de basisdienstverlening Schuldhulpverlening brengen wij momenteel in kaart wat dit voor onze gemeente betekent en welke extra sturingsinformatie dit oplevert.

Aanbeveling 5: Investeer in je maatschappelijke partners

Zorg voor een volledig en actueel overzicht van alle betrokken organisaties en initiatieven in een digitale sociale kaart, en borg structurele ketenoverleggen waarin partners samen casuïstiek, signalen en ontwikkelingen bespreken. Hierdoor wordt de samenwerking minder afhankelijk van losse contacten, wordt kennisdeling versterkt en kunnen ook moeilijk bereikbare inwoners beter in beeld komen. Heb in samenwerking met maatschappelijke partners in het bijzonder ook oog voor de toegankelijkheid van informatievoorziening over ondersteuning en regelingen, bijvoorbeeld voor mensen die minder digitaal vaardig zijn of mensen die minder taalvaardig zijn.

Reactie college bij aanbeveling 5

Wij onderschrijven het belang van structurele samenwerking met maatschappelijke partners. Hoewel de samenwerking in het algemeen goed verloopt, zien wij, net als uw Rekenkamer, kansen voor verdere versterking en afstemming. De nieuwe inrichting van de lokale toegang tot ondersteuning speelt hierbij een belangrijke rol en de beleidsnota schuldhulpverlening wordt in lijn met deze nieuwe werkwijze vormgegeven.

Daarnaast blijft de toegankelijkheid van informatievoorzieningen voor inwoners, en in het bijzonder voor kwetsbare groepen, een permanente opgave. Ook is de inzet van de nieuwe clientpanels hierin van groot belang.

Tot zover onze bestuurlijke reactie op uw rapport “Schulden uit de schaduw: Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhulpverlening in Edam-Volendam”. Wij zien ernaar uit dat de gemeenteraad uw rapport in ontvangst kan nemen, zodat wij met elkaar aan de slag kunnen gaan met de doorontwikkeling en versterking van het gemeentelijk beleid rondom deze belangrijke thema's.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,
de secretaris, de burgemeester,

C. Rijnberg

R.J. Beukers

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Zaaknummer Z25146891

De raad van de gemeente Edam-Volendam;

Gelezen het voorstel namens de rekenkamer;

B e s l u i t :

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport “Schulden uit de schaduw. Rekenkameronderzoek naar armoede en schuldhelpverlening in Edam-Volendam”.
2. De aanbevelingen over te nemen en vast te stellen als kaders voor nieuw beleid:
 1. Blijf oog houden voor mensen in armoede en met problematische schulden;
 2. Zet ervaringsdeskundigen in om de schaamte bij inwoners te doorbreken;
 3. Leg keuzes over normstelling en toekenning voor aan de raad, inclusief onderbouwing van de kosten en baten;
 4. Stel meetbare doelen op en monitor die doelen;
 5. Investeer in de maatschappelijke partners.

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn vergadering

De griffier,
J. Hage

De voorzitter,
R.J. Beukers

Dit besluit is elektronisch ondertekend. Deze is na de besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

30-01-2026 10:11

6ec8104f2bf232c924e2ea633f6a4caed7402e99eec6ce26999ed0482fc572a0

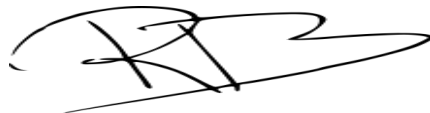
plv. griffier

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

01-02-2026 15:06

5e311640b92eb7ea7dc7104f739887c9a6c3556dcd4b278d7b37993edbf51ad5

AMENDEMENT

Onderwerp: Rapport rekenkamer armoede en schuldhulpverlening

De raad van de gemeente Edam-Volendam bijeen op 29 januari 2026

Ondergetekenden stellen voor beslispunt 2 te amenderen naar:

2. De aanbevelingen over te nemen en vast te stellen als kaders voor nieuw beleid:

1. Blijf oog houden voor mensen in armoede en met problematische schulden;
2. Zet ervaringsdeskundigen in om de schaamte bij inwoners te doorbreken;
3. Leg aan de raad voorstellen voor over normstelling en toekenning, waaronder voorstellen om de inkomensgrens te verhogen naar 120%, de invoering van automatische toekenning waar dit juridisch mogelijk is, en een onderbouwing van de kosten en baten;
4. Stel meetbare doelen op en monitor die doelen;
5. Investeer in de maatschappelijke partners.

Toelichting:

Het rekenkamerrapport *“Schulden uit de schaduw”* laat zien dat ook in Edam-Volendam inwoners moeite hebben om financieel rond te komen en dat een aanzienlijk deel van hen niet of te laat wordt bereikt. De Rekenkamer doet aanbevelingen die gericht zijn op beter bereik, lagere drempels, duidelijke keuzes en inzicht in effecten.

De minima-effectrapportage bevestigt dat huishoudens met een laag inkomen kwetsbaar blijven voor armoedeval en niet-gebruik van regelingen, en dat beleidskeuzes direct doorwerken in het besteedbaar inkomen. Dit amendement zorgt ervoor dat concrete maatregelen om dit te verbeteren die worden voorgesteld in het rekenkamerrapport worden meegegeven aan het college als kader.

Overwegende dat:

1. De Rekenkamer oproept tot expliciete keuzes over normstelling en toekenning, met zicht op effecten;
2. De minima-effectrapportage laat zien dat armoedeval en niet-gebruik reële risico's zijn met het huidige beleid en regelingen;
3. Het rekenkamerrapport de gemeenteraad oproept het verhogen van de inkomensgrens en automatisch toekennen te overwegen;
4. Het rekenkamerrapport stelt dat de raad met deze keuzes kan sturen op zowel maatschappelijk bereik als financiële haalbaarheid.

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Partijnamen en -logo's indienende fracties:

GroenLinks

PvdA

Indien het amendement is aangenomen, wordt het raadsbesluit aangepast.

MOTIE

Onderwerp: Rekenkameronderzoek armoede en schuldhulpverlening.

De raad van de gemeente Edam-Volendam bijeen op 29 januari 2026

Roept het college op om:

- Bij de verdere uitwerking van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid meerdere varianten voor de normstelling aan de raad voor te leggen, waaronder:
 1. 110% van het sociaal minimum;
 2. 120% van het sociaal minimum;
 3. 130% van het sociaal minimum
- Per variant inzicht te geven in:
 - i. Het verwachte aantal huishoudens dat in aanmerking komt;
 - ii. De maatschappelijke effecten;
 - iii. En de financiële consequenties
- De raad in een vroeg stadium van het proces te betrekken door het organiseren van een themaraad, zodat wensen en aandachtspunten vanuit de raad kunnen worden meegegeven;
- De opbrengsten hiervan te betrekken bij de uiteindelijke voorstellen aan de raad, bij of vóór de vaststelling van het nieuwe armoedebeleid.

Constaterende dat:

- De Rekenkamer aanbevelingen heeft gedaan ter versterking van het armoede- en schuldenbeleid;
- Het college werkt aan de uitwerking van deze aanbevelingen;
- De wijze van normstelling binnen dit beleid van grote betekenis is voor inwoners én gemeentelijke middelen;

Overwegende dat:

- De keuze voor een inkomensgrens, zoals 110%, 120% of 130% van het sociaal minimum, een belangrijke beleidsafweging is met maatschappelijke gevolgen waarover meer inzicht gewenst is;

En gaat over tot de orde van de dag

Partijnamen en -logo's indienende fracties:

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Raadsvergadering

Dossiernummer	447
Extern Zaak ID	Z25153737
Vergaderdatum	29 januari 2026
Agendapunt	6
Titel	1e wijzigingsverordening OZB 2026
Portefeuillehouder(s)	D. Dijkshoorn

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	29 januari 2026

Toelichting

In de raadsvergadering van 18 december a.s. worden de belastingverordeningen 2026 ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Hieronder ook de initiële verordening onroerendezaakbelastingen 2026. In het advies ter zake aan uw college en in het voorstel aan de raad is aangegeven dat in de initiële verordening voorlopige tarieven zijn opgenomen. Als gevolg van een uitloop van de herwaardering WOZ voor het jaar 2026 konden de tarieven onroerendezaakbelastingen 2026 nog niet definitief worden bepaald. In de initiële verordening 2026 zijn de tarieven zodanig hoog vastgesteld dat deze bij wijzigingsverordening met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2026 kunnen worden verlaagd. Bijgaand treft u daartoe de concept-wijzigingsverordening 2026 aan.

Bij de vaststelling van de begroting 2026 is besloten de tarieven in 2026 zodanig vast te stellen dat voor dit jaar in principe van een extra opbrengst van 8% kan worden uitgegaan. De grondslag voor de berekening van de tarieven OZB is de WOZ-waarde. De controle van de WOZ-waarden is op individueel niveau nog in volle gang en zal de komende weken worden voortgezet. Een eventuele aanpassing van de definitieve tarieven zal na deze besluitvorming door uw college nog worden verwerkt. Ook het raadsvoorstel zal hierop uiteraard worden aangepast.

Wij stellen uw college voor de portefeuillehouder te mandateren (ex. artikel 168 Gemeentewet) deze wijzigingen in de verordening en het voorstel te accorderen.

Voorgesteld besluit

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN ONROERENDEZAAKBELASTINGEN 2026 (1E wijziging)

Artikel I

Artikel 5 van de “Verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026” wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 5 Belastingtarieven

Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf.

Het percentage bedraagt voor:

1. de gebruikersbelasting 0,1613%
2. de eigenarenbelasting
 - a. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,0911%
 - b. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,1913%

Artikel II Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2026.
2. Deze verordening wordt aangehaald als "1e wijziging op de verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026".

Besluit

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN ONROERENDEZAAKBELASTINGEN 2026 (1E wijziging)

Artikel I

Artikel 5 van de "Verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026" wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 5 Belastingtarieven

Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf.

Het percentage bedraagt voor:

1. de gebruikersbelasting 0,1613%
2. de eigenarenbelasting
 - a. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,0911%
 - b. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,1913%

Artikel II Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2026.
2. Deze verordening wordt aangehaald als "1e wijziging op de verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026".

Raadsvergadering d.d. 29 januari 2026

Zaaknummer Z25153737

Onderwerp: 1e wijziging verordening OZB 2026

Portefeuillehouder: Wethouder Dijkshoorn

Aan de raad.

Voorstel

Bijgaande verordening tot wijziging van de verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen 2026 (1^e wijziging) vast te stellen.

Kern van het voorstel, samenvatting

Voorgesteld wordt de tarieven onroerendezaakbelastingen 2026 als volgt vast te stellen:

Het tarief bedraagt een percentage van de WOZ-waarde (heffingsmaatstaf). Het percentage bedraagt voor:

1. de gebruikersbelasting	0,1613%
2. de eigenarenbelasting	
a. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen	0,0911%
b. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,1913%

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

In deze verordening zijn de definitieve tarieven opgenomen voor het opleggen van de aanslagen onroerende-zaakbelastingen voor het jaar 2026. Voor een nadere toelichting op het voorstel wordt verwezen naar de paragraaf Lokale Heffingen bij de begroting 2026.

Toelichting en argumenten

Voor u ligt het voorstel tot het vaststellen van de tarieven onroerendezaakbelastingen (OZB) voor het belastingjaar 2026. Bij de vaststelling van de begroting 2026 is door uw raad besloten de tarieven in 2026 zodanig vast te stellen dat voor dit jaar in principe van een extra opbrengst van 8% kan worden uitgegaan.

In de raadsvergadering van 18 december 2025 is de initiële verordening onroerendezaakbelastingen 2026 vastgesteld. In bijbehorend raadsvoorstel is aangegeven dat in die verordening voorlopige tarieven zijn opgenomen. De herwaardering WOZ voor het jaar 2026 was op dat moment nog niet zover gevorderd dat de tarieven onroerendezaakbelastingen 2026 definitief konden worden bepaald. In de initiële verordening 2026 zijn de tarieven daarom zodanig hoog vastgesteld dat deze bij wijzigingsverordening met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2026 kunnen worden verlaagd. Bijgaand treft u daartoe de wijzigingsverordening 2026 aan.

Tarieven OZB en de WOZ

Het bepalen van de tarieven OZB staat niet op zichzelf. In de verordening op de heffing en invordering van de onroerendezaakbelastingen is bepaald dat de heffingsmaatstaf voor de berekening van de verschuldigde belasting is, de op de voet van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) voor de onroerende zaak vastgestelde waarde. In de Wet WOZ is bepaald voor welke onroerende zaken, op welke wijze en op welk moment een waarde moet worden bepaald en vastgesteld. De uitvoering van de Wet WOZ is opgedragen aan de gemeenten. De vastgestelde WOZ-waarde is niet alleen van belang voor de heffing van de gemeentelijke onroerendezaakbelastingen. De waterschappen gebruiken de WOZ-

waarden bij de watersysteemheffing gebouwd. De Belastingdienst gebruikt de gegevens bij de heffing van de inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de verhuurdersheffing, de energiebelasting en de schenk- en erfbelasting. De gemeentelijke gegevens worden ook geleverd aan het CBS ten behoeve van het bepalen van de hoogte van de uitkering aan gemeenten uit het Gemeentefonds. Een goede uitvoering van de Wet WOZ is daarom van groot belang voor de burgers en betrokken ondernemingen. Wij vinden het daarom gewenst uw raad over deze herwaardering te informeren.

WOZ-tijdvak

De WOZ-waarde wordt jaarlijks bepaald. De waardepeildatum (de datum naar welk prijsniveau de waarden worden bepaald) van het nieuwe "tijdvak" 2026, ligt wettelijk 1 jaar voor de ingangsdatum van het WOZ-tijdvak. Dit betekent dat per 1 januari 2026 de nieuwe waarden moeten worden bepaald naar waardepeildatum 1 januari 2025.

Modelmatige herwaardering

In de regelgeving in het kader van de Wet WOZ wordt aan gemeenten een grote taak toebedacht in de uitvoering van de werkzaamheden. In de gemeente Edam-Volendam wordt de Wet WOZ in eigen beheer uitgevoerd. De waardering vindt plaats op een geautomatiseerde, modelmatige wijze. De gemeente maakt hierbij gebruik van een eigen waarderingssysteem. De WOZ-bestanden worden "in huis" gevuld en bijgehouden. Dit betekent dat de gemeente steeds optimaal geïnformeerd is en zijn gewenste regierol goed kan vervullen.

De herwaardering: systematiek

De herwaardering is in de praktijk verdeeld in een viertal deelprocessen:

- a) de waardering van de courante niet-woningen;
- b) de waardering van de incourante niet-woningen;
- c) de waardering van agrarische objecten
- d) de waardering van de woningen.

a) Courante niet-woningen (cnw's)

De waardering van niet-woningen vindt plaats op basis van een andere waarderingsmethodiek dan de woningen. Voor de vaststelling van de waarde van de zogenaamde courante niet-woningen wordt gebruik gemaakt van de huurwaardekapitalisatiemethode. Deze methode maakt gebruik van huurcijfers en verkoopcijfers van de courante niet-woningen. De Wet WOZ verplicht de gemeenten voortdurend onderzoek te doen naar de waardeontwikkelingen in de gemeente. Onderdeel van dit Permanente Marktonderzoek is het verzamelen en analyseren van de verkoop- en huurgegevens van de niet-woningen. De geanalyseerde huurcijfers en verkooptransacties worden gebruikt als onderbouwing van de peilpunten cnw's. Deze peilpunten zijn representatief voor de cnw-voorraad in de gemeente. Bij de selectie van de peilpunten is onderscheid gemaakt in de objectsoorten Winkels, Horeca, Kantoren en Handel & Industrie. Per peilpunt worden op basis van genoemde analyse de huurwaarden en kapitalisatiefactoren bepaald en verwerkt in een waarderingmatrix. Deze huurwaarden en kapitalisatiefactoren van de peilpunten worden doorgezet naar de overige courante niet-woningen waarbij rekening gehouden wordt met onderhoud en kwaliteit, ligging en grootte van de objecten.

b) Incourante niet-woningen

Voor niet-courante objecten zoals bejaardentehuizen, scholen en overheidsgebouwen wordt veelal gerekend vanuit de stichtingskosten, rekening houdend met de restwaarde en de levensduur van het object (gecorrigeerde vervangingswaarde). Van deze categorie objecten ontbreken marktgegevens.

Voor de waardering is aansluiting gezocht bij landelijke kengetallen welke worden benoemd in de door de VNG (WOZ-datacenter) vastgestelde Taxatiewijzers. Dit is een door de Waarderingskamer voorgeschreven werkwijze.

c) Agrarische objecten

Het bepalen van de marktwaarde van agrarische objecten gebeurt primair door een methode van systematische vergelijking toe te passen. Daarbij vindt een vergelijking plaats met verkochte agrarische objecten. Omdat er in veel gemeenten te weinig transacties plaatsvinden om op een goede manier de waarde van alle agrarische objecten te kunnen bepalen, zijn door het WOZ-datacenter verkoopgegevens uit heel Nederland verzameld. Deze gegevens worden geanalyseerd. Op basis van deze analyse zijn landelijke kengetallen opgesteld (Taxatiewijzer agrarisch), die als basis dienen voor de taxatie van agrarische objecten. Dit is een door de Waarderingskamer voorgeschreven werkwijze.

d) Woningen

Bij de waardering van woningen is in het algemeen een aantal kenmerken van de woning van belang. Ligging, oppervlakte, bouwwijze, kwaliteit en onderhoud en de grootte van de kavel zijn daarbij de belangrijkste waardebepalende factoren. Door de Waarderingskamer is verplicht gesteld dat jaarlijks 20% van de geregistreerde objectkenmerken wordt gecontroleerd. Alle factoren zijn verwerkt in het systeem voor modelmatige waardering. Om enig inzicht te geven in de wijze waarop de WOZ-waarde tot stand komt volgt in het kort een beschrijving van de methodiek.

Allereerst wordt de gemeente verdeeld in zogenaamde waardegebieden. Hierbij is veelal aansluiting gezocht bij de bestaande wijkverdeling. Binnen deze waardegebieden worden groepen van woningen gevormd (bouwstromen) die op basis van bouwjaar, oppervlakte en soort, goed met elkaar te vergelijken zijn. Gerealiseerde verkoopprijzen van woningen vormen primair de basis voor de waardering van de woningen. De waarde in het economische verkeer van een woning wordt bepaald door de woning te vergelijken met een selectie van vergelijkbare woningen die omstreeks de waardepeildatum zijn verkocht. Uitgangspunt is dat de waarde van de onroerende zaak aansluit op het op de waardepeildatum binnen de gemeente geldende waardeniveau.

Waarderingskamer

De Waarderingskamer is een onafhankelijke toezichthoudende organisatie die zich richt op diverse aspecten ten aanzien van de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken. De taken van de Waarderingskamer zijn in de Wet WOZ geregeld. Zo is opgenomen dat de Waarderingskamer toezicht houdt op de waardebepaling en de waardevaststelling van onroerende zaken en op overige in de Wet WOZ geregelde onderwerpen. Door middel van onder meer uitgebreide vragenformulieren en controles op het gemeentehuis wordt doorlopend beoordeeld of de gemeenten aan de door de Waarderingskamer gestelde criteria voldoen. Wanneer bij het toezicht tekortkomingen worden gesignaleerd, wordt het toezicht verscherpt en afspraken gemaakt tot verbetering met het bestuur en de betrokken medewerkers van gemeenten. Wanneer blijkt dat de afspraken en noodzakelijke verbeteracties niet tot het gewenste resultaat leiden dan voorziet de Wet WOZ in sanctie-mogelijkheden. De onderzoeksrapporten zijn openbaar en in te zien op de website van de Waarderingskamer. De uitvoering van de Wet WOZ in de gemeente Edam-Volendam wordt beoordeeld met de maximale score van 5 sterren.

Resultaten herwaardering

Niet-woningen

De herwaardering van de categorie niet-woningen leidt tot een stijging van de totale WOZ-waarde voor deze objecten van 5,4%.

Woningen

De herwaardering van de categorie woningen leidt tot een stijging van de totale WOZ-waarde met 12,0%.

Tariefbepaling

Voor de bepaling van de verschuldigde onroerendezaakbelasting is naast de heffingsgrondslag (de WOZ-waarde) uiteraard het tarief van belang. In onze gemeente worden afzonderlijke tarieven gehanteerd voor de woningen en de niet-woningen. Het tarief wordt uitgedrukt in een percentage van de waarde van de onroerende zaak. De tarieven zijn berekend op basis van de begrote opbrengsten 2026 en de bepaalde WOZ-waarden 2026.

Tarieven 2026

- gebruikersbelasting niet-woningen	: 0,1613%
- eigenarenbelasting woningen	: 0,0911%
- eigenarenbelasting niet-woningen	: 0,1913%

Lasten onroerendezaakbelastingen 2026

De waardeontwikkelingen en de voorgestelde tarieven leiden tot de volgende lasten OZB 2026:

	2025	2026	Verhoging	Stijging
Gemiddelde woningwaarde	€ 426.000	€ 477.000	€ 51.000	12,0%
Tarief	0,0945%	0,0911%		
OZB eigenaren woningen	€ 402,57	€ 434,55	€ 31,98	7,9%
Gemiddelde waarde niet-woning	€ 465.000	€ 490.000	€ 25.000	5,4%
Tarief	0,1867%	0,1913%		
OZB eigenaren niet-woningen	€ 868,16	€ 937,37	€ 69,22	8,0%
Gemiddelde waarde niet-woning	€ 465.000	€ 490.000	€ 25.000	5,4%
Tarief	0,1574%	0,1613%		
OZB gebruikers niet-woningen	€ 731,91	€ 790,37	€ 58,46	8,0%

Bijsluiter en WOZ-loket

Zoals in de inleiding is aangegeven is een goede uitvoering van de Wet WOZ van groot belang voor de burgers en betrokken ondernemingen. Begin 2026 zullen in totaal ca. 19.000 aanslagbiljetten gemeentelijke belastingen/WOZ-beschikkingen per post en voor een deel ook digitaal aan de belanghebbenden worden gezonden. Om de acceptatie van de vastgestelde WOZ-waarde te vergroten is een duidelijke voorlichting essentieel. Met een QRcode op de achterzijde van het aanslagbiljet/WOZ-beschikking bestaat de mogelijkheid informatie op te vragen middels de site van de gemeente (WOZ-Loket). Niet alleen informatie over de herwaardering en de Wet WOZ in het algemeen, maar ook specifieke gegevens van de individuele objecten zelf, in de vorm van een taxatieverslag. De informatie is afgeschermd met een toegangscode (DigiD) en is op die wijze alleen beschikbaar voor de eigenaar of gebruiker van het pand.

Openbaarheid WOZ-waarden woningen

De WOZ-waarde van woningen is openbaar. Het WOZ-waardeloket (www.wozwaardeloket.nl) biedt de mogelijkheid de WOZ-waarde van woningen te raadplegen.

Berichtenbox in MijnOverheid

Dit jaar zal ruim 40% van de aanslagbiljetten gemeentelijke belastingen via de Berichtenbox in MijnOverheid worden aangeboden. Deze abonnees ontvangen het biljet niet meer per post. Voor degenen die niet op de Berichtenbox zijn geabonneerd of hebben aangegeven de post van de gemeente Edam-Volendam niet in de Berichtenbox wensen te ontvangen, wordt het biljet per post bezorgd.

Kanttelingen en alternatieven

Alternatieven en andere keuzes zijn aan de raad. De raad kan via amendementen die bij meerderheid worden aangenomen het voorgestelde besluit wijzigen.

Financiële middelen en effecten begroting

Het vaststellen van deze wijzigingsverordening heeft geen gevolgen voor het saldo van de begroting 2026 en verder. De financiële consequenties zijn al verwerkt in de begroting 2026.

Uitvoering of vervolgproces

Het voorstel en de verordening worden besproken in de raadsvergadering van 29 januari 2026.

Participatie en communicatie

Er is geen sprake van participatie. Vaststelling van de verordening door de raad wordt volgens wettelijk voorschrift bekendgemaakt op <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl>

Rapportage en evaluatie

De verwachte opbrengsten kunnen via de tussentijdse rapportages en afzonderlijke raadsvergaderingen bijgesteld worden. Verantwoording vindt plaats bij de jaarrekening 2026.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

- Huidige verordening
- De huidige verordening is te vinden op: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/zoecken>
- Kadernota 2026
- Begroting 2026
 - De achterliggende documenten Kadernota 2026 en Begroting 2026 staan op de website van de gemeente Edam-Volendam, onder Bestuur & Organisatie, Financiën, Financieel portaal. <https://edam-volendam.pcportal.nl/>.

Bijlagen

- Verordening tot wijziging van de verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen 2026 (1e wijziging)

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
C. Rijnberg

de burgemeester,
R.J. Beukers

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

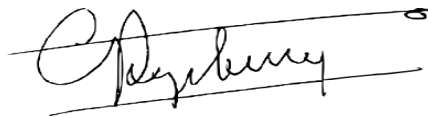
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Rijnberg, C. (Cees)

c.rijnberg@edam-volendam.nl

13-02-2026 10:25

d7097e23efb2c9f069acff9b0ce5f09f25bc10478ebac692996cc550a59ef09e

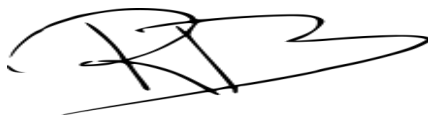
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. Rijnberg', written over a horizontal line.

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

13-02-2026 14:09

669509e147848e6ae920c981d088185b7cc36d234f091a668bddd403f6a3b0b3

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'RJB', written over a horizontal line.

Voorstelnummer
Agendanummer

Verordening van de raad van de gemeente Edam-Volendam houdende de eerste wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen 2026 (1^e wijziging Verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026)

De raad van de gemeente Edam-Volendam;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 2 december 2025;

gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de:

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE VERORDENING OP DE HEFFING EN INVORDERING VAN ONROERENDEZAAKBELASTINGEN 2026 (1^e wijziging)

Artikel I

Artikel 5 van de “Verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026” wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 5 Belastingtarieven

Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf.

Het percentage bedraagt voor:

1. de gebruikersbelasting	0,1613%
2. de eigenarenbelasting	
a. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen	0,0911%
b. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,1913%

Artikel II Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2026.
2. Deze verordening wordt aangehaald als "1^e wijziging op de verordening onroerendezaakbelastingen Edam-Volendam 2026".

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn openbare vergadering
d.d. 29 januari 2026.

De griffier,
J. Hage

De voorzitter,
R.J. Beukers

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

30-01-2026 10:11

df629cd5f716fd47606b39ba4b0b3acb017886671a1eb7500d676b32d06ada2e

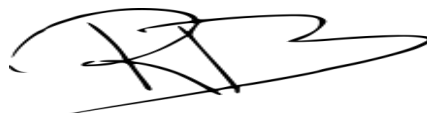
plv. griffier

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

01-02-2026 15:06

437aa8afc0cda48031c704220697edd1837686a73f06e9f5e311cada6fec7bf

Raadsvergadering

Dossiernummer	439
Extern Zaak ID	Z425537
Vergaderdatum	29 januari 2026
Agendapunt	7
Titel	Positief advies inzake aanwijzing lokale publieke omroep
Portefeuillehouder(s)	C.C.M. Schilder

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	29 januari 2026

Voorgesteld besluit

Een positief advies te geven aan het Commissariaat voor de Media over de aanvraag van de Stichting Lokale Omroep Volendam Edam, omdat de gemeenteraad van oordeel is dat de stichting voldoet aan de wettelijke eisen voor een lokale publieke omroep, en dit advies te laten gelden voor de beoogde aanwijzing voor een periode van vijf jaar vanaf 1 januari 2026.

Besluit

Een positief advies te geven aan het Commissariaat voor de Media over de aanvraag van de Stichting Lokale Omroep Volendam Edam, omdat de gemeenteraad van oordeel is dat de stichting voldoet aan de wettelijke eisen voor een lokale publieke omroep, en dit advies te laten gelden voor de beoogde aanwijzing voor een periode van vijf jaar vanaf 1 januari 2026.

Raadsvergadering

Zaaknummer Z24143117

Onderwerp: Positief advies inzake aanwijzing lokale publieke omroep

Portefeuillehouder: Wethouder Schilder

Aan de raad.

Voorstel

Te besluiten een positief advies te geven aan het Commissariaat voor de Media over de aanvraag van de Stichting Lokale Omroep Volendam Edam, omdat de gemeenteraad van oordeel is dat de stichting voldoet aan de wettelijke eisen voor een lokale publieke omroep, en dit advies te laten gelden voor de beoogde aanwijzing voor een periode van vijf jaar vanaf 1 januari 2026.

Kern van het voorstel, samenvatting

Elke vijf jaar wordt door het CvdM een lokale publieke omroep aangewezen. Nadat door de gemeenteraad in 2024 aanvullende criteria zijn vastgesteld waar een lokale publieke omroep aan moet voldoen, is de procedure door het CvdM opengesteld. De enige partij die een aanvraag heeft gedaan om een aanwijzing te verkrijgen is de Lokale Omroep Volendam Edam. De gemeenteraad dient advies uit te brengen over de vraag of de aanvraag voldoet aan de wettelijke toegangscriteria. Het advies aan de gemeenteraad is positief te adviseren omdat ze voldoen aan de wettelijke criteria. De aanvullende criteria doen niet terzake omdat er maar één gegadigde partij is. De aanwijzing verloopt formeel op 1 januari 2026. Omdat de CvdM het verzoek te lang heeft laten liggen, dient het advies van de gemeenteraad voor 10 februari 2026 binnen te zijn.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

De gemeente Edam-Volendam heeft na 1 januari 2026 een stabiele lokale omroep met een gevarieerd aanbod.

Toelichting en argumenten

Voordat het CvdM een beslissing neemt over de ingediende aanvraag dient de gemeenteraad een advies uit te brengen over de vraag of de aanvraag voldoet aan de wettelijke toegangscriteria. De raad moet in het advies de volgende vragen gemotiveerd met ja of nee beantwoorden. Hierna volgen de criteria met direct het voorstel voor de gemotiveerde reactie.

Is de aanvrager een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid? Met andere woorden: is het een stichting of vereniging?

Ja, de rechtsvorm van de Lokale Omroep Volendam-Edam is een stichting.

Stelt de aanvrager zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente leven?

Ja, het doel van de lokale omroep Volendam Edam (L.O.V.E.) is om inwoners van de gemeente Edam-Volendam te informeren over lokale ontwikkelingen en de lokale identiteit te versterken. De omroep brengt nieuws en informatie uit de hele gemeente, inclusief de kernen Edam en Volendam

Heeft de aanvrager volgens de statuten een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?

Ja, onderdeel van de aanvraag was het overzicht van de leden van het Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO) van de stichting per 1-1-26.

Is het programmabeleidsbepalende orgaan representatief samengesteld voor de in uw gemeente belangrijkste voorkomende maatschappelijke, culturele, geestelijke en godsdienstige stromingen?

Ja, hier zijn meerdere stromingen vertegenwoordigd wat blijkt uit aangeleverde deelnemerslijst van dit programmabeleidsbepalende orgaan.

Kanttekeningen en alternatieven

Hoewel een formaliteit, gaat het Commissariaat voor de Media zonder advies van de gemeenteraad geen besluit nemen en heeft de gemeente Edam-Volendam na het aflopen van de aanwijzing geen lokale omroep.

Financiële middelen en effecten begroting

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Uitvoering of vervolgproces

Het CvdM wordt op de hoogte gesteld van het advies van de gemeenteraad.

Participatie en communicatie

Het CvdM communiceert over de aanwijzing.

Rapportage en evaluatie

Dat is niet aan de orde.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

[Document EdamVolendam - Voorstel programma love.DOCX - iBabs Publieksportal](#)

Bijlagen

Brief Commissariaat voor de media over proces Advies aanwijzing lokale publieke omroep

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
C. Rijnberg

de burgemeester,
R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

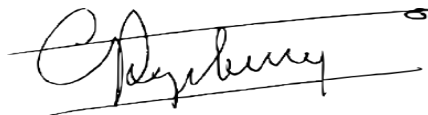
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Rijnberg, C. (Cees)

c.rijnberg@edam-volendam.nl

13-02-2026 10:25

7c8375085ab4940dbb5deee570a2244b588c177e46dd2c17a3149a55c54467ed

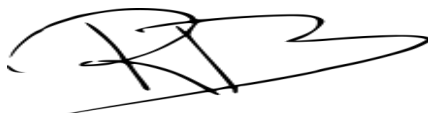
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. Rijnberg', written over a horizontal line.

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

13-02-2026 14:09

e708040753e2de28e2c09a76229a19924bc3136eb1d35809af7301ccc1f09c3d

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'RJB', written over a horizontal line.

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Zaaknummer Z24143117

De raad van de gemeente Edam-Volendam;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

B e s l u i t :

Een positief advies te geven aan het Commissariaat voor de Media over de aanvraag van de Stichting Lokale Omroep Volendam Edam, omdat de gemeenteraad van oordeel is dat de stichting voldoet aan de wettelijke eisen voor een lokale publieke omroep, en dit advies te laten gelden voor de beoogde aanwijzing voor een periode van vijf jaar vanaf 1 januari 2026.

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn vergadering

De griffier,
J. Hage

De voorzitter,
R.J. Beukers

Dit besluit is elektronisch ondertekend. Deze is na de besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

30-01-2026 10:11

e50798eb4af486ed5633629791799f19eaffae9b0e6ea4b73cde2126cf61e5

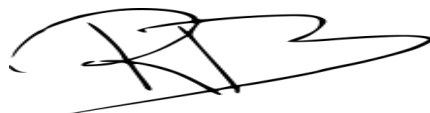
A blue digital signature of Ingrid Karregat-Eerdhuijzen, with the text 'plv. griffier' written below it.

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

01-02-2026 15:06

496602183d28ab9dc0ba990483592b7e24b24ee637c8b2161f81204eab08f166

A black digital signature of Rick Beukers, consisting of stylized initials 'R' and 'B'.

Z24143117

Commissariaat
voor de Media

cvdm.nl

Gemeente Edam-Volendam
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 180
1130 AD Volendam

Per e-mail: griffie@edam-volendam.nl, cc: l.steur@edam-volendam.nl

Datum	Onderwerp		
8 oktober 2025	Advies aanwijzing lokale publieke omroep		
Uw kenmerk	Ons kenmerk	Contactpersoon	Telefoonnummer
-	987272 / 1017839	Ted van Osch	035 7737700

Geachte raad,

Per brief van 15 oktober 2024 hebben wij uw gemeente geïnformeerd over de openstelling van de procedure tot aanwijzing van een lokale omroep voor uw gemeente, voor de vijfjarige periode na 1 januari 2026. In deze brief informeren wij u over de ingediende aanvraag en vragen wij uw gemeenteraad om **uiterlijk 10 februari 2026** advies aan het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) uit te brengen.

Ingekomen aanvraag

Het Commissariaat heeft van Stichting Lokale Omroep Volendam Edam een aanvraag ontvangen ter verkrijging van een aanwijzing als lokale omroep voor uw gemeente.

Alle documenten die onderdeel uitmaken van de aanvraag van Stichting Lokale Omroep Edam Volendam treft u bijgaand aan.

Verzoek ontvangstbevestiging

Wij verzoeken u binnen twee weken na de ontvangst van deze brief, bij voorkeur via een e-mailbericht aan aanwijzing@cvdm.nl, een ontvangstbevestiging aan ons toe te sturen.

Wat verwachten wij van uw gemeente?

Voordat het Commissariaat een beslissing neemt over de ingediende aanvraag, dient uw gemeenteraad advies uit te brengen over de vraag of de aanvrager voldoet aan de wettelijke toegangscriteria.¹ De raad van uw gemeente moet in zijn advies de volgende vragen gemotiveerd met ja of nee beantwoorden:

- Is de aanvrager een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid? Met andere woorden: is het een stichting of vereniging?
- Stelt de aanvrager zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente leven?
- Heeft de aanvrager volgens de statuten een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?

¹ Artikel 2.61, tweede lid, Mediawet 2008

- Is het programmabeleidsbepalende orgaan representatief samengesteld voor de in uw gemeente belangrijkste voorkomende maatschappelijke, culturele, geestelijke en godsdienstige stromingen?

Aangezien sprake is van één aanvrager, wijzen wij u er voor de volledigheid op dat de door uw gemeente vastgestelde aanvullende toetsingscriteria geen rol meer spelen in deze aanwijzingsprocedure.

Termijn voor het advies

De gemeenteraad dient binnen achttien weken na ontvangst van deze brief advies uit te brengen aan het Commissariaat.² Wij ontvangen het advies van uw gemeenteraad daarom graag **uiterlijk 10 februari 2026**.

Mocht tijdens het adviestraject blijken dat de gestelde termijn niet haalbaar is, dan kunt u het Commissariaat bij wijze van uitzondering verzoeken om uitstel. Hiertoe dient u een met redenen omkleed verzoek in te dienen bij het Commissariaat per e-mailbericht aan aanwijzing@cvdm.nl. Gelet op het belang van tijdige besluitvorming, is het uitgangspunt dat eenmalig uitstel kan worden verleend voor een termijn van vier weken.

Welke stukken moet de gemeente toesturen?

Uw gemeenteraad brengt advies uit aan het Commissariaat door toezending van de volgende documenten aan het e-mailadres aanwijzing@cvdm.nl:

- een ondertekend en gemotiveerd raadsbesluit, waarin het wettelijk advies is opgenomen;
- het bijbehorende raadsvoorstel, met daarin de motivering van het raadsbesluit;
- een link naar de website waarop de raadsvergadering teruggeluisterd of -gekeken kan worden;
- eventuele andere documenten die aan het advies ten grondslag zijn gelegd en waarvan de inhoud bij het Commissariaat niet bekend is.

Vervolg procedure na advies

Nadat uw gemeenteraad advies aan het Commissariaat heeft uitgebracht, toetsen wij of het advies zorgvuldig tot stand is gekomen en deugdelijk gemotiveerd is. Is dat het geval, dan gaat het Commissariaat in beginsel tot besluitvorming over.

Meer informatie

Meer informatie over de aanwijzingsprocedure en de rol van gemeenten vindt u op onze website <https://www.cvdm.nl/voor-medi makers/publieke-omroepen/lokale-omroep/>. Daar vindt u ook een tijdslijn van de aanwijzingsprocedure en de Beleidsregel aanwijzingsprocedure lokale omroepen, die per 1 februari 2023 in werking is getreden.

Ontwikkelingen Mediawet

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) bereidt een wetsvoorstel voor ter wijziging van de Mediawet 2008, met als doel de lokale publieke media-laag te versterken. De minister van OCW streeft ernaar dat de gewijzigde Mediawet per 1 juli 2026 in werking treedt en voorziet de feitelijke start van het nieuwe lokale publieke mediastelsel per 1 januari 2028.

² Artikel 6, tweede lid, van de Mediaregeling 2008

Commissariaat
voor de Media

cvdm.nl

Wij wijzen u er graag op dat het Commissariaat op dit moment de regels moet toepassen zoals die nu gelden voor de behandeling van aanvragen tot aanwijzing als lokale publieke omroep. Aanwijzingen worden dan ook voor de duur van vijf jaar verstrekt, maar komen na inwerkingtreding van de voorgenomen wetswijziging naar alle waarschijnlijkheid per 1 januari 2028 te vervallen.

Nadat de voorgenomen wetswijziging is goedgekeurd, informeert het Commissariaat via zijn website wat dit voor gevolgen heeft voor de aanwijzingen van alle lokale publieke omroepen.

Contactpersoon Commissariaat

Mocht u na het lezen van deze brief en de informatie op onze website nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de behandelaar van dit dossier binnen het Commissariaat, Ted van Osch. Hij is op werkdagen (behalve op vrijdag) bereikbaar via het telefoonnummer 035-7737700 of via e-mail naar aanwijzing@cvdm.nl.

Een afschrift van deze brief gaat naar het bestuur van Stichting Lokale Omroep Edam Volendam

Hoogachtend,
Commissariaat voor de Media

mr. Jasmin van Eenenaam
Hoofd Markttoegang

Bijlagen:

- documenten behorende bij de aanvraag van Stichting Lokale Omroep Edam Volendam

Raadsvergadering

Dossiernummer	458
Extern Zaak ID	Z25154880
Vergaderdatum	29 januari 2026
Agendapunt	8
Titel	Ontwikkeldkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg
Portefeuillehouder(s)	A.C.M. Bootsman;M.A.J. Kes

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	29 januari 2026

Toelichting

In de Omgevingsvisie is het circa 44 hectare grote bedrijventerrein Julianaweg aangemerkt voor transformatie naar een gemengd woonwerkgebied. De raad is op 14 september 2023 akkoord gegaan met de startnotitie Transformatie Bedrijventerrein Julianaweg. Sindsdien is gewerkt aan het opstellen van een ontwikkeldkader voor een transformatie. Het 'Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam', in dit voorstel verder aangeduid als het 'Ontwikkeldkader', dat nu ter besluitvorming voorligt, vormt tezamen met het 'voorbereidingsbesluit Transformatie Bedrijventerrein Julianaweg', de basis waarbinnen herontwikkelings- en nieuwbouwinitiatieven kunnen plaatsvinden. Stapsgewijs kan het gebied dan wijzigen tot een aantrekkelijk, gemengd en toekomstbestendig woonwerkgebied, in lijn met de economische en woningbouw ambities van de gemeente.

Voorgesteld besluit

1. het 'Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam; Bedrijvig wonen aan het Markermeer', inclusief de bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' vast te stellen;
2. Het college van Burgemeester en Wethouders toe te staan om de bij het Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam behorende bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' indien nodig te actualiseren en hierover de raad achteraf te informeren;
3. een exploitatiebudget voor de transformatie bedrijventerrein Julianaweg van € 100.000,- per jaar beschikbaar te stellen in de periode 2026 – 2029 voor dekking van de kosten van de projectorganisatie;
4. te onderzoeken op welke wijze een 'gebiedsfonds transformatie Julianaweg' kan worden vormgegeven en hierover te rapporteren en een besluit aan de raad voor te leggen.

Raadsvergadering

Zaaknummer Z25154880

Onderwerp: Ontwikkelkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg

Portefeuillehouder: Wethouders Kes en Bootsman-Tol

Aan de raad.

Voorstel

Aan de Raad wordt voorgesteld:

1. het 'Ontwikkelkader Julianaweg Volendam; Bedrijvig wonen aan het Markermeer', inclusief de bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' vast te stellen;
2. het college van Burgemeester en Wethouders toe te staan om de bij het 'Ontwikkelkader Julianaweg Volendam' behorende bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' indien nodig te actualiseren en hierover uw raad achteraf te informeren;
3. een exploitatiebudget voor de transformatie bedrijventerrein Julianaweg van € 100.000,- per jaar beschikbaar te stellen in de periode 2026 – 2029 voor dekking van de kosten van de projectorganisatie;
4. te onderzoeken op welke wijze een 'gebiedsfonds transformatie Julianaweg' kan worden vormgegeven en hierover te rapporteren en een besluit voor te leggen aan uw raad.

Kern van het voorstel, samenvatting

In de Omgevingsvisie is het circa 44 hectare grote bedrijventerrein Julianaweg aangemerkt voor transformatie naar een gemengd woonwerkgebied. Uw raad is op 14 september 2023 akkoord gegaan met de startnotitie Transformatie Bedrijventerrein Julianaweg. Sindsdien is gewerkt aan het opstellen van een ontwikkelkader voor een transformatie. Aan de hand van themaraden bent u op de hoogte gehouden op de voortgang en heeft u mee kunnen denken over belangrijke onderwerpen. Het 'Ontwikkelkader Julianaweg Volendam', in dit voorstel verder aangeduid als het 'Ontwikkelkader', dat nu ter besluitvorming voorligt, vormt tezamen met het 'voorbereidingsbesluit Transformatie Bedrijventerrein Julianaweg', de basis waarbinnen herontwikkelings- en nieuwbouwinitiatieven kunnen plaatsvinden. Stapsgewijs kan het gebied dan wijzigen tot een aantrekkelijk, gemengd en toekomstbestendig woonwerkgebied, in lijn met de economische en woningbouw ambities van de gemeente.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

Een transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg geeft uitvoering aan de in de Omgevingsvisie opgenomen opgaven:

- Opgave 1: Wonen: het toevoegen van circa 740 woningen (maatregel 3) en bijbehorende voorzieningen (maatregel 9);
- Opgave 2: Warmte, Energie en Klimaat: het geeft een kans om onze afvalinzameling te verplaatsen, te vernieuwen en af te stemmen op een circulair gebruik van grondstoffen (maatregel 3);
- Opgave 5: Werklocaties: het realiseren van een toonaangevend klimaatbestendig en natuurinclusief woonwerkgebied met volop ruimte voor innovatie en een aangenaam leefklimaat en het kunnen realiseren van 'werk en ondernem lokaal'-voorzieningen (maatregelen 4 en 5).

Toelichting en argumenten

Bestaande situatie

Door de stedelijke groei ligt het bedrijventerrein inmiddels in de bebouwde kom. Dit leidt tot toenemende knelpunten zoals verkeersdrukke, geluids- en milieuhinder (door bedrijven met hogere milieucategorieën) en een beperkte ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit. Bedrijven hebben geen of beperkte mogelijkheden om uit te breiden. Ook is een deel van de bestaande bebouwing op het terrein verouderd en onvoldoende voorbereid op verduurzaming. De huidige inrichting houdt onvoldoende rekening met waterberging en hittestress.

Ambities en beleidskaders uit de Omgevingsvisie Edam-Volendam

De Omgevingsvisie benadrukt dat het bedrijventerrein Julianaweg getransformeerd kan worden tot een multifunctioneel woon-werkgebied met aandacht voor duurzaamheid en circulariteit. De ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in de Purmer biedt de mogelijkheid om het huidige bedrijventerrein Julianaweg te transformeren. Dit is cruciaal omdat het voor de bedrijven op het huidige bedrijventerrein Julianaweg de ruimte biedt om te verhuizen en zo ruimte vrij te maken voor een transformatie naar woningbouw, inclusief daarbij horende voorzieningen. Julianaweg moet een plek worden met ruimte voor innovatie en lokale werkgelegenheid dicht bij huis, onder het motto 'Werk en onderneem lokaal!'. Ook biedt de transformatie de kans om de afvalinzameling te verplaatsen of te vernieuwen en af te stemmen op circulaire grondstofbenutting.

Tegelijkertijd is er een vraag naar meer woningen in de gemeente, onder meer door demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing. De vraag naar betaalbare woningen en geschikte woningen voor ouderen neemt toe en vraagt om gerichte oplossingen binnen het bestaande stedelijk gebied. Door de transformatie wordt de ontwikkeling van woningen mogelijk.

Perspectief op een woonwerkmilieu met een sterk eigen karakter

Het doel is om een nieuw woonmilieu toe te voegen dat zich kenmerkt door een hoge ruimtelijke kwaliteit en een sterk eigen karakter. De (woon)omgeving moet aantrekkelijk zijn voor zowel starters, jongeren en senioren. Ook willen we meer kantoren en creatieve ondernemers aantrekken, wat goed kan mengen met wonen. Daarnaast biedt het gebied ruimte aan (bestaande) moderne en toekomstbestendige bedrijven. Hiermee wordt ingespeeld op de woningbehoefte, de werkgelegenheidsvraag én de ambitie om economische diversiteit te vergroten in de gemeente. Het gemengd stedelijk karakter draagt bij aan levendigheid, sociale samenhang en een sterkere ruimtelijke en economische positie van Edam-Volendam.

Het Ontwikkeldkader geeft richting

Het Ontwikkeldkader geeft richting aan de ruimtelijke en functionele ontwikkeling van het gebied. Het vormt géén uitgewerkt omgevingsplan of ontwerp, maar biedt een kader op hoofdlijnen waarin ambities, uitgangspunten, een ruimtelijk raamwerk, spelregels, programma, beeldkwaliteit en ontwikkelstrategie worden vastgelegd; voor thema's als wonen, werken, openbare ruimte, bereikbaarheid, duurzaamheid en leefbaarheid.

Daarmee biedt het Ontwikkeldkader en de uitgewerkte spelregels een heldere en flexibele basis voor de gefaseerde ontwikkeling van het gebied tot een aantrekkelijk, gemengd woon-werkgebied. Deze twee instrumenten borgen een goede balans tussen wonen, werken en groen, met duidelijke spelregels zoals een maximale bouwdichtheid (FSI), functiemenging en parkeren uit het zicht. Ook stimuleert het, waar mogelijk, behoud van bestaande bedrijven, vermindert het milieuhinder en faciliteert het een goede leefomgeving. De gemeente neemt een faciliterende rol, waarbij initiatiefnemers verantwoordelijk zijn

voor de herontwikkeling binnen de vastgestelde kaders en spelregels, met de ambitie een toekomstbestendige, duurzame en leefbare transformatie van de Julianaweg te realiseren.

Advies commissie Ruimtelijke Ontwikkeling

Het Ontwikkelkader is twee keer besproken met de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De commissie wijst op het belang van de relatie met de cultuurhistorische context (dijk, water, kerken) en het belang van een manifest raamwerk met heldere profielen voor de openbare ruimte. Het vinden van een balans tussen die dichtheid, groen als richtinggevend principe én de nabijheid van dijk en dorp wordt als een complexe opgave gezien. De commissie wijst erop dat de kwaliteit van de omgeving nadrukkelijk uit de openbare ruimte dient te komen en adviseert een robuuste structuur van openbare ruimte en groen. De openbare ruimte zorgt bovendien voor de continuïteit en aansluiting van het gebied op het bestaande dorp. De aanbevelingen zijn meegenomen in het Ontwikkelkader.

Kanttekeningen en alternatieven

Aandachtspunt 1: het initiatief ligt bij de ondernemers

De gemeente gaat uit van een organische ontwikkeling op basis van initiatieven van ondernemers. De rol van de gemeente is regievoeren en faciliteren. Dat betekent dat de voortgang van de transformatie vooral afhankelijk zal zijn van initiatieven van private partijen. Dit kan op meerdere locaties verspreid over het bedrijventerrein plaatsvinden, maar wellicht ook geconcentreerd in enkele deelgebieden. De gemeente zal blijven investeren in contacten met ondernemers en de ondernemersvereniging om gevoel te houden over wensen en mogelijkheden van bedrijven.

Aandachtspunt 2: de financiële haalbaarheid is onzeker

Het transformeren van een bedrijventerrein naar een woon-werkomgeving kost veel geld. Ondanks dat de nieuwe hoofdstructuur de huidige structuur van wegen en openbare ruimte volgt en onnodige investeringen zoveel mogelijk worden voorkomen, zijn de investeringen in de verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte aanzienlijk. Zoals het verbreden van wegen, het herinrichten en het vergroenen van het gebied. De toename van het oppervlak openbare ruimte is vooral gelegen op privaat eigendom. Het uitgangspunt is dat kosten die zijn gemoeid met nieuwe initiatieven, waaronder de inrichting van de openbare ruimte, worden verhaald op de initiatiefnemers.

Voor bedrijven die een verhuizing en of transformatie overwegen is, naast een visie op de eigen toekomst, financiële haalbaarheid essentieel. Er kan sprake zijn van bijvoorbeeld verlies in waarde van vastgoed en aanzienlijke verhuiskosten. Een herontwikkeling naar wonen op de te verlaten locatie kan bijdragen aan het financieel haalbaar maken. Afhankelijk van de situatie van een bedrijf zal dit kostendekkend zijn of niet. Het verhalen van kosten voor investeringen in de openbare ruimte geeft een extra financiële druk op de bedrijven. Deze kosten zijn aanzienlijk. Om een herontwikkeling naar wonen voor bedrijven financieel aantrekkelijker te maken zal de gemeente 50% van de kosten voor herinrichting van de openbare ruimte voor eigen rekening nemen. De overige 50% worden doorbelast aan de bedrijven. Dit is in de spelregels uitgewerkt. Zie verder onder financiële middelen en effect op de begroting.

Aandachtspunt 3: Het Ontwikkelkader en spelregels moeten kunnen meebewegen

Het nu voorliggende Ontwikkelkader en de bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' zijn gebaseerd op de gekozen ontwikkelstrategie. Bij de uitwerking ervan zijn, naast adviezen van adviseurs, ook 'botsproeven' uitgevoerd. Dit houdt in dat het Ontwikkelkader en spelregels zijn getoetst aan de hand

van concrete casussen. Op basis van de bevindingen zijn de documenten aangepast. Dat geeft echter geen garantie dat het Ontwikkeldkader en de spelregels in iedere situatie goed werken. Mogelijk zijn er scenario's of situaties waar het Ontwikkeldkader en/of spelregels geen adequaat antwoord op hebben. Aan de hand van initiatieven zal ervaring moeten worden opgedaan. Om actueel te blijven zal, op basis van de bevindingen in de eerste jaren, in 3 tot 5 jaar na vaststelling van het Ontwikkeldkader een evaluatie van de ontwikkelstrategie plaatsvinden. Indien nodig zal deze worden aangepast. De in de bijlage uitgewerkt spelregels bevatten meer gedetailleerde regels dan het Ontwikkeldkader. Omdat deze gedetailleerder zijn kan op basis van ervaringen met initiatieven het nodig zijn om deze aan te passen. Mogelijk is die aanpassing eerder gewenst dan de evaluatie van het Ontwikkeldkader. Daarom zijn de spelregels in een bijlage uitgewerkt, zodat de spelregels kunnen worden aangepast, zonder dat het Ontwikkeldkader opnieuw ter besluitvorming aan uw raad hoeft te worden voorgelegd. Omdat de spelregels passen binnen het Ontwikkeldkader, is het voorstel om het college toestemming te geven om de spelregels te wijzigen binnen de kaders van het Ontwikkeldkader. Na een wijziging van de spelregels zal het college uw raad hierover informeren.

Aandachtspunt: Netcongestie

Liander heeft aangegeven dat bedrijven die willen verhuizen naar de Purmer, in principe hun gecontracteerd transport vermogen (stroom) kunnen meenemen. Dat betekent dat op de herontwikkelingslocatie voor de nieuwe woningen en voorzieningen een stroomaansluiting moet worden geregeld. Alhoewel de transformatie is opgenomen in de lijst met toekomstige woningbouwontwikkelingen bij Liander, geeft dat nog geen zekerheid op een stroomaansluiting op projectniveau. Beschikbaarheid van vermogen is mede afhankelijk van de autonome groei in de bebouwde omgeving (denk aan warmtepompen en laadpalen) en de planning voor uitbreiding van het elektriciteitsnet. Als de autonome groei sneller gaat of uitbreiding van het net langer duurt, bestaat de kans dat er niet tijdig voldoende vermogen beschikbaar is. Concreet inzicht voor een woningbouwproject is pas mogelijk na aanmelding van dat project bij de combi-aannemer voor nutsvoorzieningen.

Aandachtspunt: Juridische borging middels een voorbereidingsbesluit

Bij de vaststelling van het handboek omgevingsplan en de regelbibliotheek in 2022 heeft de Raad bepaald dat bedrijventerreinen als laatste fase in het definitieve omgevingsplan worden meegenomen. De juridische borging van het Ontwikkeldkader en de spelregelkaart is dus op dit moment nog niet anders mogelijk dan middels het nemen van een voorbereidingsbesluit. In de toekomst is dit, als er meer ervaring in de Omgevingswet is opgedaan, mogelijk middels een wijziging van het omgevingsplan.

Financiële middelen en effecten begroting

De gemeente gaat uit van een faciliterende houding, waarbij private partijen initiatief nemen voor herontwikkeling. De rol van de gemeente is stimuleren, faciliteren en regievoeren. Er wordt geen grondexploitatie opgesteld.

Er wordt onderscheid gemaakt in algemene kosten, kosten voor inrichting van de openbare ruimte en kosten die verband houden met initiatieven van marktpartijen

1. Algemene kosten

Dit betreft kosten die niet gerelateerd kunnen worden aan initiatieven en daarmee niet verhaalbaar zijn. Bijvoorbeeld algemeen projectmanagement, het opzetten van een gebiedsfonds, aanvragen van subsidies, inventariseren milieucategorieën van bedrijven, bewaken/actualiseren spelregels etcetera. Voor deze werkzaamheden wordt voor de komende 4 jaar een exploitatiebudget aangevraagd van

gemiddeld € 100.000,- per jaar (2026-2029). Dit voorstel leidt tot een verlaging van het begrotingssaldo in de jaren 2026 tot en met 2029 van € 100.000,-. Hiervoor wordt u gevraagd een begrotingswijziging vast te stellen.

2. Kosten voor inrichting van de openbare ruimte

Onder aandachtspunt 2 is aangegeven dat de gemeente 50% van de kosten voor inrichting van de openbare ruimte uit eigen middelen zal betalen. Een indicatie van het totaalbedrag is moeilijk aan te geven omdat nog niet bekend is waar eerste initiatieven plaatsvinden en waar en wanneer de openbare ruimte kan worden heringericht. Investerings in de openbare ruimte worden pas na 2030 verwacht. Op dit moment is nog geen dekking geregeld. De gemeente zal, als onderdeel van het vormgeven van een gebiedsfonds, onderzoeken en een plan uitwerken voor financiële dekking. Daartoe behoren ook mogelijke subsidies van provincie en rijk.

3. Kosten verband houdend met initiatieven

De gemeente is op grond van de wet verplicht om gemeentelijke kosten te verhalen op initiatiefnemers. Daarbij wordt in beginsel voorrang gegeven aan het aangaan van intentie- en anterieure overeenkomsten (de privaatrechtelijke route) boven kostenverhaal via een planologisch besluit (de publiekrechtelijke route). Voor de transformatie spelen kosten op twee verschillende schaalniveaus:

1. Kavelgebonden kosten die alleen samenhangen met een individuele ontwikkeling; Hiertoe behoren gemeentelijke plankosten, kosten die uitsluitend voor een individueel initiatief moeten worden gemaakt en nadeelcompensatie;
2. Gebiedseigen kosten die samenhangen met de ontwikkeling binnen het transformatiegebied; Dit betreft de kosten die moeten worden gemaakt voor de realisatie en (her)inrichting van de openbare ruimte.

Gebiedsfonds Julianaweg

Gezien het organische karakter van de transformatie en de daarmee samenhangende fasering is het opzetten van een 'gebiedsfonds Julianaweg' een passend instrument om financiële middelen te bundelen en in te zetten voor de (her)inrichting van de openbare ruimte. Een gebiedsfonds is in het kader van de gemeentelijke begrotingssystematiek te beschouwen als het creëren van een bestemmingsreserve of als een voorziening. Na besluitvorming over het Ontwikkelkader zal worden onderzocht hoe dit fonds kan worden vormgegeven.

Het fonds wordt gevuld met onder andere kostenverhaalsbijdragen van initiatiefnemers, de bijdrage van de gemeente voor inrichting openbare ruimte en bijvoorbeeld bijdragen en subsidies van provincie en het Rijk. Het fonds kan worden aangewend voor de benodigde investeringen in het gebied. Ook worden deze middelen gezien als financieringsbron om zo nodig voor te kunnen investeren en daarmee risico te nemen vooruitlopend op eventuele initiatieven.

Uitvoering of vervolgproces

Het Ontwikkelkader vormt, tezamen met het gelijktijdig in de raadsvergadering voorliggend 'voorbereidingsbesluit Transformatie Bedrijventerrein Julianaweg' het toetsingskader voor initiatieven binnen het plangebied Julianaweg. Dit kunnen initiatieven zijn voor herontwikkeling, maar ook voor nieuwbouw van bedrijven die willen blijven. Beide documenten worden tegelijkertijd aan uw raad voorgelegd voor vaststelling. Aangezien het voorbereidingsbesluit direct geldt vanaf het moment dat deze is vastgesteld door uw raad, geldt dat ook voor het Ontwikkelkader. Dat betekent dat het Ontwikkelkader niet ter inzage wordt voorgelegd. Het ter inzage leggen van het Ontwikkelkader is geen wettelijke verplichting.

Aan de hand van beide documenten kunnen initiatieven worden ingediend bij de gemeente. Als een initiatief in basis lijkt te voldoen aan de kaders, zal een intentieovereenkomst worden gesloten om de concrete haalbaarheid van een plan te onderzoeken. Dit alles conform ons Edam-Volendam Ruimtelijk Plan Proces (EVRPP).

Participatie en communicatie

In de eerste fase van de uitwerking van het Ontwikkelkader zijn veel gesprekken gevoerd met vooral grotere ondernemingen in het gebied. Doel was om te informeren naar hun bedrijfsprofiel, situatie, voorgenomen plannen, wensen en of een verhuizing naar de Purmer een optie is. Deze gesprekken hebben waardevolle informatie opgeleverd over de bereidheid en voorwaarden voor een eventuele verhuizing. Uw raad is in een besloten vergadering geïnformeerd over de resultaten van die gesprekken en over kansen voor transformatie.

Er zijn drie algemene inloopbijeenkomsten voor ondernemers en belanghebbenden georganiseerd. Twee keer in de vorm van een vrije inloopmarkt en een keer met een centraal georganiseerde bijeenkomst met presentatie. Tijdens deze bijeenkomsten werden zij op de hoogte gebracht van de ambities en plannen van de gemeente en konden zij in gesprek gaan met medewerkers van de gemeente, vragen stellen en reageren op de plannen.

Diverse ondernemers hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn in verhuizing en een mogelijke herontwikkeling. Met hen is in de afgelopen jaren contact onderhouden in de vorm van individuele gesprekken en werksessies, om kennis, inzichten en meningen uit te wisselen. Deze ondernemers zijn ook in de gelegenheid geweest om te reageren op de concept spelregelkaart en spelregels, met als doel te reflecteren op de voorstellen.

Ook zijn een drietal themaraden georganiseerd. Naast het informeren van de raadsleden over het ruimtelijk kader, ontwerpprincipes en de ontwikkelstrategie, werden tijdens deze themaraden ook tafelsessies gehouden, waarbij raadsleden hun voorkeuren en ideeën konden aangeven. Onderwerpen waren onder andere bebouwingsdichtheden, bouwhoogtes, fasering, kwaliteit van de openbare ruimte en mogelijke functies.

Rapportage en evaluatie

De Transformatie bedrijventerrein Julianaweg is onderdeel van de reguliere rapportages van het Projectenbureau. Twee keer per jaar wordt een overzicht opgesteld waarbij de voortgang van de Transformatie van Julianaweg in beeld wordt gebracht, wat aan exploitatiebijdragen is betaald ten behoeve van het gebiedsfonds en waarin dat is geïnvesteerd.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

- [Besluit Vaststellen Omgevingsvisie Edam-Volendam](#)
- [Besluit transformatie Julianaweg](#)

Bijlagen

- Bijlage 1 – Ontwikkelkader Julianaweg Volendam; Bedrijvig wonen aan het Markermeer.
- Bijlage 2 – Uitwerking spelregels Julianaweg

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
C. Rijnberg

de burgemeester,
R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

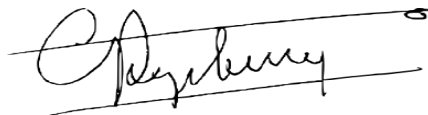
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Rijnberg, C. (Cees)

c.rijnberg@edam-volendam.nl

13-02-2026 10:25

61b51aa106f11375e3e9dc85da503aeb7eb30df50724feacb227b10f8031810a

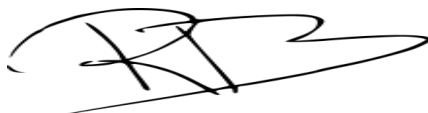
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. Rijnberg', written over a horizontal line.

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

13-02-2026 14:09

4ce2cfe14c236807abad6c84d55ddb4f6d4c84850e46d40f68a2032f8d9c7d87

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'RJB', written over a horizontal line.

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Zaaknummer Z25154880

De raad van de gemeente Edam-Volendam;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

B e s l u i t :

1. het 'Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam; Bedrijvig wonen aan het Markermeer', inclusief de bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' vast te stellen;
2. Het college van Burgemeester en Wethouders toe te staan om de bij het Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam behorende bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' indien nodig te actualiseren en hierover de raad achteraf te informeren;
3. een exploitatiebudget voor de transformatie bedrijventerrein Julianaweg van € 100.000,- per jaar beschikbaar te stellen in de periode 2026 – 2029 voor dekking van de kosten van de projectorganisatie;
4. te onderzoeken op welke wijze een 'gebiedsfonds transformatie Julianaweg' kan worden vormgegeven en hierover te rapporteren en een besluit aan de raad voor te leggen.

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn vergadering

De griffier,
J. Hage

De voorzitter,
R.J. Beukers

Dit besluit is elektronisch ondertekend. Deze is na de besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

30-01-2026 10:11

e7bf2b34a61323904668f3bc48ab60e758e82003664e15eb34aa5ef10a983b82

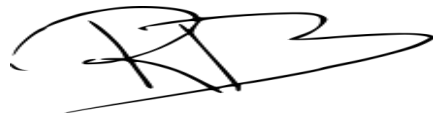
plv. griffier

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

01-02-2026 15:06

15b5cb7ee675fb266c17096a02443bce8a990e60634fcc1d1e769a8ed5681d53

Detailrapport Vraag en antwoord Wegingstafel/Raadsplein (ID 1637)

Veld	Waarde
Datum wegingstafel/Raadsplein	29-01-2026
Onderwerp	Ontwikkeldkader transformatie Julianaweg
Fractie(s)	ONS Belang
Datum vraag	19-01-2026
Vraag en antwoord	In het Ontwikkeldkader staat het volgende; als een initiatief in basis lijkt te voldoen aan de kaders, zal een intentieovereenkomst worden gesloten om de concrete haalbaarheid van een plan te onderzoeken. Vraag 1. Wat gebeurt er met initiatieven die in de basis niet voldoen aan het ontwikkeldkader, maar mogelijk wel wenselijk zijn om de ambitie van de transformatie Julianaweg te verwezenlijken? Antwoord 1: De gemeente zal de werkwijze voor het beoordelen van initiatieven zoveel mogelijk gelijk houden aan de gangbare werkwijze bij binnenkomst van initiatieven, namelijk behandeling via de Initiatievenloods of bouwcommissie. De Intaketafel wordt voor initiatieven die vallen binnen de Transformatie Julianaweg aangevuld met een vertegenwoordiger uit het projectteam Transformatie Julianaweg. Eerst wordt beoordeeld of een initiatief gewenst of niet gewenst is. Wordt een initiatief als gewenst beoordeeld maar voldoet deze niet aan het ontwikkeldkader, zal dit gemotiveerd worden teruggekoppeld aan de initiatiefnemer. Indien nodig volgt een gesprek, met als doel om te verkennen waarom een initiatief niet passend is en of er mogelijkheid is dat de initiatiefnemer het initiatief aanpast. Op basis daarvan kan een initiatiefnemer het initiatief aanpassen of terugtrekken. Vraag 2. Hoe wordt de Raad inzicht geboden in de toetsing en onderbouwde goed- of afkeuring van initiatieven? Dit in relatie tot het monitoren van het Ontwikkeldkader. Antwoord 2: De gemeente zal een lijst bijhouden van ingediende initiatieven waarbij de status is aangegeven van een initiatief (in behandeling of afgewezen) met daarbij een toelichting. Deze lijst wordt jaarlijks aan de raad verstrekt zodat zij zich kan vergewissen van de voortgang van de transformatie. In het Raadsvoorstel staat onder kosten verband houdend met initiatieven: 'Gebiedseigen kosten die samenhangen met de

	ontwikkeling binnen het transformatiegebied'. Het transformatiegebied is echter behoorlijk groot. Vraag 3. Draait een initiatiefnemer enkel op voor deze kosten binnen zijn deelgebied? Of gaat dit over alle deelgebieden tezamen? Antwoord 3: De financiële bijdrage van een initiatiefnemer is gebaseerd op een theoretisch totaal volume dat mogelijk is bij een volledige transformatie van het plangebied. Dat volume wordt gedeeld door de kosten voor realisatie van de openbare ruimte van datzelfde totale plangebied. Dat leidt tot een voorgestelde bijdrage per m2 bvo, te rekenen over nieuw te realiseren vastgoed. Dat bedrag geldt voor iedere initiatiefnemer in het plangebied, ongeacht de locatie. Vraag 4. Het voorbereidingsbesluit geldt maximaal 1 jaar en 6 maanden. Het ontwikkelkader wordt echter pas na 3 tot 5 jaar geëvalueerd. Wil het college voorkomen dat bedrijven die mogelijk willen transformeren en/of verhuizen, maar niet 3 tot 5 jaar willen wachten op een evaluatie van het Ontwikkelkader om tot een haalbaar plan te komen, na afloop van het voorbereidingsbesluit op de eigen locatie gaan investeren? Zo ja, hoe pakt het college dit aan? Antwoord 4: Bedrijven moeten kunnen uitgaan van een betrouwbare overheid en daarmee van een stabiel en gedurig beleid. Daarom vindt de evaluatie van het ontwikkelkader pas na 3 tot 5 jaar plaats. Wanneer het voorbereidingsbesluit verloopt kan, net als nu, een nieuw voorbereidingsbesluit worden genomen, totdat het definitieve omgevingsplan wordt vastgesteld. Vraag 5a. De gemeente krijgt een voornamelijk faciliterende rol waarbij ambtelijke capaciteit beschikbaar wordt gesteld. Hiervoor wordt €100.000 per jaar aangevraagd. Hoe wordt deze €100.000 gespendeerd? Antwoord 5a De bijdrage is bedoeld ter dekking van kosten die niet verhaalbaar zijn op initiatiefnemers. Bijvoorbeeld voor algemeen projectmanagement, voor overleggen met ondernemers (voordat er sprake is van een initiatief), het uitwerken van een gebiedsfonds, het onderzoeken en aanvragen van subsidie, het bewaken/actualiseren van spelregels et cetera. Vraag 5b: Welke expertise komt hiermee beschikbaar? Antwoord 5b: Deze kosten zijn bedoeld voor interne medewerkers van de gemeente, zoals projectmanager en beleidsadviseurs. Er wordt ook rekening gehouden met inzet van expertise van de
--	--

	Omgevingsdienst in relatie tot milieucontouren van bedrijven. Tot de kosten wordt ook de inzet van een supervisor gerekend. Vraag 5c. Zijn dit ook de kosten voor de supervisor? Zo nee, waar worden die kosten op geraamd? Antwoord 5c: zie antwoord op vraag 5b. Vraag 6. Aan welke welstandseisen worden initiatieven getoetst? Antwoord 6: Initiatieven worden getoetst aan de beeldkwaliteitseisen zoals opgenomen in het Ontwikkeldkader. Deze eisen worden, waar nodig, uitwerkt in criteria in afstemming met de commissie fysieke Leefomgeving van de gemeente. De uitgewerkte criteria worden voor besluit aan de raad voorgelegd. Voor projecten binnen het plangebied zal een supervisor worden aangesteld die de ruimtelijke kwaliteit en de samenhang tussen alle initiatieven zal bewaken. Het in acht nemen van adviezen van de supervisor zijn belangrijk bij de uiteindelijke besluitvorming over projecten. Vraag 7. Is gekeken naar de koppeling tussen het gemeentelijk onderhoudsprogramma wegen (inclusief budgetten en planning) en het Ontwikkeldkader? Zo ja, hoe wordt dit op elkaar afgestemd om te voorkomen dat onderhoudswerkzaamheden een achterhaalde inrichting vernieuwen? Antwoord 7: In het Meerjaren Investeringsplan van de gemeente is op korte termijn geen groot onderhoud of herinrichting van infrastructuur in het plangebied Julianaweg voorzien. Wanneer deze ingepland gaan worden zal afstemming met het projectteam Transformatie Julianaweg plaatsvinden. Klein, regulier onderhoud zal blijven plaatsvinden, met het oog op het goed functioneren van de openbare ruimte en veiligheid. Vraag 8. In het Ontwikkeldkader zijn panden aangemerkt als behoudenswaardig op het perceel met een groot ontwikkelpotentie (Kivo). Ook zijn er op hetzelfde perceel 2 stroken aangemerkt als 'buurtparkjes' en 'verbinding 15 meter'. Is nagedacht over de consequentie van deze 'aantekeningen' in het Ontwikkeldkader in relatie tot het realiseren van een haalbaar plan? Zo ja, wat is hiervan de conclusie? Antwoord 8: Voor wat betreft het pand dat als behoudenswaardig is aangemerkt: in de uitgewerkte spelregels is aangegeven dat dit een pand is, dat "door functie of verschijningsvorm karakteristiek is voor
--	--

	het huidige of voormalige gebruik. Het streven is gericht op behouden van dit pand, om daarmee de verwijzing naar en samenhang met de historie van het gebied te houden. Behoud kan op meerdere manieren worden gerealiseerd, zoals volledig of gedeeltelijk behoud van het pand of behoud van de contouren of karakteristieke materialen en onderdelen.” Van de initiatiefnemer wordt een maximale inspanning gevraagd om het pand te behouden of bij een herontwikkeling via verschijningsvorm of materiaalgebruik te laten verwijzen naar de historische betekenis. De mogelijkheden hiervan hangen samen met bijvoorbeeld welk hergebruik en functies mogelijk zijn, de technische staat van het pand en financiële haalbaarheid. Dit wordt in samenspraak met de gemeentelijke adviseurs en supervisor verkend. Voor wat betreft de verbinding van 15 meter en het groene park: de verwerving en sloop van bestaande objecten binnen de aangegeven zones dienen te worden bekostigd uit het nog te vormen gebiedsfonds. Dat gebiedsfonds wordt gevuld met onder andere bijdragen van alle ondernemers die herontwikkelen. Door deze werkwijze wordt voorkomen dat alleen de initiatiefnemer op wiens eigendom deze functies zijn getekend, de kosten daarvoor dient te dragen. Omdat alle herontwikkelingen baat hebben met bijvoorbeeld een parkje en de verbindingen, wordt op die manier een gelijk speelveld gecreëerd voor alle initiatiefnemers die herontwikkelen. In het Ontwikkeldkader staat: Als private partijen tot herontwikkeling willen overgaan en met een hindergevend bedrijf op een naastgelegen perceel overeenstemming bereiken over het beperken van de hinder zodat woningen gebouwd kunnen worden, dan verwerkt de gemeente dat bij de wijziging van het omgevingsplan. Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat de gemeente geen rol inneemt totdat dit ‘geregeld’ moet worden in het omgevingsplan. Dit doet geen recht aan de zeer complexe praktijk van geluidwetgeving en de vraag hoe en of de gemeente bepaalde afspraken tussen bedrijven en ontwikkelaars, en de (nieuwe) geluidsruimte van bedrijven wil borgen in het omgevingsplan. Vraag 9. Kan nader worden toegelicht wat ontwikkelaars/ondernemers kunnen verwachten van de gemeente en hoe zij de gemeente moeten betrekken bij dit complexe vraagstuk? Antwoord 9: U stelt terecht dat de praktijk van geluidwetgeving in relatie tot herontwikkeling complex is. De gemeente wil initiatiefnemers ondersteunen door in gesprek te gaan met betrokkenen, waarbij zij kan meedenken over het vinden van een adequate oplossing. De gemeente kan zich hierbij laten ondersteunen door deskundigen van de Omgevingsdienst IJmond. Overigens dienen initiatiefnemers
--	--

	zich in dat geval ook door een deskundig bureau te laten ondersteunen. In samenspraak kan een werkwijze worden uitgewerkt die kans van slagen heeft. Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om eventuele onderzoeken uit te voeren.
--	---

Vraag en antwoord Raadsplein 29 januari 2026

Ontwikkeldkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg-Volendam

Datum vraag	Fractie(s)	Vraag en antwoord
14-01-2026	GroenLinks PvdA	In het ontwikkeldkader wordt uitgegaan van het realiseren van (minimaal) 740 woningen in het plangebied. Dit aantal woningen staat in de Omgevingsvisie van Edam-Volendam. Vraag 1. Hoe is de keuze voor het aantal van 740 woningen in het ontwikkeldkader onderbouwd? Antwoord 1: De keuze van 740 woningen is gebaseerd op het woningmarktonderzoek dat is uitgevoerd door Companen waarbij op basis van demografische ontwikkelingen de woningbehoefte is bepaald. Dat onderzoek heeft als basis gediend voor cijfers uit de Omgevingsvisie. Vanwege de lange looptijd kan de behoefte aan woningen, zowel in aantal als in doelgroepen, wijzigen. Mocht aan de hand van onderzoek en marktontwikkelingen blijken dat er behoefte is aan meer dan 740 woningen en of een andere samenstelling, dan kan dit door de gemeente worden aangepast. Tijdens de themaraad over de plannen voor de Julianaweg zei de consultant van Rijnbout die de presentatie gaf dat het industrieterrein Julianaweg 'makkelijk 2500 woningen' zou kunnen verdragen. Gelet op de visualisaties lijkt het er inderdaad op dat meer woningen hier mogelijk zijn zonder het karakter van het (nieuwe) gebied aan te tasten of de gewenste functiemenging in de weg te zitten. Vraag 2. Waarom heeft het college niet gekozen voor meer woningen in het plangebied, waarmee risico's op vertraging in lopende/toekomstige projecten kunnen worden afgedekt en waardoor andere inbreiprojecten in Volendam meer ruimte kunnen bieden voor laagbouw? Antwoord 2: In aanvulling op het antwoord op vraag 1, is er een mogelijkheid tot het realiseren van meer woningen aan de Julianaweg binnen de kaders van het Ontwikkeldkader, mocht daartoe op basis van aanpassing van beleid, (regionale) afspraken of nieuwe inzichten op basis van woningmarktonderzoeken aanleiding voor zijn. Daarbij gelden een aantal overwegingen.

	De Transformatie Julianaweg maakt onderdeel uit van de totale woningbehoefte in Edam-Volendam. Een goede spreiding van woningen over de kernen is gewenst, op basis van behoefte. Mocht een project in de kern Volendam aanzienlijk vertragen, dan zou dit kunnen betekenen dat er meer woningen aan de Julianaweg wenselijk zijn. Daarvoor is een aanvullend besluit nodig. 2500 woningen zou puur in theorie mogelijk zijn, maar dat zal niet de praktijk worden. Immers veel bedrijven zullen gevestigd blijven op het bedrijventerrein. Een volledige transformatie acht het college ook niet wenselijk, gelet op het gewenste karakter van het gebied (de ambitie blijft een gemengd woon-werkgebied). Bovendien is een gebiedsontwikkeling complexer dan alleen het aantal woningen opschroeven. Meer woningen vragen ook meer voorzieningen en dit alles levert meer verkeer op. Bij het toevoegen van substantieel meer woningen dient omliggende infrastructuur in Volendam dit goed te kunnen verwerken. Op pagina 56 van het ontwikkelkader gaat het over bouwhoogtes. Hier lezen we: “Hoogbouw wordt binnen het gebied slechts op enkele locaties toegestaan en uitsluitend wanneer deze onderdeel vormt van een zorgvuldig ontworpen gebouwensemble.”. Vervolgens worden de verschillende bouwhoogtes en zoekgebieden geïntroduceerd. Het ‘hoogtetype M’ telt vijf bouwlagen. Op de kaart is hiervoor slechts één zoekgebied aangewezen. Een essentieel uitgangspunt is dat bedrijven zelf kiezen voor transformatie. Tempo van nieuwbouw en het aantal woningen is afhankelijk van privaat initiatief. Vraag 3. Betekent dit dat een gebouw van vijf bouwlagen al als ‘hoogteaccent’ wordt gezien? Antwoord 3: In de zones ‘dynamisch gemengd’ en ‘productief milieu’ is een basis bouwhoogte van 4 tot 5 bouwlagen mogelijk. Langs de Julianaweg zijn enkele hoogteaccenten mogelijk. Op één locatie is dat een ‘kleinschalig accent tot 20 meter (bijvoorbeeld een gebouw met begane grond (5 m.) plus 5 woonlagen van elk 3 m., in totaal 6 bouwlagen). Op twee andere locaties zijn accenten tot 23 m toegestaan (7 bouwlagen) en op één locatie tot 30 meter (9 bouwlagen). Vraag 4. Betekent dit dat een gebouw van vijf bouwlagen in principe alleen mogelijk is binnen het ‘zoekgebied hoogteaccent M’? Antwoord 4: Zie antwoord op vraag 3.
--	---

Vraag 5.

Betekent dit dat alle gebouwen buiten de vastgelegde zoekgebieden in principe niet hoger dan vier bouwlagen mogen zijn?

Antwoord 5:

Zie antwoord op vraag 3. Alleen in de zone 'Dorps bedrijvig' is de maximale bouwhoogte 4 lagen.

In het raadsvoorstel wordt terecht benoemd dat de financiële haalbaarheid voor bedrijven om te verplaatsen naar de Purmer een cruciaal onderdeel is van het succes van het voorliggende ontwikkelkader. Die haalbaarheid kan worden beïnvloed door de mogelijkheden die geboden worden om de percelen aan de Julianaweg te ontwikkelen. Wij zijn benieuwd hoe de ondernemers denken over de financiële haalbaarheid van verplaatsing onder de regels van het ontwikkelkader. De gemeente is immers afhankelijk van hun medewerking voor de transformatie van het gebied.

Vraag 6.

Graag ontvangen wij de verslagen van alle participatieavonden die met ondernemers zijn gehouden over het ontwikkelkader Julianaweg. Ook ontvangen wij graag een samenvatting en/of 'totaalbeeld' van de input op het ontwikkelkader die is verkregen door de individuele gesprekken tussen ondernemers en de gemeente.

Antwoord 6:

Zoals in het raadsvoorstel aangegeven zijn in de beginfase van de uitwerking van het Ontwikkelkader veel gesprekken gevoerd met vooral grotere ondernemingen in het gebied. Doel was om te informeren naar hun bedrijfsprofiel, situatie en toekomstplannen (bijvoorbeeld blijven, verhuizing of beëindiging vanwege geen opvolging). Deze gesprekken hebben waardevolle informatie opgeleverd over de bereidheid en voorwaarden voor een eventuele verhuizing. De resultaten van die gesprekken en inzichten over kansen voor transformatie zijn met uw raad besproken in een besloten vergadering op 5 september 2024.

Er zijn drie algemene inloopbijeenkomsten voor ondernemers en belanghebbenden georganiseerd. Twee keer in de vorm van een vrije inloopmarkt en een keer met een centraal georganiseerde bijeenkomst met presentatie. Tijdens deze bijeenkomsten werden zij op de hoogte gebracht van de ambities en plannen van de gemeente en konden zij in gesprek gaan met medewerkers van de gemeente, vragen stellen en reageren op de plannen. Van deze algemene bijeenkomsten zijn geen verslagen gemaakt. Bij die bijeenkomsten was er wel de mogelijkheid voor de aanwezigen middels een ideeënbus hun vraag, opmerking of idee kenbaar te maken.

Naar aanleiding van gesprekken en informatieavonden hebben diverse ondernemers aangegeven geïnteresseerd te zijn in verhuizing

	en een mogelijke herontwikkeling. Met hen is in de afgelopen jaren contact onderhouden in de vorm van individuele gesprekken en werksessies, om kennis, inzichten en meningen uit te wisselen. Deze ondernemers zijn ook in de gelegenheid geweest om te reageren op de concept spelregelkaart en spelregels, met als doel te reflecteren op de voorstellen. Ondernemers zijn positief over het feit dat er mogelijkheid wordt geboden tot transformatie / herontwikkeling. In eerste instantie waren de ondernemers op basis van de concept documenten kritisch ten aanzien van de potentiële opbrengsten bij herontwikkeling. Op basis van reacties en op basis van eigen inzichten door de stedenbouwkundig adviseurs naar aanleiding van intern uitgevoerde controles ('botsproeven') zijn ontwikkelkader en spelregels aangepast. Ondernemers die zijn gesproken ná aanpassing van de documenten hebben aangegeven blij te zijn met de voorgestelde wijzigingen. Dit zegt overigens niets over financiële haalbaarheid, omdat dit per ondernemer wordt beoordeeld. Overigens zal de ontwikkeling een langjarig traject zijn. De stand van zaken van de afgelopen twee jaar kan dan ook per dag wijzigen. Het is geen statisch geheel. P.S. Wij begrijpen dat het vanwege de gevoeligheid niet mogelijk is om verslagen van één-op-één gesprekken tussen de gemeente en ondernemers te delen. Daar vragen we niet naar. Het gaat ons om de grote lijnen in de reacties van de ondernemers aan de Julianaweg. In het ontwikkelkader lijkt niet duidelijk te staan hoe het college wil omgaan met losstaande of individuele initiatieven: plannen voor woningbouw of andere functies die afzonderlijk van andere percelen in het deelgebied worden ontwikkeld. Tijdens eerdere werksessies leek hier weinig enthousiasme voor te bestaan, gezien de dilemma's die hierbij komen kijken. Vraag 7. Kunt u concreet aangeven hoe er met individuele initiatieven wordt omgegaan wanneer het voorliggende ontwikkelkader wordt vastgesteld? Antwoord 7: De voorkeur gaat uit naar een aanpak waarbij meerdere ondernemers/eigenaren de handen ineen slaan voor een gezamenlijke herontwikkeling. Omdat een plan beter haalbaar wordt vanwege bijvoorbeeld de opheffing van een milieucontour en omdat dit betere kansen biedt voor ruimtelijke kwaliteit. Het is ook mogelijk dat individuele ondernemers een initiatief indienen, waarbij deze worden beoordeeld op basis van het Ontwikkelkader en spelregels. Dit is toegestaan omdat individuele initiatieven als katalysator kunnen fungeren voor transformatie in de directe omgeving en omdat het soms nog niet mogelijk is dat partijen gezamenlijk een initiatief
--	---

		oppakken; bijvoorbeeld omdat een naastgelegen ondernemer op korte termijn nog geen wens of mogelijkheid heeft tot herontwikkeling.
--	--	--

Detailrapport Vraag en antwoord Wegingstafel/Raadsplein (ID 1638)

Veld	Waarde
Datum wegingstafel/Raadsplein	29-01-2026
Onderwerp	Ontwikkeldkader transformatie Julianaweg
Fractie(s)	VVD
Datum vraag	22-01-2026
Vraag en antwoord	In het voorstel wordt gesproken dat het een kans is om afvalinzameling te verplaatsen. Vraag 1: Wil het college de inzameling nog steeds onderbrengen bij Purmerend dan? Antwoord 1: In de op 20 juli 2023 door de raad unaniem vastgestelde Omgevingsvisie is het volgende opgenomen: “We grijpen de transformatie van de Julianaweg aan om onze afvalinzameling te verplaatsen, te vernieuwen en af te stemmen op een circulair gebruik van grondstoffen. De opslag van grondstoffen zal in de toekomst in een circulaire economie grotere ruimtelijke gevolgen hebben dan in de huidige tijd. We maken daarom binnen een nader op te stellen omgevingsprogramma een routekaart hoe we hier richting 2050 mee om willen gaan in onze gemeente”. Over het eventueel samenwerken met de gemeente Purmerend wat betreft de milieustraat heeft de gemeenteraad in 2024 een motie aangenomen. Naar aanleiding van deze aangenomen motie heeft er op bestuurlijk niveau overleg plaats gevonden met de gemeente Purmerend. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd via een RIB d.d. 23 december 2024. Vervolgens heeft een meerderheid van de partijen uit de gemeenteraad op 30 januari 2025 met een mondelinge zienswijze aangegeven de milieustraten in Oosthuizen en Volendam open te willen houden. Naar aanleiding hiervan is er geen verder vervolg gegeven aan het gesprek met gemeente Purmerend. Er is echter altijd nog een kans om de afvalinzameling te verplaatsen, ofwel naar de gemeente Purmerend, ofwel naar een locatie in het gedeelte van de Purmer dat onder de gemeente Edam-Volendam valt. Hierover kan uw raad op termijn een besluit te nemen. Vraag 2: Hoe rijmt dit met de participatie die hierover gaande is? Antwoord 2: In de participatie over het nieuwe grondstoffenplan is het verplaatsen van de milieustraat Volendam geen onderwerp. Participatie over transformatie Julianaweg wordt uiteraard meegenomen als de raad hier een definitief besluit over neemt. Besluitvorming ligt bij de raad, niet bij college.

	Aan de hand van ingeleverde/met ondernemers besproken businesscases zijn de spelregels opgesteld. Vraag 3: Wij krijgen graag enkele businesscases waaruit blijkt dat eerdere regels niet en de huidige spelregels wel leiden tot een haalbaar geheel. (Als wij dit inzicht niet krijgen is het ondoenlijk de spelregels te beoordelen) Zonder te weten of Europese of rijkssubsidies haalbaar zijn wordt nu al wel vastgelegd dat de gemeente 50% van de kosten van herinrichting van de openbare ruimte voor haar rekening neemt? Antwoord 3: De gemeente heeft de spelregels opgesteld. Naar aanleiding van de uitgevoerde toetsen (botsproeven) is daarbij de FSI aangepast. De FSI geeft aan hoeveel bouwmassa is toegestaan. Deze aanpassing is gebaseerd op een stedenbouwkundige/ruimtelijke overweging. Het bleek dat de eerder gekozen FSI's niet het gewenste eindbeeld zouden opleveren, vooral niet bij kleinere initiatieven/kavels. Er is niet gesteld dat aanpassing van de spelregels leidt tot een financieel haalbaar geheel. Dit is per situatie en ondernemer afhankelijk. Het is bijvoorbeeld afhankelijk van recente investeringen. Bovendien verplaatsen bedrijven normaal gesproken ook als zij willen uitbreiden of verduurzamen zonder herontwikkelingsmogelijkheden op de achterblijvende locatie. De bedrijven moeten zelf ook willen investeren in een eventuele nieuwe locatie en als zij dat niet kunnen of willen, dan kunnen zij op hun huidige locatie blijven. De Julianaweg is ter hoogte van het beoogde herontwikkelingsgebied recent volledig opgeknapt op kosten van de gemeente. Indien de aanliggende gebieden worden herontwikkeld zal er geïnvesteerd moeten worden in de aansluitende wegen, het groen etc. De gemeente heeft altijd een rol in het aanleggen en onderhouden van de openbare ruimte. Voorstel is nu om dat voor 50% in rekening te brengen bij de ontwikkelaars en het voor 50% te dekken uit andere financiële middelen. Het kan daarbij gaan om subsidies, maar ook om investeringen waarvan de structurele lasten gedekt kunnen worden uit de extra OZB inkomsten die de ontwikkeling zal gaan genereren. Om de financiële haalbaarheid niet nog verder onder druk te zetten is voor deze insteek gekozen. De gemeente én de ontwikkelaars zullen moeten investeren in deze complexe gebiedsontwikkeling. Vraag 4: Kunnen wij dit financieel behappen als geen subsidie wordt binnengehaald? Antwoord 4: Omdat een bijdrage – eventueel met aftrek van subsidie, pas op termijn aan de orde is, is deze nog niet in de begroting opgenomen.
--	---

	Het maakt echter wel onderdeel uit van de cashflow berekening die in de commissie P&C wordt behandeld. Zodoende wordt in de nabije toekomst wel rekening gehouden met deze uitgaven. Zie voorts het antwoord op vraag 4. Vraag 5: Is het dan verantwoord om nu spelregels vast te stellen en zo verwachtingen te wekken bij de bedrijven en ontwikkelaars? Antwoord 5: In de afgelopen jaren is veel contact geweest met ondernemers. Een steeds terugkomende vraag was dat ondernemers duidelijkheid nodig hebben over de financiële en ruimtelijke randvoorwaarden voor herontwikkeling. Zonder deze duidelijkheid komen initiatieven niet van de grond. Bovendien is het belangrijk om een gelijk speelveld te geven voor alle initiatieven. Dat doen we door het ontwikkelkader en spelregels. Gelet op de maatschappelijke opgave voor woningbouw en het kunnen faciliteren van ondernemers om te kunnen blijven ondernemen (inclusief uitbreiding, nieuwbouw, verduurzaming) acht het college dit een verantwoorde stap. College wil gaandeweg de vrijheid spelregels aan te passen. Vraag 6: Is het college het eens dat de raad sowieso vooraf wordt ingeschakeld als het de gemeente geld kost. Of risico's worden aangegaan die het weerstandsvermogen aantast? Antwoord 6: Als aanpassing van de spelregels leidt tot financiële consequenties voor de gemeente of tot het aangaan van risico's die van invloed zijn op het weerstandsvermogen, zal de gemeenteraad hierover vooraf worden geïnformeerd en worden betrokken bij de besluitvorming. In dit kader is de gemeenteraad reeds geïnformeerd tijdens de reguliere P&C-cyclus. Bedrijven kunnen @-vermogen meenemen naar de Purmer. Op de achterblijvende plek is dan jarenlang geen vermogen over om woningbouw te plegen. Daardoor lopen ontwikkelaars grote financiële risico's die zich vertalen in lagere biedingen op die locaties. Vraag 7: Hoe komen verhuizende bedrijven dan toch tot haalbare businesscases? Antwoord 7: Het meenemen van stroomvermogen door bedrijven betekent niet automatisch dat op de achterblijvende locatie geen vermogen meer beschikbaar is of kan komen. In het kader van netcongestie zijn de regels en mogelijkheden rondom het verkrijgen en benutten van netaansluitingen sterk in ontwikkeling. Dit geldt zowel voor
--	---

	bedrijven als voor woningbouw; woningen hebben daarbij niet langer vanzelfsprekend voorrang op een aansluiting. De gemeente is hierover in gesprek met Liander. Zo heeft recent een overleg plaatsgevonden over het toekomstige onderstation van Liander op het bedrijventerrein De Purmer. Daarnaast is met Liander gesproken over de wijze waarop gezamenlijk kan worden omgegaan met het stroomvermogen dat bedrijven meenemen naar De Purmer en het vermogen dat mogelijk achterblijft op de huidige locaties. Met Liander en andere betrokken partijen zal een onderzoek worden gestart naar de huidige beschikbare capaciteit aan de Julianaweg. Daarbij wordt in beeld gebracht welke bedrijven voornemens zijn te verhuizen en welke gevolgen dit heeft voor het beschikbare stroomvermogen. Op basis daarvan wordt een overzicht opgesteld en wordt uitgewerkt hoe hiermee kan worden omgegaan. Hiervoor zal een projectteam worden ingericht dat dit vraagstuk, waar nodig in detail en waar mogelijk op hoofdlijnen, verder uitwerkt.
--	---

Ontwikkeldkader Julianaweg, Volendam

December 2025

Bedrijvig wonen aan het Markermeer

Rijnbouw

Inhoud

Voorwoord

1. INLEIDING	6
1.1 Doel	8
1.2 Aanleiding	10
1.3 Waarom een ontwikkelkader	14
1.4 Procesbeschrijving	18
2. AMBITIE EN UITGANGSPUNTEN	20
2.1 Huidige situatie en dynamiek	22
2.2 Vigerende beleidskaders	33
2.3 Identiteit Julianaweg	34
2.4 Drie pijlers voor een gezonde leefomgeving	38
3. RUIMTELIJK RAAMWERK	40
3.1 Principes ruimtelijk raamwerk	42
3.2 Structuurkaart	58
3.3 Typering openbare ruimte en profielen	64
4. SPELREGELS	72
4.1 Spelregelkaart	74
4.2 Stedenbouwkundige spelregels	76
4.3 Overige spelregels	78
5. PROGRAMMA	82
6. BEELDKWALITEIT	86
6.1 Beeldkwaliteit architectuur	88
6.2 Beeldkwaliteit openbare ruimte	94
7. VOORBEELDUITWERKING	100
8. HOE PAKKEN WE HET AAN	108
8.1 Ontwikkelstrategie	110
8.2 Hoofdlijnen strategie	111
8.3 Rol van de gemeente	112
8.4 Planologische procedure & MER	113
8.5 Kostenverhaal	114
8.6 Planproces en -toetsing	117
COLOFON	118

Voorwoord

Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan dit ontwikkelkader voor de transformatie van bedrijventerrein Julianaweg in Volendam. Met dit document zetten we een belangrijke stap richting een nieuwe toekomst van dit gebied: een dynamisch gebied, waar kan worden gewoond en gewerkt. Gelegen op één van de mooiste plekken van Volendam, direct aan het Markermeer.

Dit ontwikkelkader vormt een ruimtelijk, kwalitatief en programmatisch toetsingskader voor toekomstige plannen en is een stip op de horizon. Eigenaren van gronden of gebouwen in het gebied kunnen met dit kader aan de slag wanneer zij besluiten hun locatie te (laten) ontwikkelen, bijvoorbeeld omdat het bedrijf stopt of verhuist naar een andere locatie. De zware bedrijvigheid kan geleidelijk verplaatsen of veranderen, waardoor ruimte vrijkomt voor nieuwe functies, zoals woningbouw, maar ook lichtere vormen van bedrijvigheid. Deze veranderingen zullen bijdragen aan het verminderen van zwaar verkeer door de kernen van Edam en Volendam.

De transformatie van de Julianaweg zal een proces zijn van lange adem, dat zich stap voor stap en over vele jaren zal voltrekken. We realiseren ons dat er ook financiële uitdagingen zullen zijn en die willen we graag gezamenlijk verkennen. Kosten van bijvoorbeeld een verplaatsing kunnen niet in alle gevallen worden gedekt door een herontwikkeling. Het hangt onder andere af van investeringen die in het verleden zijn gedaan én van de waarde die de gronden straks krijgen na een bestemmingswijziging. Daar staat tegenover dat eigenaren hun huidige pand niet hoeven te verduurzamen wanneer zij verplaatsen. Dit kan een financieel voordeel opleveren en helpt de totale kosten te beperken. Iedere ondernemer heeft zijn eigen perspectief en overwegingen om eventueel te verhuizen en te investeren in een nieuwe plek. Zij krijgen daartoe de kans op het nieuw te realiseren bedrijventerrein De Purmer in onze gemeente. Zij kunnen daar grond kopen van de gemeente, een nieuw pand bouwen, modern, duurzaam, energiezuinig en, indien gewenst, kunnen zij daar uitbreiden. Bovendien zijn zij daar beter bereikbaar en klaar voor de toekomst.

Wij zijn ervan overtuigd dat met de vaststelling van dit ontwikkelkader de gemeenteraad een grote positieve stap zet. Wij nodigen ondernemers vervolgens graag uit om de handschoen op te pakken en initiatieven verder uit te werken. Wij staan klaar om samen met u de haalbaarheid te verkennen.

Marisa Kes, wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling

Angelique Bootsman-Tol, wethouder Economische Zaken

1. Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor transformatie, het doel van het ontwikkelkader en biedt inzicht in de werkwijze en het proces.

1.1 Doel

Behoefte aan een gemengd en toekomstbestendig woonwerkgebied

De gemeente Edam-Volendam staat de komende jaren voor een grote ruimtelijke opgave. Eén van de belangrijkste ontwikkellocaties binnen de gemeente is het ongeveer 44 hectare grote bedrijventerrein de Julianaweg. Door de realisatie van een nieuw bedrijventerrein de Purmer ontstaat de mogelijkheid voor bedrijven aan de Julianaweg om te verplaatsen, zodat ze kunnen groeien, moderniseren en verduurzamen. Met een verplaatsing ontstaat ruimte voor een nieuwe invulling van bedrijventerrein de Julianaweg.

Vanwege een toenemende vraag naar wonen is er de mogelijkheid om het gebied te transformeren naar een gemengd woon-werkgebied. Dit biedt kansen om het gebied tot en met 2050 te ontwikkelen tot een aantrekkelijk, gemengd en toekomstbestendig woon-werkgebied, in lijn met de economische en woningbouw ambities van de gemeente. Onder het motto 'Bedrijvig wonen aan het Markermeer' werkt de gemeente samen met ondernemers, bewoners en andere betrokkenen aan een unieke wijk met karakter, die bijdraagt aan de brede welvaart van Edam-Volendam op de lange termijn.

Overzicht van het bedrijventerrein de Julianaweg kijkend richting het Markermeer

Edam

Julianaweg

Volendam

N247

N244

N517

1.2 Aanleiding

Waarom ontwikkelen?

Door de stedelijke groei is het bedrijventerrein midden in de bebouwde kom komen te liggen. Dit leidt tot toenemende knelpunten zoals verkeersdrukke, geluids- en milieuhinder (door bedrijven met hogere milieucategorieën) en een beperkte ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit. Bedrijven hebben geen of beperkte mogelijkheden om te groeien. Ook is een deel van de bestaande bebouwing op het terrein verouderd en onvoldoende voorbereid op verduurzaming.

Tegelijkertijd is er een vraag naar meer woningen in de gemeente, onder meer door demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing. De vraag naar betaalbare woningen en levensloopbestendige appartementen neemt toe en vraagt om gerichte oplossingen binnen het bestaande stedelijk gebied.

De gemeente heeft de ambitie om dit gebied te veranderen en er een leefbaar en aantrekkelijk gebied van te maken. Een bijzonder gebied met een eigen karakter waar straks wonen en werken gecombineerd kan worden.

Wat willen we bereiken met de transformatie?

1. Onderscheidend en toekomstbestendig gemengd woon-werkgebied

Met de transformatie van de Julianaweg wil de gemeente Edam-Volendam een onderscheidend en toekomstbestendig gemengd woon-werkgebied realiseren.

Het doel is om een nieuw woonmilieu toe te voegen dat zich kenmerkt door een hoge ruimtelijke kwaliteit en een sterk eigen karakter. Dit milieu moet aantrekkelijk zijn voor zowel starters, ouderen, (jonge) gezinnen als nieuwe doelgroepen, waaronder kenniswerkers en creatieve ondernemers. Daarnaast biedt het gebied ruimte aan (bestaande) moderne en toekomstbestendige bedrijven. Hiermee wordt ingespeeld op de autonome woningbehoefte, de werkgelegenheidsvraag én de ambitie om economische diversiteit te vergroten in de gemeente. Tezamen draagt dit bij aan een goede balans in het aantal inwoners en het aantal werkplekken binnen de gemeente.

Het gemengd stedelijk karakter draagt bij aan levendigheid, sociale samenhang en een sterkere ruimtelijke en economische positie van Edam-Volendam.

2. Toekomstbestendige economische impuls voor Edam-Volendam

De transformatie van de Julianaweg moet leiden tot een toekomstbestendige economische impuls voor Edam-Volendam. Door het creëren van schuifruimte (verplaatsingsruimte) voor bestaande en nieuwe bedrijven wordt ontwikkeling binnen het gebied mogelijk gemaakt.

Het doel is om voldoende ruimte te behouden voor lokale bedrijvigheid, zoals de bouwnijverheid, logistiek, installatietechniek en dienstverlening. Deze bedrijvigheid is essentieel voor de dagelijkse werking van het dorp en de lokale economie.

Door deze functies gericht te faciliteren in een geoptimaliseerd en intensiever bedrijsennetwerk, ontstaat ruimte voor:

- nieuwe werkgelegenheid;
- economische vernieuwing; en
- het versterken van de lokale keten van toelevering en vakmanschap.

De gemeente streeft ernaar om naast behoud van (indicatief) 15 ha bedrijfsruimte ook nieuwe economische functies toe te voegen in combinatie met wonen, en zo bij te dragen aan een robuuste en veerkrachtige economische structuur in de regio.

3. Beter benutten van de beschikbare ruimte

De transformatie van de Julianaweg biedt de kans om de beschikbare ruimte efficiënter en effectiever te benutten. Doel is om een compact, gemengd woon-werkgebied te ontwikkelen waarin wonen, werken, groen, water en infrastructuur op slimme wijze worden gecombineerd.

Huidige situatie Julianaweg vanaf de zeedijk

Mogelijke impressie Julianaweg: bedrijvig wonen aan het Markermeer

Door functiemenging, verdichting en herinrichting wordt de ruimtelijke kwaliteit verhoogd en ontstaat er meerwaarde per vierkante meter. Dat betekent:

- meervoudig ruimtegebruik (zoals werken op de begane grond, wonen erboven);
- inzetten op verticale bouw waar mogelijk (meer appartementen); en
- het combineren van infrastructuur, groen en waterbeheer in multifunctionele ruimtes.

De gemeente streeft ernaar om binnen het gebied ruimte te creëren voor minimaal 740 woningen in combinatie met ruimte voor nieuwe bedrijven en (maatschappelijke en commerciële) voorzieningen zoals eerstelijns zorg, grootschalige detailhandel, eventueel een supermarkt, indoor sportvoorzieningen en dergelijk.

Deze aanpak draagt bij aan een toekomstgerichte ruimtelijke structuur en voorkomt onnodige uitbreiding buiten de bestaande dorpsgrenzen.

4. Fijnmazige openbare ruimte structuur met veel groen

De transformatie van de Julianaweg biedt de kans om een hoogwaardige, fijnmazige openbare ruimte te realiseren waarin groen, water en mobiliteit slim zijn geïntegreerd. Door compacter te bouwen en functies te combineren, ontstaat ruimte om te investeren in een aantrekkelijke leefomgeving met een sterk landschappelijk karakter.

Het doel is om:

- nieuwe verbindingen te realiseren tussen de Julianaweg, omliggende wijken en het buitengebied.
- de groenblauwe structuur in het gebied te versterken;
- groen toe te passen op meerdere schaalniveaus en een divers gebruik (perceel, straat, buurt).

De gemeente streeft naar een samenhangend netwerk van langzaam verkeer routes, buurttuinen, watergangen en verblijfsplekken dat uitnodigt tot bewegen en ontmoeten en de biodiversiteit vergroot.

Deze groene openbare ruimte levert een aantoonbare bijdrage aan klimaatadaptatie, gezondheid en de identiteit van het gebied, en vormt een belangrijke drager van de ruimtelijke kwaliteit binnen de nieuwe wijk.

5. Goede aansluiting op omliggende woonwijken

De Julianaweg wordt niet als een op zichzelf staand gebied ontwikkeld, maar als een integraal onderdeel van Edam-Volendam. Het doel is om een wijk te realiseren met een goede fysieke, functionele en sociale aansluiting op de omliggende woonwijken en het buitengebied.

Daarbij wordt ingezet op:

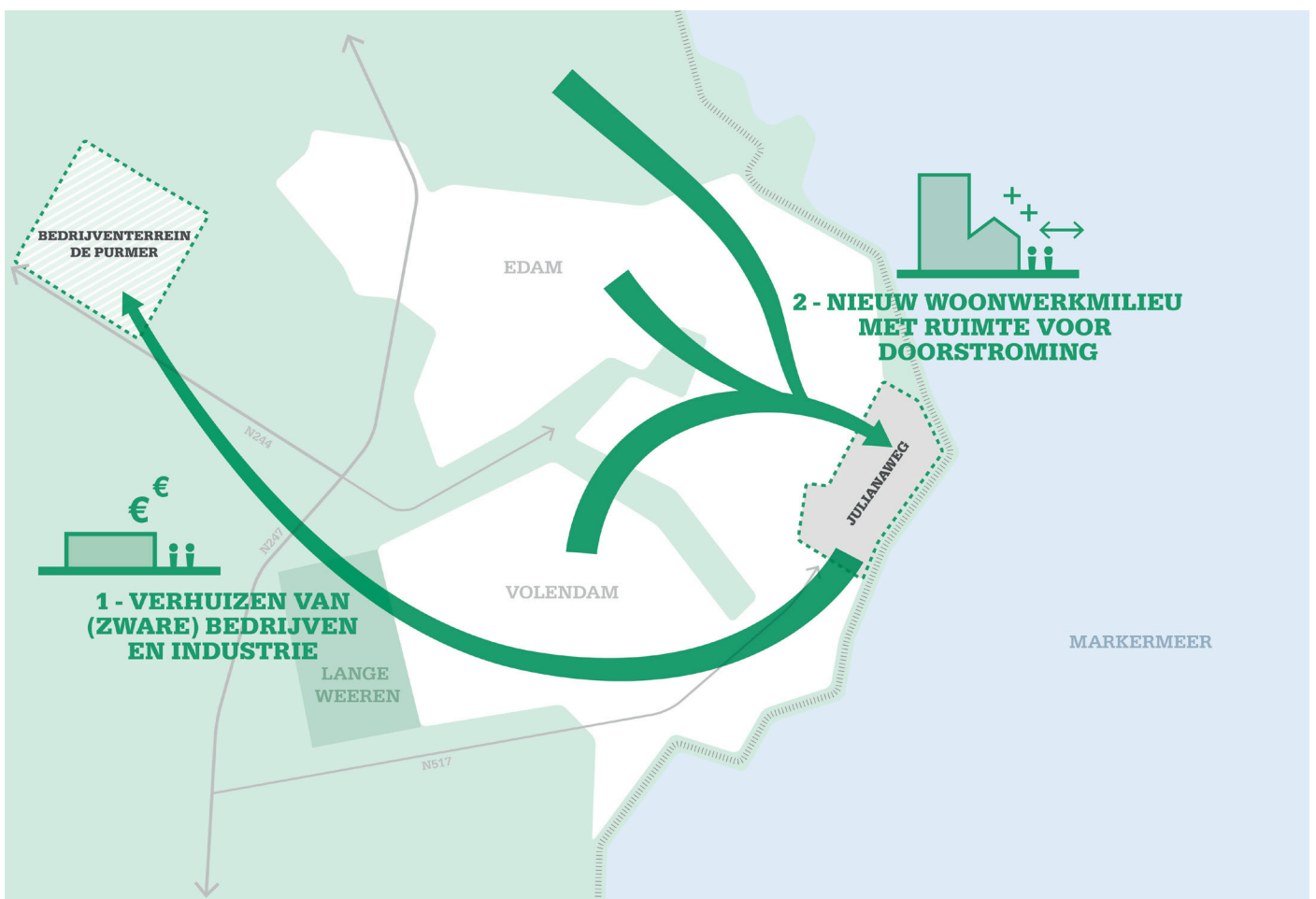
- duidelijke en veilige verbindingen voor langzaam verkeer (fiets en voetganger);
- verbeterde bereikbaarheid van voorzieningen en de Markermeerdijk; en
- het combineren van wonen, werken en ontmoeten in de overgangszones tussen wijken.

De wijk moet bijdragen aan een inclusieve, toegankelijke en cultureel diverse leefomgeving, waarin ontmoeting en sociale samenhang vanzelfsprekend zijn.

De gemeente streeft ernaar dat de Julianaweg via goed verbonden routes is gekoppeld aan de bestaande buurten en centrale voorzieningen, en dat nieuwe functies inspelen op de behoeften van zowel huidige als nieuwe bewoners.

Waterfront: schakel tussen de woonwijken en het Markermeer

Wonen en werkgelegenheid: ruimte voor doorstroming

1.3 Waarom een ontwikkelkader?

Positionering ontwikkelkader

Het ontwikkelkader de Julianaweg is een beleidsmatig document dat richting geeft aan de ruimtelijke en functionele ontwikkeling van het gebied binnen de gemeente Edam-Volendam. Het vormt géén uitgewerkt omgevingsplan of ontwerp, maar biedt een kader op hoofdlijnen waarin ambities, uitgangspunten en spelregels worden vastgelegd voor thema's als woningbouw, werklocaties, voorzieningen, openbare ruimte, bereikbaarheid, duurzaamheid en leefbaarheid.

Het ontwikkelkader schetst een duidelijke koers voor de transformatie van de Julianaweg tot een aantrekkelijk, gemengd woon-werkgebied, met ruimte voor ongeveer 740 nieuwe woningen. De transformatie vindt plaats in wisselwerking met het centrum, omliggende wijken en het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein De Purmer. Hierbij wordt expliciet gezocht naar meerwaarde en balans, zodat nieuwe ruimtelijke claims niet ten koste gaan van bestaande kwaliteiten zoals de lokale wijkeconomie of het karakter van het historische centrum.

Organische gebiedsontwikkeling

Organische gebiedsontwikkeling is een manier van ruimtelijke ontwikkeling waarbij een gebied niet in één keer volledig wordt ontworpen en gerealiseerd, maar geleidelijk en stap voor stap groeit, op basis van initiatieven van verschillende betrokkenen en veranderende omstandigheden.

De gemeente kiest bewust voor een organische vorm van gebiedsontwikkeling: de groei van het gebied wordt niet gestuurd via een traditioneel masterplan, maar ontstaat stapsgewijs en in samenwerking met betrokken partijen zoals bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren. De gemeente neemt hierbij een faciliterende en kaderstellende rol in, zonder actieve grondverwerving – tenzij strikt noodzakelijk voor cruciale ruimtelijke verbindingen.

Het ontwikkelkader is bedoeld als een inspirerend en richtinggevend document voor alle betrokkenen. Het biedt een gedeeld startpunt voor verdere planvorming en samenwerking, waarin ruimte is voor initiatief, maatwerk en geleidelijke aanpassing. Door verschillende programma's – zoals wonen, mobiliteit, klimaatadaptatie en economie – in samenhang te ontwikkelen, draagt het kader bij aan een toekomstbestendig, divers en veerkrachtig gebied.

Duidelijk investeringsperspectief voor bedrijven en gemeente

Om het gebied rondom de Julianaweg toekomstbestendig te maken, is het noodzakelijk om blijvend te investeren in zowel wonen als werken. Een herontwikkeling van delen van het gebied biedt de mogelijkheid nieuwe woningen en bijbehorende voorzieningen toe te voegen en het creëert ruimte voor nieuwe en bestaande bedrijven.

Bedrijven, zowel de bestaande als nieuwe, zijn pas bereid te investeren wanneer er duidelijkheid bestaat over de toekomst van het gebied. Het ontwikkelkader Julianaweg biedt dat noodzakelijke perspectief: het geeft richting, structuur en zekerheid over de ruimtelijke koers, de gewenste functiemix en de aanpak.

De gemeente Edam-Volendam committeert zich hiermee aan een langetermijnstrategie waarin ruimtelijke kwaliteit, economische vitaliteit en investeringsbereidheid hand in hand gaan.

Hoe werkt het ontwikkelkader?

Het ontwikkelkader dat voor u ligt duidt de stip op de horizon, de wens die partijen gezamenlijk hebben bij de ontwikkeling van de Julianaweg. Het vormt daarmee de schakel tussen de vastgestelde Omgevingsvisie en de concrete projecten die de komende jaren uitgevoerd gaan worden.

In dit ontwikkelkader wordt de integrale visie voor het gebied beschreven vanuit verschillende invalshoeken: ruimtelijk, programmatisch, de (interne) bereikbaarheid, maar ook de wijze waarop wordt omgegaan met bijvoorbeeld kwaliteit.

Het ontwikkelkader bevat een richtinggevend ruimtelijk raamwerk dat de basis vormt voor de verschillende uitwerkingen voor de afzonderlijke deelgebieden. Het bewaakt de samenhang tussen de projecten onderling en er is aandacht voor de schaal van het gebied als geheel. Het biedt ook het kader waarbinnen deze ontwikkelingen samen met de eigenaren en de markt worden gerealiseerd.

Dat gebeurt niet in één keer; het gebied zal geleidelijk aan gaan verkleuren. Dit ontwikkelkader beschrijft de richting en een mogelijk eindbeeld voor het gebied in 2050. Dit kader vormt daarmee een handvat om te sturen op initiatieven en planvorming, binnen een gefaseerde en adaptieve gebiedsontwikkeling die over een langjarige periode gaat plaatsvinden. Naast het feit dat het een traject van jaren is waarin accenten kunnen verschuiven, kent deze gebiedsontwikkeling een aantal afhankelijkheden. Door vaststelling van dit ontwikkelkader ontstaat een basis waarmee samen met belangrijke publieke en private stakeholders de ontwikkeling van de Julianaweg verder uitgewerkt kan worden.

Hoe is het opgebouwd?

Het ontwikkelkader is als volgt opgebouwd.

In hoofdstuk 1 geven we antwoord op de vraag waarom we dit gebied willen ontwikkelen, waarom er gekozen is voor een ontwikkelkader en wat dat behelst en er wordt beschreven hoe het ontwikkelkader tot stand is gekomen.

Hoofdstuk 2 beschrijft de ambitie en kernwaarden voor de ontwikkeling van het gebied en hoe zich dat verhoudt tot het vigerende beleid. Er wordt concreet toegelicht welk concept ten grondslag ligt aan een gezonde leefomgeving en op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven.

Hoofdstuk 3 gaat verder in op de stedenbouwkundige en ruimtelijke voorwaarden voor de planontwikkeling, met als resultaat een ruimtelijk raamwerk gebaseerd op een zevental principes en typering van de openbare ruimte.

In hoofdstuk 4 presenteren we de spelregelkaart met (stedenbouwkundige) spelregels die volgen uit de ruimtelijke dragers van het raamwerk.

Hoofdstuk 5 gaat in op het gewenste programma en doelgroepen.

Hoofdstuk 6 beschrijft het gewenste architectuurbeeld en de beoogde sfeer van de openbare ruimte.

Hoofdstuk 7 geeft een impressie van een mogelijke uitwerking van een deelgebied.

Tot slot wordt in hoofdstuk 8 aangegeven hoe we het proces, de ontwikkelstrategie en de vervolgstappen voorstellen te organiseren. In de verdere planuitwerkingen van de deelgebieden en initiatieven zal de gemeente deze aanpak dan ook hanteren.

Adaptief ruimtelijk raamwerk

Het ontwikkelkader voor de Julianaweg concretiseert de ambities uit de omgevingsvisie die in juli 2023 is vastgesteld. Gezien de langlopende en gefaseerde aard van de gebiedstransformatie is bewust niet gekozen voor een vastomlijnd masterplan. In plaats daarvan is een ontwikkelkader opgesteld dat op hoofdlijnen de ruimtelijke structuur vastlegt in de vorm van een adaptief ruimtelijk raamwerk.

Daarnaast bevat het ontwikkelkader heldere spelregels voor de transformatie binnen de Julianaweg, een beeldkwaliteitsparagraaf en ontwikkelstrategie. Deze onderdelen vormen samen het fundament voor de verdere uitwerking op deelgebiedsniveau. Op basis hiervan kunnen in vervolgfases concrete stedenbouwkundige plannen worden opgesteld, telkens in lijn met de principes van het ruimtelijk raamwerk.

2023
Vaststelling
Omgevingsvisie
Edam-Volendam

Ambitie om Julianaweg te transformeren tot levendig woonwerk gebied

2024 - 2025
Opmaak Ontwikkelkader
Julianaweg

In het Het Ontwikkelkader zijn de volgende zaken vastlegt:

Ruimtelijk raamwerk

Spelregels en spelregelkaart

Beeldkwaliteit

Ontwikkelstrategie

na 2025
Start
transformatie
Julianaweg

Het Ontwikkelkader biedt richting en waarborgt de ruimtelijke kwaliteit tijdens de planvorming, transformatie en realisatie van percelen binnen het gebied.

1.4 Procesbeschrijving

In de huidige situatie is de Julianaweg primair gericht op werkfuncties. De transformatie naar een gemengd woon-werkgebied vraagt om een zorgvuldig en gefaseerd proces, waarin intensieve samenwerking met ondernemers, vastgoedeigenaren, woningcorporatie, huurders en bewoners essentieel is. Tegelijkertijd spelen ook toekomstige bewoners en professionele partners – zoals de provincie, ontwikkelaars, woningcorporatie en beleggers – een cruciale rol in de verdere ontwikkeling. Binnen dit complexe krachtenveld zijn ook de betrokkenheid van de gemeentelijke organisatie, het bestuur en de politiek van groot belang voor het realiseren van een gedragen en haalbare gebiedsontwikkeling.

Tijdens de totstandkoming van dit ontwikkelkader is breed geparticipeerd: er is uitgebreide informatie verzameld en er hebben meerdere overleggen plaatsgevonden met eigenaren, ondernemers en andere belanghebbenden. Ter informatie en consultatie van de gemeenteraad zijn diverse themabijeenkomsten georganiseerd, onder meer over

de onderwerpen bouwhoogte, fasering en prioritering, parkeren (voor bedrijven, bewoners en touringcars), geschikte functies en de inrichting van de openbare ruimte, aanlooproutes, en het aanzicht van de Julianaweg bij aankomst van toeristen.

Het Waterfront en de bijbehorende bouwhoogtes zijn in een separaat participatiemoment uitvoerig besproken met de gemeenteraad, ondernemers en overige betrokkenen. Daarnaast zijn het ruimtelijk raamwerk en de beoogde beeldkwaliteit tweemaal behandeld in de Adviescommissie Fysieke Leefomgeving (welstandscommissie). Adviezen van de commissie zijn verwerkt in het nu voorliggende kader.

De gemeente is primair verantwoordelijk voor de totstandkoming van deze visie en staat in de kern van het proces. Bij de totstandkoming heeft de gemeente actief gezocht naar interactie met bedrijven en belanghebbenden, waarin hun inbreng een waardevolle bijdrage leverde voor de inhoud en voor de vervolgstappen in de transformatie.

Informatieavond 12 november 2024

Themaraadssessie 28 november 2024

2. Ambitie en uitgangspunten

Dit hoofdstuk geeft een impressie van de huidige situatie en dynamiek van het gebied en beschrijft de kernwaarden waaraan de transformatie van de Julianaweg naar gemengd woonwerkgebied dient te voldoen.

2.1 Huidige situatie en dynamiek

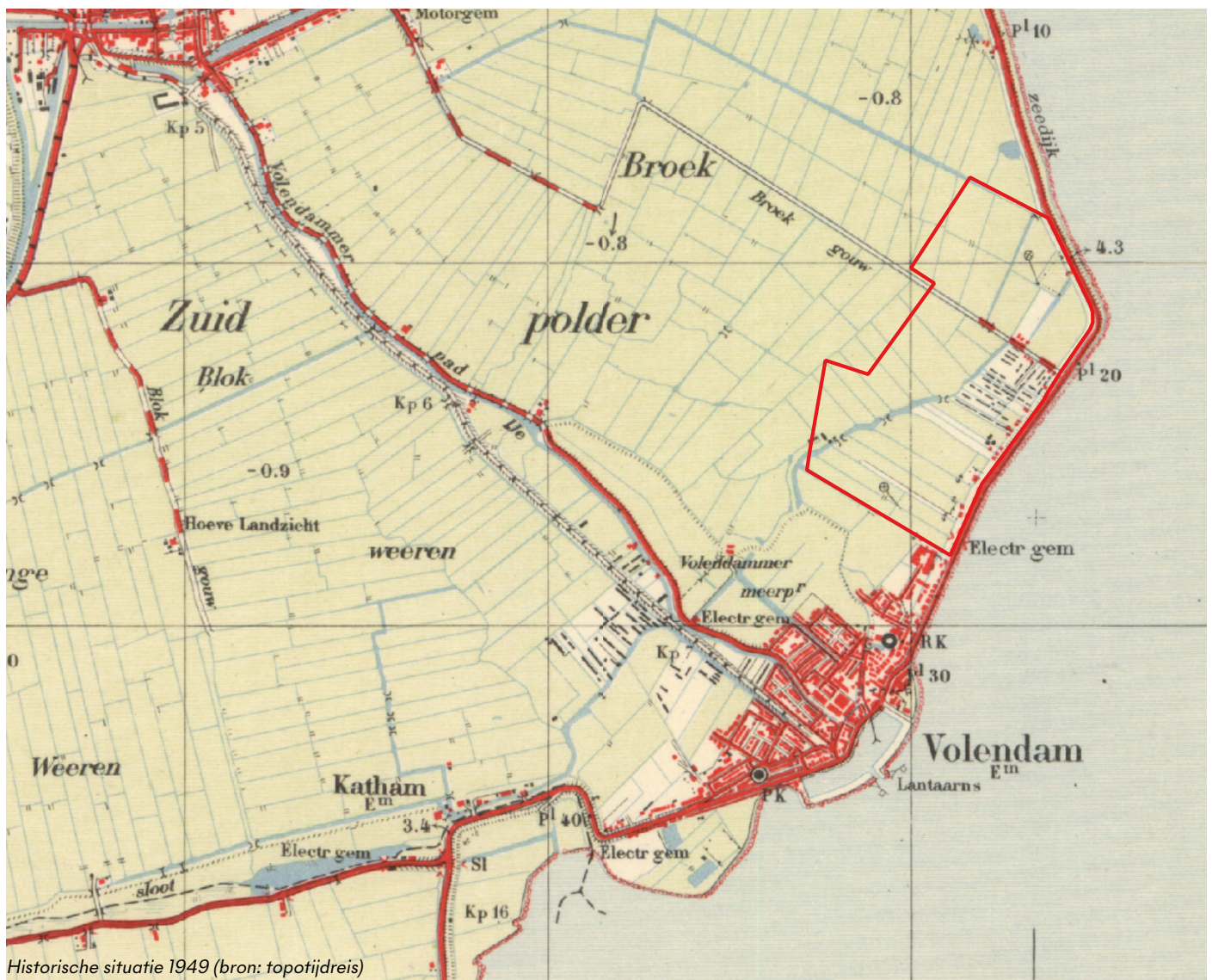
De Julianaweg is een bedrijventerrein dat net ten noordoosten van het historisch centrum van Volendam is gelegen. Kenmerkend is de directe ligging aan het Markermeer. Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 44 hectare en is daarmee vergelijkbaar qua grootte aan het historisch centrum van Volendam.

Door de snelle uitbreiding van de historische kernen van Volendam en Edam sinds de jaren '60 van de vorige eeuw ligt het gebied nu te midden van het stedelijk gebied, en ver verwijderd van grote provinciale hoofdwegen zoals de N247 en N244 (Zuiderzeeweg).

Net na de oorlog bestond Volendam enkel nog uit haar historische kern. Rond deze tijd doemden de eerste ideeën op om een bedrijventerrein aan te leggen ten oosten van de kern. De bocht in het Markermeer was toen nog een uithoek en lag ver genoeg van het

centrum om wonen en werken uit elkaar te houden.

Het gebied kende toen een traditionele polderstructuur met slagen. Een kenmerkende structuur was het pad de Broeckgouw, een verbinding tussen Edam en de Markermeerdijk, die vandaag de dag nog aanwezig is in het gebied, in de vorm van de Dijkgraaf de Ruiterlaan.

Aan de hand van het bouwjaar van gebouwen kan heel goed afgelezen worden hoe Volendam zich door de jaren ontwikkeld heeft. Het historisch centrum is vanzelfsprekend een organisch gegroeid cluster van kleinschalige gebouwen waarvan de meeste originele gebouwen nog aanwezig zijn, maar hier en daar ook enkele nieuwe dorpsvernieuwingsprojecten gerealiseerd zijn op plotniveau.

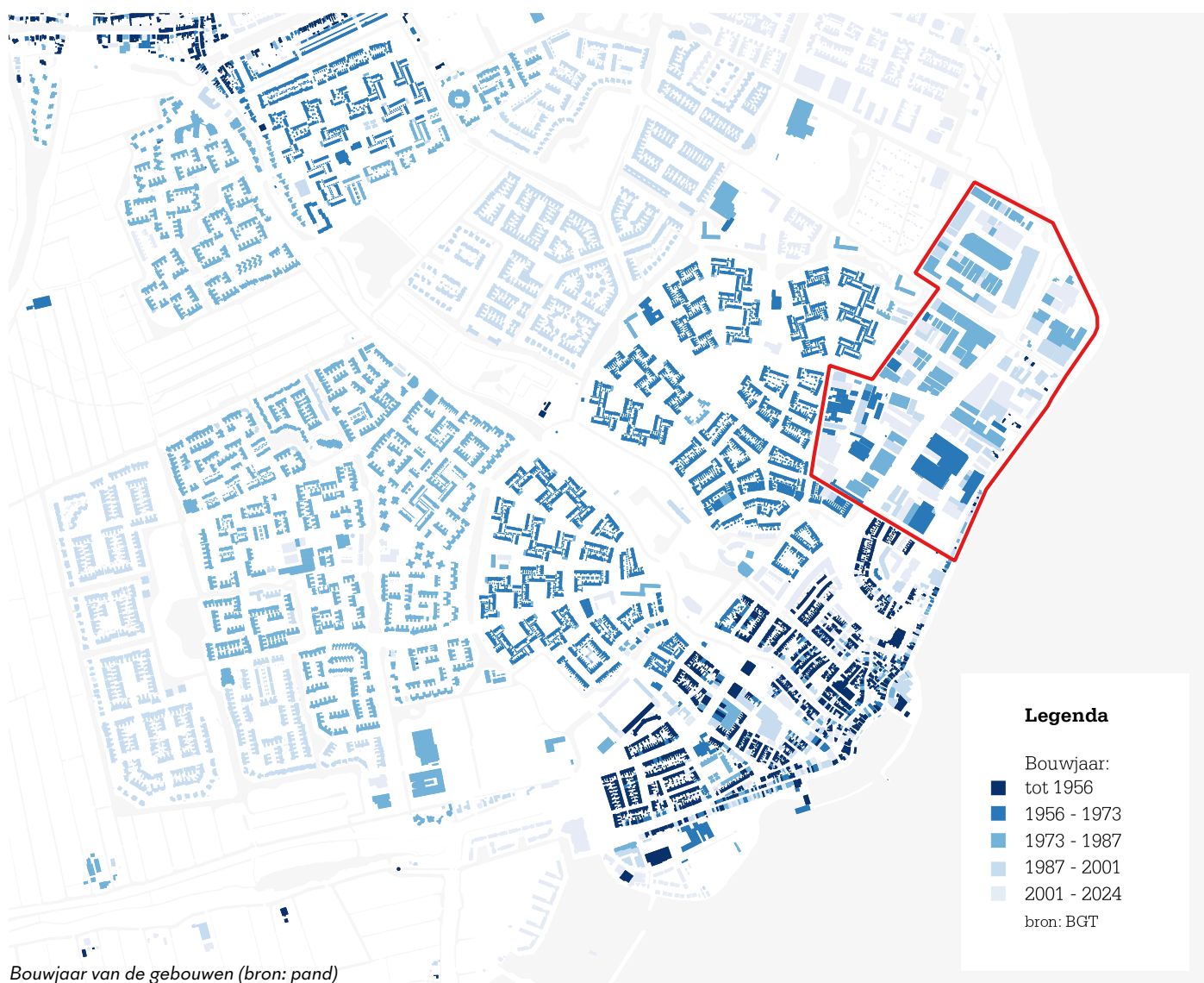
Aan het weefsel van de Julianaweg is duidelijk te zien dat het een sterk planfiguur als basis heeft. Echter de invulling ervan lijkt veel stapsgewijzer gegroeid te zijn. Een sterke variatie in bouwleeftijd doet vermoeden dat kavels één voor één ingevuld zijn. Zoals te zien is op de kaart dateren alle gebouwen van na 1956 en is het gros van de bedrijven ontwikkeld in de jaren '70. Voor een beperkt deel van de kavels geldt overigens dat in de tussenliggende periode inmiddels nieuwbouw heeft

plaatsgevonden.

Nog veel planmatiger zijn alle woonwijken die na de Tweede Wereldoorlog werden gebouwd om de groeiende vraag naar woningen tegemoet te komen.

Op de kaart is goed te zien hoe typische planstructuren uit die tijd verder en verder zijn uitgegroeid. Dat heeft ertoe geleid dat de kernen van Edam en Volendam deels versmolten zijn met elkaar. Met de realisatie van de wijk Broeckgouw in het noordoosten van Volendam enkele jaren geleden is bedrijventerrein Julianaweg inmiddels volledig ingesloten door het stedelijk gebied.

Waar het 70 jaar geleden nog een uithoek van het dorp was, ligt het gebied nu op één van de mooiste plekken aan het water te midden van het stedelijk weefsel.

Bouwjaar van de gebouwen (bron: pand)

Huidige ruimtelijke context de Julianaweg

Het gebied rond de Julianaweg laat zien dat het oorspronkelijk planmatig is opgezet, maar zich vervolgens op organische wijze heeft ontwikkeld. Oude en nieuwe bebouwing, in uiteenlopende schaal en typologie, wisselen elkaar af en creëren een gevarieerd maar onsamenvattend stedelijk beeld.

Een wandeling door het gebied maakt duidelijk dat er sprake is van meerdere ruimtelijke en functionele uitdagingen. De openbare ruimte is grotendeels versteend en kent weinig groene of uitnodigende verblijfsplekken. De verkeersdruk is hoog, mede door de benodigde logistieke ruimte voor bedrijvigheid, wat leidt tot een verkeersonveilige situatie. De sociale veiligheid is beperkt, onder andere door het grote aantal blinde gevels. Ook de kwaliteit van het gebied als geheel is laag, wat het verblijfsongevriendelijk maakt.

Momenteel is het primair een functioneel werkgebied, met weinig aandacht voor verblijfskwaliteit of veilige verbindingen voor langzaam verkeer.

Tegelijkertijd biedt het gebied ook aanknopingspunten voor verbetering en behoud. Zo zijn er nog enkele waardevolle landschappelijke structuren zichtbaar, zoals het fietspad dat de Markermeerdijk met de Julianaweg verbindt. De organische groei heeft daarnaast geleid tot contrasten in het stedenbouwkundig weefsel, met enkele karakteristieke gebouwen die van betekenis zijn voor het gebied en kansen bieden voor hergebruik of transformatie.

De onderstaande foto's geven een impressie van het huidige karakter van het gebied.

Foto 1: het gebied wordt gekenmerkt door contrasten in stijlen en hoogtes

Foto 2: een bestaand fietspad verbindt het gebied met de Markermeerdijk

Foto 3: het gebied kent veel smalle, logistieke straten

Foto 4: de Julianaweg is een grootschalige verkeersas

Foto 5: sommige nieuwe ontwikkelingen zijn van hoge kwaliteit

Foto 6: richting Zeedijk heeft de Julianaweg een landschappelijk profiel

Foto 7: een parkeerterrein voor tourcars, vergunninghouders en bezoekers

Foto 8: het gebied wordt gekenmerkt door veel gesloten gevels

Foto 9: de openbare ruimte is overwegend verhard en gericht op parkeren

Edam-Volendam heeft alle voorzieningen binnen handbereik

De Julianaweg ligt zeer centraal binnen het stedelijk weefsel van Volendam. Door deze ligging bevinden zich tal van voorzieningen in de directe nabijheid van het gebied. Sportaccommodaties, winkels, parken en bezienswaardigheden zijn op korte afstand te vinden en goed bereikbaar.

Op maximaal 15 minuten wandelen liggen onder meer het historische centrum, diverse sportvoorzieningen en de volkstuinten ten noorden van het plangebied. Met de fiets zijn binnen diezelfde tijd vrijwel alle voorzieningen van Edam-Volendam bereikbaar.

Daarnaast biedt de nabijgelegen Markermeerdijk directe toegang tot het open landschap en buitengebied.

Op maximaal 15 minuten wandelen is dus openbare ruimte aanwezig die ruimte biedt voor verplaatsing, maar ook – op enkele plekken – voor recreatief gebruik. Op verschillende locaties zijn kleinschalige sportvoorzieningen en speelplekken aanwezig, waarbij de inrichting uitnodigt tot bewegen en informeel gebruik, met name voor jeugd en gezinnen.

Winkelcentrum Havenhof

Historisch centrum en haven Volendam

Sint-Vincentiuskerk

Markermeerdijk

Zwembad De Waterdam

Burg. Boelenspark

Op minder dan 15min fietsen:

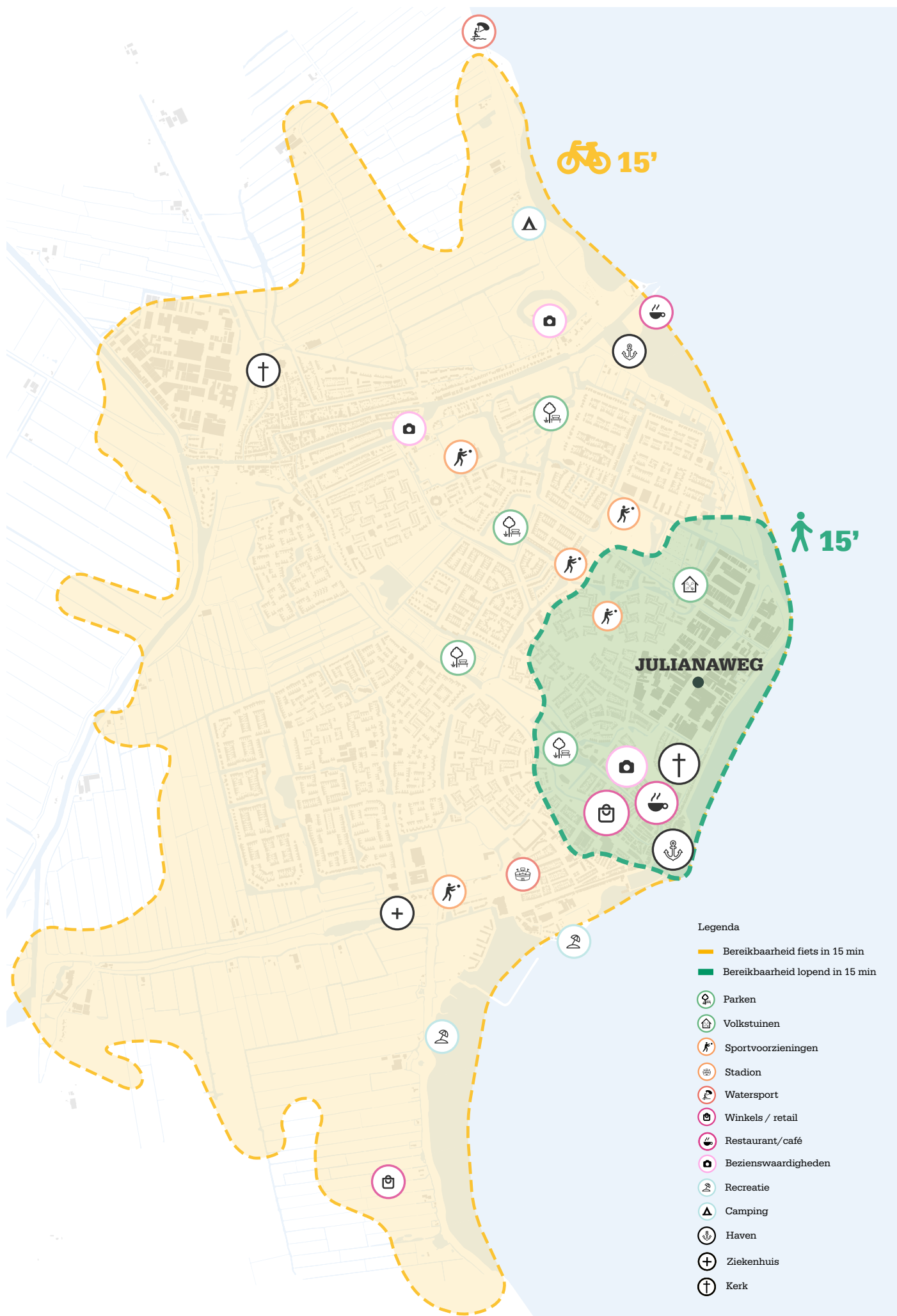
Historisch centrum en haven Edam

Kras Stadion

Recreatiecentrum Het Slobbeland

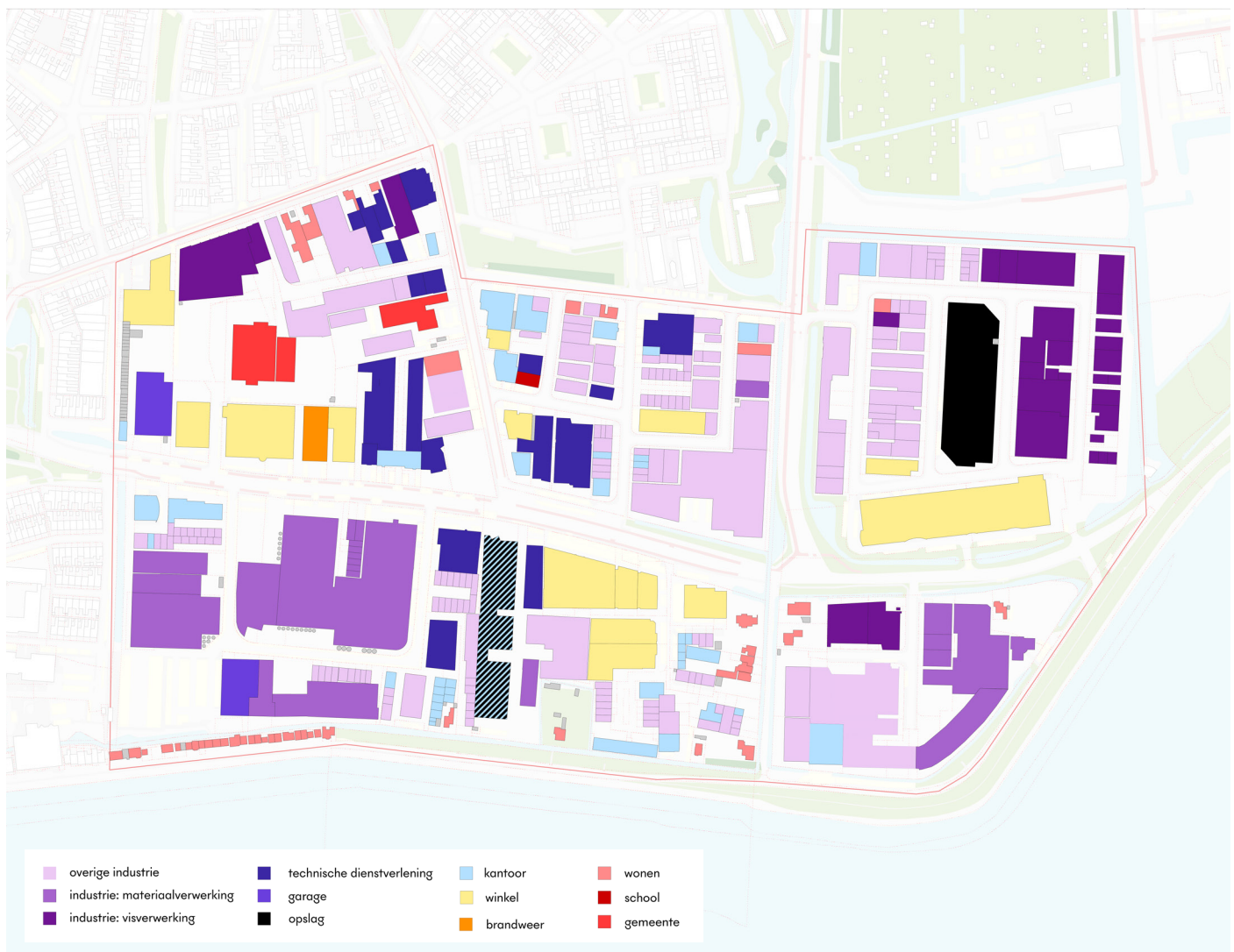
Programmatische zonering

Het gebied functioneert momenteel als een gemengd bedrijventerrein met een hoge bebouwingsdichtheid. De Julianaweg vormt hierin een uitgesproken werkmilieu, waar wonen nagenoeg ontbreekt – op enkele uitzonderingen na zijn er geen woningen aanwezig. Binnen de bestaande werkfuncties is sprake van een grote variatie: kantoor- en grootschalige detailhandelsfuncties worden afgewisseld met werkateliers, opslagruimten, visverwerkingsbedrijven, garagebedrijven en grootschalige productiehallen.

Deze functies variëren sterk in omvang en schaal. Sommige bedrijven opereren als kleinschalige eenmanszaken van slechts enkele tientallen vierkante meters, terwijl andere ondernemingen meerdere productiehallen beslaan met een gezamenlijk

oppervlak van meer dan tienduizend vierkante meter. Op enkele plekken komen ook zogenaamde “bedrijfsverzamelgebouwen” voor. Dit zijn kleine aan elkaar geschakelde bedrijfsruimtes waar diverse kleine ondernemers in zijn gevestigd en waar relatief vaak sprake is van het gebruik als kantoor en dienstverlening.

Door veranderende wet- en regelgeving op het gebied van milieu en duurzaamheid neemt de ruimte voor grootschalige bedrijvigheid af. Om het gebied toekomstbestendig en efficiënter te benutten én ruimte te creëren voor woningbouw, is aanpassing van het huidige beleid noodzakelijk. Dit vraagt om een herijking van de bestaande kaders, zodat beter kan worden ingespeeld op de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven van vandaag en morgen.

Huidige functies en gebruik op de Julianaweg
Bron: Gemeente Edam-Volendam, bedrijvenopdekaart, BGT

Eigendomssituatie

De eigendomssituatie binnen het bedrijventerrein is sterk gefragmenteerd. Verspreid over alle percelen zijn meer dan 400 verschillende grondeigenaren geregistreerd. De eigendomsstructuur bestaat uit een mix van particuliere vastgoedeigenaren, lokale ondernemers en enkele institutionele partijen, met daarnaast nog enkele gemeentelijke eigendommen. Op het bedrijventerrein zijn ongeveer 340 bedrijven gevestigd met in totaal ongeveer 3.900 arbeidsplaatsen (bron: bestemmingsplan bedrijventerrein Julianaweg e.o.).

De versnipperde eigendomssituatie maakt de gezamenlijke aanpak van herontwikkeling en verduurzaming complex. Het afstemmen van investeringen in infrastructuur, uitstraling en collectieve voorzieningen vergt intensieve samenwerking tussen veel partijen. Hierdoor is het terrein in beheer en uitstraling divers, met verschillen in onderhoudsniveau en bebouwingskwaliteit.

*Geclusterde private eigendommen de Julianaweg
(gebaseerd op de percelenstructuur van het Kadaster)*

Waterstructuren en ondergrondse infrastructuur

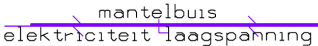
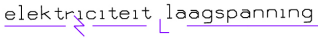
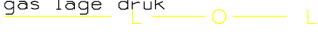
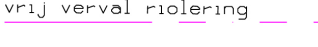
Aan de oost- en zuidzijde van het plangebied bevinden zich open waterstructuren die onderdeel uitmaken van het lokale watersysteem. Aan de noordoostzijde, net buiten het gebied, ligt het gemaal dat het peilbeheer van Volendam reguleert en overtollig water afvoert naar het Markermeer. De ondergrondse infrastructuur volgt grotendeels de bestaande wegenstructuur en vormt daarmee een belangrijk uitgangspunt bij de inrichting van wegprofielen en het raamwerkontwerp.

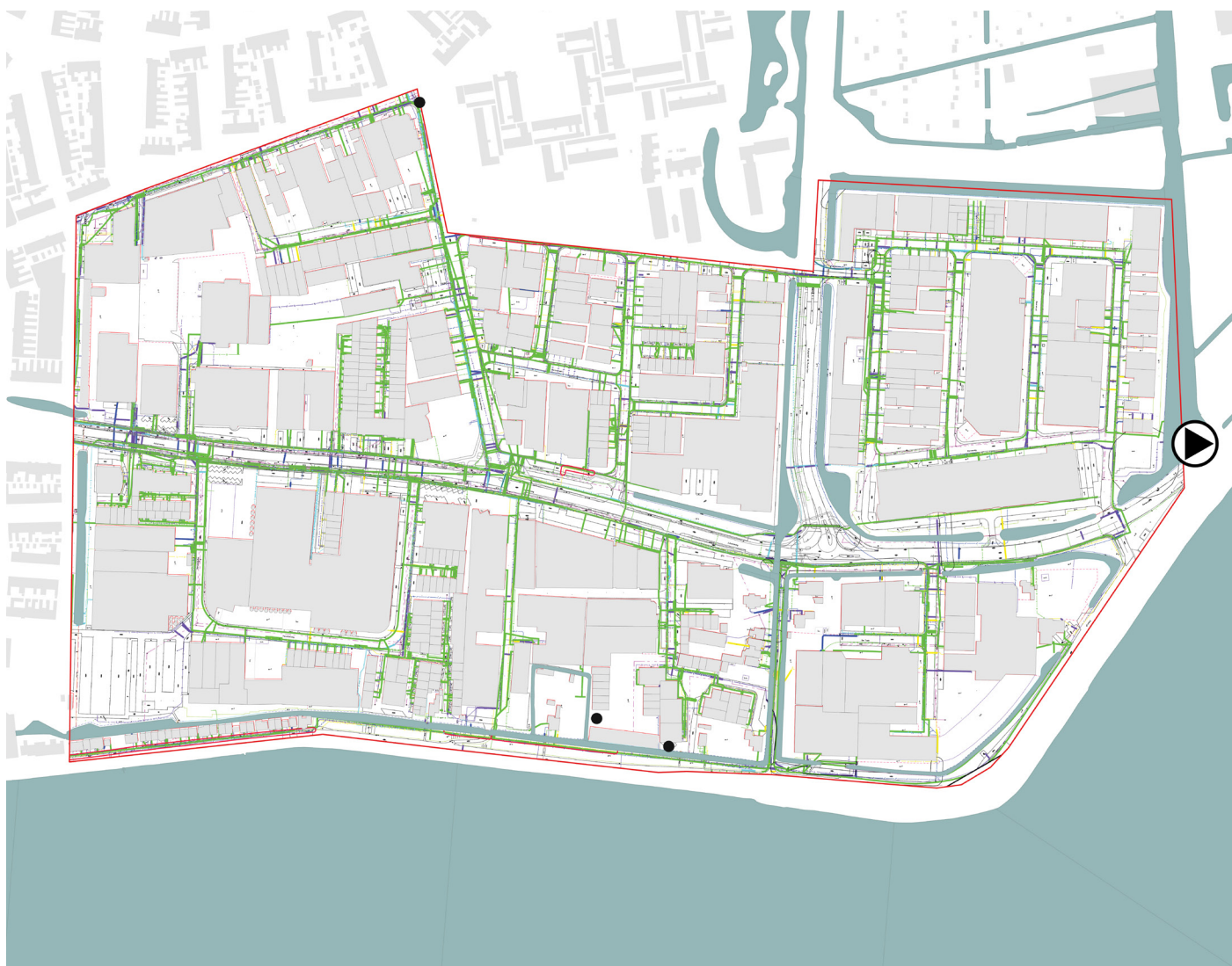
Bij verdere planuitwerking wordt gestreefd naar een integrale afstemming tussen bovengrondse en ondergrondse infrastructuur, in samenwerking met de nutsbedrijven en het hoogheemraadschap, om een efficiënt en toekomstbestendig ontwerp te waarborgen.

Legenda

- Waterstructuur
- Grondwatergebruikssysteem
- Gemaal Volendam

Kabels en leidingen

- mantelbuis
elektriciteit laagspanning
- elektriciteit laagspanning
- gas hoge druk
- gas lage druk
- data kabelbed
- data
- vrij verval riolering
- drukriolering
- waterleiding
- openbare verlichting

Huidige situatie waterinfrastructuur en ondergrondse kabels en leidingen (bron: gemeente Edam-Volendam)

Milieucategorie

Diverse bedrijven in het gebied hebben een milieucategorie die niet te combineren valt met woningbouw in de directe nabijheid. Het betreft hinder door geuren, lawaai of toxische stoffen. Voornamelijk in de zuidoostelijke hoek en noordelijke zijde zijn bedrijven gelegen met een milieucategorie 3.2 en hoger. Lagere milieucategorieën zijn te verenigen met woningbouw, zij het door te voldoen aan bepaalde randvoorwaarden als de onderlinge afstand of het nemen van overlastbeperkende maatregelen. In hoofdstuk 8 Ontwikkelstrategie zal nader op dit onderwerp worden ingegaan.

- wonen
- visverwerking milieucategorie 4.2
- verpakkingsmiddelen van kunststof vervaardigen milieucategorie 4.1
- metalen constructie vervaardigen milieucategorie 4.1
- scheepsbouw- en reparatiebedrijf metalen schepen milieucategorie 4.1
- milieucategorie 3.2
- milieucategorie 3.1
- milieucategorie 1-2

Milieucontouren volgens de vigerende bestemming (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

2.2 Vigerende beleidskaders

De Omgevingsvisie wordt binnen de gemeente Edam-Volendam als het belangrijkste beleidsdocument gezien. Dit beleid benadrukt dat het bedrijventerrein Julianaweg transformeert tot een multifunctioneel woon-werkgebied met aandacht voor duurzaamheid en circulariteit. Het terrein moet een bruisende plek worden met ruimte voor innovatie en lokale werkgelegenheid dicht bij huis, onder het motto 'Werk en onderneem lokaal!'. De ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in de Purmer biedt ruimte om het bedrijventerrein Julianaweg te transformeren. De Purmer is cruciaal, omdat het voor de bedrijven op het bedrijventerrein Julianaweg de ruimte biedt om te verhuizen en zo ruimte wordt vrijgemaakt

voor een transformatie naar woningbouw met daarbij horende voorzieningen. De transformatie van het bedrijventerrein is hierbinnen een tactisch beleidsuitgangspunt, gericht op het herontwikkelen van bedrijventerrein Julianaweg om de economische vitaliteit en leefbaarheid te versterken.

Het algemeen geldend principe is dat een initiatief voor herontwikkeling voldoet aan de wettelijke kaders (bijvoorbeeld milieuwetgeving) en aan het regionale en lokale beleid (denk bijvoorbeeld aan woonbeleid, detailhandelsbeleid, parkeerbeleid enzovoort) dat van toepassing is op moment van (planologische) besluitvorming over dat initiatief.

Duurzaamheid

In de Omgevingsvisie is de ambitie opgenomen om onze leefomgeving zo duurzaam mogelijk in te richten, waarbij de balans met kwaliteit, gezondheid en veiligheid wordt bewaakt. Bij de transformatie stimuleert de gemeente een toekomstbestendig gebruik van onze leefomgeving; zoals door voorwaarden te stellen aan een klimaatbestendige inrichting, het streven naar behoud van beeldbepalende gebouwen en het stimuleren van keuzes voor duurzame energiesystemen. Het is belangrijk dat deze verschillende aspecten vanaf het begin van de planvorming in samenhang worden betrokken. Dat vraagt dat de bij de transformatie betrokken partijen verstandig handelen en slim keuzes maken.

De ontwikkelingen rond duurzaamheid zijn sterk in ontwikkeling. Het beleid beweegt hierin mee. Vanwege de lange looptijd van de ontwikkeling zijn in het ontwikkelkader geen concrete duurzaamheideisen geformuleerd, omdat het risico bestaat dat deze eisen snel achterhaald zullen zijn. Nieuwe ontwikkelingen zullen moeten voldoen aan het beleid dat geldt op moment van besluitvorming over het betreffende initiatief.

2.3 Identiteit Julianaweg

Belangrijke Volendamse kwaliteiten

Volendam hecht belang aan haar eigenheid, haar identiteit. Ook in de transformatie van de Julianaweg is het belangrijk om die identiteit te behouden, en waar mogelijk te versterken. Maar wat is typisch Volendams, wat geeft Volendam een herkenbaar karakter en hoe zie je dat terug in het huidige bedrijventerrein Julianaweg? Welke karakteristieken zijn waardevol, nemen we mee in de transformatie en kunnen we inzetten om de identiteit van dit gebied Volendams te maken en laten aanvoelen?

Bij de ruimtelijke uitwerking is zorgvuldig gekeken naar hoe de Volendamse identiteit – met haar kenmerkende schaal, bouwstijl en beleving van de openbare ruimte – op eigentijdse wijze kan worden vertaald in de nieuwe inrichting van het gebied.

Wonen in Volendam

Er wordt in verschillende dichtheden gewoond in Volendam. In het historische centrum is de woningdichtheid het hoogst, in de uitbreidingswijken het laagst.

Wonen in het doolhof, smalle straatjes, hoge dichtheid

Werken en wonen gebeurt rondom het centrum

Wonen in Broeckgouw of Lange Weeren

Werken in Volendam

Ondernemen zit Volendammers in het bloed.

Ondernemerschap zit in het DNA van Volendam.

De typische Volendamse werkmentaliteit komt tot uiting in de diversiteit aan bedrijvigheid, ambacht en bouwactiviteiten in de omgeving. Werken dichtbij huis is van oudsher belangrijk voor de gemeenschap, wat heeft geleid tot een sterke verwevenheid van wonen en werken.

Kwaliteit 1 - Bedrijvigheid en bouwnijverheid. Een zichtbaar en voelbaar Volendams werkethos.

Bedrijvigheid en busjes;
werk is overal in Volendam

Werken en wonen gebeurt vlak langs
elkaar

Zichtbaar ambacht
(goed onderhoud) en innovatie

Bijzondere tussenruimtes

Volendam kenmerkt zich door een dorpsstructuur waarin semi-private en semi-publieke ruimtes een belangrijke rol spelen. Voortuinen, stoepjes, binnenpleintjes en groene hofjes vormen waardevolle tussenruimtes waar ontmoeting en verblijf op een informele manier plaatsvinden. Ook de smalle straatjes en steegjes dragen bij aan deze sociale dynamiek en versterken het gevoel van menselijke schaal en nabijheid.

Kwaliteit 2 - Semi-privaat en semi-publiek. De tussenruimte als ontmoetingsplek, rijk aan overgangszones.

Semi-private ruimte; stoepje, brede stoep of voortuin

De voortuin - soms meer landschap-
pelijk, soms volledig betegeld

Verscholen tussenruimtes en
collectiviteit

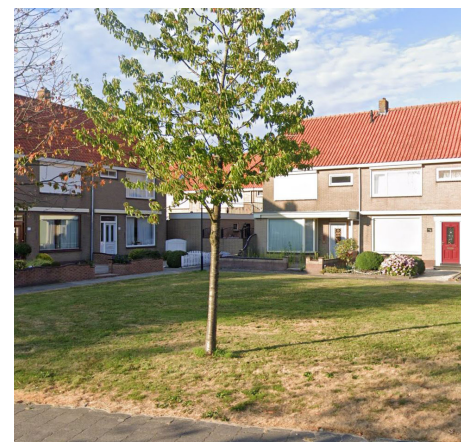
Landschappelijk dorps karakter

Bestaande landschappelijke kwaliteiten die bijdragen aan de identiteit van de Julianaweg zijn de Zeedijk, Noordeinde en een aantal historische landschapselementen zoals de poldersloten van Broeckgouw. In het gebied overheerst het landschappelijk dorps karakter.

De dorpse schaal en de menselijke maat vormen essentiële uitgangspunten voor het creëren van een aantrekkelijk woon-werkgebied. Toevoeging van een kwalitatief programma dient dan ook zorgvuldig

afgestemd te worden op de specifieke behoeften van de plek, en draagt bij aan levendigheid en dynamiek. De gewenste kwaliteitsimpuls schuilt in het versterken van de gelaagdheid en eigenheid van het lokale DNA.

Kwaliteit 3 - Landschappelijk dorps. Een fijnmazige, groene structuur verweven met het alledaagse leven.

Wonen op en aan de dijk;
hoogteverschillen geven kwaliteit

Water is overal, voor, naast en
achter de woningen

Collectief groen, met elkaar
verbonden dwaalmilieus

2.4 Drie pijlers voor een gezonde leefomgeving

Vergroenen, verbinden en verdichten

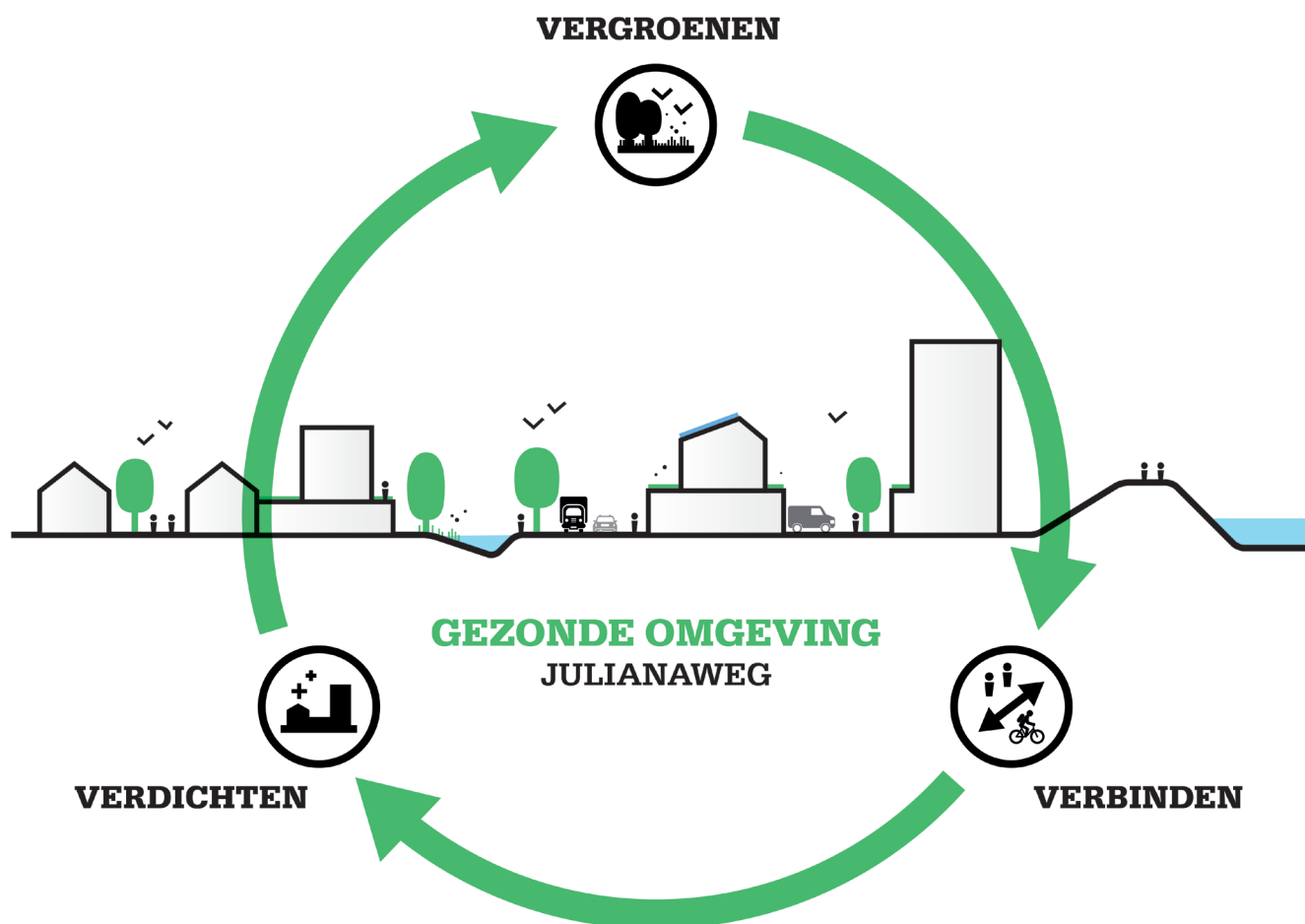
De drie pijlers – vergroenen, verbinden en verdichten – vormen geen losse uitgangspunten, maar grijpen op natuurlijke wijze in elkaar en vormen samen de basis voor een integrale benadering van een gezonde leefomgeving.

De gezonde leefomgeving krijgt gestalte langs drie complementaire pijlers: vergroenen, verbinden en verdichten. Deze pijlers raken uiteenlopende thema's aan en vragen bij elke herontwikkeling om een integrale, samenhangende benadering.

Wat deze pijlers bijzonder maakt, is dat ze niet los van elkaar staan: ze versterken elkaar en kunnen op één locatie gelijktijdig tot uiting komen. Neem bijvoorbeeld de herontwikkeling van een kavel waarbij

nieuwe woningen worden toegevoegd (verdichten), gerealiseerd in een natuurinclusief gebouw met een gedeelde binnentuin (vergroenen), doorsneden door een publieke route die de Markermeerdijk verbindt met omliggende woonwijken (verbinden).

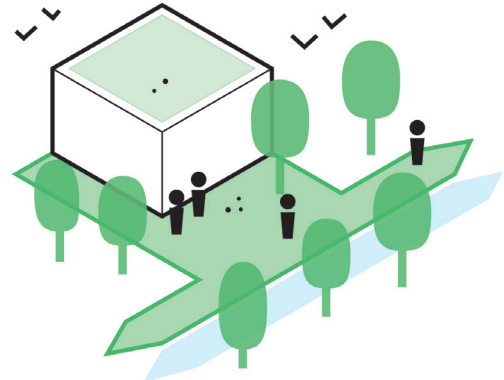
Door vergroenen, verbinden en verdichten steeds in samenhang toe te passen, wordt de ambitie van een gezonde, toekomstbestendige leefomgeving het krachtigst gerealiseerd.

Vergroenen

Het vergroenen van de leefomgeving heeft vele voordelen. Het is bewezen dat mensen zich beter voelen en gezonder zijn wanneer ze in een groene omgeving wonen of werken. En daarbij brengt het verkoeling op warme dagen en verhoogt het de biodiversiteit. Vergroenen kan gebeuren op verschillende niveaus: van bomen in volle grond tot een bloemenmengsel op extensieve groendaken.

Verbinden

Het verbinden gaat niet alleen over het leggen van fysieke verbindingen tussen bestaande wijken, nieuwe wijken en het Markermeer, maar ook over het leggen van nieuwe sociale connecties tussen mensen door te voorzien in ontmoetingsruimten. Daarnaast ligt een grote focus op de transitie naar een toekomstbestendige mobiliteit, waarbij wandelen en fietsen op één staan, maar ook nagedacht kan worden over het verbeteren van het OV-aanbod, deelmobiliteit of elektrisch vervoer.

Verdichten

We voegen nieuw programma toe zoals bijvoorbeeld woningen en voorzieningen. Ook de bebouwingsdichtheid zal toenemen. Het is de ambitie om van de Julianaweg een gemengd gebied te maken waar wonen en werken samenkomt. Dat zal gepaard gaan met de ontwikkeling van diverse bouwtypologieën die het gebied ook fysiek zullen verdichten. Op hoofdlijnen zullen we werken met drie principes: de plintlaag, de 'Volendamse laag' en een 'accent'-laag die de hoogte opzoekt.

Accent

Volendamse laag

Plint

3. Ruimtelijk raamwerk

Dit hoofdstuk beschrijft de essentiële ruimtelijke dragers van het gebied, waarmee richting wordt gegeven aan initiatieven van eigenaren en aan investeringen van de gemeente in de openbare ruimte.

3.1 Principes ruimtelijk raamwerk

Zeven ruimtelijke principes vormen de basis van het raamwerk

We definiëren zeven ruimtelijke principes als basis voor het ruimtelijk raamwerk. Deze principes complementeren elkaar en samen vormen ze een duidelijk maar flexibel invulbaar raamwerk voor de Julianaweg. Wanneer wordt overgegaan op deelsluitwerkingen, moeten de principes steeds integraal worden benaderd en verwerkt in de plannen, zodat er samenhang en goede aansluiting ontstaat tussen de verschillende deelplannen.

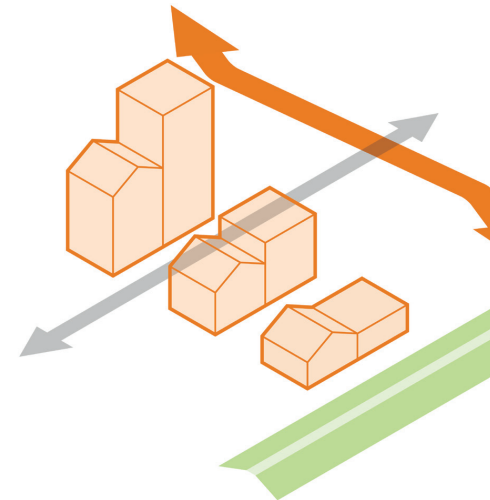
Elk van de zeven principes zet in op de drie pijlers, waarbij sommige principes meer de nadruk zullen leggen op vergroening, anderen op verbinding en nog anderen op verdichting.

Deze principes zijn:

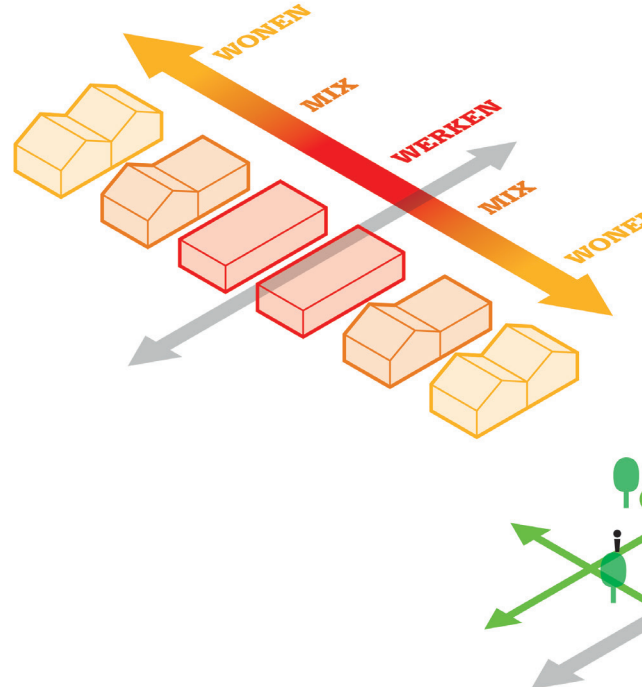
1. De bestaande structuren als vertrekpunt;
2. Verbindende hoofdassen vormen zes deelgebieden;
3. Logistieke lussen oriënteren zich op de Julianaweg;
4. Parkeren uit het zicht;
5. Informele groenverbindingen vergroten de toegankelijkheid;
6. Werken centraal in het gebied, wonen aan de rand;
7. Oplopende bouwhoogte richting Julianaweg.

Op de volgende pagina's wordt elk principe in detail toegelicht en wordt op kaart aangeduid hoe het ruimtelijk tot uiting komt.

7. Oplopende bouwhoogte richting Julianaweg

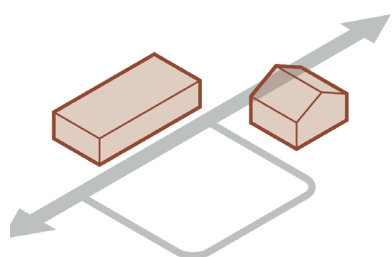

6. Werken centraal in het gebied, wonen aan de rand

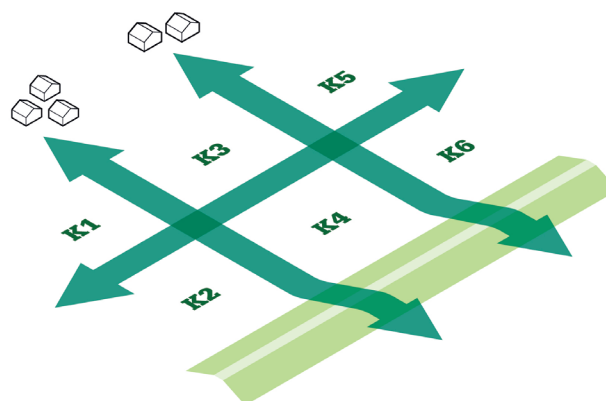

5. Informele groenverbindingen vergroten de toegankelijkheid

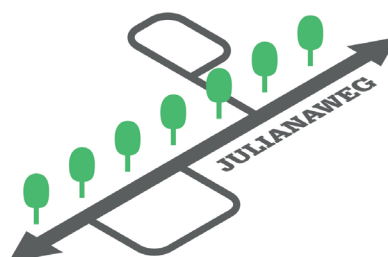
1. De bestaande structuren
als vertrekpunt

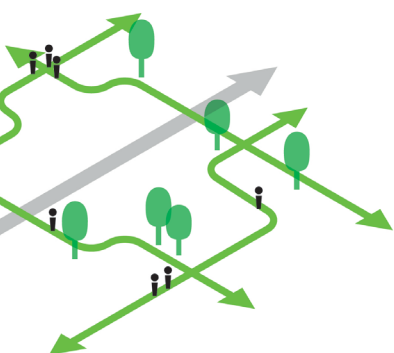
2. Verbindende hoofdassen
vormen zes deelgebieden

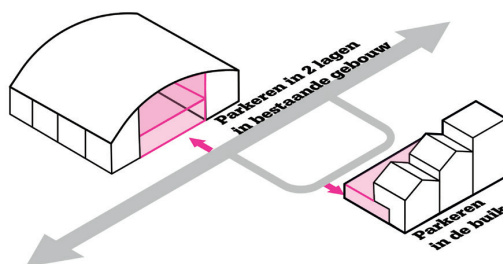
3. Logistieke lussen
oriënteren zich op de Julianaweg

**INTEGRALE
BENADERING**

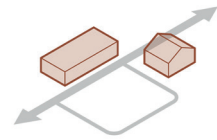

groenverbindingen
toegankelijkheid

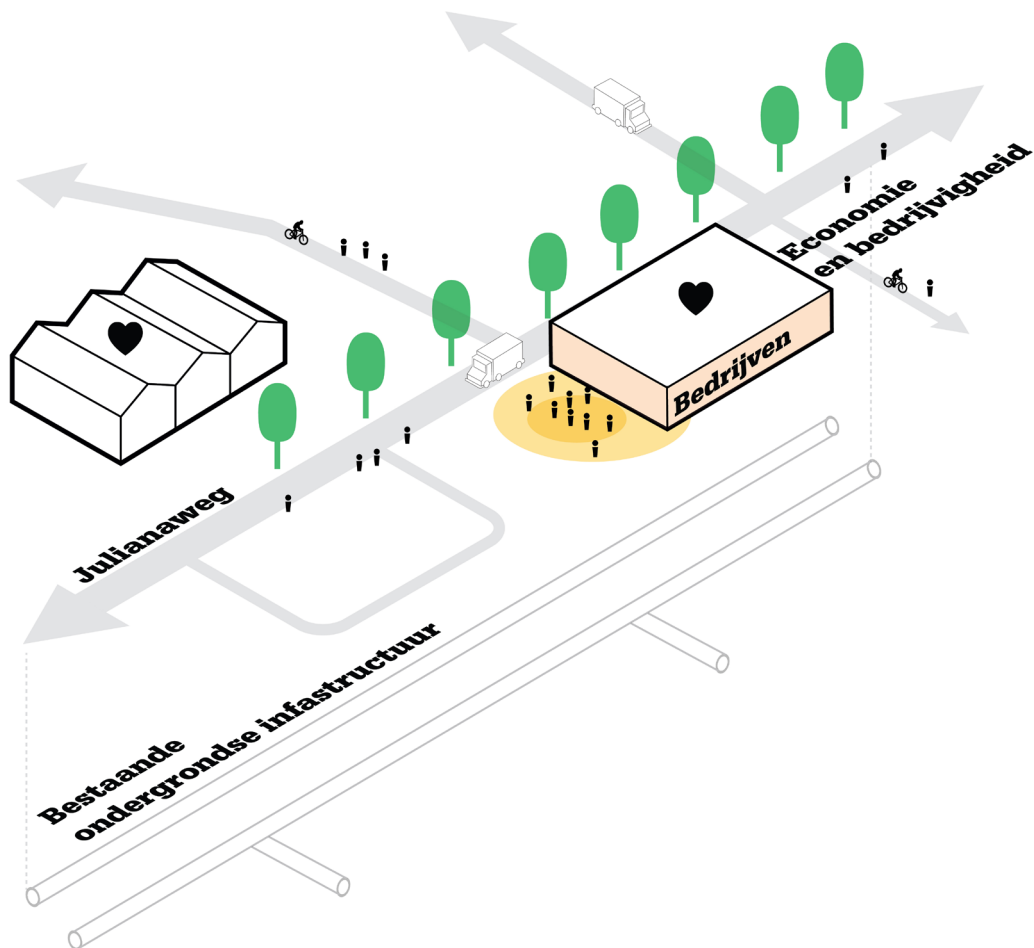
4. Parkeren uit het zicht

Principe 1. De bestaande structuren als vertrekpunt

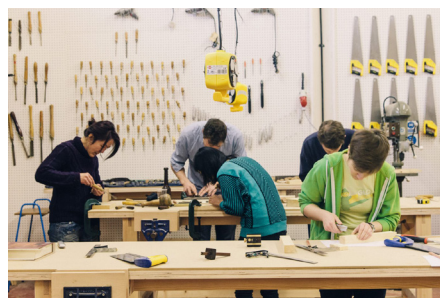

De Julianaweg is een bestaand gebied waar veel bedrijvigheid aanwezig is. Omwille van de gefaseerde aard van de transformatie, is het noodzakelijk om te vertrekken vanuit de bestaande structuren. Denk aan wegen- en ondergrondse infrastructuur, beeldbepalende gebouwen en eigendomsstructuren. Dat zorgt ervoor dat nieuwe ontwikkelingen eenvoudig ingepast kunnen worden terwijl bestaande activiteiten voor onbepaalde tijd kunnen blijven doorlopen.

Sommige van de bestaande ondernemingen wensen ook binnen het gebied aanwezig te blijven en dat dient ook gefaciliteerd te worden door ruimte te creëren voor groei van bedrijven of veiligere zones te voorzien voor laden en lossen. Het zijn net deze ondernemingen die het gebied vandaag al karakter geven en ook het karakter van de toekomst voor een groot stuk zullen bepalen.

Bestaande ondernemers behouden en ruimte geven in het gebied (foto: blackhorse workshop)

Gemeenschappelijke werkplekken voor workshops en opleidingen

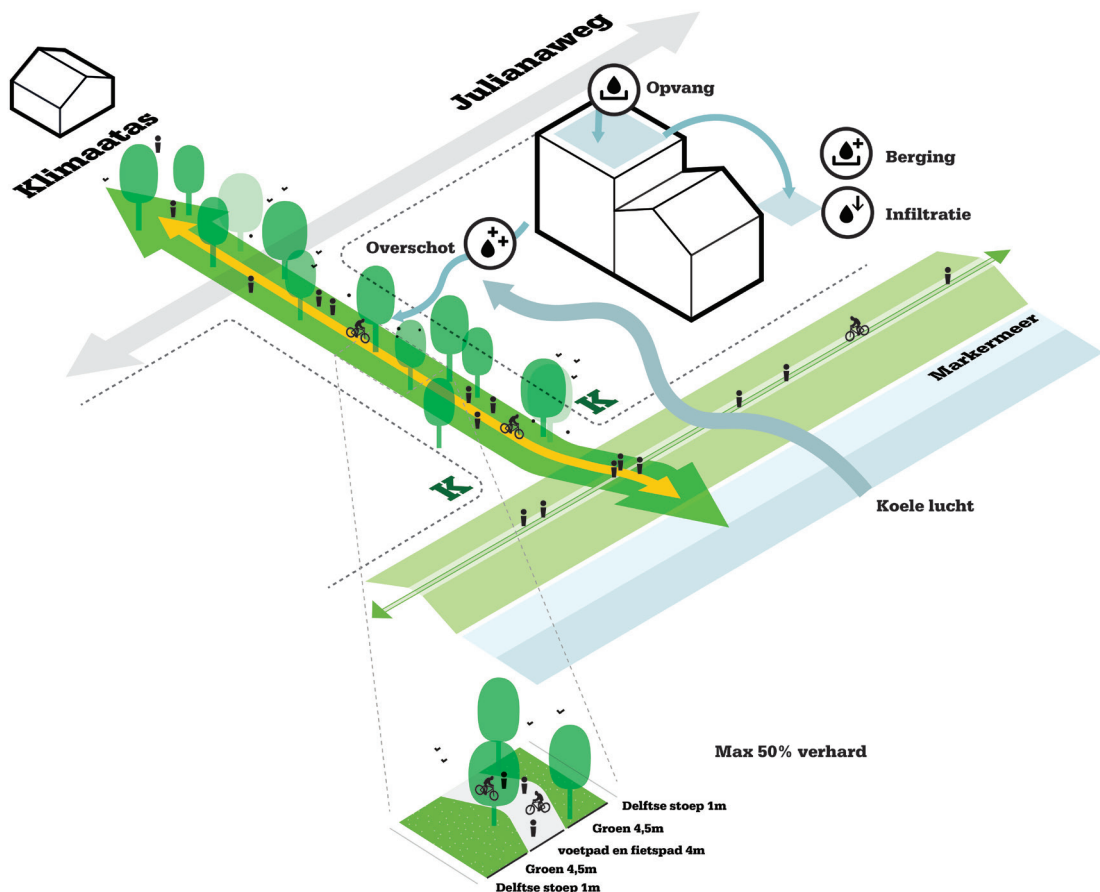
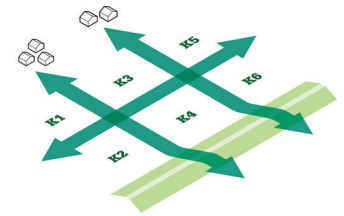
Bestaande karaktervolle gebouwen behouden en opnieuw invullen (foto: studio nine dots)

Principe 2. Verbindende hoofdassen vormen zes deelgebieden

Het bedrijventerrein vormt nu een sterke barrière tussen de woonwijk en het Markermeer. Door de bestaande groenstructuren in de woonwijken als groenblauwe 'hoofdassen' door te trekken tot aan de dijk ontstaan aantrekkelijke verbindingen. Deze kunnen door inwoners van Volendam gebruikt worden als directe verbinding naar de dijk. Daarnaast brengen deze hoofdassen koele wind van het Markermeer tot diep in Volendam, bieden ze schaduw door robuuste boomstructuren en worden ze uitgewerkt als lineaire 'grachten' voor waterberging gedurende piekbuien.

De bestaande straatprofielen dienen heringericht te worden met ruimte voor groen, wadi's (ondiepe, brede greppel waarin regenwater wordt opgevangen) of open water, en vrijliggende fiets- en voetpaden. Zo creëren we veilige en aangename verbindingen tussen de woonwijk en de dijk. Daarvoor dient minimaal een breedte van 20 meter gereserveerd te worden, wat kan oplopen door kabels en leidingen in de ondergrond of de verkeersbelasting bovengronds die extra ruimte vragen.

Een groene inrichting zorgt voor aangename verbindingen (transformatie van voormalige Renault gebied in Boulogne-Billancourt, ontwerp: AAUPC)

Gedeeld gebruik van de straat laat meer ruimte open voor vergroening

Continue fiets- en voetpaden tussen wijken en Markermeer

Principe 3. Logistieke lussen oriënteren zich op de Julianaweg

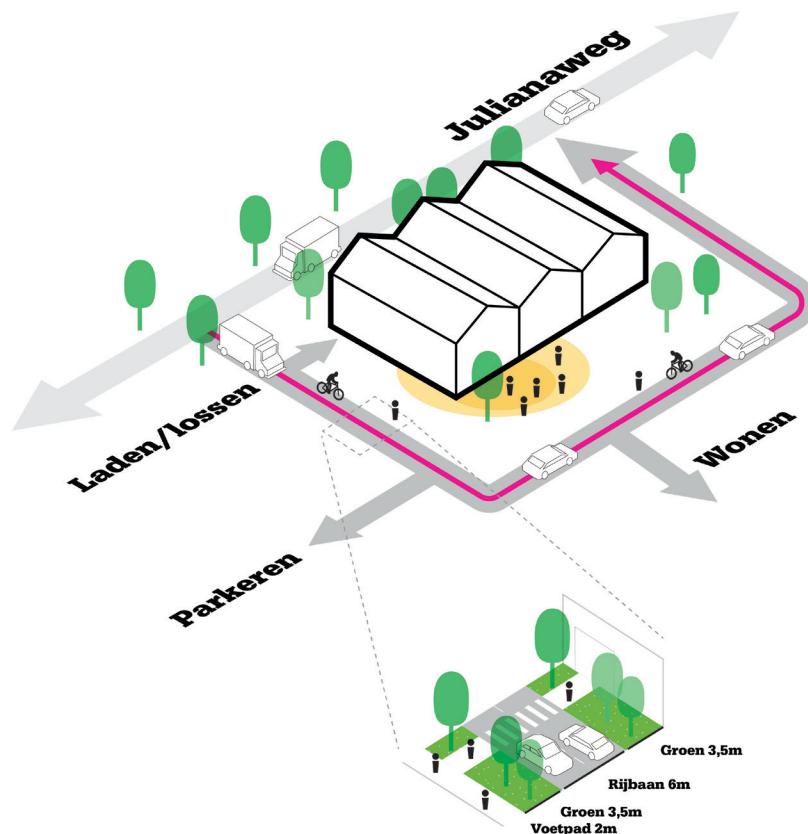

De Julianaweg en haar zijwegen vormen de levensaders van het gebied – dat blijft zo. Wel is er ruimte voor optimalisatie in zowel organisatie als inrichting. Door de Julianaweg te vergroenen, wordt deze een aangename, veilige en herkenbare hoofdas voor alle weggebruikers.

Door gerichte knips en verbindingen tussen secundaire wegen ontstaan logistieke lussen, die het verkeer structureren en ruimte maken voor autoluwe zones. Deze lussen kunnen ingericht worden als één- of tweerichtingsverkeer, afhankelijk van de functies langs de route.

Bij intensief logistiek gebruik is een directe aansluiting op de Julianaweg cruciaal, om onnodige omrijbewegingen te voorkomen. Waar verkeersdruk lager is, kan éénrichtingsverkeer volstaan, met een gedeelde rijbaan voor auto's en fietsers. Aan weerszijden ontstaat dan ruimte voor flexibel inzetbare stroken, zoals laad- en loszones, trottoirs of groenzones.

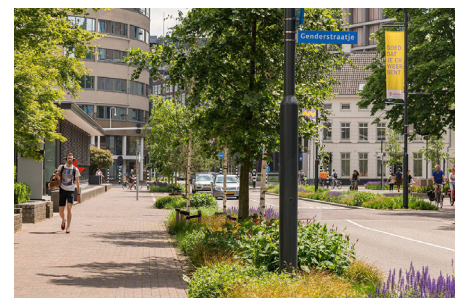
Bij tweerichtingsverkeer is deze ruimte beperkter, en het aantal functies langs de route dus ook. Elke lus vraagt om maatwerk, afgestemd op de lokale situatie en gebruikersbehoeften.

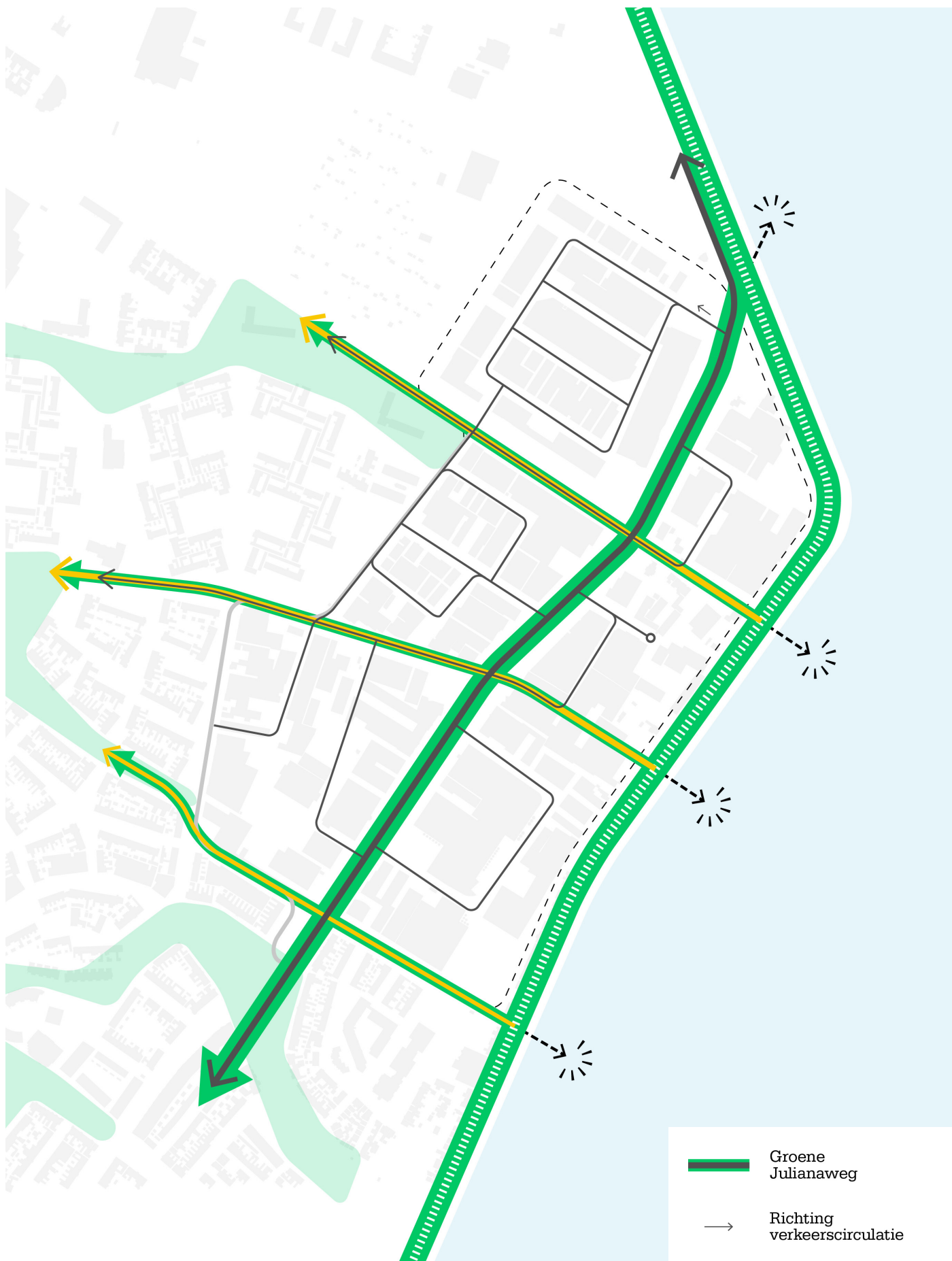
Logistieke zijde van een gemengd woon- en werk project (NovaCity in Brussel, ontwerp: Bogdan&Bogdan)

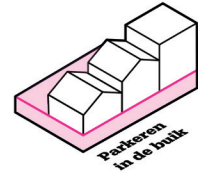
Klimaatadaptieve laad- en losplekken reduceren wateroverlast en hittestress

Groenzones naast de Julianaweg versterken het groene karakter

Principe 4. Parkeren uit het zicht

Vandaag de dag wordt het straatbeeld gedomineerd door geparkeerde auto's. Bij herontwikkeling wordt parkeren langs de hoofdinfrastructuur en de logistieke lussen uitgesloten. Parkeren dient uit het zicht te worden georganiseerd.

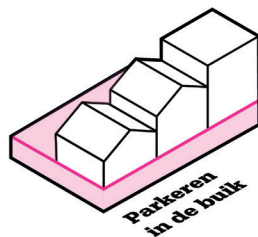
Afhankelijk van de schaal zijn er verschillende oplossingen mogelijk. Bij grootschalige transformaties – zoals bij bedrijfsverplaatsing of collectieve herontwikkeling – biedt een gedeelde parkeerhub een efficiënte oplossing. Op plotniveau kan parkeren ondergronds, half verdiept of op maaiveld binnen het bouwblok worden opgelost, mits onttrokken aan het zicht. In dat laatste geval is een inrichting nodig met voldoende groen en mogelijkheid voor opvang water.

Publieke ruimte wordt voorbehouden aan laden en lossen, kortparkeren en mindervalidenplaatsen. Als binnen bouwblokken parkeerkoffers worden voorzien, moeten deze zó worden ingericht dat ze in de toekomst eenvoudig teruggegeven kunnen worden aan de

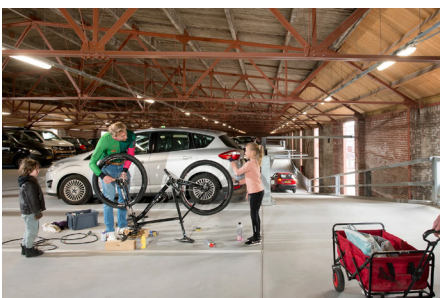
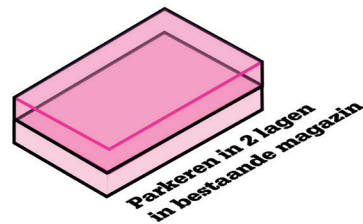
openbare ruimte.

De ruimte die in de openbare ruimte vrijkomt door deze benadering wordt ingezet voor vergroening, wateropvang, verblijfsplekken en veilige infrastructuur voor voetgangers en fietsers.

De huidige parkeerplaats voor (toeristische) touringcars is een belangrijk bronpunt voor Programma Waterfront. Zolang geen ander besluit is genomen blijft het parkeren voor touringcars in dit deelgebied behouden. Een andere locatie binnen het deelgebied is mogelijk, met daarbij de uitgangspunten dat busverkeer door een woongebied zoveel als mogelijk wordt voorkomen, de looptijd naar de dijk voor toeristen vergelijkbaar is met de huidige situatie en de uitstraling van de looproute passend is bij de beleving voor toeristen.

Of

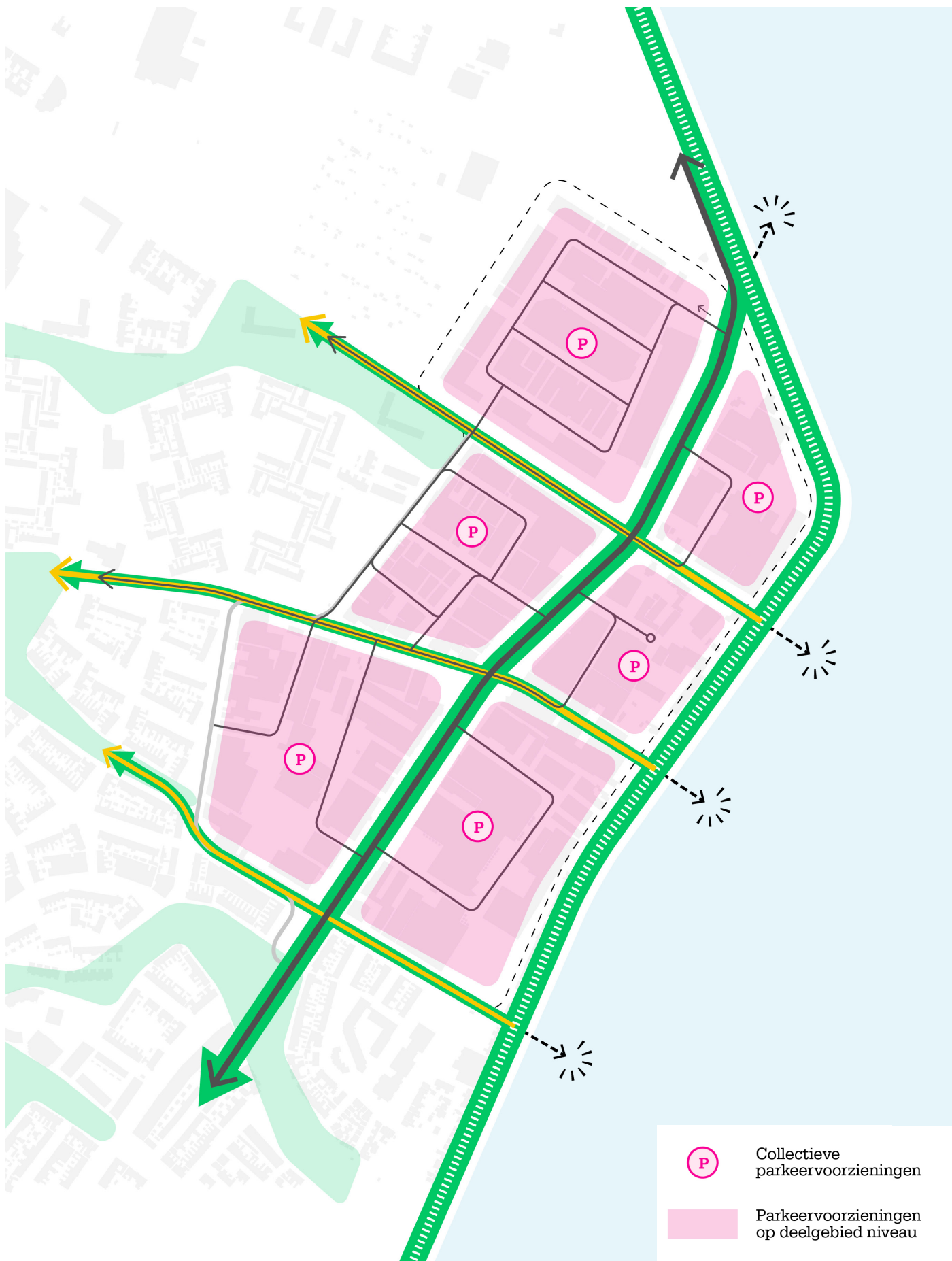
Een oude loods werd herbruikt en omgevormd tot parkeren (parkeergarage Distelweg in Amsterdam, ontwerp: SOME architects)

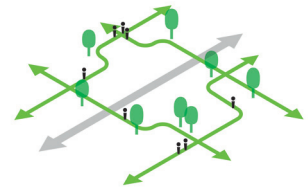
Groen binnengebied boven op parkeer (Stadstuin Overtoom in Amsterdam, ontwerp: KOW- en Form Architecten)

Parkeren in de 'buik' (Stadstuin Overtoom in Amsterdam, ontwerp: KOW- en Form Architecten)

Principe 5. Informele groenverbindingen vergroten de toegankelijkheid

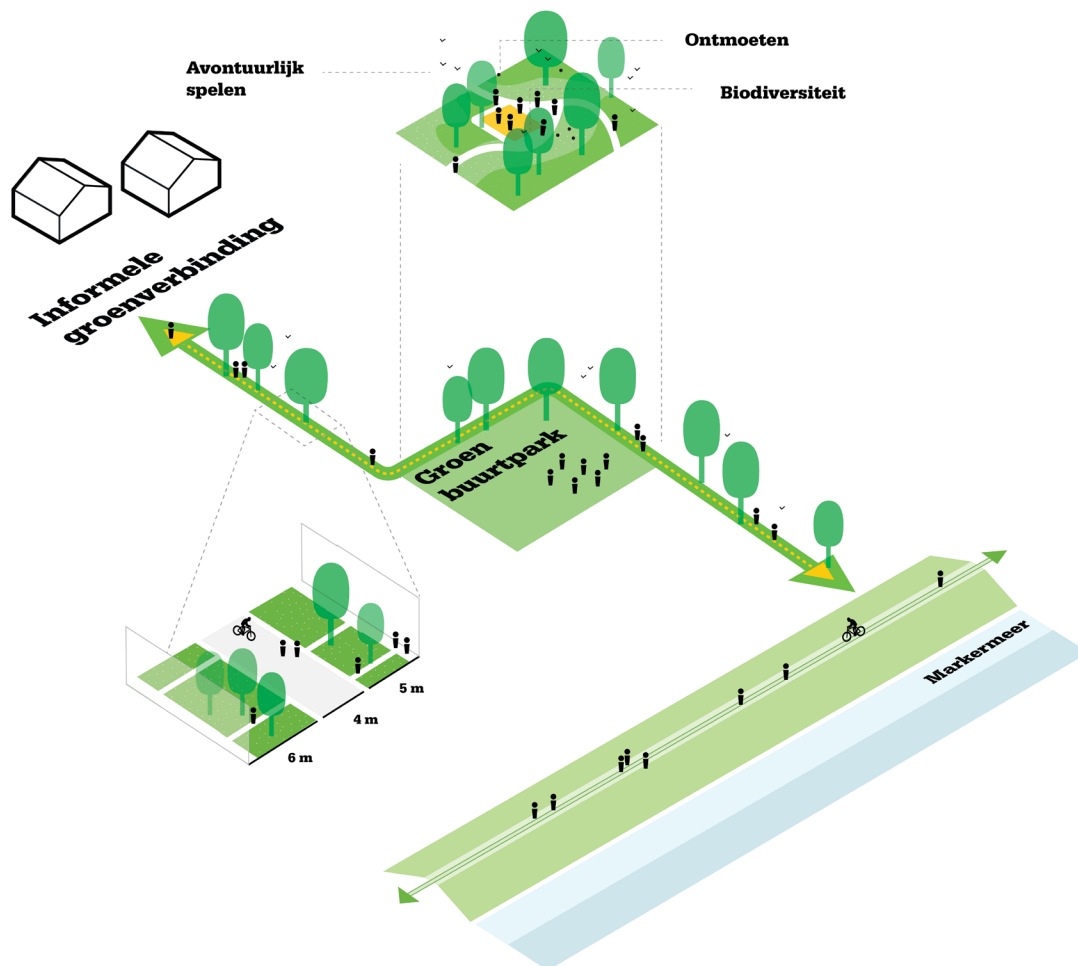

Het gebied kent een te grote schaal, gericht op transport en industrie. Door kleinschalige, informele groenverbindingen toe te voegen, worden deelgebieden doorbroken en ontstaan kleinere wandelrondjes en ontmoetingsplekken in het hart van elk deelgebied. Deze doorsteken versterken de verbinding tussen de bestaande woonwijken en de dijk, en vergroten de doorwaadbaarheid van het gebied.

De informele groenroutes liggen los van de

verkeerslussen, om een autovrij en uitnodigend karakter te garanderen. Ze maken deel uit van een groen netwerk, opgebouwd uit groene assen met gedeelde paden voor voetgangers, fietsers en calamiteitenverkeer, geflankeerd door royaal beplante groenzones.

Op kruispunten van deze assen ontstaan kleine groene pleinen – plekken voor spel, ontmoeting en verblijf, als levendige ankerpunten in de buurt.

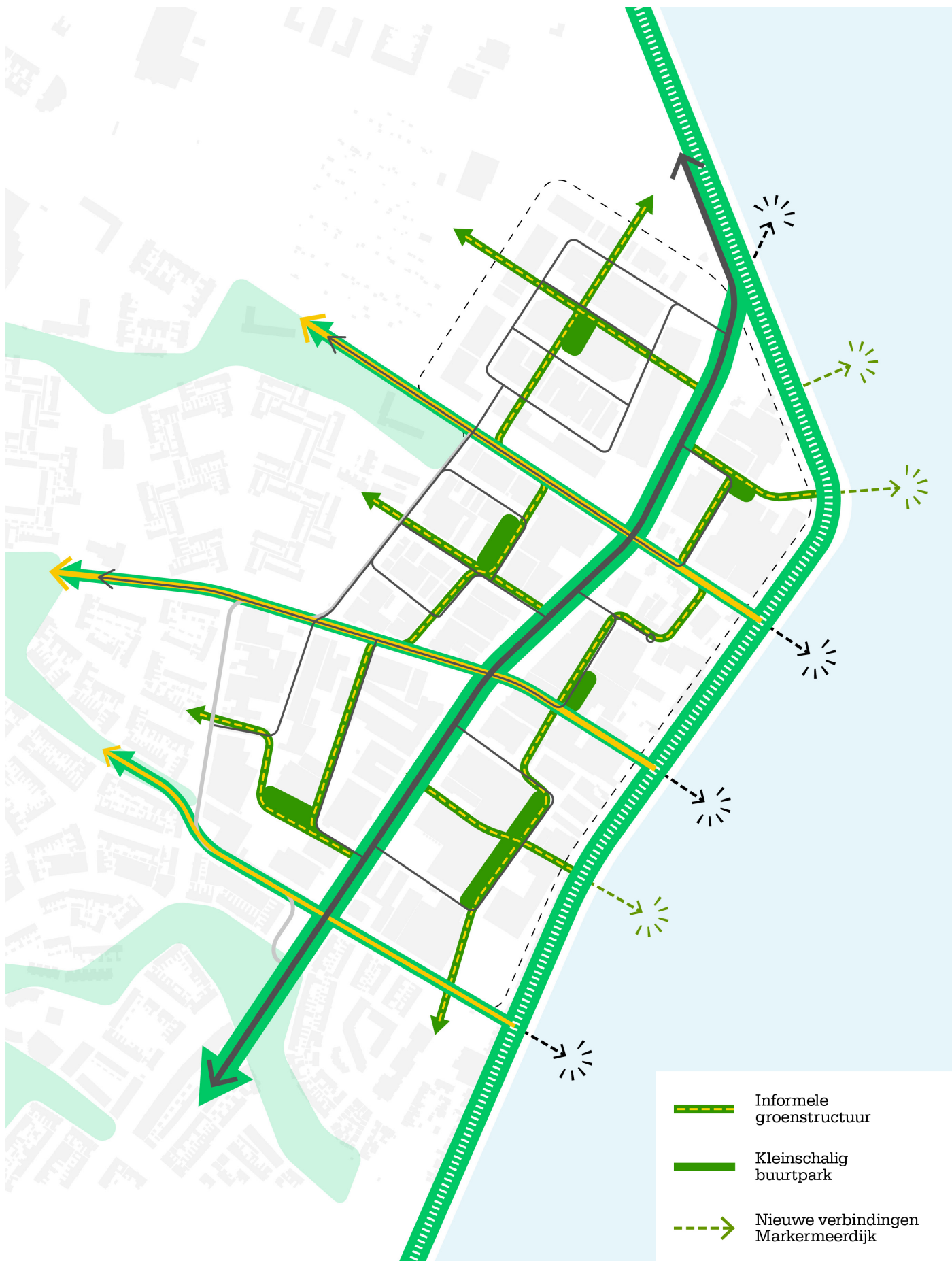
Groene, autoluwe straat met ruimte voor terrassen en zitgelegenheden (Nieuw Leyden in Leiden, ontwerp: MVRDV)

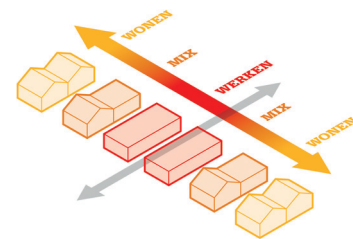
Een centrale rijbaan voor lokaal verkeer geflankeerd door meerlagig groen (Vauban kwartier in Freiburg, Duitsland)

Kleinschalige, groene pleintjes vormen ontmoetingsplekken (Havenkwartier in Deventer)

Principe 6. Werken centraal in het gebied, wonen aan de randen

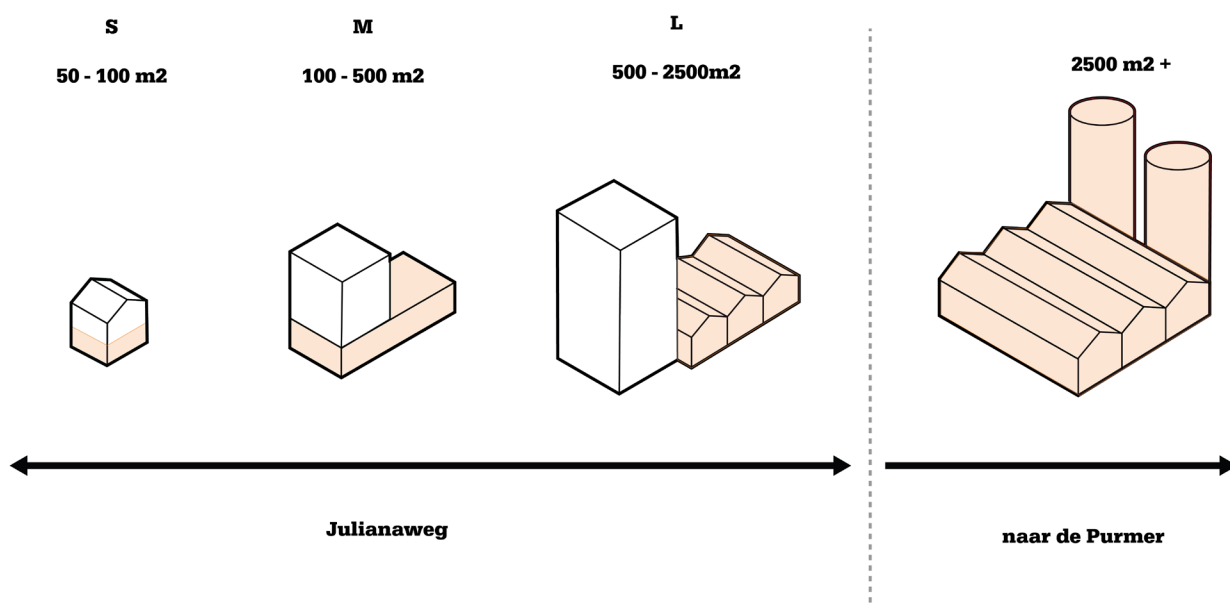
Wonen en werken kunnen op verschillende schaalniveaus worden gemengd. Gezien de omvang en beoogde karakter van het gebied wordt voorgesteld om deze mix op het niveau van deelgebieden toe te passen.

Werkfuncties worden primair gezoneerd langs de Julianaweg, waar zichtbaarheid groot is en logistieke bewegingen efficiënt kunnen plaatsvinden, zonder diep het gebied in te dringen. Naarmate men zich richting de randen van het gebied beweegt – richting het Markermeer of de omliggende woonwijken – verschuift de nadruk naar wonen. Zo wordt optimaal gebruik gemaakt van zichtlijnen over het water en

wordt aangesloten bij het karakter van de bestaande woonomgeving.

Deze zonering is richtinggevend, geen vaststaand kader. Per kavel of initiatief moet programmatische en ruimtelijke inpassing steeds worden afgestemd op de lokale context.

Niet alle werkfuncties zijn geschikt voor een gemengd stedelijk milieu. Langs de Julianaweg zijn nieuwe werkprogramma's tot ca. 1.000 m² passend. Grotere volumes brengen doorgaans intensievere logistiek met zich mee en passen beter op een bedrijventerrein, zoals de Purmer.

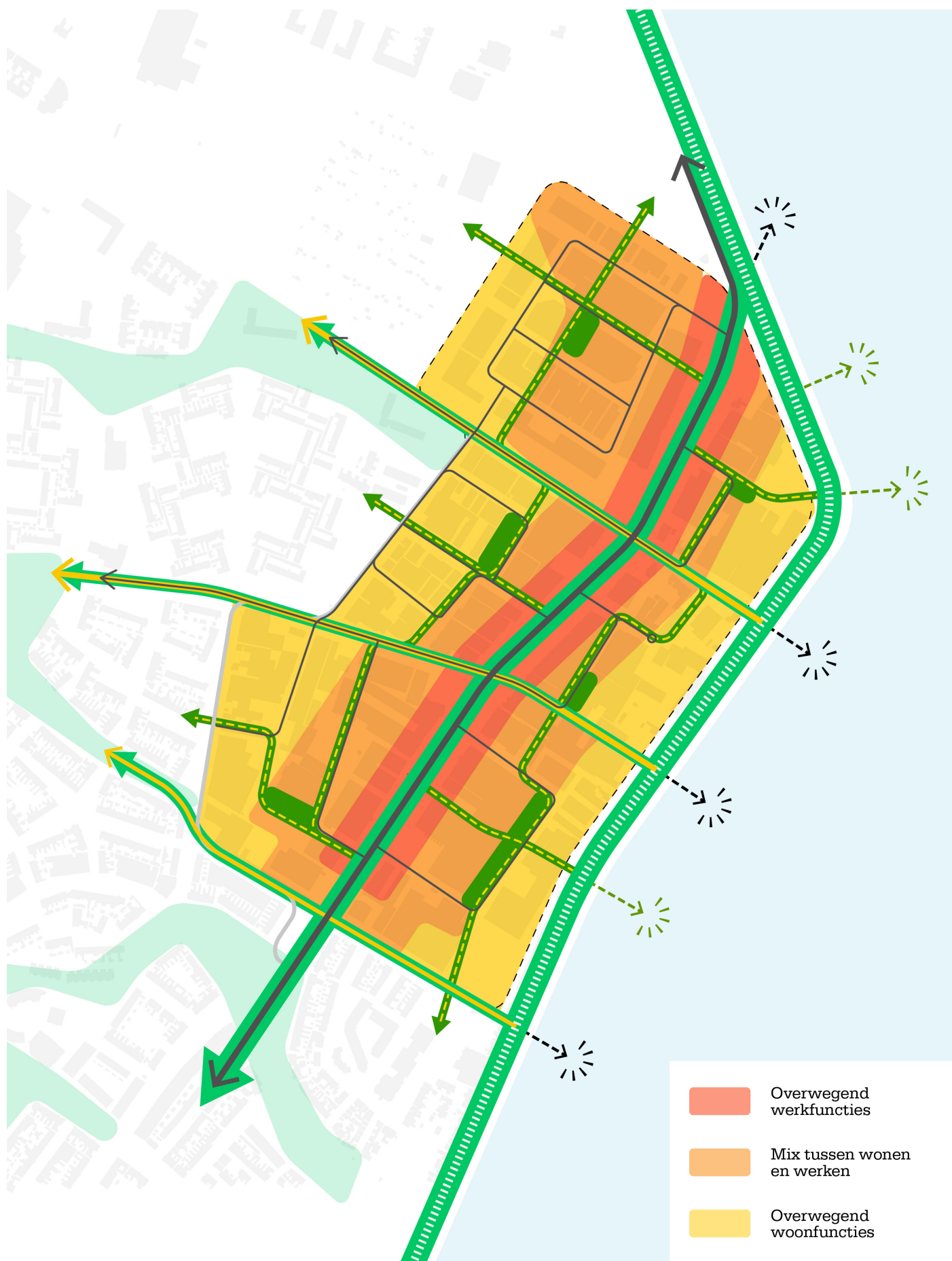
Een gemengd gebied met woningen, ateliers en kantoren (Republica Amsterdam, ontwerp: Marc Koehler Architects)

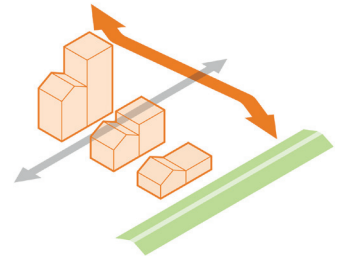
Een kantoorgebouw met aantrekkelijke plint die zich opent naar de straat (kantoorgebouw van Lieven de Key in Amsterdam)

Atelierwoningen met ruimte voor werken aan huis (Beeldhuizenfabriek in Eindhoven, ontwerp: HilberinkBosch Architecten)

Principe 7. Oplopende bouwhoogte richting Julianaweg

De transformatie van bedrijventerrein Julianaweg biedt een unieke kans om ook het Programma Waterfront van Volendam te positioneren. Het gebied grenst over een lengte van ongeveer één kilometer direct aan de Markermeerdijk. Door het strategisch inzetten van hoogteaccenten kunnen bijzondere plekken worden gemarkeerd en indrukwekkende zichten over het Markermeer worden gecreëerd voor toekomstige bewoners.

De Sint-Vincentiuskerk – met een hoogte van ongeveer 34 meter het hoogste gebouw van Volendam – fungeert als visueel baken vanaf het water. Binnen het plangebied van de Julianaweg onderscheiden we drie milieutypen: dynamisch gemengd, productief milieu en dorps bedrijvig, elk met hun eigen bouwhoogteregime. In de spelregelkaart zijn de milieus nader toegelicht.

Hoogbouw wordt binnen het gebied slechts op enkele locaties toegestaan en uitsluitend wanneer deze onderdeel vormt van een zorgvuldig ontworpen gebouwensemble. Nieuwe hoogbouwinitiatieven dienen

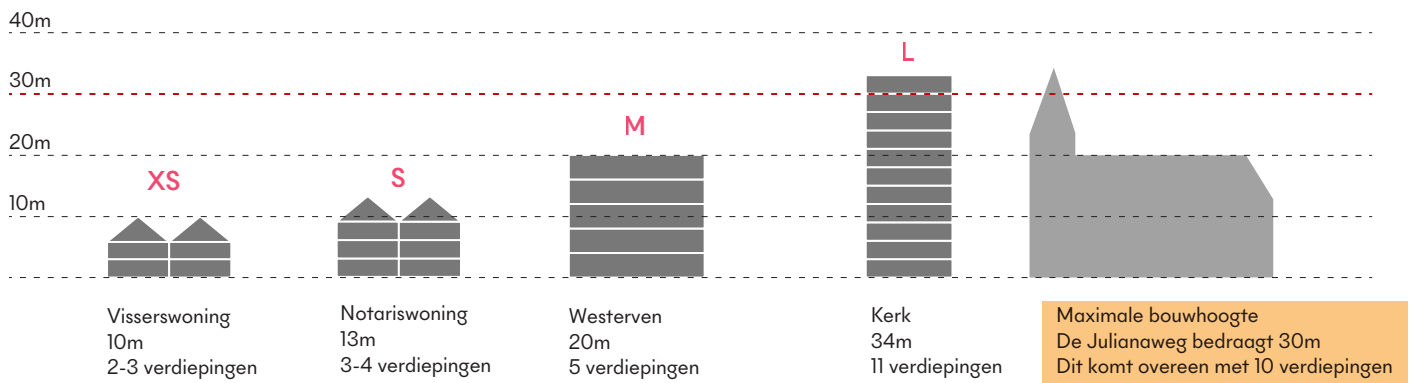
te voldoen aan vastgestelde stedenbouwkundige randvoorwaarden ten aanzien van schaal, samenhang en beeldkwaliteit, zodat de ruimtelijke structuur en identiteit van het gebied behouden blijven.

- Kleinschalige accenten tot 20 meter (hoogte van het schip van de kerk) worden zorgvuldig ingepast in het stedelijk weefsel en blijven visueel ondergeschikt vanaf het Markermeer.

- Accentbouw tussen 23 en 30 meter is beperkt toegestaan, mits zorgvuldig gepositioneerd langs de Julianaweg. Deze accenten zijn zichtbaar vanaf het Markermeer en vragen om stedenbouwkundige verfijning.

- Bouwhoogtes boven de 30 meter zijn uitgesloten.

Voor elk hoogteaccent is een volledige schaduw- en windstudie verplicht, om naast de visuele ook de omgevingsimpact in kaart te brengen.

Een waterfront op schaal van Edam-Volendam (foto: Waterfront Harderwijk)

Integreren karakteristieke bebouwing met nieuwbouw (woongebouw SILO in Deventer, ontwerp: Space&Matter)

Incidentele hoogte-accenten markeren het nieuwe stadsdeel (De Vuurtoren, Harderwijk)

3.2 Structuurkaart

De zeven ruimtelijke principes leiden tot één structuurkaart

Gebouwde omgeving

- Kernmilieu met veel reuring
- Mix van werken en wonen aan de Julianaweg
- Overwegend wonen
- Behoudenswaardige gebouwen
- Hoogteaccent

Oriëntatie gebouwen aan de straat

- Levendige plinten kernmilieu
- Levendige plinten Julianaweg
- Levendige plinten (werken)
- Oriëntatie voorgevel aan de straat
- Mogelijke oriëntatie voorgevel
- Oriëntatie woonbebouwing tot de dijk

Ruimtelijke hoofdstructuur

- Julianaweg - levendige straat
- Monseigneur C. Veermanlaan - herprofilering als verblijfsstraat
- Dijkgraaf de Ruiterslaan - herprofilering met water als drager
- Herprofilering Parallelweg met toevoeging van groen
- Groene doorbraken t.b.v. langzaamverkeer
- Buurtparkjes t.b.v. verblijf en ontmoeting

Maaiveld

- Groen
- Water
- Bestaande bomen
- Suggestie nieuwe bomen straatprofielen

Algemeen

Het transformatiegebied Julianaweg zal op zichzelf straks een diversiteit qua ruimtelijke functies, typen gebouwen, leeftijden en fasen van ontwikkeling kennen. Hier is het zaak dat de openbare ruimte organisch mee kan bewegen met de stapsgewijze transformatie, maar tegelijk zo robuust wordt ingericht dat zij ook de nodige samenhang in de buurt weet te brengen.

Vier aspecten staan bij de inrichting van de openbare ruimte bovenaan:

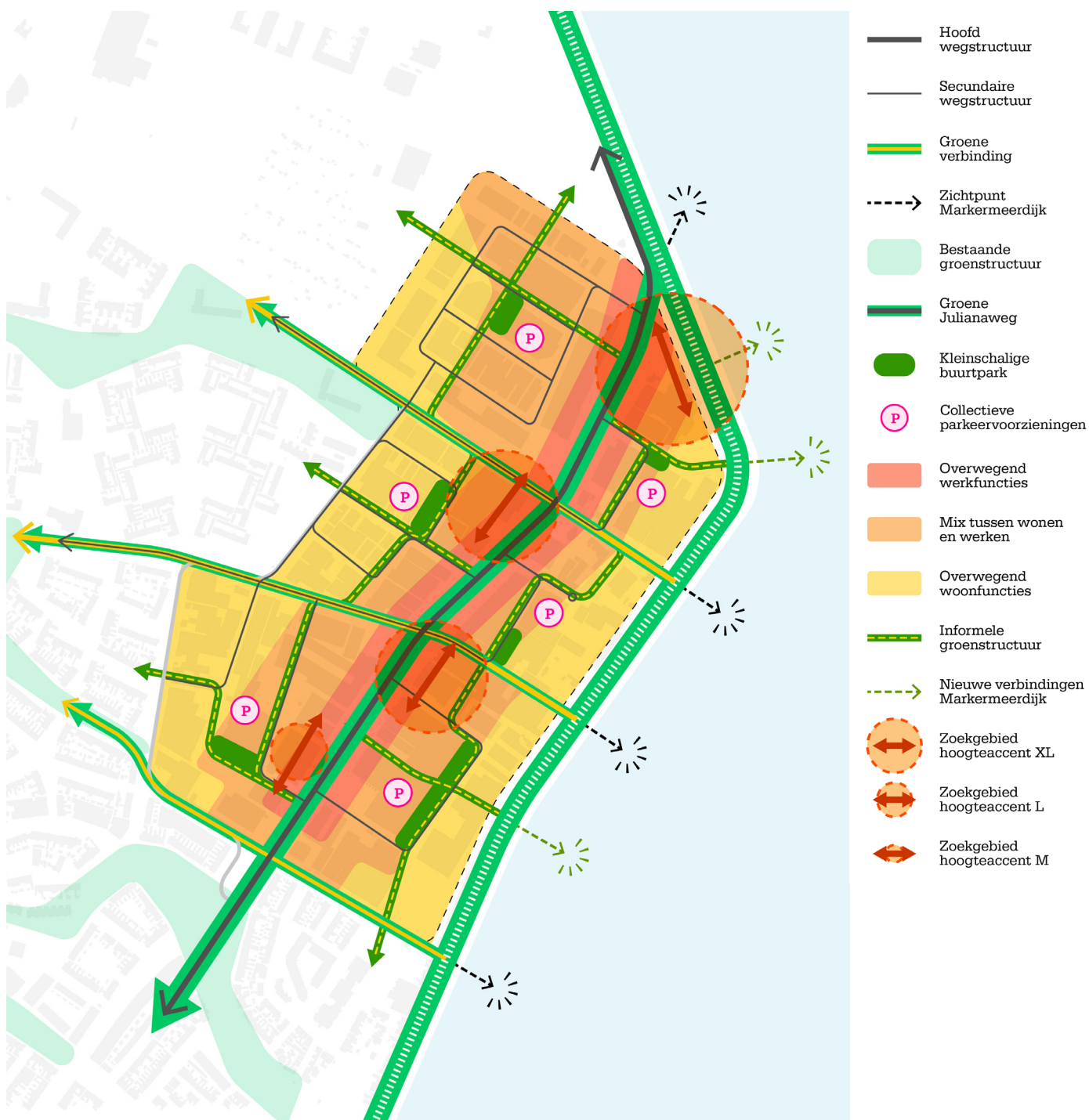
1. verbeteren van de bestaande openbare ruimte, zodat sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat. Hierbij wordt gestreefd om het industriële karakter te behouden;
2. het vergroten van het oppervlak openbare ruimte, passend bij een woon- en werkomgeving;
3. oog houden voor de verkeersveiligheid op straat;
4. het gebied toekomstbestendig maken, met voldoende mogelijkheden voor opvang van water en het toevoegen van groen.

Kijkend naar de huidige staat van de openbare ruimte is duidelijk dat een kwaliteitsimpuls belangrijk is. Straten worden nu gedomineerd door bedrijvigheid, geparkeerde (vracht)auto's, laad en losfaciliteiten. De maaiveldinrichting is sleets en verouderd en er is geen ruimte voor aangenaam verblijf. Groen is niet of nauwelijks aanwezig.

De openbare ruimte wordt heringericht voor een breed spectrum van doelgroepen: nieuwe bewoners, bezoekers, werknemers en werkgevers. Zodra een kavel transformeert wordt ruimte gereserveerd voor openbare ruimte. Die extra ruimte wordt gecreëerd door de smalste straten te verbreden en door kleine nieuwe groene ruimten (onder andere ten behoeve van verblijf) in te richten, zoals een plantsoen of buurtpark. De bestaande en de nieuwe openbare ruimte wordt zoveel mogelijk groen ingericht.

In het plangebied geldt op dit moment nog een 50 km/uur verkeersregime. Dat regime creëert steeds meer verkeersonveilige situaties omdat bij een transformatie de hoeveelheid langzaam verkeer in het gebied sterk zal toenemen. In het nieuwe ontwerp dient daarom voldoende ruimte te zijn voor voetgangers en fietsers. Op de Julianaweg, de Monseigneur C. Veermanlaan en de Dijkgraaf de Ruiterlaan na, zullen alle erftoegangswegen 30 km/uur worden. In het algemeen geldt dat de openbare ruimte rustig en vrij van obstakels wordt ingericht. Het verlagen van de verkeerssnelheid zal met maatwerk worden gerealiseerd.

Naast de verkeersveiligheid speelt ook het vergroten van de sociale veiligheid een belangrijke rol bij het inrichten van de openbare ruimte. Dit wordt onder andere opgelost door aantrekkelijke gebouwplinten die zich richten naar de straat, maar ook het inrichten van de openbare ruimte voor verblijf en het creëren van overzicht op straat. Het terugdringen van het straatparkeren draagt hieraan bij.

Een robuust ruimtelijk raamwerk als kader voor ontwikkeling

De raamwerkk kaart schetst in hoofdlijnen het ruimtelijk kader voor de geleidelijke transformatie van de Julianaweg als geheel. Als aanpasbaar ontwerp biedt het ruimte aan uiteenlopende programmatische invullingen, zonder de samenhang te verliezen. De belangrijkste ruimtelijke structuren worden indicatief weergegeven en vormen de basis voor een geïntegreerd netwerk van openbare ruimten, een functioneel mobiliteitssysteem en een robuust groen- en waternetwerk. Dit geheel zorgt voor een sterke verbinding met de omliggende gebieden. Tegelijkertijd bouwt het voort op bestaande kwaliteiten zoals de historische landschapsstructuur, de oriëntatie van de bebouwing, de aanwezige infrastructuur en de huidige kadastrale eigendomsverhoudingen.

Hieronder worden de belangrijkste elementen uit de raamwerkk kaart nader toegelicht.

Julianaweg: sfeer van continue laan

De Julianaweg is een doorgaande autoverbinding (50 km/uur) en een belangrijk onderdeel van de infrastructuur. Het wegprofiel dat recent (2023) opnieuw is ingericht, heeft de potentie van een laan dat de ruggengraat vormt, de basis van toekomstige ontwikkelingen. Aan de Julianaweg wordt werken afgewisseld met wonen. Een belangrijk onderwerp bij het maken van een aantrekkelijke straat is de beleving op ooghoogte. Het programmeren van levendige plinten van gebouwen draagt sterk bij aan de sociale veiligheid en oriëntatie. Functies en programma krijgen zichtbare activiteit en levendige uitstraling met variaties aan functies per deelgebied. Het maken van adressen (entrees van bedrijven, winkels en entreehallen van woongebouwen) aan de straat en het plaatsen van de nieuwbouw in de rooilijn draagt bij aan het realiseren van een continue en eenduidige sfeer van de toekomstige laan.

Woningbouw maakt belangrijk deel uit van het straatprofiel van de Julianaweg (woningbouwcomplex Naebalsan-dong Seoul; architect OBBA)

Dwarsverbindingen

De dwarsroutes Monseigneur C. Veermanlaan-Dijkgraaf de Ruiterslaan in het gebied (en in mindere mate de buiten het plangebied gelegen Zusterschoolstraat (onderdeel van de oude kom) en de Papaverstraat) vormen de levensaders. Het activeren van deze belangrijke dwarsverbindingen versterkt de ruimtelijke samenhang tussen het plangebied, de omliggende wijken en het landschap van het Markermeer. Essentieel hierbij zijn de zichtlijnen richting het Noordeinde, die het perspectief openen naar de dijk en het water. Deze fysieke verbindingen bieden niet alleen oriëntatie, maar maken ook de karakteristieke schaal en structuur van het waterfront beter duidelijk. Verbindingen met de dijk zijn alleen bedoeld voor langzaam verkeer. Extra verkeer op de Zusterschoolstraat en de Papaverstraat zijn niet gewenst.

Introductie van een reeks ‘buurtparkjes’

Een reeks buurtparkjes markeren de belangrijkste openbare ruimteplekken in het gebied. De parkjes zijn brandpunten binnen het weefsel, gevormd door lokale verbredingen van het stratenpatroon. Soms vormen het letterlijke doorbraken van bestaande (bebouwde) kavels. De groene parkruimtes vervullen een verbindende rol en activeren de openbare ruimte door eigentijdse verblijfsplekken te creëren. Zo stimuleren we ontmoeting en creëren we nieuwe, dorpse gemeenschappen. De buurtparkjes bieden ruimte voor uiteenlopende functies — van een zonnig terras, speelplek of een bankje tot een tijdelijke buitenwerkplek. Daarnaast is een enkel buurtpark geschikt voor kleinschalige evenementen zoals straattheater of bijeenkomsten voor de buurt. De inrichting maakt multifunctioneel gebruik mogelijk, waarbij flexibiliteit en inclusiviteit centraal staan.

De gevarieerde invulling van de verschillende parkjes draagt bij aan een consistent ruimtelijk thema, dat als rode draad fungeert binnen de ontwikkeling van de deelgebieden. Elk parkje krijgt een eigen karakter, geïnspireerd op de specifieke dynamiek van het omliggende gebied, en levert zo een herkenbare bijdrage aan de identiteit van elk deelgebied.

Nieuwe (wenselijke) verbindingen en routes

In aansluiting op de buurtparkjes is een reeks nieuwe verbindingen en routes opgenomen in het ruimtelijk raamwerk die wenselijk zijn. Deze verbindingen en routes verbinden de buurtparkjes en vormen daarmee een fijnmazig netwerk van langzaam verkeer routes en verbindingen binnen het gebied.

De verbindingen dienen als intermediaire zone tussen nieuwe ontwikkelingen, verbinden de deelgebieden onderling en worden ingericht als wandel- en verblijfsplek. Het groene karakter van deze ruimtes domineert.

De Parallelweg en alle soortgelijke straten/lussen krijgen een flexibele en groene inrichting met de nadruk op verblijfskwaliteit. Dit betekent dat de ruimte zo wordt ingericht dat er veel groen aanwezig is en dat mensen er prettig kunnen verblijven, bijvoorbeeld om te wandelen, zitten of elkaar te ontmoeten. De inrichting kan eenvoudig worden aangepast aan veranderende behoeften.

De doorbraken in het bouwblok worden ingericht als groene doorgangen die vooral gericht zijn op langzaam verkeer zoals voetgangers en fietsers. Deze doorsteken zorgen voor een betere verbinding en doorstroming binnen de wijk en dragen bij aan een prettige, groene leefomgeving. en doorstroming binnen de wijk en dragen bij aan een prettige, groene leefomgeving.

Veel groen en langzaamverkeerroutes dragen bij aan een prettige, groene leefomgeving - Knarrenhof Zutphen (woonwijk Hof van Zutphen in Zutphen)

Integratie bestaande karakteristieke elementen en erfgoedwaarden

De landschappelijke structuren in de vorm van water en groen aan Dijkgraaf de Ruiterslaan-Noordeinde (Broeckgouw) en het water en groen aan de Zusterschoolstraat zijn overblijfselen van het historische verkavelingspatroon van de polder. Belangrijke structuren die bijdragen aan de groenbeleving in het gebied. Versterking van deze elementen door ze te verbinden met nieuwe groenstructuren versterkt de oriëntatie in het gebied en draagt bij aan de beleving van het gebied. Ook draagt een stevige groenblauwe structuur bij aan de robuustheid en ecologie van het gebied.

Ook zijn in het gebied een aantal karakteristieke industriële gebouwen aanwezig. Het fabrieksgebouw aan de Julianaweg 202 is cultuurhistorische waardevol (bron: Signaleringskaart Bestemmingsplan Julianaweg eo; Tijdsbeeld - inventarisatie cultuurhistorische waarden, ARCX-rapport 15 mei 2015). Behoud ervan is wenselijk. Dit geldt mogelijk ook voor een aantal andere gebouwen in het gebied. Bij nieuwe ontwikkelingen is het van belang zorgvuldig te beoordelen welke gebouwen, onderdelen of elementen van de bestaande bebouwing cultuurhistorische of ruimtelijke waarde bezitten en daarom behoudenswaardig zijn.

Het pand aan de Julianaweg 202, met zijn beeldbepalende karakter, biedt kansen voor herbestemming. Een passende nieuwe invulling kan daarbij fungeren als impuls en katalysator voor de ontwikkeling van het omliggende deelgebied.

Integratie oud en nieuw - Noorderhaven Zutphen (foto: Baljon landschapsarchitecten)

3.3 Typering openbare ruimte en profielen

De structuren worden versterkt met groen en zorgen voor een kwaliteitssprong

Groen en blauw raamwerk

- Doorgaande structuur Julianaweg
- Dwarsverbindingen (hoofdassen)
- Groen karakter waterfront (dijk)
- Groene inrichting straten
- Openbaar groen
- Water

Openbare ruimte

- Versterken interne groene verbindingen
- Buurtparkjes t.b.v. verblijf en ontmoeting
- Special buurtpark Parallelweg (industriel karakter)
- Zicht op de dijk

Ruimtelijke hoofdstructuur

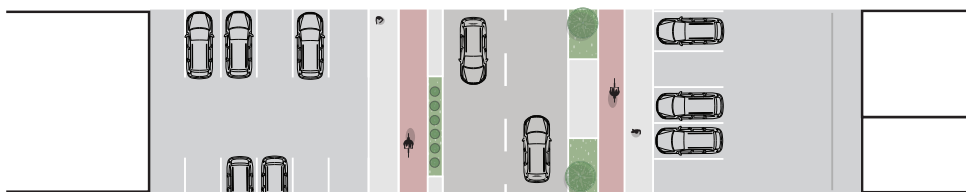
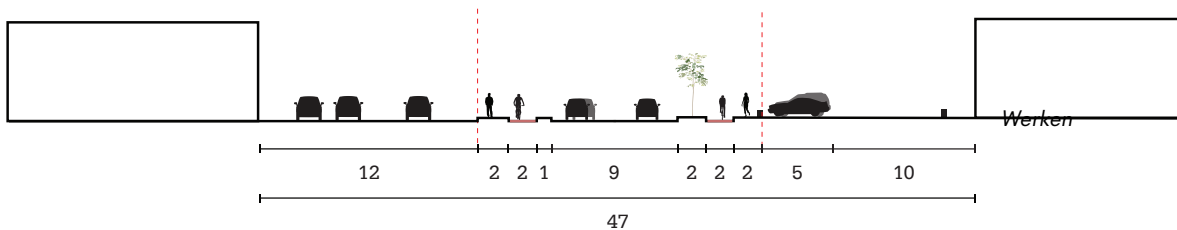
- Julianaweg - levendige straat
- Monseigneur C. Veermanlaan - herprofilering als verblijfsstraat
- Dijkgraaf de Ruiterslaan - herprofilering met water als drager
- Herprofilering Parallelweg met toevoeging van groen
- Groene doorbraken t.b.v. langzaamverkeer
- Buurtparkjes t.b.v. verblijf en ontmoeting

Bebouwing

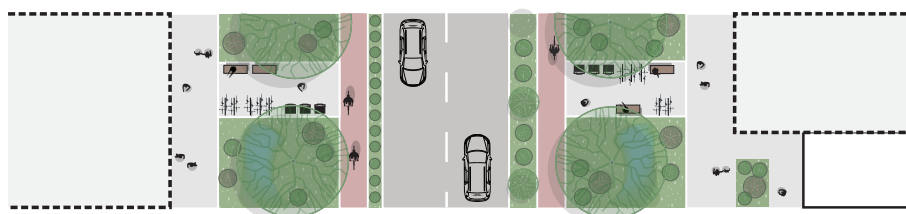
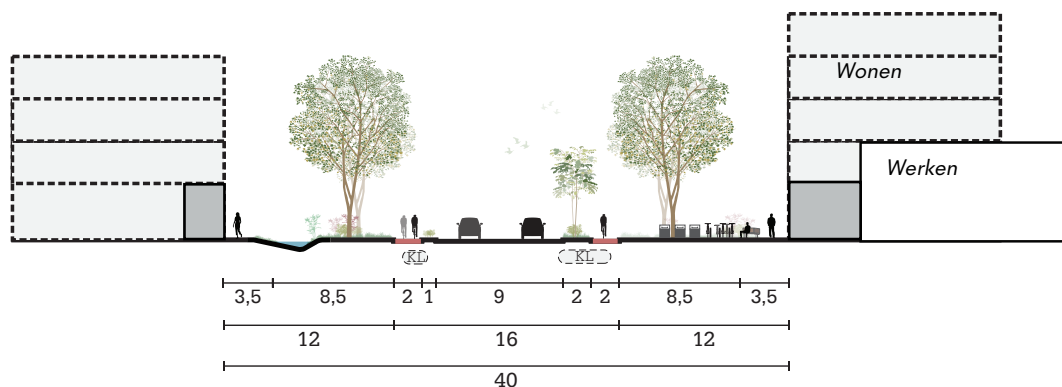
- Behoudenswaardige bebouwing (inclusief gevels)
- Hoogteaccenten als schakel in de ruimtelijke structuur
- Contour bouwvelden

Herprofilering Julianaweg - van verkeersruimte naar levendige straat

De Julianaweg transformeert van een brede, door parkeren en logistiek gedomineerde verkeersruimte (47 meter breed) naar een levendige straat met een profiel van 40 meter. In de nieuwe situatie verdwijnen parkeerplaatsen uit het straatbeeld en maken de verharde 'wangen' plaats voor groene zones met bomen en beplanting. Langs de straat ontstaat een aantrekkelijke mix van woon- en werkfuncties. Actieve en gevarieerde plinten zorgen voor levendigheid, ontmoeting en een menselijke maat in het straatbeeld.

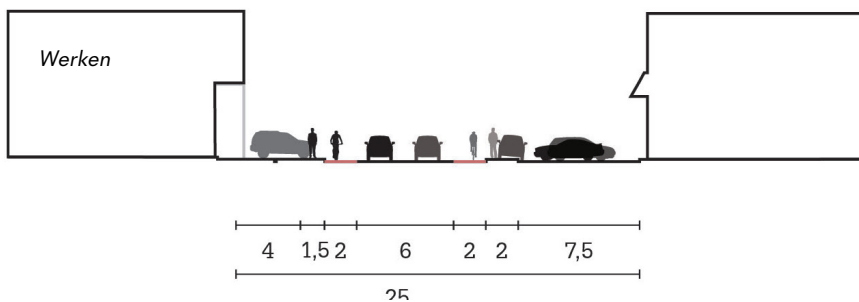
Bestaand profiel

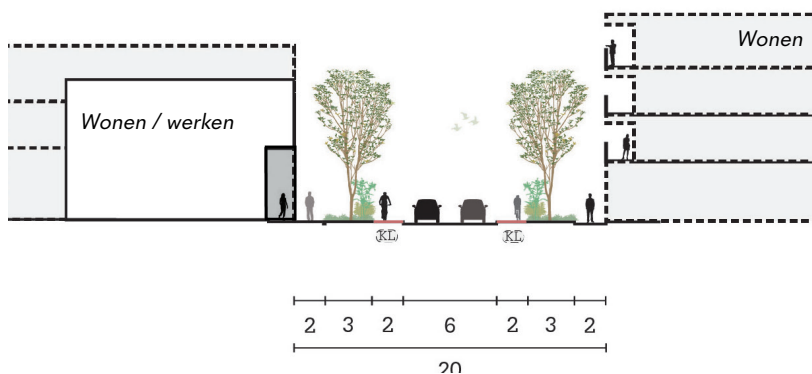
Nieuw profiel

Herinrichting Monseigneur C. Veermanlaan - groene, compacte verblijfsstraat

De Monseigneur C. Veermanlaan transformeert van een 25 meter brede wijkontsluitingsweg met een gemengde woon- en bedrijfsfunctie naar een meer stedelijke, groene verblijfsstraat. Het profiel wordt versmald tot 20 meter, waarbij een 3 meter brede groenstrook met bomen een duidelijke scheiding vormt tussen de rijbaan en de voetgangerszone. Fietzers krijgen een gescheiden voorziening. De oriëntatie van de bebouwing op de straat is essentieel voor de ruimtelijke beleving. Actieve plinten en inpandige balkons (loggia's) zorgen voor levendigheid, sociale veiligheid en interactie tussen gebouw en straat.

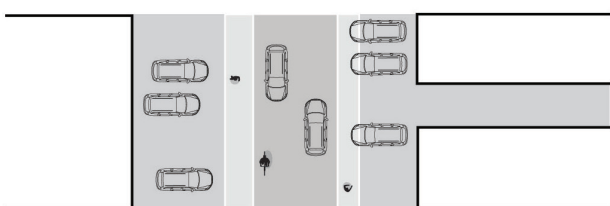
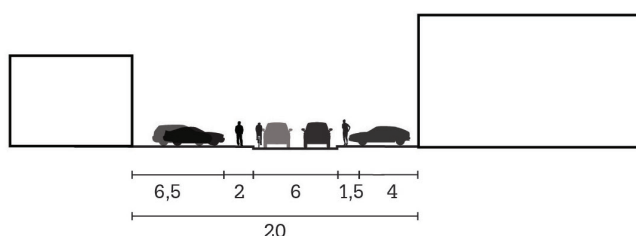
Bestaand profiel

Nieuw profiel

Herprofilering Parallelweg - twee varianten voor een kwalitatieve inrichting

De Parallelweg wordt de afstand tussen de gevels in de nieuwe situatie versmald tot een profiel van 18 meter. Voor de toekomstige inrichting zijn twee oplossingsrichtingen mogelijk. De herprofilering van de Parallelweg is representatief voor veel 'lussen' in het gebied.

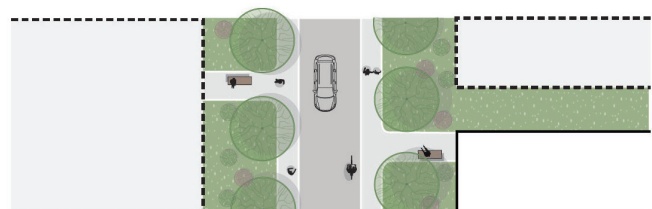
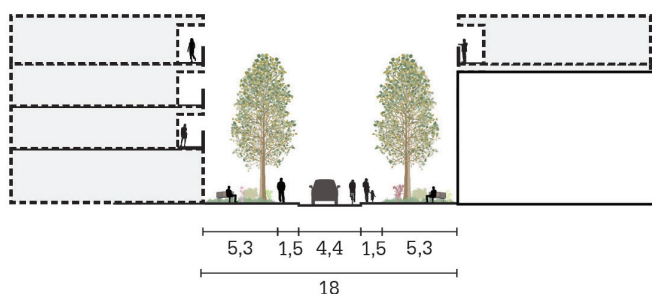
Bestaand profiel

Optie 1 - Eenrichtingsverkeer

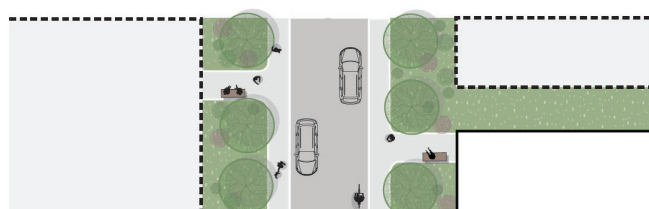
Door invoering van een eenrichtingsverkeersstructuur kan de rijbaan worden versmald. Dit creëert ruimte voor een bredere groenstrook met bomen en een aantrekkelijker verblijfsklimaat. De leefkwaliteit neemt toe, terwijl de verkeersafwikkeling beheersbaar blijft.

Optie 2 - Tweerichtingsverkeer

Bij behoud van tweerichtingsverkeer blijft de rijbaanbreedte van 6 meter gehandhaafd om de bereikbaarheid te waarborgen. Dankzij een efficiënte inrichting met twee rijstroken, voetpaden en een groene bufferzone, blijft de verkeersafwikkeling in beide richtingen veilig en overzichtelijk. De straat behoudt haar functie als wijkontsluitingsweg, met verbeterde ruimtelijke kwaliteit en meer verblijfspotentie.

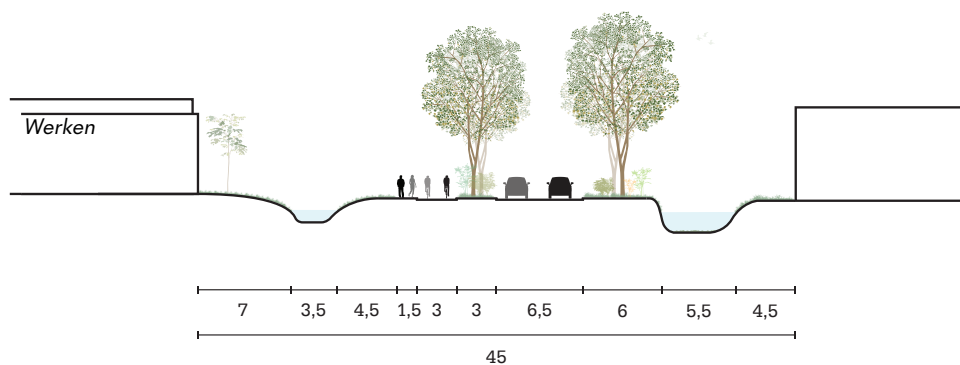
Nieuw profiel, optie 1 - eenrichtingsverkeer

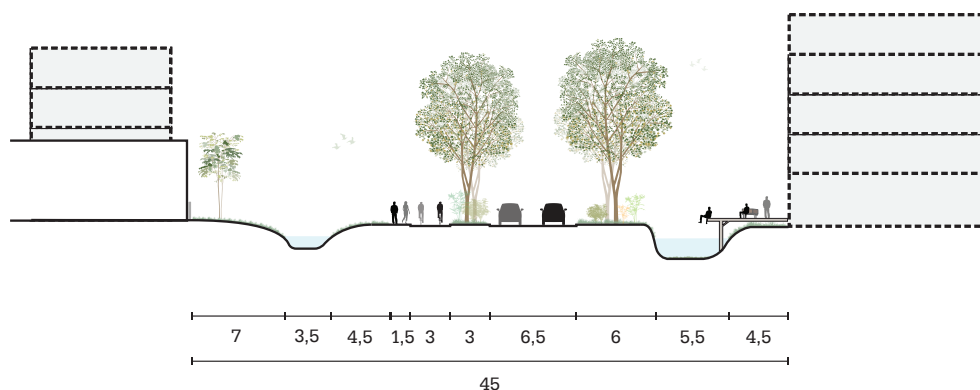
Nieuw profiel, optie 2 - tweerichtingsverkeer

Dijkgraaf de Ruiterlaan - water als drager van de ruimtelijke kwaliteit

De Dijkgraaf de Ruiterlaan, met een profiel van 45 meter, weerspiegelt de geschiedenis van polderontwikkeling en waterbeheer in de regio. De aanwezige sloten en het groene karakter geven de straat een landschappelijke uitstraling. In de nieuwe situatie wordt het water actief ingezet als ruimtelijk structuurelement: gebouwen worden georiënteerd op het groen en het water, waardoor zichtlijnen en verblijfskwaliteit verbeteren. De groene kades bieden ruimte voor het aanleggen van informele verblijfsplekken, waarmee het functionele waterlandschap wordt verbonden met het dagelijks gebruik en de beleving van de openbare ruimte.

Bestaand profiel

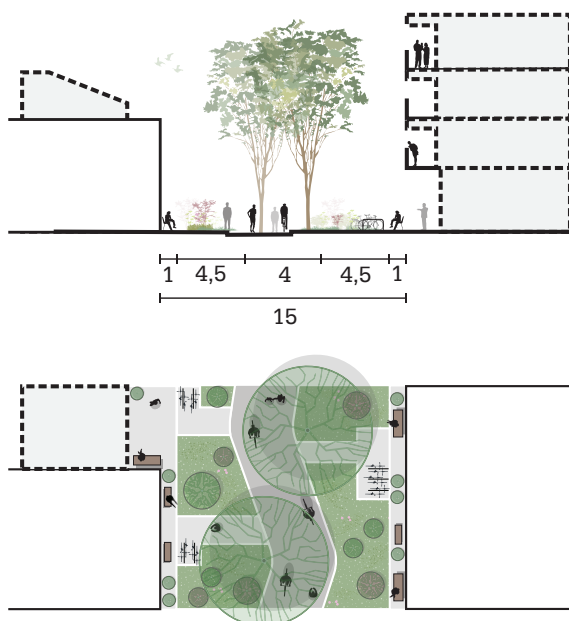
Nieuw profiel

Groene doorbraken als informele routes en verblijfsruimtes

Binnen elk bouwveld of gebouwcluster zijn strategisch geplaatste doorbraken opgenomen in het ruimtelijk raamwerk. Deze informele groene routes sluiten aan op een fijnmazig netwerk voor voetgangers en fietsers en versterken de algehele toegankelijkheid van het gebied.

Het profiel van deze routes bestaat uit een 15 meter brede zone met een informeel karakter, waar verblijf en langzaam verkeer centraal staan. Een vier meter brede 'loper' vormt de ruggengraat van de route, waaraan entrees van gebouwen zijn gekoppeld en waar ruimte is ingericht voor fietsparkeren en ontmoeting.

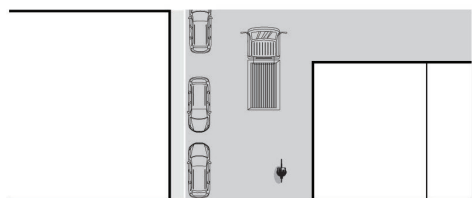
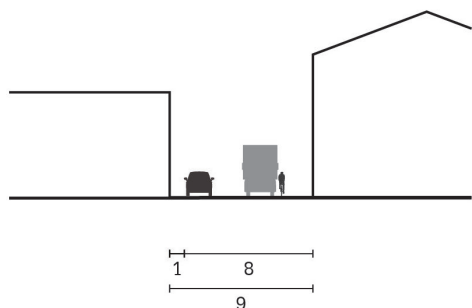
De groene inrichting is leidend: beplanting en bomen in de vollegrond zorgen niet alleen voor een aangenaam straatbeeld, maar dragen ook bij aan de ecologische waarde, verkoeling en opvang van regenwater.

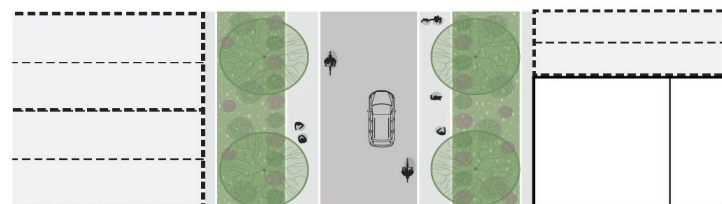
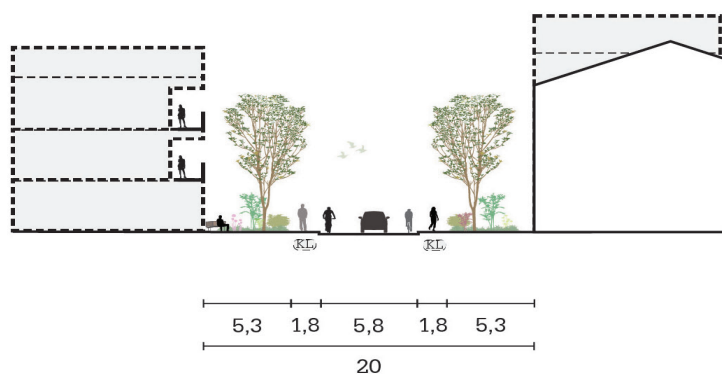
Nieuw profiel

Verbinding tussen deelgebied 2 en 4 – versterking hoofdas en verblijfswaarde

De verbinding tussen deelgebied 2 en 4 (Julianaweg) ligt in het verlengde van de Monseigneur C. Veermanlaan en fungeert als een belangrijke dwarsroute binnen het gebied. Het bestaande profiel van 8 meter wordt verbreed naar 20 meter en krijgt een overwegend groene inrichting. Deze verbreding biedt ruimte voor voetgangers, fietsers en verblijf. Als de toekomstige bebouwingsstructuur hier aanleiding toe geeft, kan het profiel verder worden verbreed om extra verblijfskwaliteit en programma (zoals zitranden, groenzones of fietsparkeren) toe te voegen. Zo groeit de route uit tot een aantrekkelijke, groene verbinding met functionele en ruimtelijke meerwaarde.

Bestaand profiel

Nieuw profiel

4. Spelregels

Dit hoofdstuk beschrijft de stedenbouwkundige spelregels voor de bouwvelden die volgen uit de ruimtelijke dragers en de structuurkaart.

De in dit hoofdstuk opgenomen spelregelkaart en spelregels bieden bedrijven en ontwikkelaars duidelijkheid om zelf invulling te geven aan een initiatief. Op de spelregelkaart staan de globale kaders, zoals toegestane bouwvolumes en programma. De spelregels bestaan vervolgens uit een set van stedenbouwkundige en overige spelregels. De stedenbouwkundige spelregels bevatten een concretisering van stedenbouwkundige principes waaraan moet worden voldaan. De overige spelregels bestaan vervolgens uit twee delen: algemene spelregels (in deze paragraaf) en gedetailleerde spelregels, die in een bijlage zijn uitgewerkt.

Bij het uitwerken van de spelregels is gestreefd naar draagvlak bij belanghebbenden. Aan de hand van concrete initiatieven is de werkbaarheid van de spelregels getoetst door het uitvoeren van zogenaamde botsproeven. Bij deze verkenning zijn ook eigenaren binnen het gebied geconsulteerd. Bevindingen zijn verwerkt in de spelregels.

De gemeente behoudt zich het recht voor om spelregels en ontwikkelkader aan te passen om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en bevindingen tijdens het transformatieproces. De spelregelkaart en spelregels zijn geen juridisch document. Partijen kunnen er geen rechten aan ontleen. Maar ze scheppen wel verwachtingen, omdat ze duidelijkheid aan eigenaren en ontwikkelaars geven wat de gemeente met een gebiedsontwikkeling wil dan alleen een globale visie of strategie. Met deze regels komen ruimtelijke initiatieven sneller tot stand binnen de gestelde kaders.

*Individuele herontwikkeling industrieel gebouw Rozenburg
(DerksenWindt architecten)*

Collectieve herontwikkeling industrieel gebouw Cityfab Laken, België

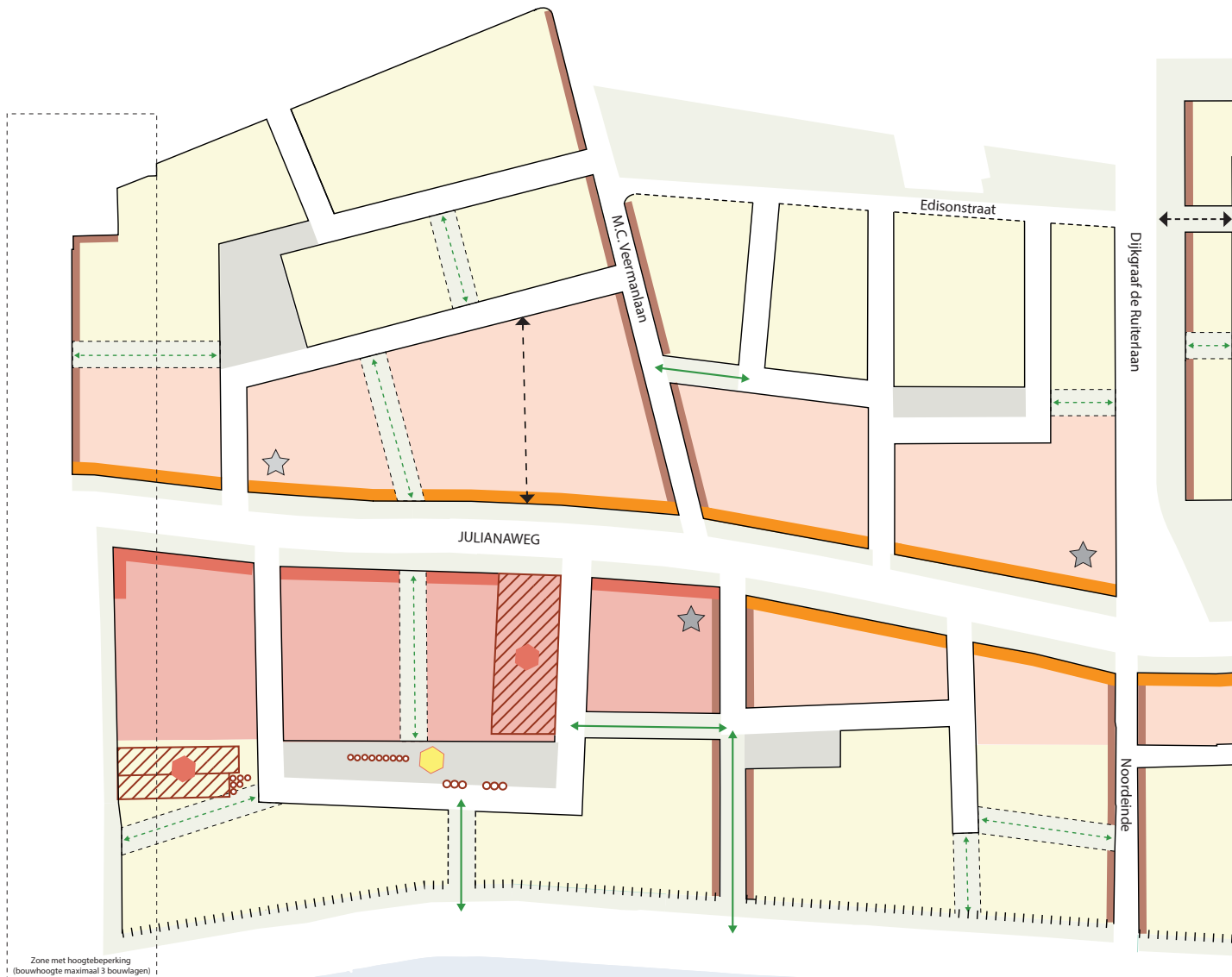
*Herprogrammering naar wonen - referentie loodswoningen Cruquius
Amsterdam (LEVS architecten)*

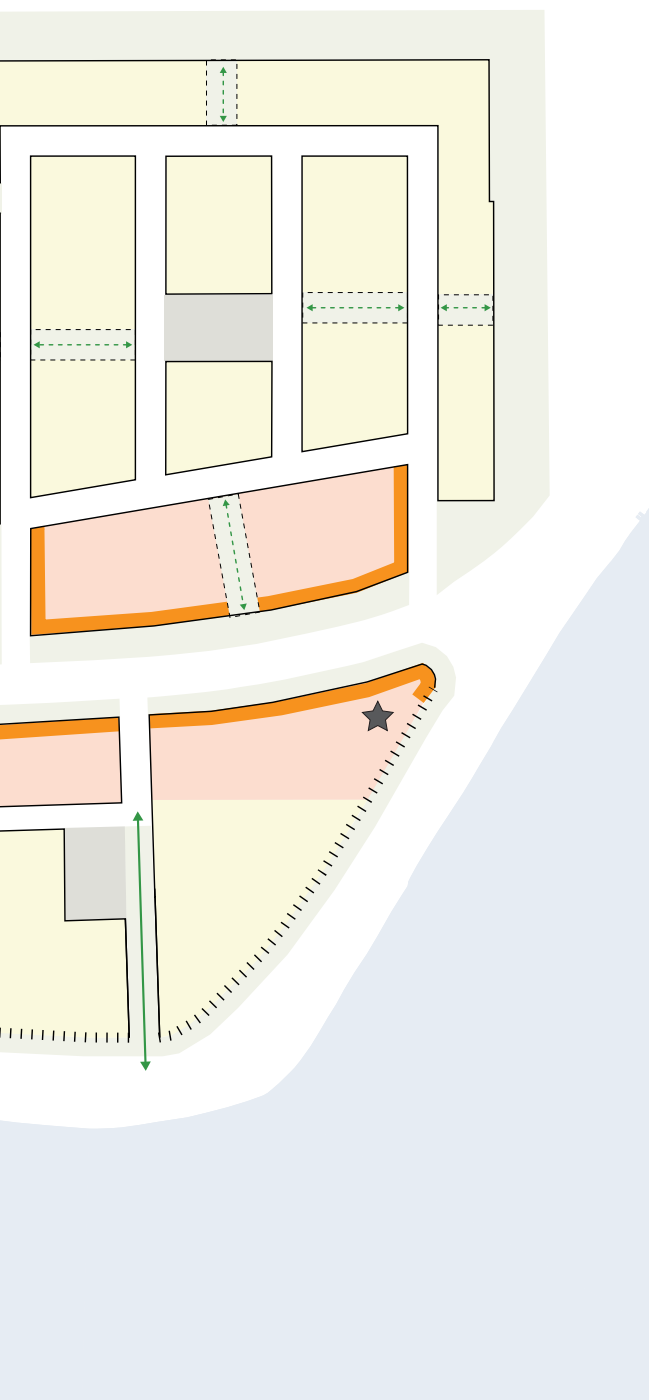
De hiernaast weergegeven referentiebeelden tonen mogelijke scenario's voor de herontwikkeling van de Julianaweg, gericht op intensivering van het bedrijventerrein door individuele en/ of collectieve herontwikkeling, de transformatie en herprogrammering van bestaande bedrijfsbebouwing waarbij de herkomstwaarde van het bestaande vastgoed optimaal wordt benut, en op functiemenging met uiteenlopende accenten – van een primair op werken gerichte invulling tot overwegend wonen, of een evenwichtige combinatie waarin wonen en werken in balans zijn.

Evenwichtige combinatie waarin wonen en werken in balans zijn

4.1 Spelregelkaart

Bouwvelden

- **DYNAMISCH GEMENGD** - Kernmilieu met veel reuring (FSI 2.0; bouwhoogte 4-5 lagen; minimaal 20% niet-wonen; minimaal 50% groen totaal, waarvan minimaal 10% volle grond)
- **PRODUCTIEF MILIEU** - Mix van werken en wonen aan de Julianaweg FSI 2.0; bouwhoogte 4-5 lagen; minimaal 10% niet-wonen; minimaal 50 % groen totaal, waarvan minimaal 10% volle grond
- **DORPS BEDRIVING** - Rijke variatie gebouwtypologieën, gestapeld met mix aan woon- en werkfuncties (FSI 1.5; bouwhoogte 3-4 lagen; maximaal 10% niet-wonen; minimaal 70% groen totaal, waarvan minimaal 20% volle grond)

Stad op ooghoogte

- Kerngebied - Ultodrigende plinten met een commerciële, culturele- of zorgfunctie. Waardevolle gebouwen zoals Nivosch Schoenenfabriek vormen de publieke parels van de wijk
- Julianaweg - Afwisseling van werk- en woongebouwen bepalen het straatbeeld. De plint is transparant, vormt een prettige overgang naar de straat en accentueert de belangrijkste dwarsroutes M.C. Veermanlaan en Dijkgraaf de Ruiterlaan
- Dwarsverbindingen - Representatieve werkfuncties in de plint (combinatie van kantoren, kleinschalige bedrijvigheid en/of wonen)
- Dijkbebouwing - Kleinere korrel met meer ruimte voor groen. Voornamelijk woonfuncties
- Orientatie voorgevel - Voordeuren aan de straat
- Mogelijke orientatie gevels aan het groen (oa Edisonstraat)

Specials

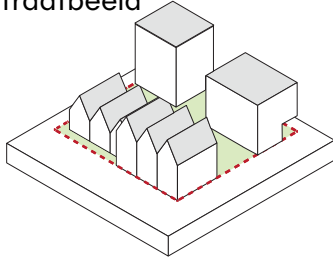
- Magneetfunctie - industrieel karakter buurtpark
- Gebouwen die behoudenswaardig zijn worden getransformeert, met aandacht voor de bijzondere industriële architectuur
- Hoogteaccent - Woongebouwen met plintfunctie. Bouwhoogtes 20-23 -30 meter (maximum bouwhoogtes)

Openbare ruimte

- Buurtpark
- Bestaande verbinding
- Nieuwe verbinding voor langzaam verkeer
- Verbinding 15 meter breed; min 80% groen; bomen in volle grond

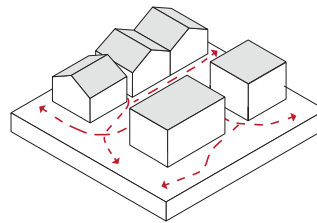
4.2 Stedenbouwkundige spelregels

1. De bebouwing volgt grotendeels de rooilijn en versterkt daarmee een levendig en gevarieerd straatbeeld

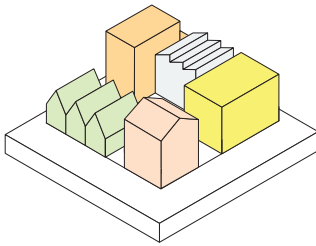
- De bebouwing staat overwegend in de rooilijn, doch met een maximum van 70%
- Verspringingen zorgen voor een dynamisch, organisch straatbeeld (punt 5)

2. Bouwvelden zijn publiek toegankelijk

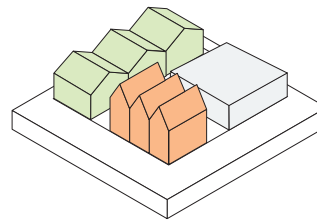
- De bebouwing biedt ruimte voor publieke doorgangen
- Ten minste twee, bij voorkeur drie of meer toegankelijke openingen per deelgebied
- Minimale breedteprofiel doorgangen is 3.00 meter

3. Elk gebouw heeft zijn unieke vorm en karakter

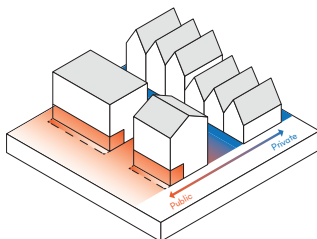
- Herkenbare vorm en functie van het gebouw
- Diversiteit in architectuur, materialen, kleuren en geschiedenis
- Onderscheidend op basis van sfeer van de plek en deelgebied

4. Pandsgewijze ontwikkeling binnen bouwclusters

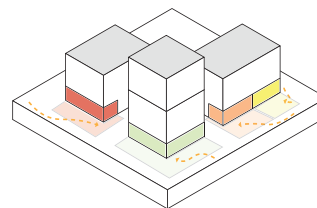
- Variatie aan kavelbreedtes voor een levendig straatbeeld
- 'Staande' (hoger dan breed) en 'liggende' panden (breder dan hoog) wisselen elkaar af
- Naastgelegen panden t.o.v. elkaar moeten in hoogte met één verdieping verspringen.

5. Goede overgang tussen privé en openbaar

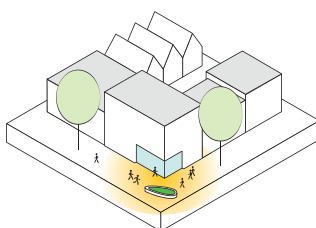
- Gebouwen met publieke functie georiënteerd op de straat
- Overgang woningen naar de straat met een bufferzone (Delftse stoep of voortuin)
- Balkons aan de straat worden aangemoedigd

6. Transparante en uitnodigende plinten

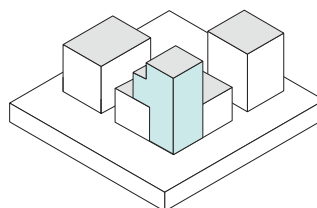
- Transparante plint voor een levendig straatbeeld en sociale veiligheid
- Woonplint minimaal 3.50 meter hoog
- Werkplint minimaal 4.50 meter hoog
- Extra architectonische aandacht voor de begane grond

7. Levendige gebouwhoeken

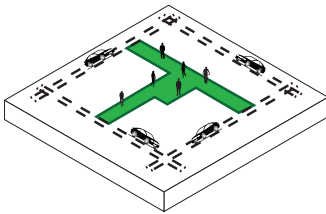
- Hoeken van gebouwen als belangrijke oriëntatiepunten
- Ruimtes op belangrijke hoeken gereserveerd voor levendige functies
- Zichtlijnen bij bochten (?)

8. Hoogteaccenten worden in samenhang met de onderbouw ontwikkeld

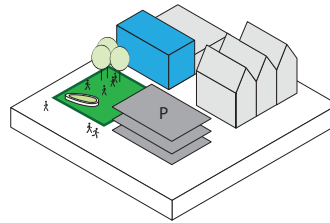
- Het bouwaccent maakt onderdeel uit van een bouwcluster met aantrekkelijke functie in de plint
- Bouwaccenten bij voorkeur op de hoek van de straat
-

9. Stimuleer sociale ontmoeting

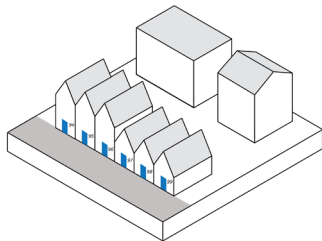
- Bouwvelden of gebouwclusters zijn verbonden met de straten door een fijnmazig voetganger/fiets netwerk
- Stimuleer hierin ontmoeting d.m.v. inrichtingselementen en het ontwerp van de binnentuinen

10. Slim gebruik van de beschikbare ruimte

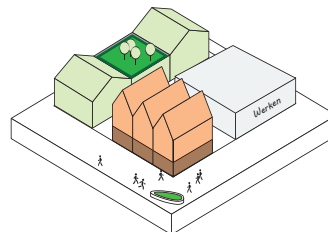
- Nieuwe ontwikkelingen zijn van toegevoegde waarde voor de leefomgeving
- Parkeren wordt hoofdzakelijk collectief opgelost
- Groene gevels en collectieve binnentuinen worden aangemoedigd

11. Adressen op straatniveau

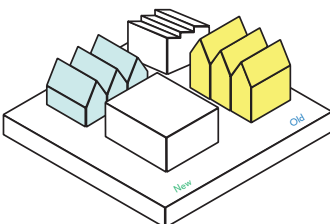
- Voldoende voordeuren aan de straat zorgen voor sociale cohesie en ogen op de straat

12. Programmatische mix op gebouw- en blokniveau

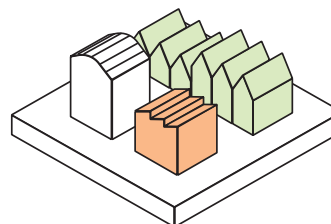
- Diverse mix van functies op cluster en gebouwniveau

13. Mix van bestaand en nieuw

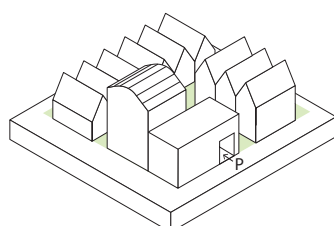
- Een zorgvuldig samengestelde mix van bestaande en nieuwe bebouwing die elkaar versterken
- Zorgen voor samenhang en continuïteit in het straatbeeld

14. Zichtbaar maken industrieel verleden

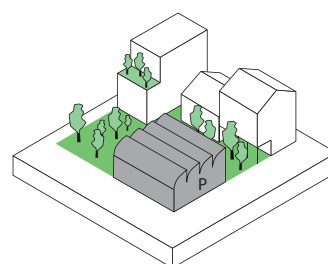
- Nieuwbouw kent een stoer en industrieel uiterlijk, zichtbaar in gebouwtypologie of dakvorm
- Variatie tussen gebouwen is gewenst

15. Parkeren op eigen terrein

- Parkeren op eigen terrein en uit het zicht
- Deelmobiliteit en samenwerkingen met andere ontwikkelingen wordt gestimuleerd
- Parkeergebouwen krijgen fraai uitgewerkte gevels

16. Bijdrage leveren aan circulariteit en duurzaamheid

- Zoveel mogelijk groen en verblijfskwaliteit toevoegen
- Bijdragen aan het versterken van de lokale biodiversiteit en het bevorderen van natuurinclusief bouwen.
- Hergebruik van materiaal uit de omgeving wordt gestimuleerd

4.3 Overige spelregels

Voor ieder initiatief binnen Julianaweg gelden, naast de spelregelkaart en stedenbouwkundige spelregels, nog overige spelregels. Deze spelregels bestaan uit twee delen: basis spelregels, opgenomen in deze paragraaf; en uitgewerkte spelregels, opgenomen in de bijlage ‘uitwerking spelregels Julianaweg’. De bijlage maakt integraal onderdeel uit van het ontwikkelkader. Er is gekozen voor een bijlage omdat op basis van ervaringen bij de eerste ontwikkelinitiatieven het inzicht kan ontstaan dat aanpassing van de spelregels gewenst is. Aanpassing van een bijlage is dan mogelijk zonder het volledige ontwikkelkader aan te hoeven passen.

Basis spelregels

- Een gemengd gebied bestaat uit een levendige mix van wonen, werken en voorzieningen in een juiste balans. Voor een succesvol gemengd gebied moet worden voorkomen dat één van de functies overheerst, waardoor een gevoel wordt opgeroepen dat men woont op een bedrijventerrein of werkt in een woonwijk. Mengen creëert kruisbestuiving, mengen vermindert mobiliteit, gemengde gebieden zijn leefbaarder, gemengde gebieden passen zich beter aan (adaptief), mengen stimuleert delen, mengen ligt goed in de (vastgoed) markt, mengen kan een impuls geven aan aangrenzende gebieden.
- De beoogde transformatie zal er één van lange adem zijn. Het meest ideale scenario is dat stapsgewijs en deelgebiedsgewijs de transformatie plaatsvindt, te beginnen vanuit de randen naar het midden van het gebied. De kans hierop is echter klein. Een gevolg van de gekozen ontwikkelstrategie is dat initiatieven op meerdere, niet met elkaar samenhangende locaties worden gerealiseerd. Dit kan een druk leggen op de leefbaarheid en veiligheid voor nieuwe inwoners na

het realiseren van initiatieven. Er kan sprake zijn van een tijdelijke situatie, immers een transformatie is nooit in één keer af. Maar als omliggende bedrijven niet kiezen voor transformatie, kan er ook sprake zijn van een eindbeeld voor het betreffende initiatief. De gemeente zal daarom bij de beoordeling van nieuwe initiatieven ook de leefbaarheid en veiligheid op korte en lange termijn in acht nemen.

- Bedrijven kunnen aan de hand van het Ontwikkelkader en de spelregels oordelen of transformatie een optie is. De voorkeur gaat uit om bedrijfsperven in samenhang te beoordelen en te ontwikkelen; dat biedt kansen voor goede stedenbouwkundige invulling, het combineren van functies (zoals parkeren) en het realiseren van goede openbare ruimte. Anderzijds is het belangrijk dat kleinere initiatieven mogelijk zijn, die bijvoorbeeld als katalysator kunnen dienen voor een transformatie in een deelgebied. Door middel van spelregels, maar meer nog dan dat, door het gesprek te voeren, stimuleren we samenwerking van naast elkaar gelegen partijen, zodat initiatieven succesvol kunnen worden uitgewerkt.
- Het is denkbaar dat er zoveel initiatieven bij de gemeente worden ingediend die voldoen aan de spelregels dat, als ze allemaal slagen, het in de omgevingsvisie gehanteerde aantal van 740 woningen wordt overschreden. In dat geval geeft de gemeente voorrang aan initiatieven die tot gevolg hebben dat belemmerende milieucontouren worden weggenomen. En daarmee samenhangend dat het relatief zware verkeer, dat veelal meekomt met bedrijven in de hogere milieucategorieën, afneemt. Het geven van een dergelijke voorrang kan betekenen dat andere initiatieven in de wachtstand komen.
- Er zal sprake zijn van een langlopend proces, zonder een duidelijk eindpunt. Er kan nu niet worden vastgesteld hoe en wanneer een transformatie ‘af’ is. Immers bedrijven die er nu voor kiezen hun activiteiten op locatie door te zetten, kunnen over enkele decennia tot een ander besluit komen. De ambitie blijft een gemengd woon-werkgebied. Bij het verdwijnen van bedrijvigheid, bijvoorbeeld door verhuizing naar de Purmer, kan ook sprake zijn dat nieuwe vormen van bedrijvigheid worden teruggebracht, passend bij een woon-werk omgeving. Vanwege de lange

looptijd kan de behoefte aan woningen, zowel in aantal als in doelgroepen, wijzigen. Mocht aan de hand van onderzoek en marktontwikkelingen blijken dat er behoefte is aan meer dan 740 woningen en of een andere samenstelling, dan kan dit door de gemeente worden aangepast.

- Flexibiliteit houden in het transformatieproces is belangrijk. Te veel en te gedetailleerde spelregels geven wellicht veronderstelde duidelijkheid maar kan ook een transformatie volledig op slot zetten. Het formuleren van essentiële spelregels daarentegen is ook nodig en geven duidelijkheid. Maar er is speelruimte nodig om – toegespitst op de situatie – te kunnen bewegen. Voor duidelijkheid naar alle partijen hanteren we de volgende uitgangspunten:
 - consistent gemeentelijk beleid voor alle ontwikkelingen.
 - gebiedsgerichte afwijking van beleid is mogelijk, maatwerk afgestemd op haalbaarheid en locatie
 - duidelijkheid voor initiatiefnemers
 - prioriteit aan partijen die voldoen aan de essenties (zie hierboven)
- Voor ieder initiatief geldt een 'gelijkwaardigheidsprincipe'. Dit houdt in dat als initiatiefnemers een voorstel doen van gelijkwaardige kwaliteit en daarmee afwijken van het ontwikkelkader en de spelregels, dat de gemeente dat zal meenemen in de beoordeling. Besluitvorming hierover is voorbehouden aan de gemeente.
- Het uitgangspunt is dat bedrijven niet worden onteigend, worden gedwongen om te transformeren of te verhuizen. Over de hele linie gaat het om vrijwilligheid om mee te werken aan transformatie. Bij plandelen die essentieel zijn voor de ruimtelijke structuur en waarbij medewerking van de eigenaar essentieel is, zal het gesprek worden gevoerd.

Actieve plinten openen naar de straat en kennen een divers gebruik (Foto: Albert Herder, Noorderhaven Zutphen)

Funciemix door wonen en werken te integreren binnen het bouwblok genereert meerwaarde voor de omgeving - Hackney Wick Londen (foto: Jim Stephenson, courtesy of dRMM)

5. Programma

Dit hoofdstuk schetst de
programmatische ambitie om van
de Julianaweg een aantrekkelijke
omgeving te maken voor
uiteenlopende doelgroepen.

In het gebied is een goede mix van verschillende doelgroepen en functies gewenst. Het gebied zal langzaam gaan verkleuren en daarmee zal ook langzaam aan de vraag naar bepaalde (maatschappelijke) voorzieningen toenemen. Daarnaast is het voor de levendigheid van de wijk nodig om niet alleen te focussen op wonen, maar juist ook op andere functies die zich goed verdragen met wonen (en werken). Zo ontstaat een aantrekkelijk woon-werkmilieu dat aanvullend is op de al aanwezige woonmilieus in Volendam.

Wonen

Gezien de woningvoorraad in de gemeente is er vooral behoefte aan kleinere, betaalbare woningen voor starters en voor senioren die een eengezinswoning achterlaten. Gelet op de ligging nabij het centrum, leent dit gebied zich goed voor deze doelgroepen. Elders in de gemeente zijn plannen meer gericht op eengezinswoningen. Voor gezinnen is het gebied minder geschikt. Daarom is de opgave om tenminste 80% appartementen te realiseren verspreid over het gebied. Via de spelregelkaart (maximale bouwhoogtes) zal duidelijkheid zijn of op locaties grondgebonden woningen wellicht interessanter zijn.

Een belangrijk uitgangspunt is dat wordt voldaan aan de woonvisie van de gemeente Edam-Volendam. De gemeente volgt, ten tijde van besluitvorming over dit ontwikkelkader, de beleidsuitgangspunten van de regionale Woondeal. Dat wil zeggen dat de gemeente inzet op 2/3e betaalbare nieuwbouw (volgens de definitie van het Rijk) en inzet voor toegroeien naar 30% sociale huur in de voorraad. Op basis van het meest recente woningmarktonderzoek van de gemeente houdt de gemeente rekening met de volgende programmering voor Julianaweg:

Huur/koop	Type	Prijs	%	Aantal
Huur	Appartementen	Sociaal (€ 923,93 = 143 punten)	30	200 - 225
Huur	Appartementen	Vrije sector (€1.228,07 = 186 punten)	15	100 - 120
Koop	Grondgebonden	< € 307.000	5	30 - 40
Koop	Grondgebonden	€ 307.000 tot € 420.000	10	70 - 80
Koop	Grondgebonden	> € 420.000	5	30 - 40
Koop	Appartementen	< € 307.000	5	30 - 40
Koop	Appartementen	€ 307.000 tot € 420.000	15	100 - 120
Koop	Appartementen	> € 420.000	15	100 - 120
Totaal			100	740

Bedragen zijn prijspeil 1 januari 2026

Bij (toekomstige) aanpassing van beleid, (regionale) afspraken of nieuwe inzichten naar aanleiding van woningmarktonderzoeken, kan de gemeente besluiten om de aantallen aan te passen.

Zorg

Er is binnen de gemeente een groot tekort aan woningen, geschikt voor zorg. Gelet op de doelgroep voor Julianaweg en het tekort, is realisatie van een substantieel aantal zorggeschikte woningen nodig. Met deze woningen wordt bedoeld: nultreden, doorgankelijk voor rolstoel, ruime badkamer en verstevigd plafond. Zodat er intensieve zorg geboden kan worden in de woning op het moment dat er behoefte aan is. Deze woningen worden waar mogelijk gepositioneerd in de buurt van voorzieningen voor zorg en welzijn (zoals eerstelijns zorg, praktijkruimtes en ruimtes voor dagbesteding).

In de gemeente is er een behoefte aan een grotere (woon)zorglocatie voor ca 20 tot 40 ouder wordende cliënten met verstandelijke beperking en lichamelijke klachten, bij voorkeur aansluitend op de bestaande woonwijk.

Werken

De ambitie is transformatie naar een woon-werkgebied. Zittende ondernemers die hun bedrijfsvoering willen voortzetten, moeten kunnen blijven ondernemen. Als zij hun bedrijfsactiviteiten willen uitbreiden, is dat onder voorwaarden mogelijk. Bijvoorbeeld dat een uitbreiding de transformatie van een naastgelegen kavel naar wonen niet belemmert. Ook het toevoegen van nieuwe werkfuncties in het gebied is mogelijk. Ook hierbij geldt als uitgangspunt dat deze goed mengen met wonen.

In de spelregelkaart is per bouwveld aangegeven wat procentueel het minimum of maximum aandeel moet zijn van niet-woonfuncties. In bouwvelden waarin een minimum is aangegeven, wordt in gebouwplinten een mix aan levendige functies geprogrammeerd, die zich richten naar de openbare ruimte. Voorstelbare functies zijn functies die zich goed mengen met wonen, zoals kantoren, commercieel-maatschappelijke voorzieningen, maatschappelijke voorzieningen, zorgvoorzieningen, sportscholen, meubelwinkels en winkels in keukens en sanitair, en ambachts- en productiebedrijven tot maximaal categorie 2. Een voorwaarde is dat de bij deze bedrijven behorende eigenschappen, zoals logistieke bewegingen en hinder (geluid, geur ed.) passend zijn bij wonen. Dit dient op een adequate manier te worden geborgd. Nieuwe detailhandelsfuncties, functies met grote verkeer aantrekkende werking zoals bouwmarkten en tuincentra en nieuwe bedrijven met een milieucategorie van 3 of hoger zijn niet toegestaan.

Nieuwe kantoren of bedrijfsvestigingen zijn gebonden aan een maximale omvang, om te voorkomen dat er nieuwe dominante bedrijven komen.

Voorzieningen

Bij de transformatie dient er ruimte te zijn voor nieuwe voorzieningen die passen in een gemengde woon-werkwijk. Zoals voorzieningen voor zorg en welzijn, praktijkruimtes, kunst en cultuur, buurtcentrum, zorg en consument verzorgende dienstverlening (zoals een kapper of schoonheidsspecialist) of horeca (zoals lunchroom of koffiezaak) e.d. Uitgangspunt is dat nieuw te realiseren voorzieningen een goed functioneren van het woon-werkgebied ondersteunen. Voorzieningen gericht op zorg en welzijn (zoals eerstelijns zorg, praktijkruimtes, jeugdzorg, dagbesteding ed.) worden zoveel mogelijk gecombineerd met nieuw te realiseren woningen die geschikt zijn voor zorg.

Er is geen behoefte aan een nieuwe school en bijbehorende binnensportruimte voor beweegonderwijs.

6. Beeldkwaliteit

Dit hoofdstuk beschrijft het
gewenste architectuurbeeld en de
beoogde sfeer van de openbare
ruimte.

6.1 Beeldkwaliteit architectuur

Voor de beeldkwaliteit van de Julianaweg worden duidelijke ontwerputgangspunten gehanteerd die richting geven aan de gewenste ruimtelijke en visuele identiteit van het gebied. Deze uitgangspunten vormen de centrale leidraad bij de ontwikkeling van het ontwerp en bepalen de beoogde sfeer en het karakter.

De in paragraaf 2.3 beschreven Volendamse kwaliteiten vormen het fundament voor het gewenste beeld van de Julianaweg. Deze kwaliteiten verankeren de gebiedsontwikkeling in de lokale identiteit en bieden tegelijkertijd ruimte voor eigentijdse interpretatie. De drie kernwaarden die richting geven aan het ontwerp zijn:

1. bedrijvigheid en bouwnijverheid – het zichtbaar maken van de Volendamse werkhouding door een zorgvuldige, ambachtelijke architectuur en levendige plintfuncties;
2. semi-publiek en semi-privaat – het creëren van tussenruimten die ontmoeting stimuleren en waar collectieve en individuele sferen elkaar versterken;
3. landschappelijk dorps – het verweven van een groen, fijnmazig netwerk in het dagelijks leven, waardoor het gebied een herkenbare dorpsstructuur behoudt.

De beoogde sfeermilieus onderscheiden zich in dichtheid, functie en programma. Per milieutype worden concrete accenten gelegd die aansluiten op de ruimtelijke structuur, bestaande bebouwing, historische context, landschappelijke kwaliteiten en oriëntatie.

Door deze uitgangspunten consistent toe te passen in de ontwerp- en uitvoeringsfase, ontstaat een samenhangend en herkenbaar geheel met voldoende variatie om de identiteit van elk deelgebied te versterken.

Op en rond de Julianaweg komen deze kwaliteiten op contrastrijke wijze samen. De uitdaging is om deze te

vertalen naar een woon-werkgebied dat verfijnd en verfrissend is, maar onmiskenbaar Volendams blijft – eigentijds en eigennuttig, met gevoel voor ambacht en context.

KIVO fabriek Julianaweg (bron: kivo.nl)

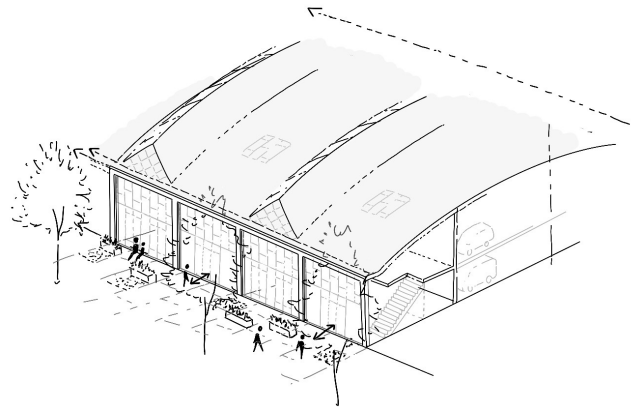
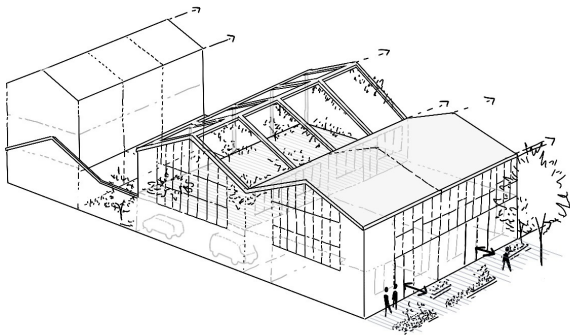
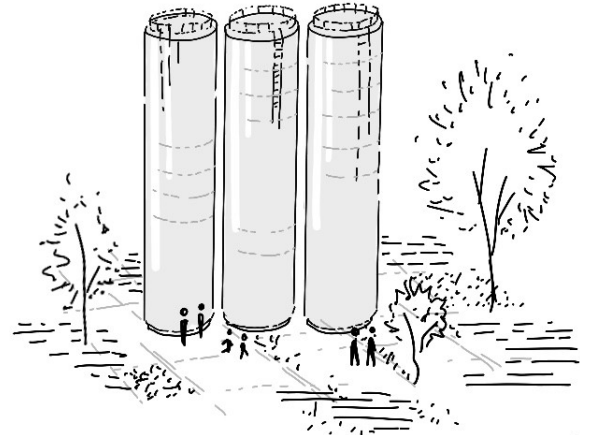
Ontwerpprincipes en handreikingen

Behoud en transformatie: bestaand waardevol weefsel versterken waar mogelijk.

Beeldbepalende gebouwen en elementen worden behouden en getransformeerd tot bijzondere (woon/ werk)plekken. Voorbeelden zijn beeldbepalende onderdelen van de AVI- en KIVO fabrieken.

- Gebruik het Volendamse vakmanschap en inventiviteit om bestaande (beeldbepalende) gebouwen te transformeren naar bijzondere woningen of (woon) werkplekken.

- Laat bijzondere elementen staan in getransformeerde gebouwen én in de openbare ruimte; denk aan dakspanten, constructieve elementen, hijskranen en silo's. Zo ontstaat een gelaagd beeld waarin de oorsprong en de transformatie van het gebied voelbaar is.

Dobbelmanterrein, Nijmegen (bron: architectenweb.nl)

Havenkwartier, Deventer

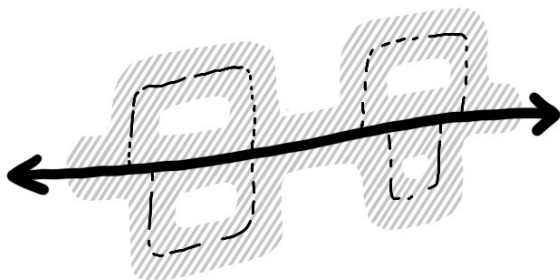

Dobbelmanterrein, Nijmegen (ontwerp: Dok Architecten)

Zichtbare bedrijvigheid: werkfuncties tonen zich op verschillende schaalniveaus.

Werkend Volendam is zichtbaar in het gebruik en de inrichting van de openbare ruimte en architectuur, vooral langs de autoroutes.

- Volendammers zijn een bedrijvig volk met een groot werkethos. Dit mag zichtbaar zijn.
- Aan de Julianaweg en eerder genoemde lussen, in elk deelgebied is werken zichtbaar; busjes rijden hier en kunnen (tijdelijk) parkeren, laden en lossen. Dit is onderdeel van het beeld.
- In de gevels aan deze wegen mogen openslaande, schuif- of garagedeuren zitten. De beeldkwaliteit mengt het woonmilieu met een werkkarakter.
- Wonen en werken wordt in de typologieën gemengd op verschillende schaalniveaus in elk deelgebied. Er zijn grotere hallen, kleinere werkunits en woonwerkplekken naast elkaar.

Aan de Julianaweg en ontsluitings'loops' vindt meer bedrijvigheid plaats

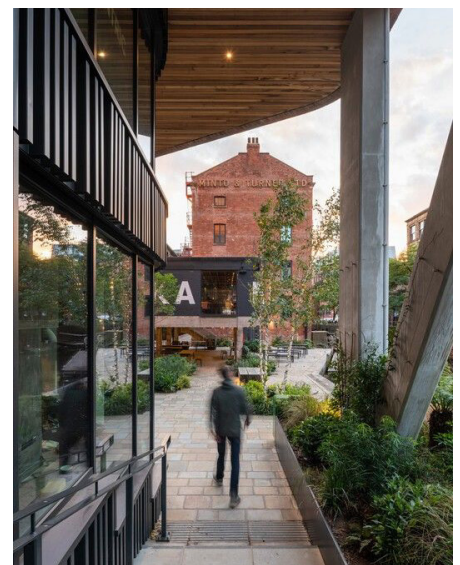
Bedrijvigheid mag zichtbaar zijn - in materialisatie, korrelmaat, dakvorm. Tegelijkertijd is de architectuur verfijnde en goed gedetailleerd

Old Vinyl Factory, Londen (ontwerp: Studio Egret West)

Frederiksallee, Kopenhagen (foto: Rasmus Hjortshøj)

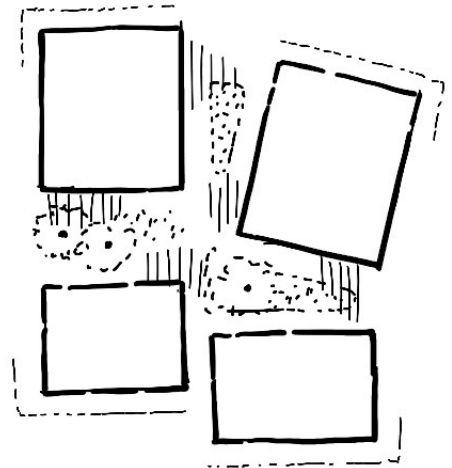
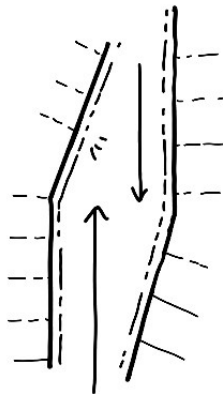

Universiteitscampus, Manchester (ontwerp: Mecanoo)

Verfijnde korrelstructuur: ritme, verspringingen en variatie in maat en schaal.

De bouwvolumes kennen verschillende (kap)richtingen, verschuivingen en verspringingen. Zo ontstaat een dynamisch beeld met mooie doorkijkjes.

- Het gebied kent verschillende 'korrelgroottes'; van klein (huisjes) tot middelgroot, groot en extra groot (getransformeerd beeldbepalende gebouwen en loodsen). Een korrel als 'de Botterwerf' kan ook voorkomen en maakt een mooie schaalessprong.
- Als je door het gebied loopt, heb je zicht op kappen en gevels in verschillende richtingen. Overal zijn mooie doorkijkjes.
- Er wordt ook gespeeld met verspringingen naar voor- en achter, of zaagtanden in de rooilijn.
- Bestaande hoekverdraaiingen in het plangebied worden opgepakt en gebruikt als ordenend principe voor de nieuwe verkaveling.

Vabel, Chamerleyne

Feuerwehrréal, Berlijn / Bjerglandsbyen

Hilton NDSM, Amsterdam

Eigentijdse architectuur: met aandacht voor materiaal, detail en het Volendams ambacht als inspiratiebron.

Het architectuurbeeld past bij Volendam, maar op een zachte, subtiele, en eigentijdse manier. Het vakmanschap van Volendam wordt ingezet voor duurzaamheid en detaillering.

- Het architectuurbeeld is niet historiserend, maar wel passend. Het is een zachte, meer abstracte voortzetting van de kwaliteiten en kenmerken van Volendam. Dat kan wellicht door de drie 'materiaalvlakken' (steen, hout (in groen), en het dakvlak) opnieuw te gebruiken, maar abstracter.
- Daarmee ontstaat ook een relatie met het werkmilieu, waar bijvoorbeeld de profilering van staalplaten op houten gevelbekleding lijkt.
- Rondom de wegen wordt dit gemengd met een beeldkwaliteit die meer bij het werken past. De transformatie van beeldbepalende gebouwen geeft het een uniek karakter. Een eigenzinnig en eigentijds Volendams woon-werkgebied.

Toekomstseerimpresies van Volendam gegenereerd door Rijnboutt met gebruik van AI

6.2 Beeldkwaliteit openbare ruimte

Volendam kenmerkt zich door een dorpsstructuur waarin semi-private en semi-publieke ruimtes een belangrijke rol spelen. Voortuinen, stoepjes, binnenpleintjes en groene hofjes vormen waardevolle tussenruimtes waar ontmoeting en verblijf op een informele manier plaatsvinden. Ook de smalle straatjes en steegjes dragen bij aan deze sociale dynamiek en versterken het gevoel van menselijke schaal en nabijheid.

Voor de Julianaweg wordt bewust ingezet op het faciliteren van dit soort informeel ruimtegebruik. Het stedenbouwkundig concept van serial vision (Gordon Cullen, 1961) vormt daarbij een belangrijk uitgangspunt.

De inrichting van de openbare ruimte is gericht op de beleving van de voetganger, met een zorgvuldig gecomponeerde opeenvolging van zichtlijnen, verblijfsplekken en plintfuncties. Deze elementen worden ingezet als ontwerptools om ruimtelijke variatie, verrassing en ontmoeting te stimuleren – precies zoals dat past bij de Volendamse identiteit.

Ontwerpprincipes en handreikingen

Hoofdrol voor de semi-private zone

De semi-private zones voor de woningen zijn de levensaders van het plan. Deze zijn mee-ontworpen, op eigenaarschap, privacy, vergroening en ontmoeting.

- Alle woningen op maaiveld hebben een semi-private zone. Er is een bibliotheek van mogelijkheden - van een extra brede (openbare) stoep tot een Delftse (Volendamse) stoep tot een kleine of grotere voortuin.

- In de spelregels wordt een minimale hoeveelheid groen in volle grond per perceel vastgelegd. Deze minimale groenoppervlakte kan worden gerealiseerd in de vorm van voortuinen of andere aaneengesloten groenvakken. Erfafscheidingen dienen in alle gevallen een groen karakter te hebben, bijvoorbeeld door middel van hagen, klimplanten of andere natuurlijke begroeiing. Op deze manier wordt bijgedragen aan de ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit en opvang van water en vergroening binnen het gebied.

- Oplossingen voor afval (containers) en fietsparkeren worden meegenomen in het ontwerp en worden zoveel mogelijk in groenzones opgenomen, zodat ze de openbare ruimte niet domineren.

Stadsvilla Kralingen, Rotterdam (ontwerp: Paul de Ruiter Architects)

Blokskens, Zandhoven (ontwerp: Happel Cornelisse Verhoeven)

NRE-terrein, Eindhoven

Bloeiend en divers landschap als woonkwaliteit

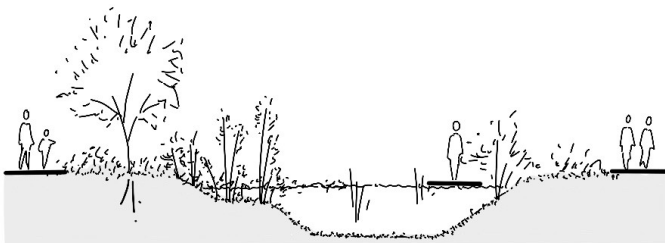
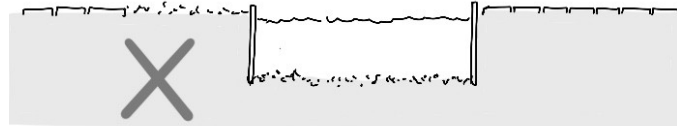
Het landschap van dijken en sloten wordt 'herwilderd'. Water en groen krijgen de ruimte. Rondom het industrieel erfgoed komt een speelse inrichting met (pioniers)beplanting.

- In een groot deel van Volendam is het groen 'binnen de perken'. Juist op een terrein als Julianaweg, wat losser, gemengder en met meer ruimte, kan het wat wilder worden.

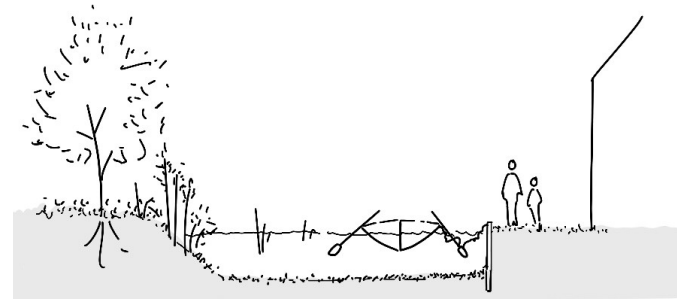
- De waterstructuur wordt uitgebreid en er ontstaan verschillende soorten oevers, alles tussen beschoeiing en begroeiing.

- Er wordt gekeken naar een robuuste oplossingen voor wateropvang, door mogelijk vernatting (plasdraslandschap) en wadi's.

- Bij de beplantingskeuzes staat biodiversiteit voorop; voornamelijk (inheemse) soorten met verschillende bloeiperiodes.

Water krijgt natuurlijke oevers en diepteverschillen zorgen voor biodiversiteit

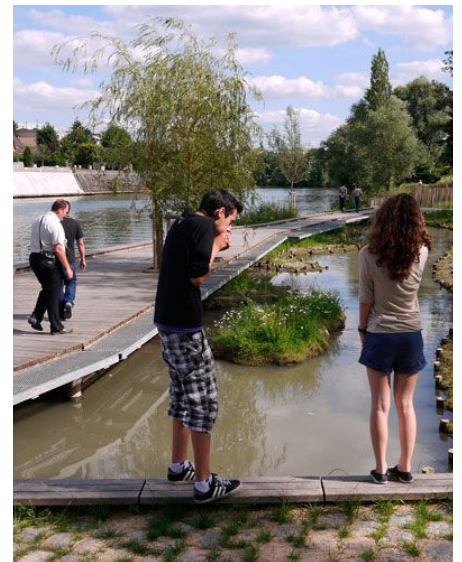
Beschoeiingen zijn toegestaan en maken het water toegankelijk. dit gebeurt met mate en altijd in samenspel met natuurlijke oevers

Tank Park, Auckland

Jernbanebyen, Kopenhagen (ontwerp: COBE)

River Banks, Perreux-sur-Marne

Focus op bergen, infiltreren, herbruiken van water

Om de risico's op wateroverschotten en ook watertekorten nu en in de toekomst zoveel mogelijk te beperken, zal goed rekening gehouden moeten worden met de zogeheten uitgangspunten en basisveiligheidsniveaus klimaatbestendige nieuwbouw.

Met het ondertekenen van de 'Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw in de MRA en Noord-Holland' begin 2022 onderschrijft de gemeente Edam-Volendam deze uitgangspunten en basisveiligheidsniveaus voor een toekomstgericht gebouwde omgeving. Verder dient aandacht te worden gegeven aan het gemeentelijke beleid, te weten het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie 2022-2024 en de acties voortkomend uit de daarin opgenomen uitvoeringsagenda.

Focus op soortenrijkdom en variatie in beplanting

Natuurinclusieve inrichting van de openbare ruimte

Waar mogelijk wordt in de openbare ruimte ingezet op een rijke variatie aan (inheemse) beplanting. Geasfalteerde wegen worden idealiter begeleid door hoog opgaande, dichtbegroeide bomenrijen – vergelijkbaar met de Zuidpolderlaan in Edam – om bij te dragen aan een groene en aantrekkelijke leefomgeving.

Daarnaast wordt gestreefd naar voldoende integratie van oppervlaktewater binnen het te bebouwen gebied (zoals sloten, vaarten en vijvers). Dit water vervult niet alleen een functie in waterberging en verkoeling, maar kan ook worden benut voor thermische energie uit oppervlaktewater (TEO). Hiermee levert het een dubbele bijdrage aan zowel wateropvang als de energietransitie – een duidelijke win-winsituatie.

Groene en waterdoorlatende particuliere gronden

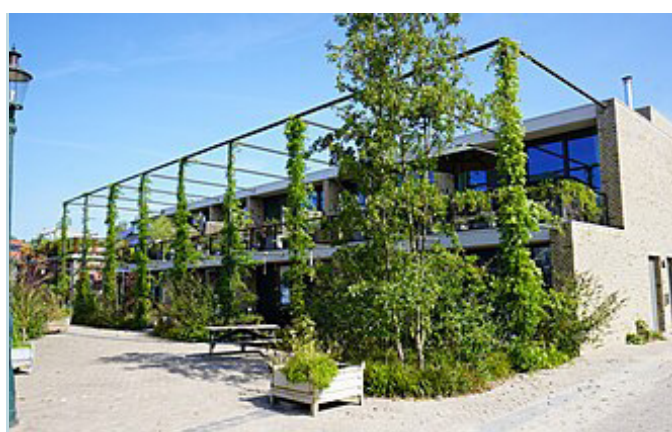
Voor particuliere kavels wordt – voor zover juridisch haalbaar – een minimale oppervlakte gereserveerd die groen en/of waterdoorlatend blijft. Dit kan vergelijkbaar worden geregeld met de huidige regels over het maximaal bebouwbare oppervlak van particuliere grond. Hoewel hier op dit moment nog geen gemeentelijk beleid voor bestaat, kan dit principe in de toekomst worden vastgelegd in het Omgevingsplan door middel van omgevingswaarden die bijdragen aan gemeentelijke doelen op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Tot die tijd kan dit uitgangspunt alvast als kader worden meegegeven bij ruimtelijke planvorming.

Ecologische toetsing

Indien vereist op basis van de Wet natuurbescherming, wordt een ecologische quickscan uitgevoerd om de impact van een project of initiatief op de aanwezige flora en fauna binnen het plangebied inzichtelijk te maken.

Uitgangspunten:

- Bouwen volgens Bouwbesluit (BENG), met onderzoek naar Nul-op-de-Meter;
- Toekomstgericht en circulair bouwen waar mogelijk;
- Integratie van groen en oppervlaktewater; streven naar 20% houtbouw;
- Per bouwveld optimaliseren op duurzaamheid;
- In een vervolgfase vaststellen van criteria voor biodiversiteit.

7. Voorbeelduitwerking

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de mogelijke toekomst van deelgebied 2. Het ontwerpscenario is gebaseerd op een mix van gebouwtypen en heeft tot doel om een impressie te krijgen van mogelijke bouwvolumes en een bijbehorende FSI. De 3D impressies zijn AI gegenereerd.

Doel van de voorbeelduitwerking

De voorbeelduitwerking dient als instrument om de ruimtelijke, functionele en kwalitatieve uitgangspunten van de planontwikkeling te toetsen en te verfijnen. Daarbij is beoogd inzicht te verkrijgen in:

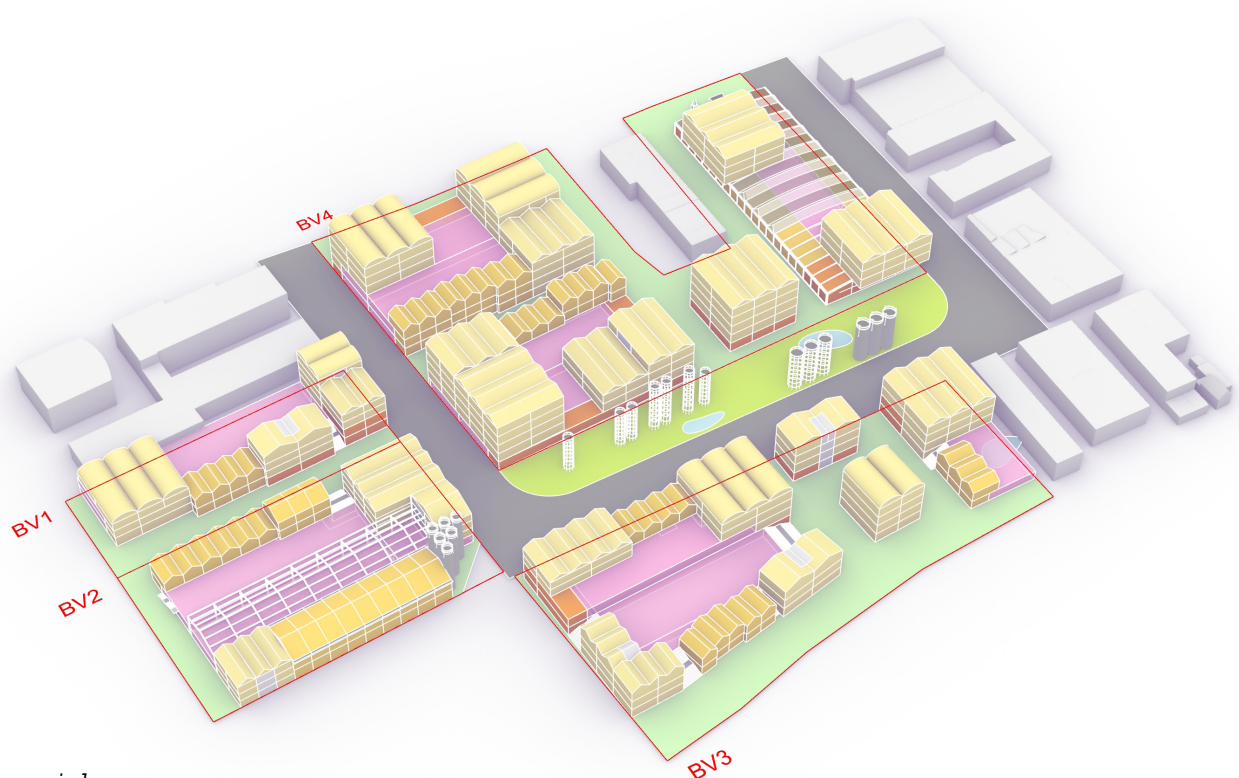
- Bebouwingsdichtheden (FSI) – het onderzoeken en vaststellen van passende dichtheden binnen de gewenste stedenbouwkundige opzet;
- Parkeeroplossingen – het beoordelen van de haalbaarheid en effectiviteit van verschillende parkeervarianten, inclusief de kwantitatieve behoefte;
- Ruimtelijke en beeldkwaliteit – het toetsen of de voorgestelde dichtheden en massaopbouw resulteren in een gewenst, dorps en levendig straatbeeld, mede ondersteund door AI-visualisaties;
- Werkbaarheid van spelregels – het verifiëren of de voorgestelde ruimtelijke en programmatische uitgangspunten in de nadere planuitwerking uitvoerbaar en consistent toepasbaar zijn.

De resultaten van de voorbeelduitwerking vormen de basis voor de verdere planvorming en dienen als onderbouwing voor de uitwerking van het stedenbouwkundig plan en de relevante beleidskaders.

Legenda:

Programma Bebouwing:

- Bestaande gebouwen
- Appartementen nieuw
- Grondgebonden w. nieuw
- Commercieel
- Parkeren nieuw

Even fantaseren ...

8. Hoe pakken we het aan

Dit deel van het ontwikkelkader heeft betrekking op de manier waarop de transformatie tot stand kan komen en de rol van de gemeente. Het gaat om het ‘hoe’. Dat raakt de mogelijkheden van de inzet van gemeentelijke grondbeleidsinstrumenten. In dit deel van het Ontwikkelkader gaat het dan om juridische en financiële aspecten van de beoogde transformatie.

8.1 Ontwikkelstrategie

Sturing bij een transformatie van deze aard is niet lineair. Het is een combinatie van inhoudelijke keuzes (Ontwikkeldkader, kwaliteit), relationele sturing (samenwerking, aangaan van coalities) én gebruik van juridische/financiële instrumenten. Voor de ontwikkelstrategie van dit bedrijventerrein zijn enkele aspecten in het bijzonder van belang: de eigendomssituatie, milieuhinder van bedrijven, continuering van bedrijfsactiviteiten en de aard van de opgave.

Eigendom

De toekomstige hoofdstructuur van openbare ruimte volgt zoveel als mogelijk de bestaande wegenstructuur in het gebied. Binnen de deelgebieden en bouwvelden is veelal sprake van een grote mate van eigendomsversnippering. De gemeente heeft daarbij maar beperkte eigendommen. Dat betekent dat het realiseren van grotere aaneengesloten eenheden van (sloop en) nieuwbouw en van aanleg of aanpassing van openbare ruimte in veel gevallen niet goed mogelijk is zonder samenwerking tussen eigenaren. Of dat deze pas stapsgewijs kan worden gerealiseerd nadat voldoende percelen zijn getransformeerd.

Milieuhinder

Bij de transformatie wordt uitgegaan van een menging van wonen, werken en voorzieningen. In veel bouwvelden zijn woningen niet zonder meer mogelijk vanwege milieucategorieën van bestaande bedrijven (veelal geur- en/of geluidshinderzones). In een deel van die gevallen is het niet de feitelijke hinder die een belemmering vormt voor de realisatie van woningen, hoewel dat ook voor komt, maar is het de planologisch toegestane hinder die belemmeringen geeft. Met 'planologisch toegestaan' wordt bedoeld wat een bedrijf mag op grond van het omgevingsplan (en wat vóór de toepassing van de Omgevingswet werd vastgelegd in bestemmingsplannen). Het terugdringen van vooral de planologisch toegestane hinder maar soms ook van de feitelijke hinder is een belangrijk aandachtspunt bij de vraag of en waar woningen

kunnen worden gerealiseerd.

Bestaande bedrijven

Er zullen veel ondernemers zijn die geen behoefte hebben aan beëindiging of verplaatsing van hun activiteiten en die op hun locatie hun bedrijfsvoering willen voortzetten. De transformatie mag deze bedrijven niet in de weg zitten bij hun dagelijkse werk. Als bedrijven uitbreidingsplannen hebben dienen deze aan de hand van het Ontwikkeldkader te worden beoordeeld of dat wenselijk en mogelijk is.

Aard van de opgave

De gemeente kiest voor faciliterende grondpolitiek en rol omdat vrijwilligheid uitgangspunt voor de transformatie is. Er zijn allerlei publieke belangen voor de gemeente om te streven naar transformatie, maar het zwaartepunt voor de uitvoering moet bij private partijen liggen. Dat heeft te maken met eigen verantwoordelijkheden van bedrijven: zij kiezen bewust of ze hun onderneming willen continueren, verplaatsen of beëindigen. Het heeft ook te maken met de financiële positie van de gemeente en de financiële risico's. De financiële positie van de gemeente laat op korte termijn geen dure verwervingen van gronden en opstellen toe. En met vroegtijdige verwerving hangen allerlei financiële risico's samen.

Een faciliterende grondpolitiek geeft bovendien voldoende mogelijkheden om te sturen op de ontwikkeling en de kwaliteit ervan. Door het stellen van regels en voorwaarden in de planologische besluiten en door het gebruik maken van de kostenverhaalsregeling van de Omgevingswet (zie onder het kopje 'Rol van de gemeente'). Bij wijze van uitzondering sluit de gemeente pogingen tot verwerving van gronden niet uit, om een openbare voorziening in zijn geheel te kunnen realiseren of om een ontwikkeling mogelijk te maken.

8.2 Hoofdpijnen strategie

Het kunnen realiseren van een gemengd woon-werkgebied strekt zich uit over een lange periode. Woningbouw op korte termijn is gewenst, maar het doel is niet dat de totale toe te laten hoeveelheid woningen in korte tijd tegelijk beschikbaar komt. Eigenaren en bedrijven kunnen allerlei redenen hebben om juist snel tot herontwikkeling over te gaan of juist in een later stadium, bijvoorbeeld vanwege recente investeringen. Ook zullen vele eigenaren en bedrijven hun activiteiten willen voortzetten en geen reden hebben om te verhuizen of te stoppen.

Op basis van het Ontwikkelkader kunnen initiatiefnemers plannen uitwerken. Tempo van de transformatie, omvang en locaties zijn afhankelijk van de initiatieven. De gemeente streeft naar grotere aaneengesloten ontwikkelclusters, bij voorbaat totale bouwvelden, maar dit zal in enkele gevallen haalbaar zijn. Er zal echter ook sprake zijn van kleinere initiatieven die moeten worden ingepast.

Voor het kunnen sturen op het halen van kernwaarden en (beleids)doelen zijn daarom spelregels uitgewerkt. Deze zijn concreet waar nodig en flexibel waar het kan. Deze algemeen geldende spelregels kunnen uitdagingen opleveren bij de uitwerking van individuele initiatieven. Ook zullen er dilemma's zijn, bijvoorbeeld over het voldoen aan de spelregels versus haalbaarheid van een transformatie. Daarom is het gesprek voeren met initiatiefnemers belangrijk, om oplossingen te vinden; zoals samenwerking met andere partijen, het verbinden van initiatieven, het meedenken in het reduceren van risico's en kosten, het vinden van aanvullende financiële middelen enzovoort. Zodat er perspectief is op haalbaarheid.

Een deel van de bedrijven zal naar het nieuwe bedrijventerrein De Purmer willen verhuizen. Maar een plek op De Purmer is niet voor elk type onderneming geschikt. Het is bijvoorbeeld niet de geschikte plek voor (grootschalige) detailhandel en kantoren. En voor die functies geldt dat er geen reden is om te streven naar een andere functie op de huidige plek. Deze functies combineren prima met woningen. En wellicht kan een kantoorgebouw of winkelpand worden 'opgetopt', waarbij een woonlaag wordt toegevoegd.

Gelet op een lange looptijd van een transformatie en het feit dat een transformatie nooit 'af' is, is het belangrijk om gaandeweg bij te kunnen sturen. Het Ontwikkelkader en de spelregels moeten kunnen meebewegen op basis van dan actuele inzichten en marktsituatie. Dat betekent dat tenminste periodiek, gedacht wordt aan een periode van 3 tot 5 jaar, het Ontwikkelkader en het transformatieproces worden geëvalueerd en, waar nodig, bijgestuurd.

8.3 Rol van de gemeente

Op basis van hoofdzakelijk een faciliterende grondpolitiek wil de gemeente stimulerend optreden om mee te werken aan de transformatie. De gemeente voert ook regie, binnen de kaders van een faciliterende grondpolitiek. De manier waarop de gemeente wil stimuleren en regie wil voeren wordt vastgelegd in de spelregels in combinatie met een spelregelkaart.

Stimuleren en faciliteren

- Het beschikbaar stellen van een vervangende plek op het bedrijventerrein De Purmer. Daarbij wordt voorrang gegeven aan te verplaatsen bedrijven uit de gemeente.
- Het voeren van gesprekken met eigenaren, ondernemers en potentiële ontwikkelende partijen en het bevorderen van samenwerking tussen partijen om gezamenlijk tot een perspectief voor transformatie van bouwvelden te komen.
- Het beschikbaar stellen van ambtelijke capaciteit.

Regievoeren

- Het stellen van regels en voorwaarden in de planologische besluiten; zoals het toedelen van functies aan locaties, het opnemen van regels over maximale bouwvolumes, prijscategorieën van woningen, parkeernormen, de kwaliteit van de openbare ruimte en beeldkwaliteit et cetera. Maar bijvoorbeeld ook het opnemen van voorwaardelijke plichten, zoals een voorwaarde dat eerst een bepaalde mate van milieuhinder moet zijn teruggedrongen voordat er gebouwd mag worden.
- Het gebruik maken van de kostenverhaalsregeling van de Omgevingswet.
- Het aangaan van overeenkomsten waarin afspraken worden vastgelegd voorafgaand aan het nemen van planologische besluiten (Intentieovereenkomsten en vervolgens anterieure overeenkomsten).

8.4 Planologische procedures & MER

Voor het bedrijventerrein Julianaweg geldt momenteel het tijdelijk omgevingsplan 'Bedrijventerrein Julianaweg e.o.'. Nieuwe ontwikkelingen dienen te voldoen aan het 'Ontwikkelkader Julianaweg Volendam', inclusief de spelregelkaart en spelregels. Voor ruimtelijke ontwikkelingen die op basis van dit Ontwikkelkader wenselijk en haalbaar zijn, maar niet passen binnen de geldende planologische regels, zal een ruimtelijke procedure worden gestart. Dit kan via een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) of wijziging van het omgevingsplan. Hiervoor vindt aparte besluitvorming plaats. Bij elke ontwikkeling zal ook een exploitatieovereenkomst worden gesloten. Als het gebied is uitontwikkeld zal dit worden verankerd in het omgevingsplan.

Bij ontwikkelingen die passend zijn binnen het ontwikkelkader is het van belang om rekening te houden met de belemmeringen of te onderzoeken hoe deze kunnen worden opgeheven. Hier vindt de toetsing van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) plaats. Binnen dat kader zijn milieuaspecten zoals geluid, geur, verkeer(soverlast) en externe veiligheid belangrijke uitgangspunten.

MER

Volgens de Omgevingswet geldt een verplichting tot het uitvoeren van een Milieu Effect Rapportage (MER) voor ontwikkelingen die significante milieugevolgen kunnen hebben. In het kader van het opstellen van de Omgevingsvisie Edam-Volendam, waarvan het bedrijventerrein Julianaweg onderdeel uitmaakt, is al een MER uitgevoerd. Deze MER vormt in principe de basis voor het verantwoorden van milieuaspecten bij de transformatie van het terrein. De commissie MER heeft in een overleg met de projectorganisatie

aangegeven dat het gebruik van de bestaande MER als basis voor de ontwikkeling kan dienen, mits er een goede onderbouwing (ETFAL) wordt gegeven. Voor elk initiatief zal nog wel beoordeeld worden of een MER-rapportage noodzakelijk is. Dit is afhankelijk van de aard en omvang van het initiatief en of nieuwe milieueffecten kunnen optreden die niet in de MER van de Omgevingsvisie zijn meegenomen. Dit kan met een losse vormvrije Mer-beoordeling worden getoetst. Als de ontwikkeling niet leidt tot relevante milieueffecten is een nadere analyse in een afzonderlijke MER niet nodig.

Terugdringen van milieuhinder

Het bedrijventerrein in de huidige situatie kent allerlei bedrijven die dusdanige milieufactoren hebben waardoor woningbouw niet mogelijk is. Om woningbouw in de directe nabijheid mogelijk te maken zal het nodig zijn dat die factoren worden verkleind door bijvoorbeeld het nemen van maatregelen. In dit verband wordt onderscheid gemaakt tussen de feitelijke hinder en de hinder zoals die planologisch is toegestaan in het Omgevingsplan. Met feitelijke hinder wordt bedoeld op de hinder die een bedrijf met de feitelijke bedrijfsvoering veroorzaakt. In veel gevallen is er planologisch meer hinder toegestaan dan er feitelijk wordt veroorzaakt. Met het terugbrengen van planologische hinder tot het niveau van de feitelijke hinder wordt een bedrijf dat geen concrete voornemens heeft om gebruik te maken van die planologische ruimte, niet benadeeld.

Als hindergevend bedrijven zelf tot transformatie willen overgaan dan lost deze hinder zich op via het planologisch mogelijk maken van deze transformatie. Bij de wijziging van het omgevingsplan wordt dan de nieuwe functie aan de locatie toegedeeld en de oude (hindergevend) bedrijfsfunctie aan de locatie ontnomen. Als private partijen tot herontwikkeling willen overgaan en met een hindergevend bedrijf op een naastgelegen perceel overeenstemming bereiken over het beperken van de hinder zodat woningen gebouwd kunnen worden, dan verwerkt de gemeente dat bij de wijziging van het omgevingsplan. De bereikte overeenstemming moet dan worden aangetoond en geborgd.

8.5 Kostenverhaal

Vanuit een faciliterende grondpolitiek verwerft de gemeente in hoofdzaak geen gronden voor herontwikkeling maar laat dat over aan de eigenaren. In uitzonderingsgevallen zal de gemeente pogingen doen om gronden te verwerven, bijvoorbeeld om te kunnen beschikken over voldoende grond om de aanleg of verbreding van een weggedeelte te kunnen afronden of een essentiële ontwikkeling mogelijk te maken. De keus om al of niet over te gaan tot herontwikkeling is een verantwoordelijkheid van de eigenaren. Dat betekent dat eigenaren zelf onderzoeken of een herontwikkeling haalbaar is, ook in financieel opzicht. In dit verband is het gebruikelijk om te spreken over de businesscase van een eigenaar of de businesscase van een initiatief. Dat kan voor het gebied van de Julianaweg ook een initiatief van meerdere eigenaren zijn die een bepaalde samenwerking aangaan om samen hun mogelijkheden te optimaliseren en zo meerwaarde te creëren of hun opstallen aan een ontwikkelaar te verkopen.

Kostenverhaal

De gemeente is op grond van de wet verplicht om gemeentelijke kosten te verhalen op initiatiefnemers. De gemeente geeft daarbij in beginsel voorrang aan het aangaan van anterieure overeenkomsten (de privaatrechtelijke route) boven kostenverhaal via een planologisch besluit (de publiekrechtelijke route). Indien nodig kan de gemeente kiezen voor de publiekrechtelijke route.

Het kostenverhaal ziet toe op verschillende typen kosten. Voor de transformatie spelen kosten op twee verschillende schaalniveaus:

1. kavelgebonden kosten die alleen samenhangen met een individuele ontwikkeling;
2. gebiedseigen kosten die samenhangen met de ontwikkeling binnen het transformatiegebied;

Een derde niveau dat kan worden onderscheiden is het niveau van de gebiedsoverstijgende kosten. De gemeente heeft echter geen regeling voor het verhalen van gebiedsoverstijgende kosten. Als de gemeente in de toekomst een dergelijke regeling vaststelt, zal deze onderdeel worden van het kostenverhaal.

Ad 1. Kavelgebonden kosten

De kavelgebonden kosten hangen direct samen met de ontwikkeling van een individueel initiatief. Daarbij maken we onderscheid in de gemeentelijke plankosten en kosten vanwege nadeelcompensatie.

Gemeentelijke plankosten: het gaat in elk geval om de gemeentelijke plankosten voor de begeleiding en beoordeling van het planologisch traject. De kostenverhaalsbijdrage voor de plankosten wordt per initiatief bepaald op basis van het rekenmodel dat behoort bij de regeling plankosten van de Omgevingsregeling (de zogenaamde plankostenscan). Daarnaast is het mogelijk dat de gemeente kosten maakt voor fysieke maatregelen in de openbare ruimte, uitsluitend voor het individuele initiatief. Ook deze kosten worden als kavelgebonden kosten verhaald en bepaald op basis van een raming en/of de werkelijke kosten.

Kosten van compensatie van te lijden nadeel als gevolg van planologische besluiten

De gemeente hanteert als uitgangspunt dat als het planologisch faciliteren van een initiatief leidt tot nadeel voor nabijgelegen percelen (indirecte schade), de initiatiefnemer het bedrag van het te compenseren nadeel aan de gemeente dient te vergoeden. Dat geldt ook in gevallen waarin de gemeente, ten behoeve van het faciliteren van een initiatief, bouw- of gebruiksmogelijkheden op nabijgelegen percelen beperkt. Met zulk terugdringen ontstaat dan nadeel dat de gemeente moet compenseren (directe schade). Het vergoeden van zowel indirecte als directe schade aan de gemeente zal dan door de initiatiefnemer geborgd moeten zijn.

Mocht de gemeente in uitzonderingsgevallen kiezen voor de publiekrechtelijke route van kostenverhaal en er dan sprake zijn van te verwachten kosten van nadeelcompensatie, dan worden deze kosten meegenomen in het totaal van de te verhalen kosten in het betreffende kostenverhaalsgebied. Een overweging is om het gebied van het planologisch besluit (en daarmee ook het kostenverhaalsgebied) zo af te bakenen dat ook derden die meeprofitieren meebetalen aan de kosten van nadeelcompensatie. Dat is dan onderdeel van de kostenverhaalsbijdrage op grond van de kostenverhaalsregels van dat kostenverhaalsgebied.

Ad 2. Gebiedseigen kosten

De transformatie vraagt grote (gemeentelijke) investeringen. Deze kosten houden verband met de plankosten, de inrichting en onderhoud van de openbare ruimte en realisatie van maatschappelijke voorzieningen.

a. Plankosten

Inmiddels gemaakte kosten, zoals ambtelijke uren en kosten voor onderzoek en advies, en kosten die niet zijn te relateren aan initiatieven van ondernemers, zullen door de gemeente worden gedragen. Overige plankosten worden verhaald op initiatiefnemers.

b. Openbare ruimte

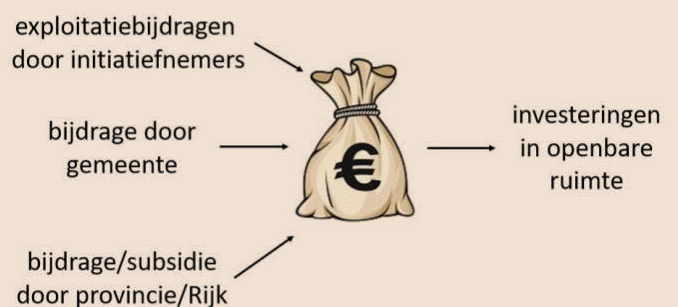
De spelregelkaart voorziet in een indeling van enerzijds bouwvelden en anderzijds openbare ruimte. De openbare ruimte om de bouwvelden te ontsluiten en van kwaliteit te voorzien zal moeten worden gerealiseerd, of tenminste worden heringericht. Daartoe behoren de wegen, watergangen, de 'groenzones' en buurtparkjes, zoals in de spelregelkaart aangegeven. Ook wordt er rekening gehouden met aanpassing van de doorgaande wegen: de Julianaweg, de Mgr. C. Veermanlaan en de Dijkgraaf de Ruiterlaan. De kosten van al deze ingrepen komen ten laste van de transformatie. Hiertoe wil de gemeente een gebiedsfonds 'Julianaweg' inrichten. Voor het aangaan van anterieure overeenkomsten stelt de gemeente als voorwaarde dat initiatiefnemers bijdragen aan dit gebiedsfonds.

Gebiedsfonds Julianaweg

Gezien het organische karakter van de transformatie en de daarmee samenhangende fasering is een 'gebiedsfonds Julianaweg' een passend instrument om financiële middelen te bundelen en in te zetten voor de (her)inrichting van de openbare ruimte. Een gebiedsfonds is in het kader van de gemeentelijke begrotingssystematiek te beschouwen als het creëren van een bestemmingsreserve of als een voorziening. De gemeente zal onderzoeken hoe dit fonds kan worden vormgegeven, zowel binnen de financiële administratie als de planologisch-juridische verankering.

Het fonds wordt gevuld met onder andere kostenverhaalsbijdragen van initiatiefnemers en kan daarna bij voldoende omvang worden aangewend voor de benodigde investeringen in het gebied. Daarbij moet rekening worden gehouden met het risico dat de herontwikkeling van locaties stopt en daarmee geen geld meer in het gebiedsfonds komt. Er wordt dus gestuurd op echt noodzakelijke en voorwaardelijke investeringen die nodig zijn voor de herinrichting van de openbare ruimte.

Naast de eerdergenoemde exploitatiebijdragen van initiatiefnemers, biedt het gebiedsfonds ook de mogelijkheid om gevuld te worden met specifieke bijdragen, subsidies of uitkeringen van bijvoorbeeld de gemeente, de provincie, het Rijk of andere organen. Hierdoor kunnen sneller en aanvullende investeringen gedaan worden boven op de basisinvesteringen in het gebied.

Afbeelding: bijdragen gebiedsfonds in beeld

c. Maatschappelijke voorzieningen

Een levendig en gemengd woon-werkgebied is van en voor iedereen. Dit vergt een breder en diverser programma dan alleen wonen en werken. Er dient ruimte te zijn voor nieuwe voorzieningen, zoals voor zorg en welzijn, wellicht een buurtcentrum, praktijkruimtes, indoor sportvoorzieningen, ruimtes voor zorg- en consumentverzorgende dienstverlening (zoals een kapper of schoonheidsspecialist) of horeca (zoals lunchroom of koffiezaak).

Gelet op de vergrijzing van de bevolking neemt de behoefte aan zorg en aan voorzieningen voor senioren toe. De meest ideale locatie voor deze voorzieningen is nabij het centrum, in de buurt van de zorgcentra Sint Nicolaashof en Gouwzee. Tot voorzieningen voor senioren rekenen we ook de realisatie van woningen geschikt voor zorg aan huis. Daarmee worden woningen bedoeld met nultreden, doorgankelijk voor rolstoel, ruime badkamer en verstevigd plafond. Zodat er intensieve zorg geboden kan worden in de woning.

Voorzieningen die commercieel worden geëxploiteerd zijn onderdeel van de business case van private initiatiefnemers. Er zullen echter ook voorzieningen zijn die een publieke functie hebben en die bijdragen aan het algemeen welzijn; zoals sociale cohesie, participatie en leefbaarheid. Die voorzieningen worden vaak gefinancierd met publieke middelen. Deze voorzieningen dienen op een evenwichtige manier te worden ingepast in het plangebied, op locaties waar deze het meest wenselijk en logisch zijn. De gemeente zal bij de uitwerking in overleg treden met initiatiefnemers waar dergelijke voorzieningen dienen te worden ingepast.

Gemeentelijke investeringen

Particuliere investeringen zijn noodzakelijk om de gewenste ontwikkeling in gang te zetten. De gemeente bouwt geen woningen, maar werkt samen met grondeigenaren, marktpartijen en corporaties om de noodzakelijke investeringen te realiseren. Om de ambities te realiseren zijn aanzienlijke investeringen nodig. Mogelijk dat niet alle investeringen kunnen worden gedekt vanuit bijdragen van initiatiefnemers. Het vinden van aanvullende dekkingsmiddelen en cofinanciering is gewenst. Bijvoorbeeld door – voor zover mogelijk – het stroomlijnen van investeringsmiddelen vanuit bestaande (investerings) programma's (groen, mobiliteit, onderwijs, sport, openbare ruimte, etc.). En het aanspreken van bijdragen, subsidies of uitkeringen van bijvoorbeeld de provincie of het Rijk.

8.6 Planproces en -toetsing

Toekomstige initiatieven worden getoetst aan het op moment van besluitvorming over het initiatief van toepassing zijnde beleid, eisen en uitgangspunten uit dit ontwikkelkader, waaronder de spelregelkaart, stedenbouwkundige en overige spelregels en de beeldkwaliteitsparagraaf en de in een intentie- of anterieure overeenkomst gemaakte afspraken.

Kwaliteitsborging

De transformatie van Julianaweg zal decennia omvatten. De ontwikkelingen vragen om een langdurige en kwalitatieve begeleiding van de planvorming en uitwerking. Om de stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit te waarborgen, met behoud van flexibiliteit en ruimte voor het goede gesprek, wordt een werkwijze met een supervisor gehanteerd. Daarmee kan flexibiliteit worden geïntroduceerd in het ontwikkelkader en de spelregels, terwijl tegelijkertijd de controle over de kwaliteit behouden blijft.

De supervisor wordt benoemd door het college van Burgemeester en Wethouders en stelt zich op als behoeder van de ruimtelijk-programmatische kwaliteit in het gebied. Hij adviseert over de samenhang van de stedenbouw en over de kwaliteit van de architectuur en de openbare ruimte, mede de duurzaamheidsambities in acht nemend. Hij is betrokken bij de bouwplan- en gebiedsontwikkeling voor zowel voor vastgoed, openbare ruimte als civiele werken. Door de kennis van het gebied en het dorp levert dit een waardevolle input voor de ontwikkelaar maar wordt ook de “couleur locale” gewaarborgd. Hij is ook sparringpartner voor initiatiefnemers en het projectteam van de gemeente. Zo kan de supervisor projecten en plannen op soepele wijze in de juiste richting laten ontwikkelen.

De Supervisor heeft de mogelijkheid om na een integrale afweging een positief advies aan het college van Burgemeester en Wethouders te geven op een ontwerpoplossing die niet expliciet in de aanwijzingen van het ontwikkelkader is beschreven. Hierbij dient de indiener van het ontwerp op overtuigende wijze aan te tonen dat het gewenste eindresultaat in relatie

tot de bedoeling van het ontwikkelkader ook op de voorgestelde manier kan worden bereikt. Indien het ontwikkelkader als toetsingskader niet toereikend is, wordt geadviseerd aan de hand van de Welstandsnota gemeente Edam-Volendam. Indien nodig kan de supervisor zich laten ondersteunen door een klein team van de gemeente.

Het doel is, naast het toetsen van de kwalitatieve uitvoering van het ontwikkelkader, om zowel de initiatiefnemer als de architect te enthousiasmeren en te begeleiden naar een hoger kwaliteitsniveau. We werken gezamenlijk vanuit een positieve boodschap aan een grote en belangrijke opgave voor Edam-Volendam. De werkwijze zal iedere paar jaar geëvalueerd en geactualiseerd worden.

Intentieovereenkomst

Nadat een initiatiefnemer zich bij de gemeente gemeld heeft, proberen we te komen tot een intentieovereenkomst. Dit is een overeenkomst waarin we op hoofdlijnen afspraken maken over de ambitie, kaders en uitgangspunten voor het betreffende plan. Het doel is om in een bepaalde periode gezamenlijk te onderzoeken of binnen de gemeentelijke kaders kan worden gekomen tot een haalbaar plan. In de intentieovereenkomst leggen we vast welke taken en verantwoordelijkheden beide partijen dragen en aan welke gemeentelijke kosten de ontwikkelaar meebetaalt (zie onderdeel kostenverhaal).

Anterieure overeenkomst

Als de initiatiefnemer en de gemeente tot een haalbaar en uitvoerbaar plan komen binnen de gemeentelijke kaders, wordt een anterieure overeenkomst gesloten waarin concrete afspraken worden gemaakt. Deze overeenkomst moet gesloten zijn voordat een bestuurlijk besluit wordt genomen over de planologische wijziging. Met het sluiten van een anterieure overeenkomst verzekert de gemeente het kostenverhaal in de vorm van afspraken over een te vergoeden kostenverhaalsbijdrage. In de anterieure overeenkomst worden doorgaans echter veel meer afspraken vastgelegd over onder andere het toegestane woningbouwprogramma, de fasering, parkeernormering, de planologische procedure en financiële onderwerpen. Wanneer de gemeente en een initiatiefnemer niet tot overeenstemming komen over een voorgenomen ontwikkeling, kan het zijn dat de gemeente het kostenverhaal publiekrechtelijk moet verankeren.

Colofon

Gemeente Edam-Volendam

Paola Basseluer

Hans Meijers

Edel Bording

Bouke Bouma

Nico Waaijer

Dick Silven

Sandra Steur

Inez van Verseveld

Nico Zwarthoed

Rijnboutt

Frederik Vermeesch

Jaap Hoving

Robert ten Elsen

Damian Lachtara

Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling

Evert-Jan van Baardewijk

Alexander Joordens

Max Kruijsse

Uitwerking spelregels Julianaweg

26 november 2025

De ambities voor de transformatie van het bedrijventerrein die zijn opgenomen in het Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam (in deze bijlage aangeduid als het Ontwikkeldkader) worden in dit document concreet gemaakt in de vorm van ruimtelijke, programmatische en financiële spelregels. De spelregels vormen als onderdeel van het Ontwikkeldkader het uitgangspunt voor elke ontwikkeling op een kavel en in de openbare ruimte. De spelregels zijn globaal waar het kan en precies waar het moet. Ze zijn zo opgesteld dat zij een helder kader bieden voor een ontwikkeling op een kavel enerzijds, maar anderzijds ook de samenhang bewaken met de hele buurt zodat er sprake blijft van een aantrekkelijk ontwikkelperspectief voor de kavels eromheen.

Definities van gebruikte termen

- 1) Transformatie van het bedrijventerrein: dit houdt in dat het bedrijventerrein zich aanpast aan veranderende behoeften, waarbij de huidige structuur, functie of het gebruik van de gebouwen en de omgeving fundamenteel verandert. Dit kan een verschuiving van puur commerciële en bedrijfsmatige functies zijn naar een mix met woningen, maatschappelijke functies, recreatie of groen betekenen, om de vitaliteit en leefbaarheid van een gebied te verbeteren en leegstand tegen te gaan.
- 2) Herontwikkeling (van een kavel): dit is het proces van een grondige aanpassing van een bestaand terrein of gebouw, vaak met sloop en nieuwbouw, om het te voorzien van een **nieuwe functie of functionaliteit**. Hiertoe behoort ook verbouwing voor functieverandering, waaronder het optoppen van gebouwen.
- 3) Vernieuwbouw (op een kavel): dit betreft de realisatie (veelal na sloop van een bestaand object) van een nieuw object voor **bestaande functie of functionaliteit**.

1. Ruimtelijke kwaliteit/omgevingskwaliteit

Spelregels

1. Initiatiefnemers die planologische medewerking willen voor een Herontwikkeling of Vernieuwbouw kunnen die medewerking alleen krijgen als ze qua plan passen in het door de gemeente vastgestelde Ontwikkeldkader en de daarbij behorende spelregels.
2. Herontwikkeling of Vernieuwbouw mogen alleen worden gerealiseerd binnen de bouwvelden, zoals aangegeven in de spelregelkaart in het Ontwikkeldkader. De bouwvelden geven de maximale begrenzing aan van het te bebouwen oppervlak. Buiten de bouwvelden gelegen percelen zijn of worden onderdeel van de openbare ruimte;
3. Herontwikkeling of Vernieuwbouw mogen het functioneren van naburige percelen (onder andere ontsluiting, bedrijfsvoering en dergelijke) en de mogelijkheid tot Herontwikkeling ervan in de toekomst niet onmogelijk maken.
4. Meerdere initiatiefnemers mogen gezamenlijk aan de spelregels voldoen onder de voorwaarde dat dit contractueel is geborgd.

2. Behoud cultureel erfgoed

Spelregel

5. In de spelregelkaart zijn panden aangegeven die zijn aangemerkt als behoudenswaardig. Dit zijn panden die door hun functie of verschijningsvorm karakteristiek zijn voor het huidige of voormalige gebruik. Het streven is gericht op behouden van die panden, om daarmee de verwijzing naar en samenhang met de historie van het gebied te houden. Behoud kan op meerdere manieren worden gerealiseerd, zoals volledig of gedeeltelijk behoud van het pand of behoud van de contouren of karakteristieke materialen en onderdelen.

3. Ontwikkelvolume/dichtheden

Spelregels

6. Initiatieven voor Herontwikkeling dienen te voldoen aan het Ontwikkelkader en de in deze notitie opgenomen spelregels. In de in het Ontwikkelkader opgenomen spelregelkaart en stedenbouwkundige spelregels zijn onder andere maximale bouwhoogtes en een maximum FSI (Floor Space Index) opgenomen. Tot de FSI worden alle nieuwbouwvolumes gerekend, inclusief gebouwde of overkluisde parkeervoorzieningen.
7. Initiatieven voor Vernieuwbouw dienen te blijven voldoen aan de in het (tijdelijke) Omgevingsplan opgenomen regels en aan het Voorbereidingsbesluit.
8. Iedere Herontwikkeling dient binnen zijn eigen perceel tenminste het in de spelregelkaart aangegeven percentage aan groene ruimte te bevatten, voor bijvoorbeeld leefbaarheid en opvang van regenwater.
9. Binnentuinen dienen naast privéruimtes voor bewoners delen te bevatten die openbaar toegankelijk zijn. Opvolgende plannen voor Herontwikkeling dienen ruimtelijk aan te sluiten op eerdere (naastgelegen) plannen en de aldaar gerealiseerd binnentuin. Doel is dat er uiteindelijk bij aaneengesloten percelen een openbaar toegankelijk gebied ontstaat.

Toelichting

- *De ambitie is om een woonwerkgebied te realiseren, met een stedenbouwkundige dichtheid (bouwmassa en volumes) die passend is bij het dorp Volendam. Dit kan worden uitgedrukt in een Floor-space-index (of vloeroppervlakte-index: dit is een maat die de bebouwingsdichtheid aangeeft door de totale bruto vloeroppervlakte van gebouwen te delen door de oppervlakte van het perceel). In de spelregelkaart is het maximum FSI en maximale bouwhoogte per bouwveld aangegeven.*
- *In spelregel 7 is aangegeven dat het Voorbereidingsbesluit en het nu vigerende (tijdelijke) omgevingsplan van toepassing blijft voor Vernieuwbouw. Met dit (tijdelijke) omgevingsplan wordt bedoeld het bestemmingsplan zoals dat gold direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Om een eventuele transformatie in de toekomst niet te blokkeren waarbij de openbare ruimte wordt ingericht volgens het Ontwikkelkader, dient tenminste de in het Ontwikkelkader aangegeven grens van het bouwveld te worden aangehouden.*
- *Een ambitie is dat toekomstige bewoners op een aantrekkelijke manier door het gebied kunnen wandelen. Dit vereist een bepaalde mate van fijnmazigheid van openbare ruimte. Grote*

aaneengesloten bouwblokken staan op gespannen voet met die gewenste fijnmazigheid. Daarom wordt in spelregel 9 de voorwaarde gesteld dat binnenterreinen van nieuwe ontwikkelingen een bepaalde mate van openbaarheid dienen te hebben. In het Ontwikkeldkader is dat omschreven als 'doorbraken in het bouwblok'. De uitwerking daarvan is maatwerk en per situatie te bepalen en te beoordelen door de gemeente.

4. Openbare ruimte

Spelregels

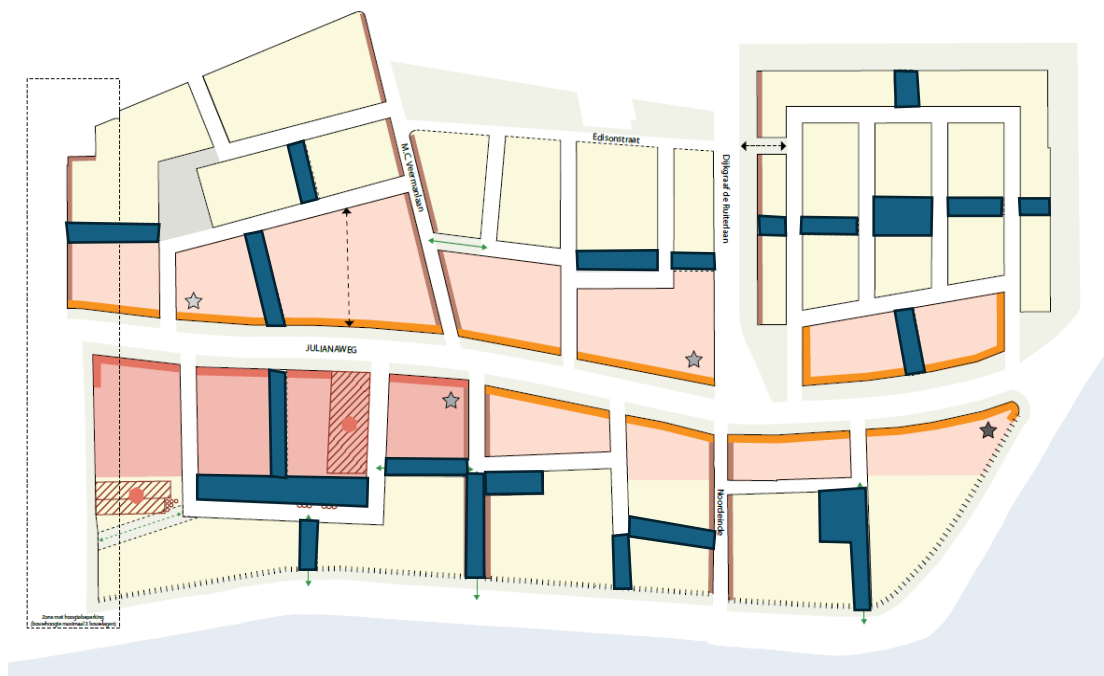
10. Tot de openbare ruimte wordt gerekend alle percelen die buiten de bouwvelden liggen zoals aangegeven in de spelregelkaart. Daartoe behoren de bestaande wegen, de 'verbindingen 15 meter breed' en de 'Buurtparkjes'.
11. Nieuwe openbare ruimte wordt ingericht met een focus op verblijfskwaliteit en een groene en water opnemende inrichting. De openbare ruimte nodigt uit tot verblijven, sporten en bewegen. Rond voorzieningen met seniorenwoningen dient de openbare ruimte dementievriendelijk te worden ingericht.
12. Uitgangspunt voor de inrichting het is algemene programma van eisen van de gemeente (in de toekomst naar verwachting uitgewerkt in een nieuw op te stellen 'Handboek Inrichting Openbare Ruimte'), dat van toepassing is op moment van (planologische) besluitvorming over een initiatief. Afwijking van dat programma van eisen is mogelijk in verband met behoud van het industriële karakter en alleen na goedkeuring door de gemeente.
13. De maatvoering van de openbare ruimte dient te voldoen aan de straatprofielen die zijn opgenomen in het Ontwikkeldkader en de spelregelkaart.
14. In de spelregelkaart is per deelgebied een grotere openbare ruimte ('buurtpark') aangegeven. De omvang is bepaald in de spelregelkaart. Deze buurtparkjes zijn geschikt voor verblijf, spelen en/of sporten. Ook is op diverse locaties een 'verbinding 15 meter breed' aangegeven. Die zijn nodig voor de verbinding met omliggende gebieden.
De locatie van de 'buurtparkjes' en de 'verbindingen 15 meter breed' zijn indicatief aangegeven: een verschuiving is mogelijk, mits de essentie van de verbindingen en ruimtes behouden blijven en doorlopende verbindingen op hoger schaalniveau mogelijk blijven.
15. Als de openbare ruimte is gelegen op privaat terrein, dient deze ruimte – in geval van Herontwikkeling van de betreffende kavel – 'om niet' te worden overgedragen aan de gemeente. Dat geldt niet voor de 'verbindingen 15 meter breed' en de 'buurtparkjes': percelen die daartoe behoren worden in geval van Herontwikkeling overgedragen aan de gemeente, waarbij de waarde van perceel en opstallen en de sloop van de opstallen worden vergoed.
16. De gemeente onderhoudt in de toekomst de openbare ruimte. Dit geldt niet voor openbaar toegankelijke ruimte op privaat eigendom.

Toelichting

- *Er dient te worden voorzien in voldoende ruimte voor buitenspelen. Rekening wordt gehouden met ca 1.250 m² speelruimte, te verdelen over de buurtparkjes. Uiteindelijke omvang wordt gebaseerd op het programma en doelgroepen. Ook dient er voldoende openbare ruimte te zijn voor sport. Er is een stijgende trend van buitensporten. De verwachting is dat deze trend zich ook de komende jaren verder zal ontwikkelen. Voor sporten in de openbare ruimte is de landelijke*

norm 2 m² per huishouden. Rekening houdend met het aantal huishoudens van 740 betekent dat ongeveer 1.500 m² voor buitenruimte sporten. Omdat goede verbindingen met de dijk en het landschapspark in de Broeckgouw zijn voorzien, kunnen de dijk en het park ook voorzien in een deel van die behoefte.

- In spelregels 15 is aangegeven dat eigenaren de zones rond de bouwvelden, zoals aangegeven in de spelregelkaart, in geval van Herontwikkeling moeten overdragen aan de gemeente. De gemeente maakt onderscheid in twee situaties:
 - De delen van kavels die zijn gelegen aan de infrastructuur. Overdracht is nodig voor het vergroten van de openbare ruimte, voor groen, bomen en voetpaden. Zie ook spelregel 2 en de paragraaf 'typering openbare ruimte en profielen' in het Ontwikkelkader. Deze delen worden 'om niet' overgedragen aan de gemeente. Tegenover het inleveren van deze gronden heeft de eigenaar de mogelijkheid van een Herontwikkeling met bijbehorend bouwvolume.
 - De delen van kavels die zijn gelegen in de spelregelkaart aangegeven 'buurtparkjes' en 'Verbinding 15 meter breed. Zie hieronder de blauwe gebieden in de spelregelkaart.

Deze 'buurtparkjes' en 'verbinding 15 meter' zijn in privaat bezit. Van eigenaren kan niet worden verwacht dat zij deze kavels 'om niet' overdragen aan de gemeente voor een herinrichting. Enerzijds omdat deze kavels een groot aandeel kunnen vormen in hun eigendom, anderzijds hebben alle Herontwikkelingen voordeel van deze buurtparkjes en groenverbindingen. Het zou niet terecht zijn als alleen de betreffende eigenaren de kosten dragen van het overdragen van deze gronden. De eigenaren worden vergoed voor het overdragen van perceel en opstellen op basis van de meest recente, vastgestelde WOZ-waarde gerelateerd aan het over te dragen eigendom. In spelregel 46 is geregeld dat iedere Herontwikkeling een financiële bijdrage levert.

5. Verkeer en parkeren

Spelregels

17. De hoofdontsluitingen en deelgebiedsontsluitingen zijn zoveel als mogelijk gelegen op bestaande infrastructuur en openbare ruimte. Bij de inrichting is afstemming met aanwezige bedrijven noodzakelijk.
18. Binnen de bouwvelden is verblijfskwaliteit belangrijk. Verbindingen binnen de bouwvelden worden met snelheid verlagende maatregelen, zoals verhoogde kruispunt plateaus, ingericht.
19. Op moment van (planologische) besluitvorming over een initiatief dient te worden voldaan aan het dan geldende gemeentelijk parkeerbeleid. Ten tijde van het vaststellen van het Ontwikkeldkader dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeerkencijfers voor matig stedelijke gebieden als bedoeld in de CROW-publicatie 744: Parkeerkencijfers, basis voor parkeernormering' (2024). Afwijking van de norm is alleen mogelijk in bijzondere omstandigheden en als er op een andere wijze in de nodige parkeer- of stallingsruimte wordt voorzien. Dit is ter beoordeling van de gemeente.
20. Parkeren dient op eigen kavel te worden opgelost en dient te voldoen aan de beeldkwaliteitsregels uit het Ontwikkeldkader, waaronder parkeren uit het zicht. Dit kan binnen of onder een bouwblok, met minimale zichtbaarheid in de plint of in groen omlijste parkeercoffers. Collectieve parkeeroplossingen worden gestimuleerd.
21. Dubbelgebruik van parkeerplaatsen wordt gestimuleerd door verschillende functies te combineren. De mogelijkheid van dubbelgebruik tussen bouwvelden/kavels wordt niet uitgesloten.
22. Als naar oordeel van de gemeente het parkeren op eigen kavel ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit is parkeren op een nabijgelegen locatie mogelijk onder de voorwaarden dat de benodigde plekken fysiek altijd blijven bestaan.
23. Laden en lossen voor bedrijven gebeurt, mede in verband met veiligheid, in principe op eigen terrein. De openbare ruimte dient te voorzien in laad/losplekken voor bijvoorbeeld pakketdiensten voor particulieren. Keerbewegingen van vrachtauto's zijn niet gewenst.
24. Fietsparkeervoorzieningen bevinden zich op eigen kavel en zijn goed toegankelijk vanaf het maaiveld, om te voorkomen dat fietsen (toch) in de openbare ruimte worden gezet. Bij appartementen worden voldoende inpandige plekken gerealiseerd.

Toelichting

- *Het gemeentelijk parkeerbeleid (vastgelegd in het paraplu bestemmingsplan dat sinds 1 jan 2024 onderdeel is geworden van het (tijdelijk) Omgevingsplan) vereist dat er voldoende parkeergelegenheid moet worden gerealiseerd en in stand moet worden gehouden, waarbij voldoende betekent dat wordt voldaan aan de gemiddelde parkeerkencijfers voor matig stedelijke gebieden als bedoeld in de CROW-publicatie 744: Parkeerkencijfers, basis voor parkeernormering' (2024). Een lagere norm kan alleen met een parkeerregime. Daarbij moet dan ook rekening worden gehouden met een mogelijk uitwijk-effect in de omgeving, zodat daar geen nieuw probleem ontstaat.*
- *Huidige bedrijven hebben parkeren op eigen terrein. Mogelijk dat met deze bedrijven het gesprek kan worden gevoerd over het delen van parkeerplaatsen.*

- *Deze regels stimuleren grotere initiatieven zodat flexibeler parkeren kan worden ingepast.*

6. Programma

6.1. Wonen

Spelregels

25. Het plangebied 'Julianaweg' wordt een gemengd woon/werkgebied, met een levendige mix van werken, wonen en voorzieningen.
26. Per bouwveld wordt tenminste 80% van het totaal aantal woningen als appartement gerealiseerd.
27. 90% van de appartementen zijn nultredenwoningen.
28. Per initiatief voor Herontwikkeling wordt ingezet op een mix van woningtypen en doelgroepen. Het programma, zoals woningbouwcategorie (sociale huur, middeldure huur, vrije sector huur, betaalbare koop en vrije sector koop) en het minimale oppervlak per woning, dient te voldoen aan het op moment van (planologische) besluitvorming geldende beleid.
29. Initiatiefnemers kunnen samenwerken om gezamenlijk te voldoen aan de eisen, mits dit door partijen goed is geborgd. Deze samenwerking kan ook met andere projecten binnen Volendam.
30. Sociale huurwoningen dienen te voldoen aan het programma van eisen van een toegelaten instelling (woningcorporatie) die werkzaam is in de gemeente. Deze woningen dienen uiteindelijk ook duurzaam in eigendom en beheer te worden genomen door een toegelaten instelling.
31. Afwijking van hierboven genoemde spelregels is mogelijk, als initiatieven voor Herontwikkeling qua programma aansluiten op de dan actuele woningbehoefte, volgens woningmarktonderzoek vanuit de gemeente. Een afwijking is ter beoordeling en goedkeuring van de gemeente.

6.2. Zorg(wonen)

Spelregels

32. Per initiatief wordt in overleg met een in de gemeente werkzame toegelaten instelling (woningcorporatie) bepaald of en hoeveel zorggeschikte woningen dienen te worden gerealiseerd.

6.3. Werken

Spelregels

33. In de spelregelkaart is per bouwveld aangegeven wat, in geval van Herontwikkeling, procentueel het minimum of maximum aandeel is van niet-woonfuncties. Nieuwe bedrijfsfuncties moeten goed zijn te combineren met wonen op naastgelegen kavels.
34. De maximale omvang van een nieuwe bedrijfsvestiging of kantoorvestiging is 1.000 m2 BVO. Dit geldt niet voor zittende bedrijven en kantoren. Nieuwe bedrijfsverzamelgebouwen mogen maximaal 2.500 m2 BVO in omvang zijn, mits individuele gebruikers de maximale vestigingsformaten niet overschrijden.

35. Vernieuwbouw van bedrijven op de eigen kavel is mogelijk onder de voorwaarde dat Herontwikkeling naar wonen op naastgelegen kavels mogelijk blijft. Indien nodig wordt dit planologisch geregeld.
36. Uitbreiding van bestaande bedrijven op een naastgelegen kavel is mogelijk onder de voorwaarde dat die uitbreiding eenmalig maximaal 20% van de bestaande kavel is en dat Herontwikkeling naar wonen op een naastgelegen kavel mogelijk blijft. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat de milieucategorie omlaag wordt geschaald en of specifieke maatregelen worden genomen. Als de uitbreiding meer dan 20% van het perceel betreft, dient dit ter beoordeling te worden voorgelegd aan de gemeente.
37. Als een initiatief voor Herontwikkeling niet haalbaar is vanwege milieuhinder van een bedrijf, dient te worden verkend of het verminderen van de milieuhinder mogelijk is zodat het initiatief haalbaar is. Daarmee samenhangende kosten komen ten laste van het initiatief of de initiatieven die hier baat bij hebben.
38. Als een bedrijf met een milieucategorie 3 of hoger haar activiteiten verplaatst naar de Purmer, wordt de milieucategorie op de te verlaten locatie omlaag geschaald naar ten hoogste 2 op basis van een planologisch besluit, zonder dat er sprake is van nadeelcompensatie.
39. Als zich meerdere initiatieven voordoen die niet gelijktijdig kunnen worden gefaciliteerd, dan gaat de prioriteit uit naar initiatieven waarbij opheffing van milieucontouren van categorie 3 of hoger aan de orde is; prioriteit in samenwerking en beschikbaar stellen van capaciteit, het vinden van middelen om Herontwikkeling mogelijk te maken en – in afstemming met de ontwikkeling van de Purmer – voorrang te verlenen aan verhuizing naar De Purmer.

6.4. Voorzieningen

Spelregels

40. Uitgangspunt is dat nieuw te realiseren voorzieningen een goed functioneren van het woonwerkgebied ondersteunen. Voorzieningen gericht op zorg en welzijn (zoals eerstelijns zorg, praktijkruimtes, jeugdzorg ed.) worden gecombineerd met nieuw te realiseren zorggeschikte woningen en zorgvoorzieningen. De gemeente bepaalt, in overleg met initiatiefnemers en maatschappelijke partners, waar en wanneer voorzieningen worden ingepast.

Toelichting

- *Er is indicatief 800 m2 Bruto Vloer Oppervlak (bvo) ruimte nodig voor zorg en welzijn, zoals een gezondheidsruimte, praktijkruimte, soc. wijkteam, dagbesteding, jeugdteam, buurthuis en dergelijke. De meest logische plek om zorg gerelateerde (commerciële) voorzieningen te plaatsen is nabij zorg(geschikte) woningen.*

7. Duurzaamheid

Spelregels

41. Tot duurzaamheid behoren de thema's klimaatadaptatie, energie(transitie), het voorkomen van hittestress en wateroverlast en circulaire economie. Voor initiatieven geldt de op moment van het (planologische) besluitvorming geldende beleid van de gemeente.

8. Financieel/ juridisch

Naast zicht op de financiële haalbaarheid, is het van belang financiële kaders te stellen en spelregels te maken waarbinnen Herontwikkeling en Vernieuwbouw kan worden gerealiseerd. De volgende financiële spelregels vormen de basis voor de uitwerking van initiatieven in het plangebied.

Spelregels

42. Tussen gemeente en initiatiefnemer wordt een intentieovereenkomst gesloten waarin afspraken worden gemaakt over het onderzoeken door de gemeente van de haalbaarheid van het planvoorstel van initiatiefnemer. In deze intentieovereenkomst wordt onder andere vastgelegd dat de gemeentelijke plan- en onderzoekskosten die verbonden zijn aan deze haalbaarheidstoets door de initiatiefnemer worden vergoed.
43. Wanneer op basis van de haalbaarheidstoets geconcludeerd wordt dat een planvoorstel haalbaar is, worden ten behoeve van de verdere uitwerking en realisatie van de plannen tussen gemeente en initiatiefnemer een anterieure exploitatieovereenkomst gesloten.
44. Op basis van de exploitatieovereenkomst betaalt initiatiefnemer aan de gemeente een vergoeding voor de gemeentelijke plan- en onderzoekskosten. De hoogte van deze vergoeding varieert per locatie en wordt bepaald op basis van de plankostenscan. Ook vergoedt de initiatiefnemer de door de gemeente uit te keren tegemoetkoming(en) nadeelcompensatie. Afspraken hierover worden vastgelegd in de exploitatieovereenkomst.
45. Iedere Herontwikkeling en Vernieuwbouw draagt binnen het eigen perceel of percelen zelf de kosten voor het bouw- en woonrijp maken en de kosten voor de realisatie van voorzieningen buiten het perceel die 100% toerekenbaar zijn aan het initiatief.
46. Iedere Herontwikkeling binnen het plangebied, draagt financieel bij aan de gemeente voor de (toekomstige) inrichting van de openbare ruimte. Daartoe behoren ook de verwerving en sloop van opstallen die nodig zijn voor de realisatie van de in het Ontwikkelkader aangegeven 'Verbinding 15 meter breed' en 'buurtparkjes'. De bijdrage is € 50,-/m² BVO voor woonfuncties en € 12,50.-/ m² voor niet-woonfuncties en wordt bepaald op basis van maximale planologische invulling. Deze bijdrage heeft geen betrekking op de in regels 42 en 44 genoemde kosten voor de gemeente.
47. Alle bedragen zijn prijspeil 1 januari 2026 en exclusief BTW. De bedragen worden jaarlijks door de gemeente geïndexeerd. Deze bijdrage wordt gestort in het Gebiedsfonds Julianaweg. (nog vorm te geven)
48. De gemeente wijzigt het Omgevingsplan of, als dat beter past bij planologische inpassing, verleent een Omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplan activiteit (Bopa) voor het initiatief voor rekening van de initiatiefnemer.
49. De in deze spelregels genoemde financiële bijdragen worden door de initiatiefnemer aan de gemeente voldaan voorafgaand aan de collegebesluitvorming over de Omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplan activiteit (Bopa) of het raadsvoorstel tot wijziging van het omgevingsplan. De gemeente kan besluiten akkoord te gaan met een later betalingsmoment, mits initiatiefnemer naar het oordeel van de gemeente voldoende zekerheid verstrekt. Als regel geldt dat na deze betaling de hoogte van de bijdrage niet meer wijzigt: initiatiefnemers/marktpartijen hoeven niet bij te betalen aan de gemeente, maar de gemeente hoeft ook niet terug te betalen aan initiatiefnemers/marktpartijen.

50. De gemeente reserveert de bijdrage in het Gebiedsfonds Julianaweg (nog vorm te geven), ten behoeve van investeringen in de openbare ruimte in Julianaweg. Op basis van de diverse initiatieven, bepaalt de gemeente de prioriteiten bij investeringen in de openbare ruimte, mede afhankelijk van de financiële omvang van het Gebiedsfonds Julianaweg.
51. Doordat de gemeente investeert in infrastructuur en openbare ruimte, kan de nieuw aangelegde openbare ruimte en infrastructuur richtinggevend zijn voor de ontwikkelingsrichting van het gebied. Dat kan betekenen, dat de gemeente spelregels kan gaan toevoegen die de volgorde van initiatieven gaat bepalen.
52. Jaarlijks stelt de gemeente een overzicht op waarbij de voortgang van de Transformatie van Julianaweg in beeld wordt gebracht, wat aan exploitatiebijdragen is betaald ten behoeve van het gebiedsfonds en waarin dat is geïnvesteerd. Daarbij kan ook een aanpassing plaatsvinden van het plangebied, de benodigde investeringen in het openbaar gebied en de hoogte van de exploitatiebijdrage voor nieuwe initiatieven.

Toelichting

- *Toelichting op spelregel 44: Tot de plankosten van de gemeente behoren alle kosten die de gemeente maakt om een initiatief te beoordelen en bij verdere uitwerking te begeleiden tot en met besluitvorming en realisatie. De gebruikelijke werkwijze daarbij is dat de initiatiefnemer alle onderzoeken en vereiste planologische documenten (zoals een Bopa) in eigen opdracht opstelt en ter beoordeling aanlevert aan de gemeente.*
- *In spelregel 46 is opgenomen dat iedere Herontwikkeling een bijdrage levert aan de inrichting van het openbare gebied. In spelregel 15 en de toelichting op spelregel 15 is aangegeven wat hiertoe behoort. De kosten zijn op kentalniveau berekend en wordt 'omgeslagen' per m2 bvo nieuw te realiseren vastgoed. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de functies 'wonen' en 'niet-wonen'; omdat aan een woonfunctie een aanzienlijk hogere grondwaarde wordt toegekend, draagt een woonfunctie 4 keer zoveel bij dan alle overige functies 'niet-wonen'. De verwachting is dat met een verhuizing van bedrijven aanzienlijke kosten zijn gemoeid. Om de haalbaarheid voor de ondernemers aantrekkelijker te maken, wordt een bijdrage van 50% van de kosten doorberekend aan de initiatiefnemers van een Herontwikkeling. Die bijdrage is in spelregel 46 aangegeven. De gemeente heeft de opgave voor het vinden van financiële middelen voor de overige 50%.*

Detailrapport Vraag en antwoord Wegingstafel/Raadsplein (ID 1639)

Veld	Waarde
Datum wegingstafel/Raadsplein	29-01-2026
Onderwerp	Ontwikkeldkader transformatie Julianaweg
Fractie(s)	ONS Belang
Datum vraag	22-01-2026
Vraag en antwoord	Onder het kopje toelichting op pagina 9 van de spelregels staat: De verwachting is dat met een verhuizing van bedrijven aanzienlijke kosten zijn gemoeid. Om de haalbaarheid voor ondernemers aantrekkelijker te maken, wordt een bijdrage van 50% van de kosten doorberekend aan de initiatiefnemers van een herontwikkeling. Die bijdrage is in spelregel 46 aangegeven. Hiermee lijkt de suggestie te worden gewekt dat het (ook) gaat over de kosten ten aanzien van de verhuizing. Echter spelregel 46 gaat over de openbare openbare ruimte. Een iets andere formulering kan onnodige verwarring voorkomen. Antwoord: De bijdrage van 50% door de gemeente betreft inderdaad alleen de kosten voor herinrichting van de openbare ruimte. Het betreft geen andere kosten zoals verhuizing.

Detailrapport Vraag en antwoord Wegingstafel/Raadsplein (ID 1641)

Veld	Waarde
Datum wegingstafel/Raadsplein	29-01-2026
Onderwerp	Communicatie Ontwikkeldkader Julianaweg versus praktijkervaring ondernemers (nagekomen vragen raad januari 2026)
Fractie(s)	LEV
Vraag en antwoord	Naar aanleiding van de recente communicatie van het college op de gemeentelijke website (https://www.edam-volendam.nl/ontwikkeldkader-julianaweg-vastgesteld-duidelijke-richting-voor-wonen-en-werken) over het vastgestelde Ontwikkeldkader Julianaweg, waarin de transformatie wordt gepresenteerd als organisch, kansrijk en in nauwe samenwerking met ondernemers, heeft Lokaal Edam-Volendam enkele vragen. Deze vragen zijn bedoeld om helderheid te krijgen over de verschillen tussen het geschetste positieve beeld in de gemeentelijke communicatie en de signalen uit de praktijk van ondernemers op en rond het bedrijventerrein Julianaweg. Op de gemeentelijke website wordt gesteld dat het Ontwikkeldkader Julianaweg ruimte biedt voor uitbreiding en nieuwbouw van bedrijven en een goede balans tussen wonen en werken. Vraag 1. Kan het college concreet toelichten welke uitbreidingsmogelijkheden ondernemers op dit moment daadwerkelijk hebben binnen de geldende spelregels, en hoe dit zich verhoudt tot signalen van ondernemers dat verbouwen, uitbreiden en investeren in de praktijk nauwelijks mogelijk is? Antwoord 1: Ondernemers behouden hun bestaande planologische rechten. Op basis van het ontwikkelkader en het op 29 januari jl. vastgestelde voorbereidingsbesluit, kunnen ondernemers nieuwbouw plegen voor hun bedrijf en indien gewenst uitbreiden. Hiervoor zijn ook spelregels opgenomen. Deze mogelijkheid wordt juist geboden omdat het uitgangspunt is dat bedrijven niet worden gedwongen om te verhuizen of te transformeren en om ondernemers perspectief te bieden om hun bedrijf toekomstgericht voort te zetten op hun huidige locatie. In de communicatie op de website wordt gesproken over een organische ontwikkeling waarbij ondernemers initiatief kunnen nemen. Vraag 2.

	Kan het college uitleggen hoe dit zich verhoudt tot het actief inrichten van een projectorganisatie, het werven van een projectleider specifiek gericht op transformatie Julianaweg en De Purmer en het hanteren van gedetailleerde spelregels die richting geven aan herstructurering? Antwoord 2: Voorop gesteld willen wij u wijzen op het besluit dat de gemeenteraad heeft genomen in september 2023 over de startnotitie Transformatie Julianaweg. Dit besluit betekende al het oprichten van een projectorganisatie om uitvoering te kunnen geven aan de startnotitie en te komen tot het thans vastgestelde Ontwikkeldkader. Voor de Julianaweg hanteert de gemeente een faciliterende houding, voor De Purmer een actieve houding waarbij we gronden verwerven, herinrichten en uitgeven. Voor beide projecten is een ondersteunende organisatie nodig, onder aansturing van een projectleider. De intensiteit van de werkzaamheden wordt voor een deel bepaald door het aantal initiatieven. Gedetailleerde spelregels zijn nodig om duidelijkheid te geven aan initiatiefnemers. Een steeds terugkomende vraag was dat ondernemers duidelijkheid nodig hebben over de financiële en ruimtelijke randvoorwaarden voor herontwikkeling. Zonder deze duidelijkheid komen initiatieven niet van de grond. Bovendien is het belangrijk om een gelijk speelveld te geven voor alle initiatieven. Dat doen we door het ontwikkeldkader en de spelregels. Het klopt dus dat ondernemers initiatieven kunnen indienen, het college toetst deze initiatieven vervolgens aan de door de raad vastgestelde kaders in het ontwikkeldkader en het voorbereidingsbesluit d.d. 29 januari 2026. Vraag 3. Is hier volgens het college nog sprake van een faciliterende rol, of van actieve sturing? Antwoord 3: Hier is sprake van een faciliterende rol, waarbij de raad kaders stelt en het college toetst. Het college stelt op de website dat er intensief contact is geweest met ondernemers en dat zij uitgebreid betrokken zijn bij het opstellen van het ontwikkeldkader. Vraag 4. Kan het college inzichtelijk maken hoeveel individuele ondernemersgesprekken daadwerkelijk hebben plaatsgevonden, of hiervan verslagen zijn gemaakt en op welke wijze de inbreng van ondernemers concreet is verwerkt in het ontwikkeldkader en de spelregels? Antwoord 4: Zoals in het raadsvoorstel aangegeven zijn in de beginfase van de uitwerking van het Ontwikkeldkader veel gesprekken gevoerd met vooral grotere ondernemingen in het gebied. De resultaten van die gesprekken en inzichten over kansen voor transformatie zijn met
--	--

	uw raad besproken in een besloten vergadering op 5 september 2024. Er zijn tientallen individuele vervolgesprekken met ondernemers gevoerd. Inzichten naar aanleiding van gesprekken zijn meegenomen bij het opstellen en het finaliseren van het ontwikkelkader en spelregels. Het betreft daarbij algemene inzichten, wij gaan niet in op individuele cases. In de gemeentelijke communicatie wordt het ontwikkelkader gepresenteerd als een kansrijke en toekomstbestendige ontwikkeling. Tegelijkertijd geven meerdere ondernemers aan dat de spelregels financieel onhaalbaar zijn, verplaatsing praktisch onmogelijk is, en draagvlak beperkt is. Vraag 5. Kan het college toelichten hoe deze signalen zijn meegewogen in de besluitvorming? En erkent het college dat het geschetste positieve beeld op de website afwijkt van de ervaren haalbaarheid in de praktijk? Antwoord 5: Alle signalen van bedrijven waarmee is gesproken zijn meegenomen in de besluitvorming over het ontwikkelkader. Zoals in de vergadering op 29 januari jl. toegelicht zijn er naast bedrijven die sceptisch zijn ook bedrijven die nu graag initiatief willen nemen. De gemeente stuurt niet op financiële haalbaarheid voor afzonderlijke bedrijven, maar op een verantwoord ontwikkelperspectief voor een nieuwe woonwerkwijk nabij de kern van Volendam. Financiële haalbaarheid is daarbij één van de aspecten en zoals eerder gemeld afhankelijk van de situatie van een bedrijf. Het uitgangspunt van het Ontwikkelkader is in ieder geval niet dat een eventuele transformatie een bijbehorende verhuizing van een bedrijf volledig in kosten moet dekken. Als gemeente bieden wij bedrijven een kans en perspectief met een verhuismogelijkheid naar de Purmer zodat zij daar hun bedrijf kunnen verduurzamen en eventueel uitbreiden. De locatie die zij achter laten op de Julianaweg kan dan verkocht worden met dezelfde planologische rechten als het bedrijf nu heeft, of als herontwikkellocatie. Daarbij spelen diverse kaders een rol, zoals stedenbouwkundige kaders, maar ook ten aanzien van het aantal te realiseren woningen en voorzieningen. Vraag 6. Acht het college het wenselijk dat de gemeentelijke website vooral de positieve kanten van het ontwikkelkader belicht, terwijl risico's, beperkingen voor ondernemers en financiële onzekerheden nauwelijks worden benoemd? Antwoord 6: Op de website van de gemeente wordt ingegaan op de reden van de transformatie, het doorlopen participatieproces en besluitvorming en de inhoud van het ontwikkelkader. Er wordt geen oordeel uitgesproken over de inhoud. Een potentiële
--	--

	herontwikkeling is te allen tijde ter overweging van een ondernemer zelf. Vraag 7. Zo ja, waarom? Antwoord 7: Zie antwoord op vraag 6. Vraag 8. Zo nee, is het college bereid deze informatie transparanter te communiceren richting inwoners en ondernemers? Antwoord 8: Zie antwoord op vraag 6. Het eerder aangenomen TAM-voorbereidingsbesluit legt aanvullende beperkingen op aan ontwikkelingen op het bedrijventerrein Julianaweg. Vraag 9. Kan het college toelichten welke concrete gevolgen dit besluit heeft voor ondernemers die willen verbouwen, uitbreiden of hun pand willen verkopen en in hoeverre dit besluit volgens het college bijdraagt aan een werkelijk “organische” ontwikkeling? Antwoord 9: Zie ook antwoord op vraag 1. Het TAM-voorbereidingsbesluit is sinds 29 januari 2026 niet meer in werking (eerste besispunt van het raadsvoorstel). Het op 29 januari 2026 vastgestelde nieuwe voorbereidingsbesluit verwijst naar het Ontwikkelkader en de spelregels. Op basis daarvan kunnen huidige ondernemers nieuwbouw plegen voor hun bedrijf en indien gewenst uitbreiden of verkopen. Deze mogelijkheid wordt geboden omdat het uitgangspunt is dat bedrijven niet worden gedwongen om te verhuizen of te transformeren en om ondernemers perspectief te bieden om hun bedrijf toekomstgericht voort te zetten op hun huidige locatie. De recent aangenomen motie van Ons Belang roept het college op om initiatiefnemers te enthousiasmeren binnen het vastgestelde Ontwikkelkader. Vraag 10. Kan het college toelichten welke concrete belemmeringen voor ondernemers door deze motie worden weggenomen en op welke wijze deze motie daadwerkelijk bijdraagt aan het vergroten van de haalbaarheid van transformatie, zolang het TAM-voorbereidingsbesluit en de huidige spelregels van kracht blijven? Antwoord 10: Voor wat betreft het voorbereidingsbesluit, zie antwoord op vraag 9. Het college wil graag in gesprek gaan en blijven met ondernemers over hun initiatief tot herontwikkeling of nieuwbouw. Zoals in
--	---

	antwoord 2 gemotiveerd zijn daarbij het Ontwikkeldkader en de spelregels uitgangspunt. Deze geven de mogelijkheid voor ondernemers een voorstel in te dienen van gelijkwaardige kwaliteit dat afwijkt van het ontwikkelkader en de spelregels. Besluitvorming hierover is voorbehouden aan de gemeente om te zorgen dat er een gelijk speelveld is voor alle (toekomstige) initiatieven.
--	---

AMENDEMENT

Onderwerp: Ontwikkeldkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg

De raad van de gemeente Edam-Volendam bijeen op 29 januari 2026

Ondergetekende(n) stelt/stellen voor het besluit/de beslispunten:

Aan de Raad wordt voorgesteld:

1. het 'Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam; Bedrijven wonen aan het Markermeer', inclusief de bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' vast te stellen;
2. het college van Burgemeester en Wethouders toe te staan om de bij het 'Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam' behorende bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' indien nodig te actualiseren en hierover uw raad achteraf te informeren
3. een exploitatiebudget voor de transformatie bedrijventerrein Julianaweg van € 100.000,- per jaar beschikbaar te stellen in de periode 2026-2029 voor dekking van de kosten van de projectorganisatie;
4. te onderzoeken op welke wijze een 'gebiedsfonds transformatie Julianaweg' kan worden vormgegeven en hierover te rapporteren en een besluit voor te leggen aan uw raad.

Als volgt te amenderen:

1. het 'Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam; Bedrijven wonen aan het Markermeer', inclusief de bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' vast te stellen;
2. het college van Burgemeester en Wethouders toe te staan om de bij het 'Ontwikkeldkader Julianaweg Volendam' behorende bijlage 'Uitwerking spelregels Julianaweg' indien nodig te actualiseren en hierover uw raad achteraf te informeren
3. het college van Burgemeester en Wethouders toe te staan om de wenselijkheid en haalbaarheid van initiatieven te beoordelen die niet aan het Ontwikkeldkader en/of de spelregels voldoen, maar (mogelijk) wel een bijdrage leveren aan de ambitie om het bedrijventerrein Julianaweg te transformeren naar een woon/werklocatie.
4. De raad actief te betrekken bij de beoordeling van onder punt 3 genoemde initiatieven, vooruitlopend op een mogelijke aanpassing/actualisering van het Ontwikkeldkader en spelregels.
5. een exploitatiebudget voor de transformatie bedrijventerrein Julianaweg van € 100.000,- per jaar beschikbaar te stellen in de periode 2026-2029 voor dekking van de kosten van de projectorganisatie;
6. te onderzoeken op welke wijze een 'gebiedsfonds transformatie Julianaweg' kan worden vormgegeven en hierover te rapporteren en een besluit voor te leggen aan uw raad.

Toelichting:

De transformatie van (een deel) van het bedrijventerrein Julianaweg is bijzonder complex. In de eerste plaats omdat de transformatie, met uitzondering van het perceel gemeentewerf, volledig afhankelijk is van de bereidheid van eigenaren in het gebied om te verhuizen/te transformeren.

Ten tweede gaat het Ontwikkeldkader uit van een cluster ontwikkeling. Dit betekent dat eigenaren/ontwikkelaars middels een samenwerking enkele (aangrenzende) percelen binnen een deelgebied tot ontwikkeling brengen, en daarmee de bestaande milieucontouren van bedrijven opheffen/reducen.

De organisatie(vorm), kennis/expertise, en financiële middelen die nodig zijn voor een dergelijke cluster ontwikkeling, is een sterk complicerende factor die een grote impact heeft op de bereidheid van eigenaren om te transformeren. Bovendien worden, door de regel om het bedrijventerrein Julianaweg enkel op voorwaarden van het Ontwikkeldkader te transformeren, eigenaren/ontwikkelaars niet uitgedaagd om zelf met ideeën of plannen te komen die (mogelijk) ook een bijdrage leveren aan de ambitie om het bedrijventerrein te transformeren.

Indien bereidwillige eigenaren eenmaal het besluit hebben genomen om niet te verhuizen/te transformeren, dan zullen zij al dan niet na afloop van het voorbereidingsbesluit gaan investeren in hun eigendom. De realisatie van het nieuwe kantoor/bedrijfsgebouw aan het Noordeinde laat zien dat de kans op een woon/werk omgeving uit zicht raakt als bedrijven besluiten om te investeren op hun bestaande locatie.

Met dit amendement worden eigenaren/ontwikkelaars uitgenodigd om met haalbare plannen te komen die een bijdrage kunnen leveren aan de ambitie om de Julianaweg te transformeren naar woon/werk locatie. Het college van burgemeester en wethouders krijgt de ruimte om hierin actief mee te denken en de raad te betrekken bij de beoordeling van de wenselijkheid van initiatieven.

De uitgangspunten uit het Ontwikkeldkader, zoals verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte, zorgt voor waarde creatie van het plangebied. Met dit amendement laten we deze uitgangspunten niet op voorhand los, maar wordt ruimte geboden om samen met bereidwillige eigenaren te kijken naar creatieve oplossingen om een haalbare businesscase én het gezamenlijke doel van het ontwikkelkader te realiseren.

Partijnamen en -logo's indienende fracties:

J.H. Veerman

S.Tol

M.Slotboom

E.Karregat

Indien het amendement is aangenomen, wordt het raadsbesluit aangepast.

AMENDEMENT

Onderwerp: Aanpassen regels voor bouwhoogte aan de Julianaweg

De raad van de gemeente Edam-Volendam bijeen op 29 januari 2026,

Ondergetekende(n) stellen voor om onderstaande tekst als extra besispunt aan het raadsbesluit toe te voegen:

1. Het schrappen van de zoekgebieden 'hoogteaccent M' en 'hoogteaccent L', waardoor deze hoogteaccenten ook op andere plekken aan de Julianaweg mogelijk worden gemaakt.
2. Per aanvraag te beoordelen welke van deze twee hoogteaccenten passend zijn voor de desbetreffende locatie, waarbij de andere uitgangspunten uit het ontwikkelkader – zoals oplopende bouwhoogte richting de Julianaweg en aansluiting zoeken bij de bestaande woonwijken aan de randen van het plangebied – overeind blijven staan.
3. Het hanteren van een floor space index (FSI) voor de betreffende locaties die aansluiten bij de hoogteaccenten wanneer uit de beoordeling blijkt dat deze bouwhoogte goed in te passen is.

Constateernde dat:

1. Het ontwikkelkader Julianaweg de bouwhoogte beperkt door per deelgebied een maximale bouwhoogte voor te schrijven en dit te koppelen aan een maximale Floor Space Index (FSI).
2. Het ontwikkelkader een maximale bouwhoogte van vier tot vijf bouwlagen voorschrijft voor de meeste percelen in het plangebied (zone 'dynamisch gemengd' en 'productief milieu').
3. Er in het hele plangebied slechts vier zoekgebieden zijn aangewezen waar hoger kan worden gebouwd en hoger bouwen dan vijf bouwlagen in principe nergens anders is toegestaan.

Overwegende dat:

1. De vraag naar betaalbare appartementen in Edam-Volendam in de komende jaren enorm groot is en de herontwikkeling van de Julianaweg kan voorzien in deze behoefte.
2. Het vasthouden aan een maximale bouwhoogte per perceel kan betekenen dat het voor ondernemers niet financieel haalbaar is om hun bedrijf naar de Purmer te verplaatsen.

3. Het niet verplaatsen van één of meerdere bedrijven door te strikte eisen kan betekenen dat de ontwikkeling van het gebied 'op slot' komt te staan of trager verloopt dan gewenst.
4. In de NIVO van 27 januari een aantal ondernemers met grote bedrijven stellen dat het verplaatsen van hun bedrijf onder de huidige regels niet haalbaar is, waarbij specifiek de beperkingen in de maximale bouwhoogte en de maximale FSI worden benoemd.
5. Hoger bouwen bijdraagt aan een efficiëntere invulling van de beschikbare ruimte en ervoor zorgt dat er meer betaalbare appartementen worden gerealiseerd op hetzelfde oppervlakte.
6. Hoogbouw geen afbreuk doet aan het karakter van het dorp Volendam, op voorwaarde dat deze zorgvuldig wordt ingepast en de andere uitgangspunten van het ontwikkelkader – zoals aansluiting zoeken bij de bouwhoogte van bestaande wijken – worden gevolgd.
7. Door de zoekgebieden voor de hoogteaccenten (met uitzondering van accent XL) los te laten ontstaat meer flexibiliteit voor ondernemers om haalbare plannen te ontwikkelen.

Het hoogteaccent XL in het ontwikkelkader blijft gehandhaafd, omdat dit hoogteaccent volgens de indieners slechts op één locatie in het plangebied goed in te passen is.

Partijnamen en -logo's indienende fracties:

Sean Tol
GroenLinks

Max Slotboom
Partij van de Arbeid

MOTIE

Onderwerp: Ontwikkeldkader transformatie Julianaweg

De raad van de gemeente Edam-Volendam bijeen op 29-01-2026

Roept het college op om:

1. Initiatiefnemers te enthousiasmeren om plannen te maken die passen in het Ontwikkeldkader of die aansluiten bij de ambities van het ontwikkeldkader om de Julianaweg te transformeren naar woon-werklocatie

Constaterende dat:

1. Er behoefte bestaat aan het leggen van nadruk op het enthousiasmeren van ondernemers en initiatiefnemers om plannen in te dienen.
2. De gemeenteraad hiermee het signaal wil afgeven dat de gemeente openstaat om met initiatiefnemers hierover het gesprek te (blijven) voeren
3. De gemeenteraad het Ontwikkeldkader Julianaweg heeft vastgesteld als richtinggevend kader (nog geen concreet bouwplan), bedoeld om initiatieven te beoordelen en te begeleiden
4. Het Ontwikkeldkader uitgaat van een organische, stapsgewijze transformatie waarbij initiatieven vanuit ondernemers en initiatiefnemers bepalend zijn voor de voortgang
5. Duidelijke communicatie, laagdrempelig contact en ondersteuning vanuit de gemeente kunnen bijdragen aan meer en betere initiatieven die voldoen aan de kwaliteitsdoelen van het Ontwikkeldkader

Overwegende dat:

1. Een positieve uitnodigende aanpak richting ondernemers past bij een organische gebiedsontwikkeling en bijdraagt aan het vertrouwen en samenwerking in het gebied

Partijnamen en -logo's indienende fracties:

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

30-01-2026 10:11

5693c3c6a8caaf11cdc5a8f16b4dc8c7a4003b952f30e9bbbd164c1773e6c45d

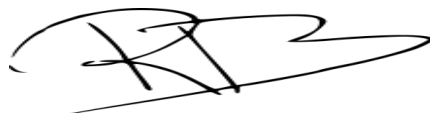
plv. griffier

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

01-02-2026 15:07

d34fa6acd624bf3174827c2b87e05947504f558a367d71f7be99969515daa684

Raadsvergadering

Dossiernummer	459
Extern Zaak ID	Z25155370
Vergaderdatum	29 januari 2026
Agendapunt	9
Titel	Vorbereidingsbesluit Transformatie bedrijventerrein Julianaweg Volendam
Portefeuillehouder(s)	M.A.J. Kes

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	29 januari 2026

Toelichting

Voorgesteld wordt een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14 van de Omgevingswet te nemen voor het bedrijventerrein Julianaweg om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen, ter voorbereiding van een wijziging van het omgevingsplan. Eerder is op 26 juni 2025 een voorbereidingsbesluit genomen. Daarbij is aangegeven dat dit voorbereidingsbesluit als een tijdelijk besluit moet worden beschouwd, omdat er nog geen ontwikkelkader was vastgesteld. Dit is eerder met u besproken. Het ontwikkelkader en de daarbij behorende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg" wordt gelijktijdig ter vaststelling aan u voorgelegd.

Voorgesteld besluit

1. Het TAM (Tijdelijke Alternatieve Maatregel)-voorbereidingsbesluit Bedrijventerrein Julianaweg met de daarbij van toepassing zijnde voorbeschermingsregels dat is vastgesteld op 26 juni 2025 in te trekken;
2. Gelijktijdig met het oog op de voorbereiding van het omgevingsplan voor de transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg op grond van artikel 4.1, eerste lid en artikel 4.14 van de Omgevingswet een nieuw voorbereidingsbesluit vast te stellen voor de gronden die zijn aangegeven op de kaart volgens het GML bestand met de identificatienaam 'Vb bedrijventerrein Julianaweg en omgeving', inclusief de onderliggende bijlagen 1 t/m 2 bestaande uit:
 - de gewijzigde voorbeschermingsregels zoals opgenomen in bijlage 1 en de daarbij behorende toelichting in bijlage 2;
3. Deze in werking te laten treden met ingang van de dag na bekendmaking van de terinzagelegging van het nieuwe voorbereidingsbesluit met de daarbij van toepassing zijnde voorbeschermingsregels;
4. De bevoegdheid tot het stellen van voorbeschermingsregels conform artikel 4.14 lid 5 van de Omgevingswet (voorbereidingsbesluit) met het oog op de voorbereiding van het nieuwe omgevingsplan in het vervolg na dit bewuste voorbereidingsbesluit specifiek voor de gronden die zijn aangegeven op de kaart met de identificatienaam "Vb_bedrijventerrein Julianaweg en omgeving" te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders en indien nodig de raad hier achteraf over te informeren.

Raadsvergadering

Zaaknummer Z25155370

Onderwerp: Voorbereidingsbesluit Transformatie Bedrijventerrein Julianaweg

Portefeuillehouder: Wethouder Kes

Aan de raad.

Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld:

1. Het TAM (Tijdelijke Alternatieve Maatregel)-voorbereidingsbesluit Bedrijventerrein Julianaweg met de daarbij van toepassing zijnde voorbeschermingsregels dat is vastgesteld op 26 juni 2025, in te trekken;
2. Gelijktijdig met het oog op de voorbereiding van het omgevingsplan voor de transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg op grond van artikel 4.1, eerste lid en artikel 4.14 van de Omgevingswet een nieuw voorbereidingsbesluit vast te stellen voor de gronden die zijn aangegeven op de kaart volgens het GML bestand met de identificatienaam 'Vb bedrijventerrein Julianaweg en omgeving', inclusief de onderliggende bijlagen 1 t/m 2 bestaande uit:
 - de gewijzigde voorbeschermingsregels zoals opgenomen in bijlage 1 en de daarbij behorende toelichting in bijlage 2;
3. Deze in werking te laten treden met ingang van de dag na bekendmaking van de terinzagelegging van het nieuwe voorbereidingsbesluit met de daarbij van toepassing zijnde voorbeschermingsregels;
4. De bevoegdheid tot het stellen van voorbeschermingsregels conform artikel 4.14 lid 5 van de Omgevingswet (voorbereidingsbesluit) met het oog op de voorbereiding van het nieuwe omgevingsplan in het vervolg na dit bewuste voorbereidingsbesluit specifiek voor de gronden die zijn aangegeven op de kaart met de identificatienaam "Vb_bedrijventerrein Julianaweg en omgeving" te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders en indien nodig de raad hier achteraf over te informeren.

Kern van het voorstel, samenvatting

Voorgesteld wordt een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14 van de Omgevingswet te nemen voor het bedrijventerrein Julianaweg om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen ter voorbereiding van een wijziging van het omgevingsplan en mee te werken aan gewenste ontwikkelingen ten behoeve van de transformatie bedrijventerrein Julianaweg. Eerder is op 26 juni 2025 een voorbereidingsbesluit genomen. Daarbij is aangegeven dat dit voorbereidingsbesluit als een tijdelijk besluit moet worden beschouwd, omdat er nog geen ontwikkelkader was vastgesteld. Dit is eerder met u besproken. Het "Ontwikkelkader Julianaweg" en met de daarbij horende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg" wordt gelijktijdig in deze raad ter vaststelling aan u voorgelegd.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

De regels beogen invulling te geven aan de doelen uit de omgevingsvisie voor het bedrijventerrein Julianaweg en het voorkomen dat de locatie minder geschikt wordt voor de toekomstige gewenste ruimtelijke ontwikkeling.

Toelichting en argumenten

Bestaande situatie

Eerder is er al in 2022 op grond van artikel 3.7, lid 1 en 2 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) een voorbereidingsbesluit genomen. Omdat dit voorbereidingsbesluit per 1-7-2025 verviel, is op 26 juni 2025 opnieuw een voorbereidingsbesluit genomen op grond van artikel 4.1, eerste lid en artikel 4.14 van de Omgevingswet. Zoals bij dat voorbereidingsbesluit is aangegeven, moeten voortaan middels een voorbereidingsbesluit voorbeschermingsregels worden vastgesteld ter voorkoming van activiteiten die (mogelijk) strijdig zijn met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan. De voorbeschermingsregels treden op grond van de Omgevingswet in de plaats van de huidige regels in het (tijdelijke) omgevingsplan. In het raadsvoorstel behorende bij het besluit van 26 juni 2025 is aangegeven dat het op 26 juni 2025 genomen besluit een tijdelijke maatregel is. Zoals daarbij is aangegeven, zal een nieuw voorbereidingsbesluit worden genomen op basis van een door u gelijktijdig vast te stellen “Ontwikkeldkader Julianaweg” en daarbij behorende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”. Gelijktijdig zal het op 26 juni genomen voorbereidingsbesluit worden ingetrokken.

Veranderde economische en ruimtelijke omstandigheden en een ontwikkeldkader

Sinds het bestemmingsplan ‘Bedrijventerrein Julianaweg e.o.’ onherroepelijk is vastgesteld in 2020, zijn de (ruimtelijk) economische omstandigheden veranderd. In de Omgevingsvisie Edam-Volendam is aangegeven, dat het bedrijventerrein Julianaweg zal worden getransformeerd naar een nieuw woonwerkgebied. Dit sluit aan bij de bredere gemeentelijke ambitie om functiemenging te stimuleren, innovatie te bevorderen en een aangenaam leefklimaat te creëren. De transformatie van het Bedrijventerrein Julianaweg wordt mogelijk gemaakt middels “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij behorende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”.

Ambities en beleidskaders uit de Omgevingsvisie Edam-Volendam

De Omgevingsvisie benadrukt dat het bedrijventerrein Julianaweg getransformeerd moet worden tot een multifunctioneel woonwerkgebied met aandacht voor duurzaamheid en circulariteit. Het terrein moet een bruisende plek worden met ruimte voor innovatie en lokale werkgelegenheid dicht bij huis, onder het motto ‘Werk en onderneem lokaal!’. De ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in de Purmer biedt ruimte om het huidige bedrijventerrein Julianaweg te transformeren. Deze is cruciaal, omdat het voor de bedrijven op het huidige bedrijventerrein Julianaweg de ruimte biedt om te verhuizen en zo ruimte wordt vrijgemaakt voor een transformatie naar woningbouw met daarbij horende voorzieningen.

Noodzaak tot een nieuw voorbereidingsbesluit

Het verschil met het bestaande voorbereidingsbesluit is dat deze gekoppeld is aan het door de raad gelijktijdig vast te stellen “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”.

Bij de vaststelling van het handboek omgevingsplan en de regelbibliotheek in 2022 heeft de raad bepaald, dat bedrijventerreinen als laatste fase in het definitieve omgevingsplan worden meegenomen. Andere planologische sturingsmogelijkheden zijn op dit moment niet haalbaar. In de toekomst is dit, als er meer ervaring in de Omgevingswet is opgedaan, mogelijk middels een wijziging van het omgevingsplan. Initiatieven kunnen dan nu middels een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) planologisch worden gefaciliteerd. Dit biedt een hoge mate van flexibiliteit vooraf aan de totstandkoming van het definitieve omgevingsplan. Omdat het definitieve omgevingsplan dus pas rond 2032 wordt vastgesteld, is het noodzakelijk om een nieuw voorbereidingsbesluit gebaseerd op het

“Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg” vast te stellen. Dit biedt een ruimtelijk kader waarmee ontwikkelingen kunnen worden gestuurd. Initiatieven die passen binnen dit ontwikkeldkader en de daarbij genoemde bijlage kunnen dan doorgang vinden. Het nemen van een nieuw voorbereidingsbesluit is dus de meest passende maatregel om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen en mee te kunnen werken aan gewenste ontwikkelingen ten behoeve van de transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg.

Werking en juridische positie van het voorbereidingsbesluit

De voorbeschermingsregels treden in werking na bekendmaking van de terinzagelegging en gelden voor maximaal 1 jaar en 6 maanden. Ze zijn bedoeld om te voorkomen dat vergunningaanvragen worden ingediend die niet passen binnen het toekomstige omgevingsplan en om juist wel mee te kunnen werken aan gewenste vergunningaanvragen c.q. ontwikkelingen. De voorbeschermingsregels komen op grond van artikel 22.1 van de Omgevingswet in de plaats van het huidige omgevingsplan. Het “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg” worden als basis gebruikt voor nieuwe initiatieven die passend zijn binnen de gewenste transformatie naar een woonwerkgebied. Een nadere onderbouwing per regel uit het voorbereidingsbesluit is te vinden in de artikelsgewijze toelichting in bijlage 2.

Delegatie bevoegdheid

Artikel 4.14, lid 5 van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid aan de gemeenteraad om de bevoegdheid tot het nemen van voorbeschermingsregels te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Dit artikel stelt dat de raad, indien gewenst, bij besluit kan bepalen dat deze bevoegdheid door het college wordt uitgeoefend. De wetgever heeft hiermee beoogd om flexibiliteit te bieden en een efficiënte besluitvorming binnen de gemeente mogelijk te maken. De delegatie van de bevoegdheid aan het college draagt bij aan een snellere en slagvaardigere besluitvorming. Deze delegatie beperkt zich alleen tot het nemen van een voorbereidingsbesluit voor het bedrijventerrein Julianaweg.

Kantttekeningen en alternatieven

Kantttekeningen

Initiatieven voor de transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg worden planologisch gefaciliteerd via een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Dit beperkt de mogelijkheden voor kostenverhaal, zoals het opleggen van kostenverhaalsregels voor alle transformatieontwikkelingen. Kosten kunnen bij een BOPA alleen via een anterieure overeenkomst worden verhaald. Omdat de transformatie organisch moet verlopen, heeft het afsluiten van een anterieure overeenkomst voor het verlenen van een omgevingsvergunning de voorkeur.

Bij de vaststelling van het eerdere voorbereidingsbesluit is genoemd, dat naast het ontwikkeldkader ook een inventarisatielijst van de milieucategorieën van het huidige gebruik op het bedrijventerrein Julianaweg als toetsingskader zou worden gebruikt bij het nieuwe voorbereidingsbesluit. Deze inventarisatie is nog niet afgerond. Het voornemen is om de bedoelde lijst op een ander moment voor besluitvorming voor te leggen.

Alternatieven

Het alternatief is om het voorbereidingsbesluit niet vast te stellen, waardoor er op basis van het ontwikkeldkader geen sturing mogelijk is. Voortzetting van het bestaande voorbereidingsbesluit is een mogelijkheid, omdat het bestaande voorbereidingsbesluit in principe nog geldt tot en met 1-1-2027.

Hier hangt echter geen toetsingskader aan vast in de vorm van het “Ontwikkeldkader Julianaweg” met daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”, waardoor nieuwe ontwikkelingen die daaraan voldoen ook niet kunnen worden vergund. In dat geval heeft het “Ontwikkeldkader Julianaweg” met de eerdergenoemde bijlage dan ook geen juridische borging.

Financiële middelen en effecten begroting

Momenteel geldt er al een voorbereidingsbesluit op het bedrijventerrein Julianaweg. Dit voorbereidingsbesluit heeft ertoe geleid dat ongewenste ontwikkelingen konden worden voorkomen. Omdat nu het “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg” voorhanden is en dus het geldende voorbereidingsbesluit wordt ingetrokken, zijn er opnieuw voorbeschermingsregels nodig die gebaseerd zijn op het “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij behorende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”. Het bestaande voorbereidingsbesluit heeft niet geleid tot financiële consequenties.

Het feit dat de voorbeschermingsregels in de plaats komen van de geldende regels uit het (tijdelijk) omgevingsplan leidt ertoe dat een voorbereidingsbesluit onder de Omgevingswet een schadeveroorzakend besluit is. Men kan dus op grond van artikel 15.1 lid 1 onder d van de Omgevingswet een tegemoetkoming in de schade aanvragen (nadeelcompensatie).

De beoordeling of er sprake is van nadeelcompensatie is afhankelijk van veel factoren die op dit moment niet zijn te overzien. Daarbij is sprake van maatwerk en specifieke omstandigheden. Uitgangspunt is om bij transformatieopgaves de nadeelcompensatie af te wentelen op initiatiefnemers middels een anterieure overeenkomst. Dit is een gangbare werkwijze bij ontwikkeling van locaties.

Uitvoering of vervolgproces

Om de doelen uit de omgevingsvisie voor de transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg naar een woonwerkgebied zo goed mogelijk te verwezenlijken en te begeleiden is een goed toetsingskader nodig voor de voorbeschermingsregels. Als toetsingskader zal het “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg” worden gebruikt. Deze wordt gelijktijdig met dit besluit aan u voorgelegd. Volgens de Omgevingswet geldt een voorbereidingsbesluit 1 jaar en 6 maanden vanaf bekendmaking van het besluit.

Participatie en communicatie

Een voorbereidingsbesluit is niet vatbaar voor beroep. De regels worden in het Gemeenteblad bekendgemaakt op www.officielebekendmakingen.nl en digitaal beschikbaar worden gesteld via de landelijke voorziening (DSO).

Rapportage en evaluatie

De Transformatie bedrijventerrein Julianaweg is onderdeel van het programma Projecten en de daarbij behorende rapportages.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

[Document EdamVolendam - Besluit vaststellen Omgevingsvisie - iBabs Publieksporaal](#)

[Document EdamVolendam - Handboek omgevingsplan Edam-Volendam .pdf - iBabs Publieksporaal](#)

[Document EdamVolendam - Besluit VP bedrijventerrein Julianaweg eo.pdf - iBabs Publieksporaal](#)

[Document EdamVolendam - Raadsbesluit voorbeschermingsregels bedrijventerrein Julianaweg - iBabs Publieksporaal](#)

Bijlagen

Bijlage 1 – Voorbeschermingsregels bedrijventerrein Julianaweg – gemeente Edam-Volendam

Bijlage 2 – Toelichting behorende bij voorbeschermingsregels bedrijventerrein Julianaweg - gemeente Edam-Volendam

Bijlage 3 – Verbeelding van het bedrijventerrein Julianaweg

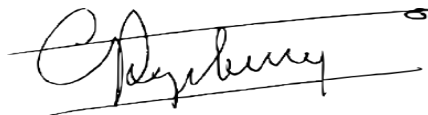
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Rijnberg, C. (Cees)

c.rijnberg@edam-volendam.nl

13-02-2026 10:25

c4bf0438770d1c9985cba074487efba85c98ef733e3e3348371f70bff42623e2

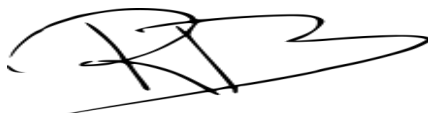
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. Rijnberg', written over a horizontal line.

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

13-02-2026 14:09

4f10e74a7c82919903aed61c2a5ba2d9cd47c1297ea7ee5e6211202b84033164

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'RJB', written over a horizontal line.

Bijlage 1

Voorbeschermingsregels transformatie bedrijventerrein Julianaweg - gemeente Edam-Volendam

Hoofdstuk 1 Voorrangsbepaling en afbakening

- Artikel 1.1 Voor zover de voorbeschermingsregels in dit hoofdstuk afwijken van de regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, zoals bedoeld in artikel 22.1 van de Omgevingswet, gelden de voorbeschermingsregels.
- Artikel 1.2 De voorbeschermingsregels in dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op activiteiten die al werden verricht voorafgaand aan de inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit waartoe deze voorbeschermingsregels behoren.

Hoofdstuk 2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- Artikel 2.1 **Bestaand bedrijf**
Een bedrijf dat op de dag van inwerkingtreding van de voorbeschermingsregels reeds gevestigd is binnen het werkingsgebied 'Bedrijventerrein Julianaweg'.
- Artikel 2.2 **Bouwactiviteiten**
Het bouwen, uitbreiden, veranderen, vernieuwen, slopen of aanleggen van bouwwerken en gebouwen binnen het werkingsgebied.
- Artikel 2.3 **Evenwichtige toedeling van functies aan locaties**
Een afweging waarbij functies op het bedrijventerrein zodanig worden toegewezen dat een goede ruimtelijke ordening, milieukwaliteit en economische dynamiek worden gewaarborgd, in overeenstemming met het "Ontwikkeldkader Julianaweg" en de daarbij horende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg". Evenwichtig afwegen van functies en activiteiten betekent een locatiegerichte benadering waarbij de schaarse ruimte binnen de fysieke leefomgeving op een zo goed mogelijke wijze wordt verdeeld, inricht en benut.
- Artikel 2.4 **Milieucategorie**
Een classificatie van bedrijfsactiviteiten op basis van hun milieubelasting, zoals het geldende (tijdelijke) omgevingsplan, met als doel het reguleren van milieuhinder en de ruimtelijke impact daarvan.
- Artikel 2.5 **Nieuwe functie**
Een gebruiksactiviteit of bedrijfsvoering die op de dag van inwerkingtreding van de voorbeschermingsregels nog niet aanwezig was binnen het werkingsgebied 'Bedrijventerrein Julianaweg' en waarvoor een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd om deze te vestigen, te wijzigen en/of uit te breiden.
- Artikel 2.6 **Omgevingsplanactiviteit**
Een activiteit die planologisch geregeld wordt via een omgevingsvergunning in het kader van het omgevingsplan, zoals bouwen, gebruiken, slopen, aanleggen of wijzigen van bouwwerken of gronden.
- Artikel 2.7 "Ontwikkeldkader Julianaweg" en de daarbij horende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg".

Het ruimtelijk toetsingskader dat de gewenste ruimtelijke en functionele ontwikkeling en transformatie naar een woon-werkgebied van het huidige bedrijventerrein Julianaweg vastlegt, inclusief ambities voor duurzaamheid, functiemenging, verkeer en parkeren, vergroening van het verblijfsgebied, ecologie en water(berging) en dergelijke.

Artikel 2.8 Voorbeschermingsregels
Tijdelijke regels die gelden ter bescherming van het werkingsgebied en die voorkomen dat activiteiten plaatsvinden die mogelijk in strijd zijn met het toekomstige omgevingsplan. Zij dienen er tevens toe om activiteiten en ontwikkelingen toe te staan die passend zijn volgens het “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”.

Artikel 2.9 Werkingsgebied ‘Bedrijventerrein Julianaweg’
Het geografisch afgebakende gebied waarop de voorbeschermingsregels van toepassing zijn, zoals weergegeven in de bijbehorende kaart met identificatienaam ‘Bedrijventerrein Julianaweg en omgeving’.

Hoofdstuk 3 Toepassingsbereik

Artikel 3.1 Onderstaande regels in hoofdstuk 4 en 5 van de ‘Voorbeschermingsregels bedrijventerrein Julianaweg - gemeente Edam-Volendam’ gelden uitsluitend voor de locaties die zijn opgenomen in het werkingsgebied met de identificatienaam ‘Bedrijventerrein Julianaweg’.

Hoofdstuk 4 Verbod tot het wijzigen of gebruiken van gronden

Artikel 4.1 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning het gebruik van de gronden en bouwwerken of een deel daarvan te wijzigen in een andere vorm van gebruik dat aanwezig is.

Artikel 4.2 Het college van burgemeester en wethouders kan voor het gebied waarop de voorbeschermingsregels van artikel 4.1 van toepassing is een omgevingsvergunning verlenen voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in dit artikel, indien aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. als het te “wijzigen” gebruik naar feitelijke aard en invloed op de omgeving (ook gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) niet zwaarder is of wordt, dan wel geacht kan worden te behoren tot milieucategorie 2 of lager, of;
- b. naar het oordeel van burgemeester en wethouders het gewijzigde gebruik (zoals bijvoorbeeld wonen en voorzieningen) dat wordt aangevraagd, passend is binnen het toetsingskader “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”, of;
- c. naar het oordeel van burgemeester en wethouders sprake is van een evenwichtige toedeling van functies en locaties.

Hoofdstuk 5 Verbod tot het bouwen, uitbreiden, wijzigen, veranderen of vernieuwen van bouwwerken of gebouwen en het verrichten van aanleg- en/of sloopwerkzaamheden.

Artikel 5.1 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning in dit gebied waarvoor de voorbeschermingsregels gelden bouwwerken en of gebouwen te bouwen, uit te

breiden, te veranderen of te vernieuwen zoals die aanwezig zijn op de dag van inwerkingtreding van de voorbeschermingsregels.

Artikel 5.2 Het is verboden in dit gebied waarvoor de voorbeschermingsregels gelden om zonder omgevingsvergunning aanleg- of sloopwerkzaamheden te verrichten in verband met het wijzigen, veranderen of vernieuwen van bouwwerken of gebouwen. Aanleg- en sloopwerkzaamheden waarvoor al een vergunning is verleend voor de dag van inwerkingtreding van de voorbeschermingsregels worden hiervan uitgezonderd.

Artikel 5.3 De in artikelen 5.1 en 5.2 opgenomen verbodsbepalingen gelden niet als de werkzaamheden voor normaal onderhoud van de bestaande gebouwen en omgeving noodzakelijk zijn.

Artikel 5.4 Het college van burgemeester en wethouders kan voor het gebied waarop de voorbeschermingsregels van artikel 5.1 en 5.2 van toepassing zijn, een omgevingsvergunning verlenen voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in deze artikelen voor een bestaand bedrijf, indien aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. dit een ondergeschikte wijziging in de uiterlijke verschijningsvorm betreft, of;
- b. dit een noodzakelijke vervanging van installaties betreft, welke energiezuiniger en minder milieuoverlast genereren dan de bestaande installatie(s), of;
- c. het gewenste gebruik van het bedrijf lager wordt dan de milieucategorie van het huidige gebruik en maatregelen worden getroffen die waarborgen dat de uitbreidingsactiviteit de toekomstige transformatie conform het toetsingskader "Ontwikkelkader Julianaweg" en de daarbij horende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg" van de naastgelegen percelen niet belemmert, of;
- d. naar het oordeel van burgemeester en wethouders de ontwikkeling passend is binnen het toetsingskader "Ontwikkelkader Julianaweg" en de daarbij behorende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg".

Bij al deze voorwaarden dient er naar het oordeel van burgemeester en wethouders sprake te zijn van een evenwichtige toedeling van functies en locaties.

Artikel 5.5 Het college van burgemeester en wethouders kan voor wat betreft de voorbeschermingsregels als bedoeld in artikelen 5.1 en 5.2 een omgevingsvergunning verlenen in afwijking van het (tijdelijk) Omgevingsplan middels een BOPA-vergunning (Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit) voor een omgevingsplanactiviteit bij een nieuwe functie zoals wonen en andere (daarbij horende) voorzieningen, indien de ontwikkeling passend is binnen het toetsingskader "Ontwikkelkader Julianaweg" en daarbij horende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg" én er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies en locaties.

Hoofdstuk 6 Bekendmaking

Dit besluit wordt bekend gemaakt in het Gemeenteblad en via Officiële bekendmakingen.

Hoofdstuk 7 Inwerkingtreding

Deze voorbeschermingsregels treden in werking na de dag van de terinzagelegging van de 'Voorbeschermingsregels bedrijventerrein Julianaweg - gemeente Edam-Volendam' waarvan onderhavige voorbeschermingsregels onderdeel uitmaken.

Hoofdstuk 8 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: “Voorbeschermingsregels transformatie bedrijventerrein Julianaweg - gemeente Edam-Volendam”.

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn openbare vergadering
van [datum],

de griffier,
J. Hage.

de voorzitter,
R.J. Beukers.

Bijlage 2

Toelichting behorende bij voorbeschermingsregels transformatie bedrijventerrein Julianaweg - gemeente Edam-Volendam

Algemene toelichting

Toelichting voorbereidingsbesluit

De Omgevingswet biedt in artikel 4.14 Omgevingswet de mogelijkheid voor de gemeente om voor een locatie een voorbereidingsbesluit te nemen met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan te stellen regels. Met dit voorbereidingsbesluit kunnen voorbeschermingsregels worden opgenomen in het omgevingsplan. Deze voorbeschermingsregels gelden voor de duur van 18 maanden, tenzij binnen die termijn het besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan in werking treedt of is vernietigd. De gemeente maakt in dit besluit gebruik van deze bevoegdheid.

Rechtsgevolg

De regels gelden in aanvulling op de regels zoals opgenomen in het omgevingsplan of in afwijking van de regels in dat plan. Als er strijd is tussen de voorbeschermingsregels en de regels in het omgevingsplan moet toepassing gegeven worden aan de voorbeschermingsregels. Dit volgt uit de voorrangsbepaling die in dit besluit is opgenomen. Bij strijd met de voorbeschermingsregels moet een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit geweigerd worden.

Aanleiding en achtergrond

De gemeente Edam-Volendam heeft op grond van artikel 4.1, eerste lid en artikel 4.14 van de Omgevingswet een voorbereidingsbesluit genomen voor het bedrijventerrein Julianaweg. Dit voorbereidingsbesluit bevat voorbeschermingsregels die moeten voorkomen dat activiteiten plaatsvinden die mogelijk in strijd zijn met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan voor de transformatie van het bedrijventerrein. Deze regels vervangen de eerdere regeling op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) die per 1 juli 2025 is vervallen. Het voorbereidingsbesluit is in feite een tijdelijke maatregel die geldt totdat de wijziging van het (tijdelijke) omgevingsplan is vastgesteld.

Sinds de vaststelling van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Julianaweg e.o.' in 2020 zijn de economische en ruimtelijke omstandigheden aanzienlijk veranderd. De gemeente streeft bij de transformatie van het bedrijventerrein naar een klimaatbestendig en natuur-inclusief woon-werkgebied. Dit sluit aan bij de gemeentelijke ambitie om functiemenging te bevorderen, innovatie te stimuleren en een aantrekkelijk leefklimaat te creëren. De transformatie wordt mogelijk gemaakt door een ontwikkelkader dat fungeert als ruimtelijk kader voor nieuwe initiatieven.

De Omgevingsvisie Edam-Volendam benadrukt dat het bedrijventerrein Julianaweg moet evolueren tot een multifunctioneel gebied waar duurzaamheid en circulariteit centraal staan. Het gebied moet ruimte bieden aan lokale werkgelegenheid en innovatie, onder het motto 'Werk en ondernem lokaal!'. Tegelijkertijd wordt met de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in de Purmer voorzien in een alternatieve locatie voor de bedrijven die nu op Julianaweg gevestigd zijn, waardoor ruimte ontstaat voor woningbouw en bijbehorende voorzieningen op de huidige locatie.

Omdat het definitieve omgevingsplan naar verwachting pas rond 2032 wordt vastgesteld, is het noodzakelijk om met het voorbereidingsbesluit een tussentijds sturingsinstrument te hebben. Dit voorkomt ongewenste ontwikkelingen die de transformatie in de weg staan en biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om nieuwe initiatieven te toetsen aan het "Ontwikkelkader Julianaweg" en de daarbij horende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg". Hierdoor kan worden gewaarborgd dat nieuwe ontwikkelingen bijdragen aan de gewenste ruimtelijke en economische kwaliteit van het gebied.

De voorbeschermingsregels treden in werking na bekendmaking en zijn maximaal 1 jaar en 6 maanden geldig. Ze zijn bedoeld om te voorkomen dat vergunningaanvragen worden ingediend die niet passen binnen het toekomstige omgevingsplan en om juist wel mee te kunnen werken aan gewenste vergunningaanvragen c.q. ontwikkelingen.

Het voorbereidingsbesluit maakt verder onderscheid tussen het voortzetten van het bestaande gebruik en nieuwbouw of uitbreiding, waarbij nieuwbouw alleen is toegestaan als deze voldoet aan strengere milieuregels dan het huidige tijdelijke omgevingsplan voorschrijft. Hiermee wordt een gecontroleerde en kwalitatieve transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg mogelijk gemaakt.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Voorrangsbepaling en afbakening

Artikel 1.1 bepaalt dat de voorbeschermingsregels in de plaats gelden van de regels in het tijdelijke deel van het Omgevingsplan zoals bedoeld in artikel 22.1 van de Omgevingswet.

Artikel 1.2 bepaalt dat deze regels geen terugwerkende kracht hebben. De regels zijn van toepassing op activiteiten die na inwerkingtreding van deze regels plaatsvinden. Op activiteiten, zoals bijvoorbeeld het graven in de bodem of saneren van de bodem, die voor de ingangsdatum van de voorbeschermingsregels (ook wel de datum van publicatie van de voorbeschermingsregels) zijn gestart en/of worden uitgevoerd, zijn deze voorbeschermingsregels niet van toepassing.

Hoofdstuk 2 Begripsbepalingen

Dit hoofdstuk geeft aan wat met bepaalde begrippen in de artikelen wordt bedoeld. Het artikel spreekt verder voor zich gezien de inhoud.

Hoofdstuk 3 Toepassingsbereik

Artikel 3.1 geeft aan dat de regels in hoofdstuk 4 en 5 van de Voorbeschermingsregels specifiek en uitsluitend gelden voor het bedrijventerrein Julianaweg zoals afgebakend in het werkingsgebied met de identificatienaam 'Bedrijventerrein Julianaweg'. Hiermee wordt duidelijk vastgesteld op welke geografische locaties de voorbeschermingsregels van toepassing zijn, zodat de sturing op het gebruik en de ontwikkelingen gericht blijft op het gebied dat wordt getransformeerd volgens het "Ontwikkeldkader Julianaweg" en de daarbij horende bijlage "Uitwerking spelregels Julianaweg". Dit voorkomt dat de regels onbedoeld elders gelden en zorgt voor een gerichte, effectieve planologische bescherming van het transformatiegebied.

Hoofdstuk 4 Verbod tot het wijzigen of gebruiken van gronden

Artikel 4.1 verbiedt het zonder omgevingsvergunning veranderen van het gebruik van gronden en bouwwerken naar een andere gebruiksvorm dan die op het moment van inwerkingtreding van de voorbeschermingsregels aanwezig is. Hiermee wordt voorkomen dat nieuwe of andere activiteiten zich vestigen die niet passen binnen het toekomstige omgevingsplan en wordt de transformatie van het gebied beschermd tegen ongewenste ontwikkelingen.

Artikel 4.2 maakt een uitzondering op het verbod van artikel 4.1 en geeft het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid om een omgevingsvergunning te verlenen door wijzigingen in het gebruik toe te staan, allereerst mits het nieuwe gebruik qua aard en milieubelasting niet zwaarder is dan milieucategorie 2. Dit sluit aan bij de gemeentelijke ambitie om de transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg te faciliteren, waarbij bedrijven met een hogere milieubelasting (categorie 3.1 en hoger) bij voorkeur verhuizen naar een alternatieve locatie, specifiek het bedrijventerrein De Purmer. Door deze regeling kunnen bestaande bedrijven met een milieucategorie 1 of 2 uitbreiden of vernieuwen binnen de gestelde milieukaders, zonder dat de milieudruk op het gebied toeneemt. Getracht wordt hiermee een gecontroleerde transformatie

mogelijk te maken en te voorkomen dat het gebied ongeschikt wordt voor de gewenste multifunctionele woon-werkfunctie.

Of het nieuwe gebruik moet passen binnen het “Ontwikkeldkader Julianaweg” en daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”. Dit betekent dat nieuwe functies en gebruiksvormen alleen worden toegestaan, wanneer zij bijdragen aan een evenwichtige toedeling c.q. spreiding van functies en locaties en aansluiten bij de gemeentelijke ambities voor het betreffende gebied. Voorbeelden van dergelijke toegestane nieuwe gebruiken zijn wonen, voorzieningen zoals sport- en maatschappelijke functies, dienstverlening en kleinschalige bedrijvigheid die passen binnen de transformatiedoelen van het ontwikkeldkader. Hiermee wordt de transformatie van het bedrijventerrein naar een woon-werkgebied zorgvuldig begeleid en gewaarborgd.

Hoofdstuk 5 Verbod tot het bouwen, uitbreiden, wijzigen, veranderen of vernieuwen van bouwwerken of gebouwen en het verrichten van aanleg- en/of sloopwerkzaamheden.

Artikel 5.1 verbiedt het zonder omgevingsvergunning bouwen, uitbreiden, veranderen of vernieuwen van bouwwerken en gebouwen binnen het gebied waarop de voorbeschermingsregels van toepassing zijn. Dit verbod geldt ten opzichte van de situatie zoals die was op de dag van inwerkingtreding van de regels. Hiermee wordt voorkomen dat bouwactiviteiten plaatsvinden die strijdig kunnen zijn met de gewenste transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg, en wordt de planologische sturing op ruimtelijke ontwikkelingen gewaarborgd.

Artikel 5.2 verbiedt het zonder omgevingsvergunning uitvoeren van aanleg- of sloopwerkzaamheden in het gebied waarop de voorbeschermingsregels van toepassing zijn, voor zover deze werkzaamheden verband houden met het wijzigen, veranderen of vernieuwen van bouwwerken of gebouwen. Dit verbod geldt niet voor werkzaamheden waarvoor al voor de inwerkingtreding van de regels een vergunning is verleend. Hiermee wordt voorkomen dat er zonder passende vergunning ingrijpende bouwkundige veranderingen plaatsvinden die de toekomstige transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg kunnen belemmeren.

Artikel 5.3 stelt dat de verbodsbepalingen uit artikelen 5.1 en 5.2 niet gelden voor werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor het normaal onderhoud van bestaande bouwwerken en de omgeving. Dit maakt het mogelijk om gebouwen en het terrein in goede staat te houden zonder dat daarvoor telkens een omgevingsvergunning nodig is, terwijl tegelijkertijd wordt voorkomen dat het verbod op bouw- en sloopactiviteiten onevenredig beperkend werkt voor reguliere onderhoudswerkzaamheden.

Artikel 5.4 biedt het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid om een omgevingsvergunning te verlenen voor omgevingsplanactiviteiten bij bestaande bedrijven binnen het gebied waar de voorbeschermingsregels van artikel 5.1 en 5.2 gelden. Dit kan onder voorwaarden, zoals een ondergeschikte wijziging in de uiterlijke verschijningsvorm, of de noodzakelijke vervanging van installaties die energiezuiniger zijn en minder milieubelasting veroorzaken. Daarnaast is uitbreiding toegestaan indien het gewenste gebruik van het bedrijf lager wordt dan de milieucategorie van het huidige gebruik en met passende maatregelen wordt gegarandeerd dat de uitbreiding de toekomstige transitie van het naastgelegen perceel naar woningbouw niet belemmert.

Ook kan de vergunning worden verleend wanneer de ontwikkeling passend wordt geacht binnen het “Ontwikkeldkader Julianaweg” en daarbij horende “Uitwerking spelregels Julianaweg”. In alle gevallen moet er sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies en locaties. Hiermee wordt een zorgvuldige afweging gemaakt tussen het behoud van bestaande bedrijfsactiviteiten en de ruimtelijke transformatieambities van het gebied.

Artikel 5.5 regelt dat nieuwe functies binnen het bedrijventerrein Julianaweg onder voorwaarden een omgevingsvergunning kunnen krijgen voor bouwactiviteiten, aanleg- of sloopwerkzaamheden. Dit kan bijvoorbeeld middels een BOPA-vergunning (Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit) voor een omgevingsplanactiviteit bij een nieuwe functie zoals wonen of andere voorzieningen die passen bij wonen. Deze activiteiten zijn alleen toegestaan wanneer zij passen binnen een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en passen binnen het “Ontwikkeldkader Julianaweg” en de daarbij horende bijlage “Uitwerking spelregels Julianaweg”. Hiermee wordt gewaarborgd dat nieuwe ontwikkelingen bijdragen aan de gewenste multifunctionele en duurzame transformatie van het gebied.

Hoofdstuk 6 Bekendmaking

Hoofdstuk 6 regelt de bekendmaking van het voorbereidingsbesluit via publicatie in het Gemeenteblad en op de officiële bekendmakingen.

Hoofdstuk 7 Inwerkingtreding

Hoofdstuk 7 bepaalt dat de voorbeschermingsregels in werking treden na de dag van terinzagelegging van het voorbereidingsbesluit. Dit zodat belanghebbenden weten vanaf wanneer zij aan de nieuwe voorschriften moeten voldoen.

Hoofdstuk 8 Citeertitel

Hoofdstuk 8 stelt de officiële naam vast waaronder het voorbereidingsbesluit bekendstaat: ‘Voorbeschermingsregels transformatie bedrijventerrein Julianaweg - gemeente Edam-Volendam’.

Gebied waarvoor een omgevingsplan wordt voorbereid

CO		CONCEPT	INITI.
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER

RO

PROJECTOMSCHRIJVING

Vorbereidingsbesluit

TEKENINGOMSCHRIJVING

Bedrijventerrein Julianaweg

STATUS

PROJECTNUMMER

TEKENAAR

JS

PROJECTLEIDER

DATUM

29-04-2025

TEKENINGNUMMER

Gemeente Edam - Volendam
Sectie Werken en Projecten
Afdeling OW

Postadres:
Postbus 180
1130 AD Volendam
Telefoon: 0299-398398

SCHAAL

1:5000

FORMAAT

A3

BLAD IN BLADEN

1 in 1

WIJZ.NR

Bezoekadres:
Mgr. C. Veermanlaan 1f
1131 KB Volendam

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Zaaknummer Z25155370

De raad van de gemeente Edam-Volendam;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

B e s l u i t :

1. Het TAM (Tijdelijke Alternatieve Maatregel)-voorbereidingsbesluit Bedrijventerrein Julianaweg met de daarbij van toepassing zijnde voorbeschermingsregels dat is vastgesteld op 26 juni 2025 in te trekken;
2. Gelijktijdig met het oog op de voorbereiding van het omgevingsplan voor de transformatie van het bedrijventerrein Julianaweg op grond van artikel 4.1, eerste lid en artikel 4.14 van de Omgevingswet een nieuw voorbereidingsbesluit vast te stellen voor de gronden die zijn aangegeven op de kaart volgens het GML bestand met de identificatienaam 'Vb bedrijventerrein Julianaweg en omgeving', inclusief de onderliggende bijlagen 1 t/m 2 bestaande uit:
 - de gewijzigde voorbeschermingsregels zoals opgenomen in bijlage 1 en de daarbij behorende toelichting in bijlage 2;
3. Deze in werking te laten treden met ingang van de dag na bekendmaking van de terinzagelegging van het nieuwe voorbereidingsbesluit met de daarbij van toepassing zijnde voorbeschermingsregels;
4. De bevoegdheid tot het stellen van voorbeschermingsregels conform artikel 4.14 lid 5 van de Omgevingswet (voorbereidingsbesluit) met het oog op de voorbereiding van het nieuwe omgevingsplan in het vervolg na dit bewuste voorbereidingsbesluit specifiek voor de gronden die zijn aangegeven op de kaart met de identificatienaam "Vb_bedrijventerrein Julianaweg en omgeving" te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders en indien nodig de raad hier achteraf over te informeren.

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn vergadering

De griffier,
J. Hage

De voorzitter,
R.J. Beukers

Dit besluit is elektronisch ondertekend. Deze is na de besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

30-01-2026 10:11

cf34c9760d48191a8a834b277f2d6f559d5b93798cdb1a8d56d9d964b113ec0

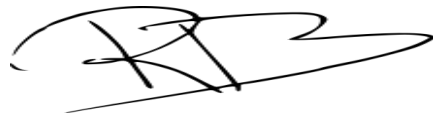
plv. griffier

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

01-02-2026 15:07

9dc71a472225d77b4269d2d68d0402cb6c32e97422f0e74b281eca86c8e49251

Begrotingswijziging januari 2026

Nummer wijziging 2026 - 1

Raadsvergadering 29-1-2026

Saldo begroting

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Saldo begroting vóór wijziging	651	677	382	702
Raad 29 januari 2026	-100	-100	-100	-100
Totaal na wijziging	551	577	282	602

Investerings

Intern ordernr./volgnr.	Omschrijving investering	Reeds geraamd	Mutatie in deze wijz.		Nieuwe raming
			Invest.	Bijdr. derd	
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
	Totaal mutaties investeringen	0	0	0	0

Specificatie reservemutaties

In onderstaande tabel zijn (meerjarig) de in deze begrotingswijziging geraamde onttrekkingen en toevoegingen aan de gemeentelijke reserves weergegeven. De aanduiding **t/o** geeft aan of er sprake is van een toevoeging of onttrekking aan de reserve. De totaalregel laat zien welke bedrag in totaal aan de reserves wordt onttrokken of toegevoegd.

Bedragen * € 1.000		Begroting							
Onttrekking of toevoeging aan reserves in deze begrotingswijziging		2026		2027		2028		2029	
		t/o	Bedrag	t/o	2027	t/o	2028	t/o	2029
Saldo toevoegingen of onttrekkingen aan reserves in deze begrotingswijziging									

De raad van de gemeente Edam-Volendam,
de griffier,
J. Hage

de voorzitter,
R.J. Beukers

1 Bestuur

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma vóór deze wijziging	-23.307	-22.767	-23.180	-23.623
Baten programma vóór deze wijziging	1.135	597	487	366
Saldo programma vóór deze wijziging	-22.172	-22.171	-22.693	-23.257

Lasten					
Baten					

Toevoeging reserves / voorzieningen				
Onttrekking reserves / voorzieningen				

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma na deze wijziging	-23.307	-22.767	-23.180	-23.623
Baten programma na deze wijziging	1.135	597	487	366
Saldo programma na wijziging	-22.172	-22.171	-22.693	-23.257

2 Publiek, veiligheid en JZ

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma vóór deze wijziging	-8.574	-8.799	-8.974	-9.084
Baten programma vóór deze wijziging	898	863	863	731
Saldo programma vóór deze wijziging	-7.676	-7.936	-8.111	-8.353

Lasten					
Baten					

Toevoeging reserves / voorzieningen				
Onttrekking reserves / voorzieningen				

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma na deze wijziging	-8.574	-8.799	-8.974	-9.084
Baten programma na deze wijziging	898	863	863	731
Saldo programma na wijziging	-7.676	-7.936	-8.111	-8.353

3 Ruimtelijke ontwikkeling

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma vóór deze wijziging	-10.875	-8.032	-7.226	-7.257
Baten programma vóór deze wijziging	6.820	3.429	2.506	2.440
Saldo programma vóór deze wijziging	-4.055	-4.603	-4.720	-4.816

Lasten					
Bestaand beleid					
141325	Jaarbudget ontwikkelkader transformatie bedrijventerrein Julianaweg	-100	-100	-100	-100
Baten					

Toevoeging reserves / voorzieningen				
Onttrekking reserves / voorzieningen				

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma na deze wijziging	-10.975	-8.132	-7.326	-7.357
Baten programma na deze wijziging	6.820	3.429	2.506	2.440
Saldo programma na wijziging	-4.155	-4.703	-4.820	-4.916

4 Ruimtelijk beheer

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma vóór deze wijziging	-24.286	-25.786	-26.474	-27.076
Baten programma vóór deze wijziging	15.669	15.990	16.501	17.088
Saldo programma vóór deze wijziging	-8.617	-9.797	-9.974	-9.988

Lasten					
Baten					

Toevoeging reserves / voorzieningen				
Onttrekking reserves / voorzieningen				

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma na deze wijziging	-24.286	-25.786	-26.474	-27.076
Baten programma na deze wijziging	15.669	15.990	16.501	17.088
Saldo programma na wijziging	-8.617	-9.797	-9.974	-9.988

5 Sociaal domein/samenleving

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma vóór deze wijziging	-54.714	-52.600	-53.472	-54.394
Baten programma vóór deze wijziging	15.205	12.153	12.618	12.324
Saldo programma vóór deze wijziging	-39.509	-40.447	-40.854	-42.070

Lasten					
Baten					

Toevoeging reserves / voorzieningen				
Onttrekking reserves / voorzieningen				

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma na deze wijziging	-54.714	-52.600	-53.472	-54.394
Baten programma na deze wijziging	15.205	12.153	12.618	12.324
Saldo programma na wijziging	-39.509	-40.447	-40.854	-42.070

6 Financiën en alg dekkingsmiddelen

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma vóór deze wijziging	-3.815	-2.597	-2.712	-3.872
Baten programma vóór deze wijziging	86.494	88.228	89.445	93.059
Saldo programma vóór deze wijziging	82.679	85.631	86.733	89.187

Lasten					
Baten					

Toevoeging reserves / voorzieningen				
Onttrekking reserves / voorzieningen				

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten programma na deze wijziging	-3.815	-2.597	-2.712	-3.872
Baten programma na deze wijziging	86.494	88.228	89.445	93.059
Saldo programma na wijziging	82.679	85.631	86.733	89.187

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

30-01-2026 10:11

746c624e5a00d2736e92a154a7564c61e5663269653c0fe9370fc6a82a886aed

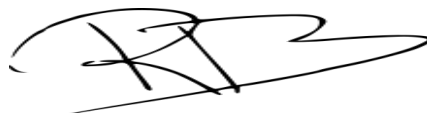
plv. griffier

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

01-02-2026 15:07

9ae26740f90b2a89ddd9c669d653767844ca07c4a16111d2c08e44ae505597b4

Zaaknummer:

De raad van de gemeente Edam-Volendam:

B e s l u i t :

De 1e begrotingswijziging 2026 vast te stellen.

Hierin zijn de financiële gevolgen van de raadsbesluiten van 29 januari 2026 verwerkt.

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn openbare vergadering
d.d. 29 januari 2026.

de griffier,
J. Hage

de burgemeester,
R.J. Beukers.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Karregat-Eerdhuijzen, Ingrid

M.C.A.Karregat-Eerdhuijzen@Edam-Volendam.nl

30-01-2026 10:12

889f10f98bf8392ce44c0b1eab3e95ac00a3f7c2b504cd21945bd42040a09a13

plv. griffier

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

01-02-2026 15:07

049221555ab9684fb1d5601539c68e2b0f2e2a5dc18b8b1fece50e202839976d

